Programmabegroting 2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Inleiding 7

Begroting in 1 oogopslag 9

Programma 1 Samenwerken en bestuur 11

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 12

Onze reguliere taakuitvoering 17

Wat mag het kosten? 19

Wie zijn onze belangrijkste partners 19

Verplichte indicatoren (BBV) 22

De belangrijkste beleidsdocumenten 22

Investeringsplannen en -kredieten 23

Programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen 24

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 25

Onze reguliere taakuitvoering 33

Wat mag het kosten? 34

Wie zijn onze belangrijkste partners 35

Verplichte indicatoren (BBV) 38

De belangrijkste beleidsdocumenten 39

Investeringsplannen en -kredieten 41

Programma 3 Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen 42

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 42

Onze reguliere taakuitvoering 48

Wat mag het kosten? 49

Wie zijn onze belangrijkste partners 50
Verplichte indicatoren (BBV) 52
De belangrijkste beleidsdocumenten 53
Investeringsplannen en -kredieten 55
Programma 4 Ondernemen en duurzaamheid 56
Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 57
Onze reguliere taakuitvoering 62
Wat mag het kosten? 64
Wie zijn onze belangrijkste partners 65
Verplichte indicatoren (BBV) 66
Meest relevante documenten 67
Investeringsplannen en -kredieten 69
Programma 5 Ontmoeten en beleven 70
Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 70
Onze reguliere taakuitvoering 76
Wat mag het kosten? 77
Wie zijn onze belangrijkste partners 79
Verplichte indicatoren (BBV) 82
De belangrijkste beleidsdocumenten 86
Investeringsplannen en -kredieten 87
Programma 6 Ondersteuning en zorg 88
Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 89
Onze reguliere taakuitvoering 96
Wat mag het kosten? 99
Wie zijn onze belangrijkste partners 100

Verplichte indicatoren (BBV) 102
De belangrijkste beleidsdocumenten 109
Investeringsplannen en -kredieten 110
Programma 7 Bedrijfsvoering 111
Paragrafen 111
Bedrijfsvoering 111
Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? 112
Onze reguliere taakuitvoering 116
Wat mag het kosten? 118
Wie zijn onze belangrijkste partners 118
Verplichte indicatoren (BBV) 120
De meest belangrijke documenten 122
Investeringsplannen en -kredieten 123
Lokale heffingen 124
Lokale heffingen: Doelen en inzet 124
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 131
Weerstandsvermogen en risicobeheersing: Doelen en inzet 131
Onderhoud kapitaalgoederen 143
Onderhoud kapitaalgoederen: Doelen en inzet 143
Financiering 153
Verbonden partijen 159
Grondbeleid 167
Grondbeleid: Doelen en inzet 167
Openbaarheidsparagraaf 172
Openbaarheidsparagraaf: Doelen en inzet 172

Financiële begroting 173

Inleiding (Financiële begroting) 173

Overzicht baten en lasten (2025 - 2027) 176

Overzicht baten en lasten (2028- 2030) 179

Uitgangspunten begroting 2027 182

Meerjarige incidentele baten en lasten per programma 183

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves 2027-2028 186

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves 2029-2030 191

Meerjarenbegroting 2027 - 2030 196

Meerjarige ontwikkelingen reserves en voorzieningen 198

Investeringsplan 201

Subsidies 204

Overzicht producten per programma 206

Overzicht taakvelden 217

Taakvelden per programma 223

Overzicht beleidsindicatoren 234

Geprognosticeerde balans 241

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2027 van de gemeente Zutphen. Deze begroting beschrijft de maatschappelijke opgaven, beleidsdoelen en financiële keuzes voor het komende jaar. We bevinden ons in een periode waarin veel ontwikkelingen samenkomen die onze inwoners raken. De druk op de woningmarkt blijft onverminderd hoog, de transitie naar een duurzamere leefomgeving vraagt om blijvende inzet, terwijl vraagstukken rond zorg en veiligheid, bestaanszekerheid, de juiste zorg en ondersteuning dichtbij en leefbaarheid blijvend onze aandacht vragen. De voortdurende wereldwijde spanningen zorgen voor stijgende energiekosten en meer onzekerheid over de toekomst. Ook de gevolgen van klimaatverandering hebben impact op de korte en de lange termijn. Tegelijkertijd blijft de financiële positie van gemeenten landelijk onder druk staan, wat zorgvuldig prioriteren noodzakelijk maakt.

Ondanks al deze uitdagingen blijft gemeente Zutphen bouwen aan een gemeente waarin inwoners prettig kunnen wonen, werken, leren en leven. Een gemeente waarin ondernemers kunnen innoveren en bijdragen aan een bloeiende lokale economie. We investeren in een sterke sociale basis, een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving, een goed voorzieningenniveau, een vitale economie en een betrouwbare dienstverlening. Daarbij blijven samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en regionale partners essentieel om resultaten te bereiken.

Deze Programmabegroting is opgesteld in een bijzondere bestuurlijke context. Na de gemeenteraadsverkiezingen is er op het moment van opstellen van deze begroting nog geen nieuw coalitieakkoord vastgesteld. Om de continuïteit van bestuur en uitvoering te waarborgen, is deze begroting daarom gebaseerd op het bestaande beleid, de eerder vastgestelde ambities en de lopende programma's. Nieuwe keuzes en accenten die voortvloeien uit een toekomstig coalitieakkoord, verwerken we op een later moment in de planning- en controlcyclus.

Daarnaast is de Programmabegroting 2027 opgesteld volgens de vernieuwde programma-indeling, zoals die door uw raad bij de voorjaarsnota is vastgesteld. Met deze nieuwe structuur sluiten de programma's beter aan bij de maatschappelijke opgaven en de wijze waarop de gemeente daarop stuurt. De vernieuwde indeling draagt bij aan een betere samenhang tussen beleid, uitvoering en financiën en maakt het voor de gemeenteraad, inwoners en andere belanghebbenden gemakkelijker om inzicht te krijgen in de doelen, activiteiten en resultaten van de gemeente.

Met deze Programmabegroting leggen wij de financiële en beleidsmatige basis voor 2027 vanuit de bestaande koers. Wij blijven werken aan een toekomstbestendig Zutphen en Warnsveld: een gemeente die haar historische kwaliteiten koestert, kansen benut voor verdere ontwikkeling en oog houdt voor de belangen van huidige en toekomstige generaties.

Financiële status

De Programmabegroting 2027-2030 is financieel sluitend, maar niet structureel sluitend. Het tekort van € 3.450.200 in de jaarschijf 2027 wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve. Conform artikel 2, lid 12, van de Financiële Verordening gemeente Zutphen 2025 kan de gemeenteraad hiervoor toestemming verlenen bij de vaststelling van de programmabegroting.

In de Programmabegroting 2027-2030 zijn, naast het bestaande beleid, de voorstellen met financiële gevolgen uit de Voorjaarsnota 2026 verwerkt. Na vaststelling van de Voorjaarsnota zijn daarnaast enkele technisch-financiële mutaties verwerkt. In de financiële begroting is een overzicht opgenomen waarin het saldo van de Voorjaarsnota 2026 en de daaropvolgende mutaties worden toegelicht.

De Voorjaarsnota 2026 is vanwege de gemeenteraadsverkiezingen beleidsarm opgesteld. Omdat bij het opstellen van deze programmabegroting nog geen nieuw coalitieakkoord beschikbaar was, zijn nieuwe beleidsmatige keuzes beperkt. Enkele urgente voorstellen kunnen echter niet worden uitgesteld. Deze voorstellen worden daarom afzonderlijk, inclusief een programmabegrotingswijziging, aan de gemeenteraad voorgelegd.

Financieel perspectief			bedragen x € 1	
Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo programmabegroting 2026	**1.722.600**	**3.766.300**	**6.774.300**	**6.774.300**
Effecten opgetreden na programmabegroting				
- Circulaires gemeentefonds (septenber en december 2025 en mei 2026	1.489.500	-861.200	-340.600	5.954.700
- Indexering (prijs 2,5%, loon 4,0%)	-3.850.000	-3.850.000	-3.850.000	-4.400.000
Subtotaal	-2.360.500	-4.711.200	-4.190.600	1.554.700
Resultaat zonder nieuwe voorstellen	**-637.900**	**-944.900**	**2.583.700**	**8.329.000**
Voorstellen opgenomen in de voorjaarsnota	-3.494.700	-3.410.000	-3.611.300	-4.784.700
Saldo voorjaarsnota 2026	**-4.132.600**	**-4.354.900**	**-1.027.600**	**3.544.300**
Ontwikkelingen na de voorjaarsnota				
- Afval en riool	215.600	197.500	217.900	217.000
- Opvang van Oekraïense vluchtelingen	0	284.000	284.000	284.000
- BUIG (Gebundelde Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten)	335.100	335.300	334.000	335.100
- Hogere opbrengst OZB i.v.m. areaaluitbreiding	40.000	40.000	40.000	40.000
- Effect kapitaallasten	377.800	237.000	238.000	284.300
- Nadeel loonsom	-320.000	-186.900	-186.900	-186.900
- Autonome ontwikkelingen	33.900	5.900	24.300	23.800
Totaal ontwikkelingen na de voorjaarsnota 2026	**682.400**	**912.800**	**951.300**	**997.300**
Saldo programmabegroting 2027 voor bestemming	**-3.450.200**	**-3.442.100**	**-76.300**	**4.541.600**
Vrijval reserves	0	0	0	0
Storten/onttrekking algemene reserve	3.450.200	0	0	0
Saldo programmabegroting 2027	**0**	**-3.442.100**	**-76.300**	**4.541.600**

Een negatief bedrag (-) is een negatief resultaat

Portefeuilleverdeling

De actuele portefeuilleverdeling van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen vindt u op Portefeuilleverdeling burgemeester en wethouders gemeente Zutphen.

Begroting in 1 oogopslag

Begroting in 1 oogopslag

BEGROTING in 1 oogopslag 2027

Programma 1 — SAMENWERKEN EN BESTUUR

We zorgen ervoor dat inwoners maximaal kunnen meedoen in hun buurt of wijk. We zijn goed bereikbaar voor onze inwoners en ondernemers en betrekken ze bij de besluiten die hen aangaan. We houden ons voorzieningenniveau op peil, ook in de toekomst. We werken samen in de Regio Stedendriehoek.

Programma 2 — RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN

In onze gemeente is het fijn wonen, werken en leven, ook bij veel regen, lange droogte of warm weer. We groeien op een manier die bij ons past. Zo zorgen we dat onze inwoners voorzieningen als scholen, zorg, werk en recreatie dichtbij hebben en houden. We maken onze omgeving klaar voor het veranderende klimaat.

Programma 3 — ONTWIKKELING EN BEHEER OPENBARE RUIMTE EN GEMEENTELIJKE EIGENDOMMEN

We werken aan het toekomstbestendig maken van onze gemeentelijke eigendommen. Zo kunnen maatschappelijke organisaties hun werk ook in de toekomst goed blijven doen. Van school tot sportvereniging, van muziekschool tot bibliotheek. Ook zorgen we dat onze openbare ruimte op orde is. Denk aan wegen, bruggen, riolering en speeltoestellen.

Programma 4 — ONDERNEMEN EN DUURZAAMHEID

We werken aan een aantrekkelijke binnenstad, aan voldoende en duurzame bedrijventerreinen en aan goede scholing. We willen dat iedereen, jong en oud, kan blijven leren, werken en ontwikkelen als basis om mee te kunnen doen. We helpen inwoners bij het isoleren van hun woningen. En we stappen steeds meer over op duurzame energie door de ontwikkeling van warmtenetten.

Programma 5 — ONTMOETEN EN BELEVEN

We zijn een gemeente waar inwoners zich sociaal verbonden voelen aan hun wijk en de gemeente, elkaar helpen en iedereen mee kan doen. Dat maken we mogelijk met voldoende en toekomstbestendige (collectieve) voorzieningen voor ontmoeting, sport en cultuur en met onze aandacht voor leefbaarheid en veiligheid. Ons monumentale erfgoed en recreatieve en toeristische aanbod is niet alleen aantrekkelijk voor de inwoners, ook voor bezoekers en daarmee voor de economie.

Programma 6 — ONDERSTEUNING EN ZORG

We zorgen ervoor dat iedereen mee kan doen. We ondersteunen inwoners die dat (even) niet lukt. Daarbij ligt de nadruk op het voorkomen van problemen door lichte ondersteuning en collectief aanbod. Waar nodig bieden we passende en kwalitatief goede ondersteuning gericht op inkomen en schuldhulp, werk en participatie, welzijn en Wmo-voorzieningen, opvoed- en opgroeiondersteuning en Jeugdhulp. Onze inwoners vinden deze hulp dichtbij huis, laagdrempelig en eenvoudig.

Programma 7 — ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING

We zorgen voor een stabiele basis door zorgvuldig om te gaan met geld en middelen en de organisatie effectief te laten werken. De focus ligt op samenhang, continuïteit en kwaliteit in de interne organisatie, met aandacht voor mensen, middelen, informatie, digitalisering en financiële sturing.

INKOMSTEN

LOKALE HEFFINGEN EN ANDERE INKOMSTENBRONNEN	
OZB	16,0 miljoen
AFVALSTOFFENHEFFING	7,1 miljoen
RIOOLHEFFING	4,2 miljoen
OVERIGE LOKALE HEFFINGEN	7,0 miljoen
RENTE EN DIVIDENDEN	0,8 miljoen
OVERIGE INKOMSTENBRONNEN	28,5 miljoen
+	
VANUIT HET RIJK	179,2 miljoen

TOTAAL 242,8 miljoen

UITGAVEN

Samenwerken en bestuur	6,7 miljoen
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	12,8 miljoen
Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen	39,7 miljoen
Ondernemen en duurzaamheid	6,4 miljoen
Ontmoeten en beleven	27,8 miljoen
Ondersteuning en zorg	117,9 miljoen
Algemene dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	31,5 miljoen

TOTAAL 242,8 miljoen

De belastingbedragen hierboven zijn onder voorbehoud. In december stelt de gemeenteraad de tarieven van belastingen en heffen vast. 11 november 2026 stelt de gemeenteraad de begroting 2027 vast.

GEMIDDELDE LASTEN PER HUISHOUDEN

	2027	2026
OZB	€ 465,00	€ 457,00
Afvalstoffenheffing	€ 241,76	€ 237,00
Rioolheffing	€ 160,50	€ 156,48
TOTAAL	**€ 867,26**	**€ 850,48**

Bron: www.coelo.nl

Zutphen

Programma 1 Samenwerken en bestuur

Context Programma 1 Samenwerken en Bestuur

We stellen onze inwoners, ondernemers en organisaties centraal. Dat bepaalt onze werkwijze.

Wij vormen een toegankelijke en betrouwbare overheid. We streven naar democratische vernieuwing en participatie en zetten ons in voor de bestaanszekerheid voor al onze inwoners. Dit komt ook tot uiting in onze communicatie en dienstverlening en in onze strategische samenwerking met partners en in de regio.

De onderwerpen in dit programma zijn: communicatie, dienstverlening, burgerzaken, regiosamenwerking, toekomstbestendig Zutphen, participatie en democratische vernieuwing, sterke wijken en wijkgericht werken en bestaanszekerheid.

Programma 1 beschrijft onze belangrijke integrale opgaven voor onze inwoners, ondernemers en organisaties. Sommige thema's worden hier alleen als basis benoemd en komen verder terug in de inhoudelijke programma's. Zo staan de activiteiten van sterke wijken en wijkgericht werken in programma's 2, 3 en 5 en de activiteiten van bestaanszekerheid in programma's 2, 5 en 6. Activiteiten met betrekking tot de regionale aanpak komen terug in programma 2.

Wat willen we bereiken?

We werken als gemeente betrouwbaar, zichtbaar, benaderbaar en samenwerkingsgericht. Daarbij werken we vanuit vertrouwen en gelijkwaardigheid. De samenleving ontwikkelt steeds meer naar een netwerksamenleving en daar sluiten we op aan.

We sluiten beter aan bij de leefwereld van onze inwoners en bij wat er in hun buurten en wijken nodig is. Inwoners kunnen meedenken, meedoen en zelf initiatief nemen. Tegelijkertijd blijven wij als gemeente verantwoordelijk voor het algemeen belang en voor heldere kaders en keuzes. En streven we ernaar de sociale cohesie onder onze inwoners te versterken.

We zorgen ervoor dat alle inwoners, ondernemers en organisaties goed geïnformeerd zijn over wat er gaande is in de gemeente en zich gehoord en gezien weten. Zij kunnen ons makkelijk bereiken en worden goed en vlot geholpen bij hun vragen of bij het gebruik van onze diensten.

Onze inwoners zijn zeker van een inkomen, een plek om te wonen en toegang tot onderwijs en zorg. Hiermee zetten we in op een minimum aan bestaanszekerheid, zodat iedere inwoner kan meedoen aan de samenleving. Samen met onze partners in de regio kunnen wij het hoofd bieden aan de grote opgaven waar we voor staan als het gaat om woningbouw, bereikbaarheid, bestaanszekerheid, energietransitie en behoud van voorzieningenniveau. Wij hebben een goed beeld van wat ervoor nodig is om onze voorzieningen op niveau te houden en hebben een sterke positie in de regio.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

110 - Versterken samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties.

Wat willen we bereiken?

We willen beter aansluiten op de praktijk en de leefwereld en kijken samen met inwoners, ondernemers en organisaties naar wat nodig is. Waar wij zelf de regie houden voor het algemeen belang, benutten we per vraagstuk de kennis uit de samenleving om opgaven beter te vervullen. We werken transparant en leren van wat goed gaat en wat beter kan.

Elke wijk heeft eigen kenmerken, opgaven en kansen. Samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partners werken we aan sterke, leefbare en betrokken wijken waar mensen prettig wonen, meedoen en naar elkaar omzien. De leefwereld van inwoners is daarbij het vertrekpunt. We versterken de sociale cohesie en faciliteren inwoners die zelf actief willen bijdragen aan hun wijk of buurt. Zo groeien voorzieningen, betrokkenheid en sociale samenhang mee met de ontwikkeling van de gemeente.

Waar staan we nu?

We hebben al verschillende stappen gezet om inwoners- en overheidsparticipatie verder te borgen als onderdeel van onze werkwijzen. Zo zijn in 2024 het beleidskader en de verordening ‘Inspraak, Participatie en Uitdaagrecht’ vastgesteld. In 2026 zijn deze uitgewerkt in een werkwijze voor inwonersparticipatie. Deze wordt nu geïmplementeerd in de organisatie.

In 2025 is het ‘Programma Sterke Wijken en Wijkgericht werken’ vastgesteld. Met de veranderaanpak ‘Anders Denken, Doen en Organiseren’ (ADDO) gaan we meer vanuit de wijk en vanuit inwoners werken. In de startwijk De Zuidwijken is een netwerkorganisatie gevormd waarbinnen we steeds beter samenwerken met partners en inwoners. Hier doen we ervaringen op vanuit de praktijk en zo leren we wat wijkgericht werken vraagt van de organisatie en van onze medewerkers. De volgende stap is om deze ervaringen te borgen in de organisatie en de komende jaren verder toe te passen in andere wijken.

Indicatoren en streefwaarden

Voor dit doel zijn op dit moment nog geen indicatoren en streefwaarden vastgesteld. Bij een volgende actualisatie van de programmabegroting wordt bezien of indicatoren en streefwaarden kunnen worden opgenomen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

111 - Werken volgens de Zutphense werkwijze voor inwonersparticipatie.

We borgen kennis over de werkwijze in iedere stap van het participatieproces.

Vanaf 2027 werken we bij maatschappelijke vraagstukken volgens de Zutphense werkwijze voor inwonersparticipatie. Dit betekent dat we voor elk project of beleidstraject vaste processtappen doorlopen om de interne samenwerking, kwaliteit van het proces en de transparantie te vergroten. Zo maken we vooraf een participatieplan. Daarin leggen we vast welke belanghebbenden er meepraten, waarover zij kunnen participeren en hoe we hun inbreng meewegen in de besluitvorming. Voor de uitvoering stemmen we de aanpak intern en bestuurlijk af. Daarna leggen we de resultaten van de participatie vast en nemen we deze mee in de besluitvorming.

112 - Sterke wijken en wijkgericht werken: leren in de Zuidwijken.

In 2027 gebruiken we de Zuidwijken als leeromgeving voor sterke wijken en wijkgericht werken en de ADDO-aanpak. We organiseren leer- en ontwikkelbijeenkomsten, brengen signalen en leerervaringen van inwoners en partners in beeld en verbinden daarbij sociale en fysieke opgaven. We gebruiken deze inzichten om onze werkwijze, samenwerking en besluitvorming te verbeteren. Eind 2027 maken we, door middel van een feitenoverzicht, zichtbaar welke lessen dit heeft opgeleverd, wat daarmee in de organisatie is gedaan, wat de inwoner daarvan merkt en welke lessen bruikbaar zijn voor andere wijken.

Wat willen we bereiken?

120 - Samenwerken aan bestaanszekerheid voor iedereen.

Wat willen we bereiken?

In onze ‘Lokale aanpak Bestaanszekerheid 2025-2045’ is als visie vastgesteld dat iedere inwoner in 2045 in bestaanszekerheid leeft. We willen dat iedere inwoner zich zonder verlammende (geld)stress kan ontwikkelen en kan meedoen aan onze samenleving. Voor de periode 2027 tot 2030 werken we vanuit deze visie.

Onze inwoners zijn zeker van een inkomen, een plek om te wonen en toegang tot onderwijs en zorg. Hiermee zetten we in op een minimum aan bestaanszekerheid, zodat iedere inwoner kan meedoen aan de samenleving. We zien bestaanszekerheid als een grondrecht. Iedereen verdient de kans om volwaardig deel te nemen aan de samenleving en grip te hebben op het eigen leven.

Met de ‘Lokale aanpak bestaanszekerheid’ kiezen we voor een duurzame verandering. We kijken niet alleen naar resultaten op de korte termijn, maar vooral naar de impact die we samen met onze inwoners en partners willen bereiken. In onze aanpak staan vertrouwen, samenwerking en leren centraal.

Waar staan we nu?

Onze visie voor bestaanszekerheid is vertaald naar zes ambities met onderliggende acties.

De zes ambities staan niet op zichzelf. In het dagelijks leven hebben inwoners vaak te maken met meerdere leefgebieden tegelijk. Problemen rondom inkomen, wonen, gezondheid, opvoeden of meedoen hangen met elkaar samen en vragen om een samenhangende aanpak. Daarom kijken we vanuit de vraag wat inwoners nodig hebben om in bestaanszekerheid te kunnen leven, in plaats vanuit de afzonderlijke beleidsterreinen.

In de verbinding tussen de ambities, mensen en organisaties kunnen we meer bereiken. Deze verbinding geven we in de praktijk vorm langs drie randvoorwaarden: vindbare & begrijpelijke informatie, simpel & integraal organiseren en werken vanuit de inwoner & vertrouwen.

Samen met inwoners, ervaringsdeskundigen en partners geven we vorm aan een lerende en integrale aanpak die aansluit bij de praktijk en bijdraagt aan bestaanszekerheid. Door deze samenwerking simpel en integraal te organiseren kunnen we meer impact bij onze inwoners realiseren. Daarnaast zorgen we voor vindbare en begrijpelijke informatie, zodat inwoners de ondersteuning makkelijker weten te vinden.

Met de ‘Uitvoeringsagenda Lokale aanpak Bestaanszekerheid 2026-2027’ werken we samen verder aan de uitvoering, monitoring en doorontwikkeling van deze aanpak.

Indicatoren en streefwaarden

Voor dit doel zijn de indicatoren en streefwaarden vastgesteld onder de inhoudelijke programma's.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

121 - Monitoren van, en sturen op, de Uitvoeringsagenda Lokale aanpak Bestaanszekerheid 2026-2027.

In de ‘Uitvoeringsagenda Lokale aanpak Bestaanszekerheid 2026-2027’ staan de acties die we ondernemen, de planning, de wijze van samenwerking en de monitoring en evaluatie van de voortgang. Samen met onze partners en inwoners geven we hier verder vorm aan en voeren we de acties van de ‘Uitvoeringsagenda’ uit. In 2027 stellen we het evaluatieverslag op dat in 2028 wordt aangeboden aan de raad. We meten de bestaanszekerheid van onze inwoners onder andere aan de hand van CBS-cijfers.

Wat willen we bereiken?

130 - Samenwerken in de regio en aan een toekomstbestendig Zutphen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de gemeente Zutphen een fijne gemeente blijft om te wonen, werken en recreëren. Dit vraagt het nodige van ons voorzieningenniveau. Stilstand betekent achteruitgang. De ambitie is om het voorzieningenniveau in stand te houden en zo mogelijk te versterken, maar dat staat onder druk door de toenemende vergrijzing, ontgroening, het tekort aan woningen, verplaatsing van werkgelegenheid en de benodigde bereikbaarheid.

Om achteruitgang te voorkomen en het huidige niveau in stand te houden en zo mogelijk te versterken, vraagt dit dat we naast de toekomst ook onszelf durven aan te kijken – en dat we keuzes moeten maken: blijven we een beheergemeente of groeien we naar een ontwikkelgemeente; bewegen we mee of positioneren we ons; is onze focus lokaal of regionaal; zien we de noodzaak van groei; en wat betekent dat voor onze schaal?

Daarbij is onze rol van betekenis binnen de Regio Stedendriehoek waarin we samenwerken aan het Ontwikkelperspectief 2050 ‘Verstedelijking in Balans’. Hierin komt onze gezamenlijke visie op de toekomst van wonen, werken, natuur en bereikbaarheid in onze regio.

Dat is van invloed op onze gemeente, waarbij we onze positie als toekomstbestendige centrumgemeente willen behouden en zo mogelijk versterken. Daarbij willen we onze centrumfunctie kunnen blijven vervullen op het gebied van onder andere zorg, onderwijs, cultuur, veiligheid en economie en duurzaamheid.

We willen meer inzicht hebben in de ontwikkeling die we willen doormaken, onze positionering, focus, groei en schaal, zodat we de juiste keuzes kunnen maken. Met Toekomstbestendig Zutphen verkennen we welke positie we, vanuit onze centrumfunctie, willen innemen binnen de subregio en in relatie tot omliggende gemeenten, de Regio Stedendriehoek, de provincie, het Rijk en maatschappelijke en economische partners. Daarmee leggen we de basis voor toekomstbestendige voorzieningen, een goede bereikbaarheid en hoogwaardige gemeentelijke dienstverlening. Onze overige samenwerkingsverbanden, zoals de VNOG en de Regio Achterhoek, komen aan de orde in de inhoudelijke programma's.

Waar staan we nu?

Het huidige voorzieningenniveau in de gemeente Zutphen is voldoende. De ambitie is om dit in stand te houden en zo mogelijk te versterken. Dat is moeilijk te realiseren zonder het te bezien in onder meer het licht van de benodigde inwonersgroei, woningbouw in aantal en programmering, de groei van werkgelegenheid en de aard van bedrijvigheid.

In het ‘Ontwikkelperspectief Regio Stedendriehoek 2050’, worden de scenario’s ontwikkeld die laten zien dat de gemeente Zutphen een belangrijke rol speelt als compacte stedelijke kern, maar dat woningbouw alleen niet genoeg is om onze positie te behouden. Bedrijvigheid, water, natuur, energie, landschap en mobiliteit moeten integraal worden meegewogen. De eerste concepten van het ‘Ontwikkelperspectief 2050’ zijn in 2026 gedeeld met de gemeenteraad. Binnenkort volgt het volledige ‘Ontwikkelperspectief’.

Op verzoek van de gemeenteraad stellen we ook de ‘Uitgangspuntennotitie Toekomstbestendig Zutphen’ op. Deze uitgangspuntennotitie moet in 2027 helpen bij het bepalen van richting in onze keuzes op het gebied van beleid, positionering, samenwerking en organisatie.

Indicatoren en streefwaarden

Voor dit doel zijn op dit moment nog geen indicatoren en streefwaarden vastgesteld. Bij een volgende actualisatie van de programmabegroting wordt bezien of indicatoren en streefwaarden kunnen worden opgenomen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

131 - uitvoeren van de vastgestelde ‘Uitgangspuntennotitie Toekomstbestendig Zutphen’.

We voeren in 2027 uit wat er is afgesproken in de ‘Uitgangspuntennotitie’, die door de raad is vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

140 - Toegankelijk, betrouwbaar en verbindend in communicatie en dienstverlening.

Wat willen we bereiken?

We werken vanuit onze visie op dienstverlening, waarin onze normen helder staan verwoord. De ambities van de gemeente Zutphen op het gebied van (digitale) dienstverlening zijn vastgelegd in de ‘Visie op gemeentelijke dienstverlening’.

We sluiten hiermee aan bij de landelijke ontwikkelingen, onder meer door de dienstverleningskanalen in samenhang te benaderen (conform het landelijke programma omnichannel, zie ook programma 7). In onze dienstverlening en communicatie staan onze inwoners en maatschappelijke organisaties centraal. We communiceren met impact. Dit betekent doelgericht, begrijpelijk en vanuit de behoeften van onze inwoners, ondernemers en partners. Onze communicatie en dienstverlening dragen hierdoor bij aan de realisatie van onze maatschappelijke opgaven.

Waar staan we nu?

Op basis van de Visie op dienstverlening is er een Uitvoeringsplan dienstverlening opgesteld met acties die lopen tot halverwege 2027. Er is daarmee een basis gelegd die vooral is gericht op de interne afspraken over dienstverlening. Het werken volgens de uitgangspunten van onze visie op dienstverlening moet steeds meer onderdeel worden van ons reguliere werk. In 2027 maken we de beweging meer naar buiten. We doen dan ook onderzoek naar de tevredenheid onder inwoners, ondernemers en organisaties.

We zijn begonnen met "Communiceren met focus’; zo draagt communicatie bij aan impact bij het realiseren van projecten en participatietrajecten. We informeren, betrekken en activeren inwoners en ondernemers en maatschappelijke organisaties via onze online en offline communicatiemiddelen. We hebben aandacht voor begrijpelijke, duidelijke en toegankelijke communicatie via alle kanalen (zoals website en brieven). Onze huisstijl zorgt voor herkenbaarheid en vertrouwen. We leggen afspraken en werkwijzen hierover vast.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: het percentage vragen via het contactformulier dat binnen de servicenorm van vijf werkdagen (of in sommige gevallen drie weken) is beantwoord.
Streefwaarde: 80%

Indicator 2: het percentage terugbelverzoeken dat binnen de servicenorm van twee werkdagen is afgehandeld.
Streefwaarde: 80%

Indicator 3: het percentage van externe communicatie dat eind 2028 voldoet aan onze richtlijnen van het schrijven op B1 niveau.
Streefwaarde: 80%

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

141 - We voeren het 'Uitvoeringsplan dienstverlening' uit.

In 2027 realiseren we de acties vanuit het 'Uitvoeringsplan dienstverlening'.

In 2027 ligt de nadruk op het tijdig reageren op contactformulieren en het reageren op terugbelverzoeken. We gaan in minimaal 80% van de gevallen voldoen aan onze gestelde normen.

142 - We zorgen dat onze communicatie toegankelijk en herkenbaar is.

In 2026 heeft een extern bureau onderzoek uitgevoerd waarbij teksten vanuit alle domeinen en teams binnen onze organisatie zijn onderzocht op het taalniveau en het schrijven vanuit onze kernwaarden. Op basis van de resultaten is een verbeterplan voor 2027 opgesteld dat is gericht op het schrijven van heldere en begrijpelijke teksten door de hele organisatie. In 2027 voeren wij het verbeterplan uit.

We zorgen ervoor dat onze communicatie-uitingen voor iedereen (digitaal) toegankelijk zijn. We houden bij wat de effecten zijn van onze communicatie-uitingen en passen ons beleid en onze strategie hierop aan.

We verbeteren onze digitale toegankelijkheid zodat deze voldoet aan de wettelijke vereisten en zorgen voor een herkenbare en eenvoudig toepasbare huisstijl.

Onze reguliere taakuitvoering

In dit onderdeel maken we inzichtelijk welke activiteiten en verplichtingen structureel onderdeel zijn van onze uitvoering. Het gaat om de bestaande taken en middelen die nodig zijn om de gemeentelijke dienstverlening continu te kunnen blijven leveren.

Alle uitvoerende taken op het gebied van dienstverlening horen bij de reguliere taken van de inhoudelijke programma's. Dienstverlening in programma 1 geeft alleen, vanuit de visie op dienstverlening, kaders voor de manier waarop we dienstverlening uitvoeren.

We zorgen voor een betrouwbare registratie van persoonsgegevens en levensgebeurtenissen van onze inwoners. Daarnaast verzorgen we de uitgifte van reisdocumenten en rijbewijzen, de uitvoering van verkiezingen en de dienstverlening rondom burgerlijke stand en nationaliteit. We dragen zorg voor een toegankelijke, betrouwbare en zoveel mogelijk digitale dienstverlening voor inwoners, ondernemers en organisaties.

Basisregistratie Personen (BRP)

- Inschrijven, uitschrijven en verwerken van verhuizingen.
- Beheer en kwaliteitsbewaking van persoonsgegevens.
- Uitvoering van adresonderzoeken.

Burgerlijke stand

- Registratie van geboorten, huwelijken, partnerschappen, echtscheidingen en overlijden.
- Opmaken en verstrekken van akten en afschriften.

Reisdocumenten en rijbewijzen

- Aanvragen en uitgifte van paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen.
- Identiteitsvaststelling en fraudepreventie.

Nationaliteit en migratie

- Behandeling van optie- en naturalisatieverzoeken.
- Eerste inschrijving van inwoners vanuit het buitenland.

Verkiezingen

- Organisatie en uitvoering van verkiezingen.
- Ondersteuning van stembureaus en kiezersregistratie.

We organiseren verkiezingen rechtmatig, tijdig en zorgvuldig

We kiezen voor een wijkgerichte aanpak en bemensen de stembureaus dicht bij onze inwoners zodat iedereen kan stemmen. Hiervoor breiden we het aantal stembureaus uit en starten we in 2027 een campagne om stembureauleden te werven. Daarbij willen wij ook onze inwoners meer betrekken bij het democratische proces en willen we de verkiezingsopkomst verhogen. We zorgen dat alle verkiezingen zorgvuldig worden voorbereid en uitgevoerd. Er is minder tijd en geld voor verdere digitalisering van het stemproces. Wij stellen dit daarom tijdelijk uit, maar behouden wel de ambitie voor de toekomst.

We zijn zichtbaar en actief in de wijken en halen daar signalen op over wat er nodig is. Daar zorgen we voor verbinding tussen inwoners, partners en gemeente. Dat doen we onder meer door het ondersteunen van inwonersinitiatieven en participatietrajecten. Ook ondersteunen we collega’s hierbij.

We evalueren onze aanpak en leren van de praktijk. Door ervaringen en inzichten uit de wijken structureel te verzamelen en te bespreken, krijgen we beter zicht op wat werkt en waar verbetering nodig is. De lessen die we daaruit trekken, delen we binnen de gemeente, zodat ook andere teams en collega’s hiervan kunnen leren en we onze aanpak gezamenlijk verder kunnen versterken.

Wat mag het kosten?

Financiën Samenwerken en bestuur

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Bestuur	**4.527**	**4.008**	**4.332**	**4.332**	**4.327**	**4.327**
Burgerzaken	**2.171**	**2.182**	**2.330**	**2.032**	**2.032**	**2.031**
Totaal Lasten	**6.699**	**6.190**	**6.662**	**6.364**	**6.359**	**6.359**
Baten						
Bestuur	**-119**	**-16**	**-16**	**-16**	**-16**	**-16**
Burgerzaken	**-1.141**	**-1.109**	**-1.211**	**-1.211**	**-1.211**	**-1.211**
Totaal Baten	**-1.260**	**-1.124**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.439**	**5.066**	**5.435**	**5.137**	**5.132**	**5.131**
Onttrekkingen						
Bestuur	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Burgerzaken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**5.351**	**5.066**	**5.435**	**5.137**	**5.132**	**5.131**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting

Stichting Perspectief Zutphen	We werken samen met Stichting Perspectief aan het versterken van de sociale basis, leefbaarheid en samenredzaamheid in wijken en buurten. Dit doen we onder andere in het kader van het programma Sterke Wijken en Wijkgericht Werken.
Woonbedrijf ieder1 Ons Huis	We werken samen met Woonbedrijf ieder1 en woningcorporatie Ons Huis aan voldoende betaalbare woningen en leefbare buurten.
Mede in Zutphen	We werken samen met Mede in Zutphen aan het ondersteunen van sociale initiatieven die bijdragen aan een prettige leefomgeving.
Actief Zutphen	We werken samen met Actief Zutphen aan een gezonde en vitale gemeente.
BIJ de Bieb	We werken samen met BIJ de bieb aan het bevorderen van lezen, leren, ontwikkelen en ontmoeten voor inwoners van de gemeente Zutphen.
Voedselbank Zutphen	We werken samen met Voedselbank Zutphen aan het ondersteunen van inwoners die moeite hebben om rond te komen. Daarbij staan voedselhulp, bestaanszekerheid en het tegengaan van voedselverspilling centraal.

Stichting Leergeld Zutphen e.o.	We werken samen met Stichting Leergeld aan het vergroten van gelijke kansen voor kinderen en jongeren in de gemeente Zutphen.
Stichting Urgente Noden	We werken samen met Stichting Urgente Noden (SUN) aan het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie.
Budgetbuddy	We werken samen met BudgetBuddy Zutphen aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van inwoners en het voorkomen van financiële problemen.
Regio Stedendriehoek	We werken binnen Regio Stedendriehoek samen aan een sterke en toekomstbestendige regio. Daarbij staan brede welvaart, regionale samenwerking en een evenwichtige ontwikkeling van de leefomgeving centraal.
Waterschap Vallei en Veluwe	We werken samen met het waterschap aan een veilige, duurzame en klimaatbestendige leefomgeving.
Waterschap Rijn & IJssel	We werken samen met het waterschap aan een veilige, duurzame en klimaatbestendige leefomgeving.
Provincie Gelderland	We werken met de provincie Gelderland actief samen aan het Ontwikkelperspectief, in de stedendriehoek en in het kader van toekomstbestendig Zutphen.

Provincie Overijssel	We werken met de provincie Overijssel actief samen aan het Ontwikkelperspectief, in de stedendriehoek en in het kader van toekomstbestendig Zutphen.
Het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)	We werken samen met het Ministerie van VRO aan nationale en regionale opgaven op het gebied van wonen en ruimte.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

De belangrijkste beleidsdocumenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan. De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting
Visie op dienstverlening	De uitgangspunten in de visie op gemeentelijke dienstverlening gelden voor alle vormen van dienstverlening: onze dienstverlening is persoonlijk, betrouwbaar en verbindend.

Programmaplan Sterke Wijken en wijkgericht werken 2025	Dit programmaplan beschrijft de visie, aanpak, acties en planning voor het programma Sterke Wijken en Wijkgericht Werken in de gemeente Zutphen. Daarnaast geeft het inzicht in de wijze waarop inwoners, partners en de gemeente samenwerken aan de verdere ontwikkeling van wijken en buurten.
Ontwikkelperspectief 2050	Dit document geeft een overzicht van de voortgang van het Ontwikkelperspectief 2050, inclusief de belangrijkste ontwikkelingen, keuzes en vervolgstappen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de uitvoering van het proces en de onderwerpen die de komende periode verdere uitwerking vragen.
Lokale aanpak Bestaanszekerheid 2025-2045	In de Lokale aanpak Bestaanszekerheid 2025-2045 is de inhoudelijke koers beschreven aan de hand van een visie, ambities en acties.
Bestuurlijke toekomst gemeente Zutphen	In het (geamendeerde) raadsbesluit wordt opdracht aan het college gegeven om een uitgangspuntennotitie op te stellen en deze in 2026 aan de gemeenteraad voor te leggen.
Inwonersparticipatie	Verordening Inspraak, Participatie en uitdaagrecht. En de belangrijkste uitgangspunten, welke zijn uitgewerkt in het beleidskader participatie.

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onder verdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma zijn er op dit moment géén investeringen gepland in deze begrotingsperiode.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er géén lopende investeringen.

Programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Context Programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Dit programma richt zich op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de gemeente en bundelt thema's als de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan, ruimtelijke regie, gebiedsontwikkelingen, mobiliteit, bedrijvigheid en volkshuisvesting. Het geeft richting aan de groei van de gemeente en de keuzes die nodig zijn om wonen, werken, voorzieningen en openbare ruimte in balans te ontwikkelen. Daarbij staat de woningbouwopgave centraal, met aandacht voor voldoende betaalbare woningen en aantrekkelijke woon- en werklocaties. Ook de verdere implementatie van de Omgevingswet en de uitwerking van de Omgevingsvisie vormen belangrijke onderdelen van dit programma. Tegelijkertijd wordt ingezet op een toekomstbestendige en klimaatrobuuste inrichting van de leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Zutphen zet in op een versnelde en intensievere uitvoering van de woningbouw- en werklocaties uit de Omgevingsvisie en het Handelingsperspectief wonen en werken. Uiterlijk in 2034 zetten we in op 2.450 woningen extra, ten opzichte van eind 2024, zijn gerealiseerd, waarvan 71% in het betaalbare segment. Hiermee werken we aan een bereikbare, klimaatbestendige en aantrekkelijke leefomgeving voor alle inwoners. Voldoende woningbouw is nodig om gezinnen met jonge kinderen aan te trekken en te behouden en om de gevolgen van vergrijzing op te vangen. Een passende bevolkingsgroei draagt bij aan het behoud van voorzieningen zoals zorg, onderwijs, sport, cultuur en werkgelegenheid. Daarom zetten we in op een gevarieerd en duurzaam woningaanbod voor verschillende doelgroepen. Naast ruimte voor woningbouw is extra ruimte nodig voor bedrijvigheid om economische ontwikkeling en werkgelegenheid te stimuleren. Tegelijkertijd vraagt netcongestie aandacht, waarbij wordt aangesloten bij het convenant "Netbewust Bouwen".

We werken aan een klimaat robuuste inrichting van de openbare ruimte, bebouwing en het landelijk gebied. Daarbij ligt de focus op een robuust watersysteem en het beperken van de gevolgen van droogte en hittestress, wateroverlast en overstromingen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

210 - We bouwen voldoende woningen voor de juiste doelgroepen.

Wat willen we bereiken?

We willen een gemeente blijven met goede voorzieningen, zoals mobiliteit, zorg, onderwijs, sport, cultuur, een aantrekkelijk centrum en voldoende werkgelegenheid. Om deze voorzieningen betaalbaar en toekomstbestendig te houden is een passende bevolkingsgroei nodig. Dit versterkt de vitaliteit van onze gemeente, zorgt voor voldoende draagvlak voor voorzieningen en helpt de gevolgen van vergrijzing op te vangen.

Daarom zetten we in op het aantrekken en behouden van jongeren en gezinnen door te zorgen voor passende woningen, aantrekkelijke woonmilieus en een levendig stadsleven. Hiervoor is een forse woningbouwopgave nodig, met een gevarieerd en duurzaam aanbod voor starters, gezinnen, werkenden en senioren. Ook netcongestie vraagt aandacht; daarom sluiten we aan bij het convenant Netbewust Bouwen. Daarnaast is extra ruimte voor bedrijvigheid nodig om economische groei mogelijk te maken en voldoende werkgelegenheid te bieden.

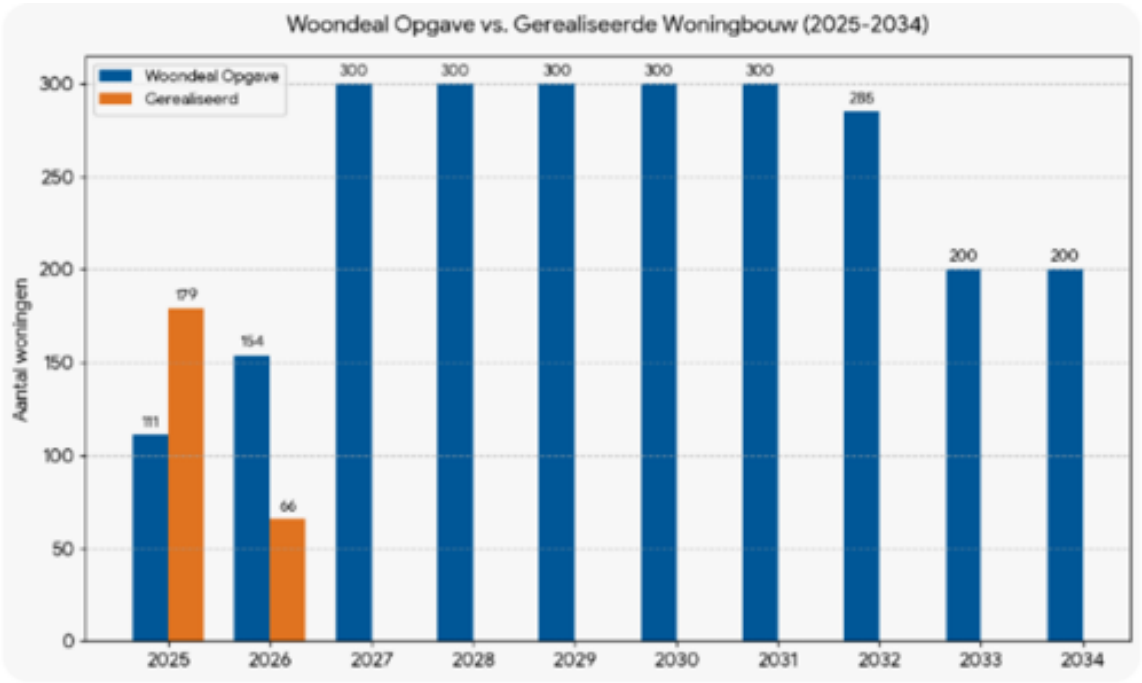
Waar staan we nu?

In 2025 is de Omgevingsvisie gemeente Zutphen vastgesteld. In de omgevingsvisie schetsen we de koers richting de toekomst van onze gemeente in 2040. De omgevingsvisie geeft richting aan ontwikkelingen, initiatieven en beleid van onze gemeente en vormt daarmee een belangrijke onderlegger voor onze activiteiten de komende jaren.

De afgelopen jaren is gewerkt aan projecten zoals De Hoven-Noord, Kleine Linie, Leesten Schouwbroek en diverse binnenstedelijke locaties. Deze dragen de komende jaren bij aan de woningbouwopgave, maar zijn onvoldoende voor de langere termijn. Om het tempo van de woningbouwproductie te handhaven is anticiperend handelen vereist door tijdig nieuwe woningbouwprojecten in procedure te nemen. Dit stelt ons in staat om naadloos door te bouwen na afronding van de huidige projecten en een stabiele bijdrage te leveren aan (kwalitatieve) woningbehoefte en behoefte aan werklocaties. Hierbij is het van belang om aandacht te hebben voor de steeds strengere eisen op het gebied van water en milieu. Dit vraagt om adequaat handelen binnen het bestaand stedelijk gebied. Als de druk op het watersysteem en het milieu niet minder wordt, dan kunnen nieuwe ontwikkelingen geen doorgang vinden.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: aantal gerealiseerde woningen conform de Woondeal.
Streefwaarde: Voldoen aan de Woondeal 2025 – 2034

De bovenstaande grafiek zet de harde afspraken uit de Woondeal af tegen de realisatie tot nu toe. Hieruit vallen de volgende zaken op voor de planning en verantwoording:

- 2025 (Succesvol): De opgave lag op 111 woningen, maar er zijn er daadwerkelijk 179 opgeleverd. Hiervan viel het overgrote deel (110 woningen) binnen het gewenste betaalbare segment.
- 2026 (Lopend jaar): De opgave staat op 154 woningen. Tot nu toe zijn er 66 woningen opgeleverd, waarvan 54 sociale huurwoningen.
- 2027 (Knelpunt & Verschuiving): Voor 2027 staat een hoge opgave van 300 woningen. Door de naweeën van de productiedip, herprogrammering van projecten en lichte vertraging in Leesten, verschuiven cruciale aantallen naar latere jaren. Door de komende periode extra locaties op te pakken voorzien we ook op de lange termijn in voldoende woningen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

211 - Uitvoeren Woondeal.

In 2027 werken we aan de uitvoering van de Woondeal 2025 - 2034 en zetten in op het versnellen van de lokale woningbouwproductie en de betaalbaarheid te borgen. We richten ons dit jaar specifiek op het vlottrekken en initiëren van prioritaire woningbouwlocaties. Ook bewaken we het aandeel betaalbare woningen (sociaal en middelduur) binnen de plancapaciteit. Hierbij hebben we o.a. aandacht voor de huisvesting van kwetsbare groepen in onze gemeente.

In de tabel staan de woningbouwprojecten die we nu uitvoeren om de Woondeal te realiseren. We hebben per project weergegeven de doelstelling, de fase van het project en de ontwikkeling die we willen doormaken in 2027. Daarnaast zijn enkele andere lopende samenwerkingen, die uitgewerkt worden via anterieure overeenkomsten opgenomen in de tweede tabel.

Project	Doelstelling	2027 (resultaten, fase)

De Hoven Noord	Ca 850 woningen	Ontwerpfase (samenwerkingsovereenkomst grondeigenaren & PPS, start bouwrijp maken)
De Kleine Linie	230-235 woningen	Ontwerpfase (vaststellen omgevingsplan en sloop bedrijfspanden fase 1)
Leesten-Schouwbroek	420 woningen	Uitvoeringsfase (bouwrijp 3 fasen, start bouw 1e fase, circa 80 woningen)
Zeeheldenbuurt	440 tot 500 woningen (waarvan 240 woningen vervanging/sloop-nieuwbouw)	Ontwerpfase (afronden ontwerpproces, ondertekenen vervolgovereenkomst en opstarten omgevingsplan)
Ooyerpark	Nader te bepalen	Definitiefase (Ondertekening intentieovereenkomst, samenwerkings/koopovereenkomst, nota van uitgangspunten)

Project (anterieure overeenkomst)	**Doelstelling**	**Overeenkomst**
Breegraven	24 appartementen	Realisatiefase van de woningen
Basseroord	11 appartementen	Realisatiefase van de woningen
Halve Maanstraat	14 appartementen	Realisatiefase van de woningen
Veld 18	20 appartementen/ woningen	Realisatiefase van de woningen

Meisjes Vakschool (anterieure overeenkomst)	38 woningen	Intentie-overeenkomst -> anterieure overeenkomst (vaststellen kavelpaspoort)
Lianderterrein (anterieure overeenkomst)	± 200 – 300 woningen (appartementen), hotel (140 kamers), (maatschappelijke) voorzieningen	Intentie-overeenkomst -> anterieure overeenkomst (vaststellen omgevingsplan, participatie omgeving)
Nieuw Baank (De Hoven-Zuid)	Nader te bepalen	Samenwerkingsovereenkomst (SOK) 1e verkenning met gemeente Brummen -> SOK verdere samenwerking en ontwikkeling
Hoek Houtwal/Henri Dunantweg (anterieure overeenkomst)	78 woningen	Intentie-overeenkomst -> anterieure overeenkomst (omgevingsvergunning)
Baudartius	± 85 wooneenheden	Intentieovereenkomst -> samenwerkingsovereenkomst

212 - Vaststellen Ontwikkelperspectief 2050.

We werken met de Regio Stedendriehoek aan het Ontwikkelperspectief 2050 ‘Verstedelijking in Balans’. Het Ontwikkelperspectief is een strategisch kompas. Het maakt zichtbaar wat de regio te bieden heeft en welke koers zij kiest. Voor de gemeente Zutphen is het Ontwikkelperspectief 2050 een van de belangrijkste strategische documenten voor de komende jaren: het geeft richtinggevende keuzes over woningbouw, economie, bereikbaarheid, landschap en voorzieningen. In 2027 leggen we het Ontwikkelperspectief 2050 ter besluitvorming vooraan de raad en bepalen we de consequenties voor onze eigen omgevingsvisie 2040.

213 - Realisatie van de gebiedsontwikkelingen uit de omgevingsvisie en het Handelingsperspectief wonen en werken.

De Omgevingsvisie gemeente Zutphen, aangevuld met besluitvorming over het Handelingsperspectief voor wonen en werken, voorziet in een aantal gebiedsontwikkelingen. Deze zijn van belang om op langere termijn te kunnen voldoen aan de vraag naar voldoende woningen en werkgelegenheid.

Voor de uitbreiding van bedrijventerrein de Revelhorst is het onderzoeksbudget reeds beschikbaar gesteld en voeren we de geplande activiteiten in 2027 uit. Voor de overige gebiedsontwikkelingen (Bufferzone, De Stoven, Lage Weide en Kerkpad) komen we in 2027 tot de eerste analyse en gebiedsvisie voor deze gebieden. Het voorkomen van ongewenste ontwikkelingen vraagt daarbij expliciet aandacht.

214 - Realisatie randvoorwaardelijk beleid.

In de omgevingsvisie hebben we de ambities richting de toekomst van onze gemeente vastgelegd. Hoe de ambities bereikt gaan worden is nog niet uitgewerkt. Dat doen we in randvoorwaardelijk beleid.

We sluiten hierbij aan op de systematiek van de Omgevingswet door te werken met het instrument omgevingsprogramma dat wij vaststellen. Hierbij worden de kaders van omgevingsprogramma's door de raad vastgesteld (kadernota) en de omgevingsprogramma's die hieruit voortvloeien door het college.

De komende periode werken we aan de volgende omgevingsprogramma’s.

Omgevingsprogramma:	**Toelichting**	**Wat gaan we doen in 2027**
Wonen	Hierin wordt het woonbeleid voor de komende tien jaren opgenomen met onder andere het woonzorg beleid en de uitwerking van het kwantitatief en kwalitatieve woningbouwprogramma, vertaald naar locaties.	Vaststelling door college van het omgevingsprogramma wonen. Herijking woondeal (light) voor de periode 2027-2036
Mobiliteit en Infrastructuur	Hierin worden de kaders uit de Omgevingsvisie op mobiliteit, parkeren en wegen uitgewerkt in verschillende beleidsstukken	Kadernota wordt voorgelegd aan de raad

Erfgoed	Hierin worden de beleidskaders en -ambities op het gebied van het benutten, beschermen en beleven van erfgoed uitgewerkt.	Vaststelling door het college van het Omgevingsprogramma - Erfgoed
Ruimte	Hierin worden de ruimtelijke kaders - zoals de omgevingskwaliteit (voorheen welstand) - gegeven waarbinnen de omgevingsvisie wordt uitgewerkt	Kadernota ‘Hoogbouw en verdichting’ wordt voorgelegd aan de raad
Warmte	Hierin wordt beschreven hoe de gebouwde omgeving aardgasvrij kan worden.	College stelt het programma vast

215 - Waterketen optimaliseren voor waterkwaliteit en -kwantiteit.

De hoeveelheid afvalwater die gezuiverd moet worden neemt toe, terwijl de lozingsruimte op de Gelderse IJssel afneemt (KRW en EU-richtlijn). Vanuit Achterhoek+ wordt een model ketenaanpak stoffen uitgewerkt. Doel is om een manier te vinden om binnen de afvalwaterketen maatschappelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk te faciliteren, binnen de beschikbare lozingsruimte op het oppervlaktewater. Deze aanpak wordt vervolgens in alle zuiveringskringen uitgerold.
Voor zuiveringskring Zutphen is de planning daarvoor eind 2027. Zodra we meer informatie hebben over de ontwikkelingen, informeren we de raad.

216 - Een toekomstbestendig mobiliteitssysteem.

Door de gewenste ontwikkelingen in Zutphen zal de verkeersdruk in de gemeente toenemen. Om de bereikbaarheid en leefbaarheid van Zutphen en Warnsveld te waarborgen is het belangrijk dat wij de openbare ruimte anders in gaan richten. Er moet meer ruimte komen voor lopen en fietsen, waardoor het mobiliteitssysteem van gemeente Zutphen toekomstbestendig wordt. Een eerste stap is om het mobiliteitssysteem rondom het centrum goed te onderzoeken. Dat doen wij door het project Centrumring en het parkeerdrukonderzoek in het centrum.

Wat willen we bereiken?

220 - Een klimaatrobuuste gemeente waarin ook in de toekomst prettig, veilig en gezond te leven is

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een klimaatrobuuste inrichting van onze openbare ruimte, met grondgebruik en een bebouwing die passend is bij het omgaan met extreme weersomstandigheden. Dit geldt zowel voor de woonomgeving en werklocaties als in het landelijk gebied. Daarbij is aandacht nodig voor het toewerken naar een robuust watersysteem.

Het landschap en het stedelijk gebied van de gemeente Zutphen is, net als de rest van Nederland, aan klimaatverandering onderhevig. Tijdens warme zomers zijn bepaalde doelgroepen zoals kinderen en senioren extra kwetsbaar voor hittestress. Periodes van droogte komen steeds vaker voor, met nadelige effecten op onder andere de waterkwaliteit, natuur en akkers en gewassen. De kans op wateroverlast neemt toe doordat piekbuien in de toekomst vaker en heviger zullen voorkomen. Hoogwater in de IJssel brengt een overstromingsrisico met zich mee.

De omgang met de extremere weersomstandigheden vergt aanpassingen in het grondgebruik, het gebruik van de openbare ruimte en bebouwing.

Waar staan we nu?

De afgelopen periode hebben we diverse beleidskaders vastgesteld die handvatten bieden voor het behalen van ons doel. Zo zijn het biodiversiteitsplan, het Watertakenplan en de Lokale klimaatadaptatiestrategie vastgesteld. Daarnaast hebben we de spelregels voor natuurinclusief bouwen vastgelegd. Daarbij is afgesproken dat wij bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd rekening houden met het natuurlijk bodem- en watersysteem op basis van de signaleringskaart. Nu de kaders vastliggen geven we hier de komende coalitieperiode verder invulling aan.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Duidelijkheid over ruimtelijke reservering Ruimte voor de Rivier 2.0

Streefwaarde: In 2027 hebben we duidelijkheid over de ruimte die nodig is voor maatregelen ten behoeve van wateropgave rondom de IJssel en weten we welke maatregel(en) (bijv. Bypass) nodig is/zijn.

Indicator 2: afronding 2e stresstestronde in 2027

Streefwaarde: in 2027 voeren we risicodialogen om tot een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie te komen die in 2027 ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd en waarover de raad wordt geïnformeerd.

Indicator 3: Afronding van de besluitvorming van de KRW-opgaven en start van de uitvoering en realisatie in 2027

Streefwaarde: In 2027 leggen we de projecten vanuit de KRW-opgaven voor aan het college ter besluitvorming en informeren we de raad. Het begin van de uitvoering wordt naar verwachting gestart in 2027.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

221 - Benutten van de kansen voor Ruimte voor de Rivier 2.0 in de IJsselcorridor.

Het functioneren van de IJssel staat, als gevolg van klimaatverandering, steeds nadrukkelijker onder druk. Dit vraagt om fundamentele keuzes waarvoor een robuuste koers richting 2100 en verder nodig is. Voor een belangrijk deel worden de keuzes het komend jaar op Rijksniveau gemaakt, maar ze hebben invloed op ons als gemeente. Daarom hebben we samen met onze buurgemeenten, de provincie en de betrokken waterschappen de handschoen opgepakt om zelf een strategie te bepalen die ons past. In 2027 zullen wij samen met de genoemde partners onze positie verder bepalen en onderzoeken welke oplossing, bijvoorbeeld de realisatie van een bypass, het beste past. Daarnaast starten wij in 2027 met een gerichte lobby om de belangen van gemeente Zutphen, waaronder bevaarbaarheid van de IJssel en een toekomstbestendige oeververbinding op de agenda van de provincie, het Rijk en de EU te krijgen.

222 - Realisatie Groen-blauwe longen.

We investeren in een robuust watersysteem en een stevige groenstructuur om ruimte te bieden aan een klimaatrobuuste en natuurinclusieve openbare ruimte. Deze dooradering maakt zowel het landschap als ons stedelijk gebied veerkrachtig, aantrekkelijk en functioneel. Hiermee dragen we bij aan gezondheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit (o.a. door het verbeten van de waterkwaliteit) en ruimtelijke kwaliteit. In 2027 realiseren we deze dooradering door het toevoegen van veel extra bomen en houtopstanden in onze openbare ruimte, het stimuleren van aanplant van landschapselementen bij onze inwoners en het toepassen van natuurinclusieve en klimaatrobuuste ontwerpprincipes bij herinrichtingen en reconstructies.

223 - Aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek+ en Liemers.

Vanuit de bestuurlijke samenwerking Achterhoek+ en de Liemers, waar wij als gemeente bij aangesloten zijn vanuit de regionale samenwerking (Achterhoek +) op het gebied van water, is een Meerjareninvesteringsagenda (MIP) Aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek+ en Liemers opgesteld in 2025. Hiermee committeren we ons aan daadwerkelijke realisatie van de Aanpak Droogte en willen de gebiedspartners de Achterhoek en de Liemers beter bestand maken tegen de toenemende weersextremen. In 2027 brengen we kansrijke projecten voor onze gemeente in kaart en stellen we hiervoor een uitvoeringstrategie op. De raad wordt hierover geïnformeerd. Als vervolg op het MIP gaat Natuurmonumenten het project Vierakkerselaak uitvoeren in samenwerking met de gemeente in 2027.

224 - Uitvoering geven aan de regionale aanpak.

De regionale 2e stresstestronde over wateroverlast, hitte en droogte houdt rekening met de nieuwe KNMI'23 klimaatscenario's. Deze zorgen voor actuelere dreigingsbeelden en betere onderbouwing van adaptatiemaatregelen. Door het op regionaal niveau op te pakken ontstaan gemeentegrensoverschrijdende en gedeelde beelden.

De risicodialoog met diverse partners moet leiden tot keuzes: wat vinden we acceptabel, wat niet en welke maatregelen nemen we om de risico's te verkleinen. Dit leidt in 2027 tot een gezamenlijk besluit hoe met de risico's wordt omgegaan.

225 - Verbeteren inzicht in de waterkwaliteit.

Door warm en droog weer, dat steeds vaker voorkomt, is de doorstroming in het watersysteem niet altijd voldoende. Dit heeft gevolgen voor de waterkwaliteit. Uit analyse blijkt dat er problemen zijn met de waterkwaliteit. Om beter inzicht te krijgen in de actuele waterkwaliteit wordt vaker en uitgebreider onderzoek verricht. De resultaten daaruit worden meegenomen in de risicodialoog die in 2027 gevoerd gaat worden.

226 - Samenwerken aan KRW-opgaven met waterschap.

Door gezamenlijk maatregelen te treffen in en langs de
Berkel en de Hoofdgracht worden zowel de waterkwaliteit als de leefomgeving verbeterd.

De opgave van het waterschap combineren we met onze eigen opgaven vanuit de Visie Vesting van de Toekomst en het Biodiversiteitsplan. Hierdoor kunnen we onze eigen doelen behalen op het realiseren van de herkenbaarheid en het versterken van de cultuurhistorische vestingstructuur rond de binnenstad en de natuurinclusieve openbare ruimte. In 2027 wordt het definitief ontwerp voor zowel de herinrichting van de Hoofdgracht als de Berkelmeandering ter besluitvorming voorgelegd aan de raad, vindt de participatie met de samenleving plaats en zal de uitvoering van beide projecten starten.

227 - Samenwerken aan KRW-opgaven met Rijkswaterstaat.

Wij werken mee aan de KRW-opgaven van Rijkswaterstaat in de Tichelbeeksewaard en de Bronsbergerwaard om de waterkwaliteit te verbeteren en natuurontwikkeling te realiseren, deels op onze gemeentelijke gronden. In 2027 vindt de participatie met de pachters en omgeving plaats. Eind 2027 zal er gestart worden met de uitvoering van de projecten.

Onze reguliere taakuitvoering

Binnen dit programma geven we uitvoering aan de reguliere gemeentelijke taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. We zorgen voor een integrale afweging van ruimtelijke ontwikkelingen en werken aan een samenhangende inrichting van wonen, werken, mobiliteit, erfgoed en openbare ruimte. Daarbij vormen de Omgevingsvisie en de Omgevingswet het beleidsmatige en juridische kader. Verder werken we op reguliere basis samen met de Regio Stedendriehoek en andere regionale partners.

Op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling begeleiden en beoordelen we ruimtelijke initiatieven en vergunningaanvragen. We zorgen ervoor dat plannen zorgvuldig, integraal en binnen de geldende beleidskaders worden afgewogen. Daarnaast onderhouden we regionale samenwerkingen en leveren we een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het ruimtelijk beleid.

Voor wonen voeren we de gemeentelijke taken uit op het gebied van volkshuisvesting. Dit omvat onder meer samenwerking met woningcorporaties, huurdersorganisaties en regionale partners, de uitvoering van woonruimteverdeling en woonzorgopgaven. We ondersteunen de woningbouwproductie en het beter benutten van de bestaande woningvoorraad en werken aan het vergroten van de mogelijkheden voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en woonwagenstandplaatsen. Ook leveren we beleidsmatige inbreng bij ruimtelijke ontwikkelingen om te waarborgen dat woningbouw aansluit bij de behoefte van inwoners en de ambities van de gemeente.

Binnen het thema mobiliteit werken we aan een veilige, bereikbare en goed functionerende gemeente. We dragen zorg voor verkeersveiligheid, passen mobiliteits- en parkeerbeleid toe bij ruimtelijke ontwikkelingen en stemmen werkzaamheden, evenementen en omleidingen op elkaar af. Daarnaast werken we samen met regionale partners aan de bereikbaarheid van Zutphen en Warnsveld. Hierbij houden we het STOMP-principe in het achterhoofd.

Op het gebied van erfgoed en archeologie geven we uitvoering aan wettelijke taken rondom de bescherming van monumenten, cultuurhistorische waarden en archeologisch erfgoed. We adviseren bij vergunningaanvragen, beoordelen ruimtelijke plannen en zorgen voor de bescherming en het beheer van archeologische waarden en vondsten.

Vanuit grondzaken ondersteunen we gebiedsontwikkelingen en ruimtelijke projecten. We beheren de grondexploitaties, bewaken financiële ontwikkelingen en risico's en adviseren over aan- en verkopen van gronden. Daarmee dragen we bij aan een financieel verantwoorde uitvoering van ruimtelijke plannen.

Daarnaast werken we aan de verdere implementatie van de Omgevingswet. Hierbij ligt de focus op het opstellen van het Omgevingsplan, het ontwikkelen van werkwijzen voor omgevingsprogramma's en het verder inrichten van monitoring en evaluatie. Zo zorgen we ervoor dat de gemeente ook op de lange termijn kan blijven voldoen aan de wettelijke taken en ambities voor de fysieke leefomgeving

Wat mag het kosten?

Financiën Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Mobiliteit	**1.573**	**1.277**	**1.313**	**1.306**	**1.304**	**1.299**
Ruimtelijke ontwikkeling	**2.344**	**2.000**	**1.799**	**1.747**	**1.746**	**1.746**
Wonen	**2.996**	**3.214**	**3.074**	**3.125**	**3.141**	**3.141**
Grondzaken	**10.041**	**6.554**	**6.092**	**11.881**	**8.657**	**8.657**
Totaal Lasten	**16.954**	**13.044**	**12.278**	**18.059**	**14.848**	**14.842**
Baten						
Mobiliteit	**-3.262**	**-3.198**	**-3.277**	**-3.277**	**-3.277**	**-3.277**
Ruimtelijke ontwikkeling	**-683**	**-346**	**-347**	**-347**	**-347**	**-347**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Wonen	**-1.241**	**-1.633**	**-1.635**	**-1.635**	**-1.635**	**-1.635**
Grondzaken	**-12.836**	**-6.443**	**-5.980**	**-11.769**	**-8.545**	**-8.545**
Totaal Baten	**-18.022**	**-11.620**	**-11.240**	**-17.029**	**-13.805**	**-13.805**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.067**	**1.424**	**1.038**	**1.030**	**1.043**	**1.037**
Stortingen						
Mobiliteit	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**
Wonen	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
Grondzaken	**3.041**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen	**3.542**	**502**	**502**	**502**	**502**	**502**
Onttrekkingen						
Mobiliteit	**-6**	**-6**	**-6**	**0**	**0**	**0**
Ruimtelijke ontwikkeling	**-103**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Wonen	**-21**	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**
Grondzaken	**-246**	**-111**	**-112**	**-112**	**-112**	**-115**
Totaal Onttrekkingen	**-375**	**-132**	**-118**	**-112**	**-112**	**-115**
Mutaties reserves	**3.167**	**370**	**384**	**390**	**390**	**387**
Gerealiseerd resultaat	**2.100**	**1.794**	**1.422**	**1.420**	**1.433**	**1.424**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting
Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat is aanjager van projecten in de uiterwaarden langs de IJssel die effect (kunnen) hebben op de gemeentelijke grondpositie.
Waterschap Rijn en IJssel en Waterschap Vallei en Veluwe	Via de grondportefeuille faciliteert de gemeente de waterschappen in hun maatregelen om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water en in andere projecten. Daarnaast zijn zij eigenaar van het Zutphens watersysteem.
Provincie Gelderland	Via de grondportefeuille faciliteert de gemeente de provincie in projecten. Daarnaast bezit de provincie substantiële grondposities binnen de gemeentegrenzen. Provincie Gelderland is eigenaar van de provinciale wegen, die cruciaal zijn voor de bereikbaarheid van Zutphen.
Regionale samenwerking Water Achterhoek +	We werken samen op het gebied van onze wateropgaven en klimaatadaptatie
Terreinbeherende organisaties (TBO)	De TBO's, zoals Staatsbosbeer, bezitten substantiële grondposities binnen de gemeentegrenzen en zijn een partner in gebiedsontwikkelingen.

Historische, charitatieve of religieuze instellingen	Deze instellingen, bezitten substantiële grondposities binnen de gemeentegrenzen en zijn een partner in gebiedsontwikkelingen.
Groenpunt	Het groenpunt ondersteunt bij de participatie van inwoners bij het vergroenen en klimaatadaptief en natuurinclusief inrichten van onze openbare ruimte.
Stichting Landschapsbeheer Gelderland	Ondersteunen bij het realiseren en duurzaam instandhouden van de groen-blauwe dooradering van ons buitengebied bij particulieren
Lokale belangenorganisaties	Lokale belangenorganisaties denken mee bij onze beleidsopgaven en het creëren van draagvlak
Regio Stedendriehoek	Samenwerkingsverband van gemeenten in de regio Stedendriehoek, ook voor het opstellen van regionaal beleid.
Openbaar vervoer bedrijven	De openbaar vervoerbedrijven zorgen ervoor dat onze inwoners gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer.
Woning ontwikkelende partijen, waaronder de woningcorporaties	Partners in het realiseren van de woningbouwopgaven.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

Bij dit programma horen de volgende verplichte indicatoren:

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
3. Economie	Functie menging	%	2024	48,9	54,6	54,5	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en woningvoorraad (vhrowv)	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2024	4,2	7,6	8,4	ABF - Systeem Woningvoorraad	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en woningvoorraad (vhrowv)	Demografische druk	%	2026	81,2	75,5	71,3	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

De belangrijkste beleidsdocumenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan. De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting
Omgevingsvisie gemeente Zutphen	De Omgevingsvisie 2040 geeft richting aan een gezonde, groene en toekomstbestendige ontwikkeling van Zutphen en Warnsveld. Daarbij staan wonen, werken, mobiliteit, natuur en voorzieningen in samenhang centraal.
Nota Grondbeleid 2017	De Nota grondbeleid beschrijft de rol van de gemeente op de grondmarkt en de inzet van instrumenten voor verwerving en uitgifte.
Nota Grondprijsbeleid 2020	De Nota Grondprijsbeleid beschrijft de manier waarop de gemeente de grondprijzen bij uitgifte bepaalt.
Nota Vastgoedbestendig Zutphen 2017	Vastgoedbestendig Zutphen benoemt de kaders voor grond- en accommodatiebeleid en beschrijft op hoofdlijnen de werkwijze. Ook wordt de indeling in drie deelportefeuilles vastgelegd.
Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024-2039	Het IHP is kaderstellend voor de planning en realisatie van onderwijshuisvesting.
Groenatlas (2014) (opvraagbaar vanuit papieren archief)	Beschrijft de groenstructuur in de gemeente Zutphen inclusief de ontwikkelopgaven.

Bomenbeleidsplan 2021	Beschrijft de ambities en daarnaast de kaders voor duurzame instandhouding van onze bomen. De groenatlas maakt onderdeel uit van dit plan.
Biodiversiteitsplan 2024	Beschrijft de ambitie en kaders voor het duurzaam instandhouden en versterken van de natuur in onze gemeente.
Lokale Klimaatadaptatie Strategie 2024-2028	Beschrijft de ambitie en kaders voor klimaatadaptatie
Uitvoeringsprogramma biodiversiteit 2025	Omschrijft de activiteiten die we gaan doen de komende jaren om uitvoering te geven aan het biodiversiteitsplan
Beleidsregel Natuurinclusief Bouwen 2025	Geeft de kaders voor een natuurinclusieve inrichting bij ontwikkelingen voor gemeente, bedrijven, instellingen en particulieren
Herziening kapbeleid (Verordening Fysieke leefomgeving hoofdstuk 4) 2025	Geeft de randvoorwaarden voor doorzame instandhouding van onze houtopstanden in de gemeente.
Watertakenplan 2026-2030	Geeft kaders voor het omgaan met water, klimaatverandering en de wettelijke zorgplichten
Uitvoeringsagenda Regio Stedendriehoek 2023 – 2030 Regionaal Programma Werklocaties Regio Stedendriehoek (2025 – 2028)	Bestaat uit zes themaprogramma's: Slimme Groene Verstedelijking, Vitaal Landelijk Gebied, Mobiliteit, Energiesysteem van de Toekomst, Ruimtelijke Ontwikkeling en Regionale Economie van de Toekomst. Hierin wordt per programma beschreven welke doelen tot 2030 behaald willen worden. Hierin gaan we op zoek naar passende antwoorden op de ruimtevraag voor bedrijven, de veranderende economie en toenemende druk op de ruimte in de regio.
Regionale fietsvisie Stedendriehoek 2024-2040	Geeft regionale kaders om het fietsgebruik in de regio Stedendriehoek te stimuleren
Regionale uitvoeringsagenda publieke mobiliteit 2025-2029 Zutphen	Geeft regionale kaders om projecten op te starten om publieke mobiliteit verder te ontwikkelen.

Woondeal 2024-2034: Zaak 857482: Bestuurlijke besluitvorming	In de woondeal zijn het aantal te realiseren woningen vastgelegd en zijn er ook afspraken gemaakt over ouderenhuisvesting.
Afwegingskader woningbouw: Indexatie Afwegingskader woningbouw Zutphen 2024 Zutphen - iBabs Publieksportaal	Met het Afwegingskader woningbouw Zutphen 2024 zijn heldere kaders gecreëerd voor de plannen van initiatiefnemers zodat wij kunnen sturen op een passend woningaanbod bij onze ambities.

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onder verdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma staan er op dit moment géén investeringen gepland in deze begrotingsperiode.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er lopende investeringen enkele voorbeelden hiervan zijn:

- De voorbereiding van de woningbouwprojecten, deze worden uiteindelijk omgezet naar een GREX (grondexploitatie).
- Binnen mobiliteit zijn een aantal herinrichtingsprojecten, zoals de fietsstraat Paulus Potterstraat, die een lopend krediet hebben.

Voor de lopende investeringen kan gelden dat deze al voor deze begrotingsperiode worden afgerond of omgezet.

Programma 3 Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen

Context programma 3 Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen

Dit programma is gericht op de duurzame instandhouding van de gemeentelijke eigendommen. Daarbij gaat het om de openbare ruimte en groen, civiele kunstwerken, publieke voorzieningen op en onder de grond en gemeentelijke panden en gronden. Kernbegrippen bij deze instandhouding zijn duurzaamheid, toekomstgerichtheid, kwaliteit en kosten efficiëntie. Voor de panden geldt bovendien dat deze moeten bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en ambities. De programma-overstijgende paragrafen Onderhoud kapitaalgoederen en Grondbeleid geven een verdere inhoudelijke toelichting.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een toekomstbestendige en duurzame leefomgeving realiseren waarin grond, vastgoed en openbare ruimte optimaal bijdragen aan de ruimtelijke, economische en maatschappelijke ambities van de gemeente. Door strategische sturing op de grond- en vastgoedportefeuille, heldere keuzes bij gebiedsontwikkelingen, versterking van de financiële regie en doelmatig beheer van gemeentelijke eigendommen zorgen we ervoor dat deze middelen maximaal bijdragen aan de opgaven van vandaag en morgen. Daarbij geven we uitvoering aan de Omgevingsvisie, het Vastgoedbeleid 2026 (eind 2026 vast te stellen), het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de vernieuwing van sportaccommodaties. Tegelijkertijd werken we aan een bereikbare, veilige, gezonde, klimaatrobuuste en natuurinclusieve openbare ruimte waarbij onze inwoners zien, ervaren en begrijpen wat we doen. Ook werken we aan betrouwbare voorzieningen en duurzaam beheer van gebouwen, infrastructuur en watersystemen. Zo vergroten we de leefbaarheid, duurzaamheid en aantrekkelijkheid van de gemeente Zutphen voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

310 - Een grondportefeuille die optimaal bijdraagt aan gemeentelijk beleid.

Wat willen we bereiken?

Verwerving, eigendom en uitgifte van grond dragen bij aan het realiseren van gemeentelijke ambities. De omvang en samenstelling van de grondportefeuille en de inzet van grondinstrumentarium sluiten goed aan bij de ambities en beleidsdoelen. Het beheer van de grondportefeuille en de inzet van grondinstrumentarium (zowel verwerving als uitgifte) voldoet aan de wettelijke kaders en gebeurt transparant, eenduidig, marktconform en kostenefficiënt.

Waar staan we nu?

De grondportefeuille wordt gevormd door het totaal van de gemeentelijke gronden exclusief de openbare ruimte. Het grootste deel van deze gronden is contractueel bij derden in gebruik. Dit is de beheerportefeuille en omvat ongeveer 500 contracten. Daarnaast zijn er uitgeefbare gronden (voor woningbouw en bedrijventerrein) en de strategische grondposities in het landelijk gebied. De omvang van de portefeuille varieert door strategische aankopen en door verkopen ten behoeve van gebieds- en locatieontwikkelingen.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Kostenverhaal bij private gebieds- en locatieontwikkelingen

Streefwaarde 1: Bij alle private ontwikkelingen waar de gemeente geen grondpositie heeft worden onze kosten op de initiatiefnemer verhaald.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

311 - Vaststellen van actueel beleid.

De kaders uit de huidige nota's Grondbeleid en Grondprijsbeleid geven onvoldoende sturing en sluiten niet aan bij de Omgevingswet en bij de actualiteit. In 2027 wordt een nieuwe Nota grondbeleid ter vaststelling aangeboden. In dit beleid worden ook de uitgangspunten en methodieken voor het grondprijsbeleid vastgelegd. Ook wordt in 2027 het programma kostenverhaal ter vaststelling aangeboden. Kostenverhaal is verplicht onder de Omgevingswet voor private bouwinitiatieven waar de gemeente geen grondpositie heeft.

In het nieuwe grondbeleid houden we rekening met:

- Bij de start van gebiedsontwikkelingen een keuze maken over de rolverdeling tussen gemeente en marktpartijen.
- Integrale sturing op omvang en samenstelling van de grond- en vastgoedportefeuille.
- Versterken van de financiële regie en risicobeheersing bij gebieds- en locatieontwikkeling.

312 - Gebieds- en locatieontwikkelingen faciliteren door de verwerving en uitgifte van grond en door kostenverhaal.

Deze activiteit is volledig gekoppeld aan de gebieds- en locatieontwikkelingen die in programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen worden beschreven. Gronden worden aangekocht of uitgegeven door middel van verkoop of erfpacht/opstal. Waar wij meewerken aan private gebieds- en locatieontwikkelingen doen we aan kostenverhaal. In 2027 gaat het vooral om onderhandelingen en contractvorming met marktpartijen en corporaties voor woningbouwprojecten.

313 – Herijken en actualiseren grondportefeuille.

De gemeentelijke gronden zijn voor het overgrote deel in gebruik bij derden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om erfpachtrechten op bedrijventerreinen en in woongebieden, opstalrechten voor sport- en welzijnsverenigingen en nutsvoorzieningen, en grondverhuur aan particulieren.

Daarnaast houden we gronden in het landelijk gebied aan om ruimtelijke en economische ontwikkelingen aan de randen van de gemeente mogelijk te maken. Ook worden gronden in het landelijk gebied ingezet voor projecten die de waterkwaliteit verbeteren. Zolang de gronden in het landelijk gebied niet nodig zijn voor andere ontwikkelingen worden deze verpacht. In 2027 focussen we onder andere op het herijken van de erfpachtportefeuille, het (alsnog) vestigen van opstalrechten voor verenigingen en het actualiseren van de afspraken rondom volkstuinen. Daarnaast werken we toe naar meer duurzame pachtovereenkomsten.

Wat willen we bereiken?

320 - Een vastgoedportefeuille die optimaal bijdraagt aan gemeentelijk beleid.

Wat willen we bereiken?

Om het gemeentelijk vastgoed toekomstbestendig, waardevast en doelmatig inzetbaar te houden zijn keuzes nodig ten aanzien van renovatie, vervanging, verduurzaming en mogelijke herontwikkeling van gebouwen. Daarmee wordt de vastgoedportefeuille in lijn gebracht met de maatschappelijke opgaven en gemeentelijke ambities op de lange termijn.

De komende jaren lopen enkele ontwikkelingen en ambities parallel: de uitwerking van de Omgevingsvisie, de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP), de daarmee samenhangende vernieuwing van sportaccommodaties en het ontwikkelen van een langetermijnvisie op de vastgoedportefeuille via strategisch voorraadbeheer.

Waar staan we nu?

De huidige portefeuille omvat 96 vastgoedobjecten met in totaal 96.000 m2 BVO (exclusief scholen).

Met het vastgoedbeleid uit 2017 hebben we belangrijke stappen gezet naar centralisering en professionalisering. We werken nu toe naar een meer regisserende, faciliterende en adviserende rol. Daarnaast krijgt de integrale benadering van het verder te ontwikkelen accommodatiebeleid hierin een heldere plaats.

In 2026 leggen we de nota Vastgoedbeleid 2026 voor aan de raad. Hierin staan de kaders voor het nieuwe vastgoedbeleid. Na de besluitvorming gaan we aan de slag met het toepassen van die kaders in het vastgoedbeheer, onderhoud en verduurzaming.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Financieel gezonde portefeuille
Streefwaarde: We streven naar een kostprijsdekkende huur van 95% in 2030, na vaststelling van het implementatieplan.

Indicator 2: Waardebehoud vastgoedportefeuille
Streefwaarde: Na vaststelling van de nota Vastgoedbeleid 2026 voeren we in 2027-2030 het per gebouw vastgelegde toekomstperspectief uit.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

321 - (Her)ontwikkelen van vastgoed in lijn met beleid.

Beleidsmatige keuzes werken door in de vastgoedportefeuille. Belangrijke projecten waar we aan werken zijn:

- de invulling van de erfgoeddepots (zie programma 5);
- de huisvestingsvragen en de invulling van broedplaatsen voor cultuur (zie programma 5);
- de uitbreiding of nieuwbouw van de brandweerkazerne, op initiatief van de Veiligheidsregio;
- de voortzetting van belangrijke huurovereenkomsten, bijvoorbeeld GGD.

Voor deze projecten bereiden we de (ver)bouwplannen voor en maken we afspraken met gebruikers.

322 - Uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan.

Het vastgesteld Integraal Huisvestingsplan 2024-2039 kent een strakke planning voor de vervangende nieuwbouw en/of renovatie van veertien scholen, waarvan één voor voortgezet onderwijs. De overige basisscholen worden op eigen initiatief verduurzaamd, met gedeeltelijke financiële ondersteuning.

In de periode 2027-2030 werken de schoolbesturen samen met de gemeente aan de voorbereiding en realisatie van vier nieuwbouwprojecten en één vernieuwbouwproject:

1. Nieuwbouw van Kind Expertisecentrum (KEC Zutphen) voor Het Mozaïek (SBO) en Anne Flokstraschool (SO) aan de Keucheniusstraat;
2. Renovatie en nieuwbouw van De Waaier en De Parel aan de Harenbergweg 1;
3. Nieuwbouw van IKC Het Zuiderlicht aan Het Zwanevlot 318;
4. Nieuwbouwuitbreiding van de dependance van De Zonnewende aan de Valckstraat 32;
5. Levensduurverlengende renovatie van De Achtsprong aan De Brink 126-128.

In 2027 worden deze plannen verder uitgewerkt.

We streven ernaar om eind 2027 te starten met de bouw van 4 scholen uit het IHP. Het gaat om de start van de nieuwbouw van het KEC Zutphen, de renovatie en nieuwbouw van De Waaier en De Parel en de nieuwbouwuitbreiding van de dependance van De Zonnewende.

We starten in 2027 met de actualisatie van het IHP. Tegelijkertijd werken we aan een nieuwe ‘Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zutphen’. We streven ernaar om beide documenten in 2028 gereed te hebben en ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

323 - Verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

Eind 2026 bieden we de nota Vastgoed 2026 aan de raad aan met het plan voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed aan de raad aan. Na besluitvorming wordt gestart met de eerste tranche van de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Hierbij worden 13 gebouwen aangepast naar energielabel A. Daarmee wordt bijgedragen aan het behalen van de doelstelling van 55% CO2-reductie in 2030.

In 2027 starten we met de verduurzaming van drie gebouwen: de gemeentelijke locatie aan de Henri Dunantweg (HDW), het oude stadhuis en de Burgerzaal.

324 - Toewerken naar toekomstbestendige sportaccommodaties.

In 2027 bieden we ter besluitvorming een raadsvoorstel aan met het verduurzamings- en vervangende nieuwbouwplan voor twaalf sportaccommodaties. De gemeente heeft als wettelijke taak te voorzien in voldoende adequate sportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs, in lijn met het gemeentelijk sportbeleid. We zijn van plan om de sportaccommodaties toe te voegen aan de actualisatie van het IHP-onderwijs.

325 - De realisatie van het Hanzehuis.

De oplevering van het Hanzehuis staat gepland voor 2030. We zitten in de voorbereidingsfase en werken toe naar een definitief plan en bestek voor de bouwfase. Daarnaast werken we verder aan de openbare ruimte rond het Hanzehuis en het realiseren van tijdelijke huisvesting. De tijdelijke huisvesting combineren we met de herontwikkeling van het Baudartius.

Wat willen we bereiken?

330 - Bereikbare en klimaatrobuuste openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een toekomstbestendige openbare ruimte voor onze inwoners en bezoekers. Een openbare ruimte die wij integraal ontwikkelen en beheren en waarin voorzieningen betrouwbaar functioneren en voldoen aan de gestelde eisen. Wij willen dat de gemeente goed en veilig bereikbaar is.

Voor het duurzaam behoud van een toekomstbestendige openbare ruimte werken we dagelijks aan het beheer en onderhoud van het openbaar groen en al onze wegen, speeltoestellen en straatmeubilair. Ook onderhouden we de gedenkparken zorgvuldig en begeleiden begrafenissen. We zorgen dagelijks voor het schoonhouden van de openbare ruimte, ook na markten, uitgaansavonden en evenementen.

We bieden service aan onze inwoners door snelle afhandeling van klachten en meldingen over de openbare ruimte en straatverlichting. Daarnaast werken we, zowel doordeweeks als in het weekend, aan het verhelpen van storingen en grijpen in bij calamiteiten van onze rioolgemalen, calamiteiten in de openbare ruimte.

We werken samen aan een klimaatrobuuste en natuurinclusieve gemeente en vergroten daarmee de leefbaarheid van de gemeente Zutphen.

Waar staan we nu?

Op dit moment zetten wij fors in op het klimaatrobuust en natuurinclusief inrichten van de nieuwe en bestaande openbare ruimte. Onderhoud en vervangen van riolering lopen volgens planning. We werken samen met de provincie Gelderland om gemeente Zutphen bereikbaar te houden en dragen bij aan het beheer en de vervanging van de verkeersregelinstallaties op provinciale kruispunten met gemeentelijke wegen.

We zorgen voor onze kapitaalgoederen. We streven ernaar dat ze blijven voldoen aan de vastgestelde normen en op een financieel gezonde manier te onderhouden zijn. Dit is een grote uitdaging.

Door ontwikkelingen op wereldschaal (COVID, conflicten, beleid VS) zijn de kosten voor onderhoud en vervangen de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. De verwachting is dat de kosten voor onder andere materiaal blijven stijgen. Daarnaast laat een recente inventarisatie zien dat de vervangingsinvesteringen voor een aantal kapitaalgoederen nog niet in de programmabegroting zijn opgenomen. Bovendien is de indexatie voor een aantal reserveringen onvoldoende. Deze inzichten brengen stevige vervangingsinvesteringen met zich mee. De omvang van de investeringen wordt in 2027 inzichtelijk gemaakt.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: alle kapitaalgoederen in beeld
Streefwaarde: In 2027 hebben we al onze kapitaalgoederen voor 99% in beeld.
In 2027 starten we met het in beeld brengen van de financiële consequenties van de vervangingsopgave van al onze kapitaalgoederen.

Indicator 2: Groei van het bomenbestand
Tot 2030 willen we groeien naar 35.000 bomen; In 2050 willen we voor elke inwoner een boom: het bomenbestand moet gelijk zijn aan ons inwoneraantal.

Indicator 3: Vergroenen van de openbare ruimte
Streefwaarde: Bij herinrichting hanteren we het ontwerpprincipe ‘Groen, tenzij.....’; we streven naar vergroening van 600 m2 per jaar in onze openbare ruimte (samen met onze inwoners).

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

331 - Grip op beheer en vervanging van onze kapitaalgoederen.

We brengen in 2027 alle kapitaalgoederen in beeld inclusief bijbehorende storingen, calamiteiten en risico's. In 2027 maken we een start met het in beeld brengen van de financiële consequenties van deze vervangingsopgave, de prioritering en de beleidskeuzes die hierin te maken zijn.

332 - Toewerken naar een klimaatrobuuste openbare ruimte.

We stellen in 2027 een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie openbare ruimte op waarover we de raad informeren. Hierin worden onder andere de uitkomsten van de regionale stresstestronde (hitte, droogte, wateroverlast en overstroming) opgenomen. Ook inventariseren wij de gevolgen van weersextremen voor onze inwoners en de openbare ruimte.

Onze reguliere taakuitvoering

Binnen dit programma geven we uitvoering aan de reguliere gemeentelijke taken voor het beheer, onderhoud en de instandhouding van de fysieke leefomgeving, het gemeentelijk grond en vastgoed. Het programma zorgt ervoor dat inwoners, ondernemers en bezoekers kunnen rekenen op veilige, goed onderhouden en toekomstbestendige voorzieningen en openbare ruimte.

We beheren en onderhouden wegen, fietspaden en bijbehorende infrastructuur, zoals openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, verkeersborden en beweegbare palen. Daarbij zorgen we voor een veilige en toegankelijke openbare ruimte, voeren we regulier onderhoud uit volgens vastgestelde kwaliteitsniveaus en reageren we op calamiteiten en gladheid van wegen. Ook beheren we civiele kunstwerken, zoals bruggen en viaducten, volgens de meerjarige beheer- en onderhoudsplanning.

Daarnaast beheren we de gemeentelijke portefeuille van gronden en gebouwen. Dit omvat zowel het administratieve als het juridische en technische beheer van gemeentelijk vastgoed. We verzorgen verhuur, verkoop en tijdelijk beheer van gebouwen en gronden, beheren pachtcontracten en gebruiksovereenkomsten en ondersteunen gebiedsontwikkelingen door grondverwerving en gronduitgifte. Ook voeren we onderhoud uit aan gemeentelijke gebouwen, op basis van het beheerplan, en begeleiden we nieuwbouw- en herontwikkelingsprojecten. Daarnaast verkopen we restpercelen en snippergroen en stellen jaarlijks de Grondprijzenbrief op.

Voor het onderwijs geven we uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan. Samen met schoolbesturen werken we aan passende, duurzame en toekomstbestendige onderwijshuisvesting die aansluit bij de behoeften van leerlingen, medewerkers en onderwijsinstellingen.

Op het gebied van sport zorgen we voor het beheer en de instandhouding van (binnen)sportaccommodaties, waarbij Actief Zutphen een belangrijke rol heeft in het gebruikersbeheer. Hierbij staat een adequaat, toegankelijk, bereikbaar en toekomstbestendig aanbod van sportvoorzieningen centraal, passend binnen het vastgestelde sportaccommodatiebeleid.

Binnen het beheer van de openbare ruimte onderhouden we het openbaar groen, bomenbestand en de gedenkparken volgens de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Hiermee dragen we bij aan een aantrekkelijke, veilige en verzorgde leefomgeving.

Ook geven we uitvoering aan de gemeentelijke afval- en watertaken. Samen met Circulus zorgen we voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke grondstoffen en stimuleren we afvalscheiding en hergebruik van materialen. Voor riolering en waterbeheer voeren we het Watertakenplan uit, waarmee invulling wordt gegeven aan de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Daarnaast beheren en onderhouden we de havens en kades binnen de gemeente. Dit omvat zowel regulier onderhoud als specifieke werkzaamheden die nodig zijn om de veiligheid, bereikbaarheid en functionaliteit van deze voorzieningen te waarborgen.

Met deze werkzaamheden zorgen we voor een goed beheerde, veilige en duurzame leefomgeving en houden we het gemeentelijk vastgoed, de infrastructuur en de openbare voorzieningen in stand voor huidige en toekomstige generaties.

Wat mag het kosten?

Financiën Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Wegen	**6.565**	**7.970**	**7.958**	**8.197**	**8.186**	**8.215**
havens en kaden	**454**	**1.073**	**256**	**255**	**254**	**253**
Gemeentelijke panden en gronden	**5.559**	**3.728**	**5.762**	**3.636**	**3.886**	**5.171**
Onderwijshuisvesting	**5.543**	**5.085**	**5.526**	**5.762**	**5.776**	**5.548**
Sportaccomodaties	**2.468**	**2.638**	**2.876**	**2.857**	**2.896**	**2.870**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**4.663**	**4.725**	**5.110**	**5.123**	**5.123**	**5.102**
Grondstoffen	**6.796**	**6.626**	**6.788**	**6.788**	**6.788**	**6.788**
Riolering	**7.009**	**6.803**	**3.616**	**3.719**	**3.918**	**3.895**
Gedenkparken	**616**	**641**	**654**	**655**	**655**	**652**
Totaal Lasten	**39.672**	**39.288**	**38.545**	**36.991**	**37.481**	**38.493**
Baten						
Wegen	**-610**	**-280**	**-287**	**-287**	**-287**	**-287**
havens en kaden	**-27**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**
Gemeentelijke panden en gronden	**-3.325**	**-2.834**	**-2.627**	**-2.627**	**-2.627**	**-3.773**
Onderwijshuisvesting	**-411**	**-382**	**-403**	**-403**	**-403**	**-440**
Sportaccomodaties	**-1.917**	**-2.107**	**-2.160**	**-2.160**	**-2.160**	**-2.160**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-49**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**
Grondstoffen	**-7.812**	**-7.710**	**-7.968**	**-7.969**	**-7.967**	**-7.967**
Riolering	**-7.514**	**-7.394**	**-4.262**	**-4.414**	**-4.663**	**-4.618**
Gedenkparken	**-297**	**-407**	**-417**	**-417**	**-417**	**-417**
Totaal Baten	**-21.963**	**-21.141**	**-18.151**	**-18.304**	**-18.551**	**-19.690**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**17.709**	**18.147**	**20.395**	**18.687**	**18.931**	**18.804**
Stortingen						
Wegen	**565**	**565**	**565**	**565**	**565**	**565**
Gemeentelijke panden en gronden	**161**	**2.356**	**127**	**127**	**127**	**127**
Onderwijshuisvesting	**395**	**395**	**395**	**595**	**596**	**596**
Sportaccomodaties	**118**	**118**	**3**	**3**	**3**	**3**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
Gedenkparken	**22**	**22**	**22**	**22**	**22**	**22**
Totaal Stortingen	**1.269**	**3.464**	**1.120**	**1.320**	**1.320**	**1.320**
Onttrekkingen						
Wegen	**-217**	**-887**	**-746**	**-822**	**-815**	**-804**
havens en kaden	**-201**	**-837**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gemeentelijke panden en gronden	**-395**	**-2.500**	**-2.537**	**-307**	**-306**	**-304**
Onderwijshuisvesting	**-606**	**-698**	**-897**	**-1.092**	**-1.160**	**-902**
Sportaccomodaties	**-74**	**-229**	**-223**	**-221**	**-219**	**-208**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-44**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-62**
Gedenkparken	**-4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-1.542**	**-5.152**	**-4.403**	**-2.441**	**-2.500**	**-2.280**
Mutaties reserves	**-274**	**-1.688**	**-3.283**	**-1.121**	**-1.180**	**-960**
Gerealiseerd resultaat	**17.435**	**16.459**	**17.112**	**17.566**	**17.751**	**17.843**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting
Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat is aanjager van projecten in de uiterwaarden langs de IJssel die effect (kunnen) hebben op de gemeentelijke grondpositie.

Waterschap Rijn en IJssel en Waterschap Vallei en Veluwe	Via de grondportefeuille faciliteert de gemeente de waterschappen in hun maatregelen om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water en in andere projecten. Daarnaast zijn zij eigenaar van het Zutphens watersysteem.
Provincie Gelderland	Via de grondportefeuille faciliteert de gemeente de provincie in projecten. Daarnaast bezit de provincie substantiële grondposities binnen de gemeentegrenzen. Provincie Gelderland is wegbeheerder van de provinciale wegen.
Schoolbesturen	Schoolbesturen zijn een essentiële samenwerkingspartner bij de instandhouding, vernieuwing en ontwikkeling van toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Samen geven wij invulling aan de opgaven op het gebied van capaciteit, kwaliteit en duurzaamheid.
Kinderopvangorganisaties	Samen met schoolbesturen én kinderopvangorganisaties werken wij aan de ruimtelijke ontwikkeling van (integrale) kindcentra, gericht op een doorgaande leerlijn van kinderen van 0 tot 13 jaar.
Actief Zutphen	Het gebruikersbeheer van sportaccommodaties is belegd bij Actief Zutphen.
Groenpunt	Het groenpunt ondersteunt bij de participatie van inwoners bij het vergroenen en klimaatadaptief en natuurinclusief inrichten van onze openbare ruimte.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland	Ondersteunt bij het realiseren en duurzaam instandhouden van de groen-blauwe dooradering van ons buitengebied bij particulieren.
Lokale belangenorganisaties	Lokale belangenorganisaties denken mee bij onze beleidsopgaven en het creëren van draagvlak.
Regionale samenwerking Water Achterhoek +	We werken samen op het gebied van onze wateropgaven en klimaatadaptatie.
Circulus	Zorgt voor inzameling en transport van huishoudelijke grondstoffen.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

Bij dit programma horen de volgende verplichte indicatoren:

Taakveld	Indicator	Eenheid	Periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving

7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2024	97	93	148	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

De belangrijkste beleidsdocumenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan. De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting
Omgevingsvisie Zutphen 2040	De Omgevingsvisie 2040 geeft richting aan een gezonde, groene en toekomstbestendige ontwikkeling van Zutphen en Warnsveld. Daarbij staan wonen, werken, natuur en voorzieningen in samenhang centraal.
Nota Grondbeleid 2017	De Nota grondbeleid beschrijft de rol van de gemeente op de grondmarkt en de inzet van instrumenten voor verwerving en uitgifte.
Grondstoffenplan	Afval en grondstoffenplan gemeente Zutphen Beleidskaders grondstoffenbeleid 2023-2027
Nota Grondprijsbeleid 2020	De Nota Grondprijsbeleid beschrijft de manier waarop de gemeente de grondprijzen bij uitgifte bepaalt.

Nota Vastgoedbestendig Zutphen 2017	Vastgoedbestendig Zutphen benoemt de kaders voor grond- en accommodatiebeleid en beschrijft op hoofdlijnen de werkwijze. Ook wordt de indeling in drie deelportefeuilles vastgelegd.
Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024-2039	Het IHP is kaderstellend voor de planning en realisatie van onderwijshuisvesting.
Groenatlas (2014) (opvraagbaar vanuit papieren archief)	Beschrijft de groenstructuur in de gemeente Zutphen inclusief de ontwikkelopgaven.
Bomenbeleidsplan 2021	Beschrijft de ambities en daarnaast de kaders voor duurzame instandhouding van onze bomen
Biodiversiteitsplan 2023	Beschrijft de ambitie en kaders voor het duurzaam instandhouden en versterken van de natuur in onze gemeente.
Lokale Klimaatadaptatie Strategie 2024-2028	Beschrijft de ambitie en kaders voor klimaatadaptatie
Uitvoeringsprogramma biodiversiteit 2025	Omschrijft de activiteiten die we gaan doen de komende jaren om uitvoering te geven aan het biodiversiteitsplan
Beleidsregel Natuurinclusief Bouwen 2025	Geeft de kaders voor een natuurinclusieve inrichting bij ontwikkelingen voor gemeente, bedrijven, instellingen en particulieren
Herziening kapbeleid (Verordening Fysieke leefomgeving hoofdstuk 4) 2021	Geeft de randvoorwaarden voor duurzame instandhouding van onze houtopstanden in de gemeente.

Watertakenplan 2026-2030	Geeft kaders voor het omgaan met water, klimaatverandering en de wettelijke zorgplichten
Speelruimtebeleidsplan (2015) - herziening in 2026 door BOSS-beleid (bewegen, ontmoeten, sporten en spelen) (opvraagbaar vanuit papieren archief)	Geeft de kaders voor de ontwikkeling en duurzame instandhouding van onze speellocaties

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onder verdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma staan er op dit moment de volgende investeringen gepland:

Investeringplan 2027-2030	Investering			
Bedragen x € 1	2027	2028	2029	2030
Gemeentelijk waterketenplan				
- mechanische ventilatie	149.400	163.600	124.600	192.000
- riool- en bouwkundige voorzieningen	600.000	250.000	4.150.000	250.000
Meerjarig investeringsplan openbare verlichting 2015 - 2031	390.000		1.006.000	
Meerjarenonderhoudsplan bruggen	400.000			
Meerjarig investeringsplan sport	438.400	356.300	539.000	137.800
Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting				
Terreinen	80.000			
Auto's en vrachtauto's	189.000	201.000	160.500	45.000
Machines	465.000	75.000		
Tractoren		60.000		
Totaal	**2.711.800**	**1.105.900**	**5.980.100**	**624.800**

Toelichting:

1. Naast de scholen waar al een krediet voor is toegekend geldt dat voor de overige scholen die zijn opgenomen in het Integraal huisvestingsplan gemeente Zutphen 2024 – 2039 (periode 2027-2030)dat de plannen nog niet voldoende concreet zijn om het gevraagde krediet in bovenstaand overzicht op te nemen.
2. De genoemde kredieten bij het meerjarige investeringsplan sport betreffen de opgenomen kredieten bij de voorjaarsnota 2026 en hebben alleen betrekking op de buitensportaccommodaties.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er lopende investeringen, enkele voorbeelden hiervan zijn:

1. Investeringen voor de nieuw/ver- bouw van scholen, zoals het KEC en de Kaardebol;
2. Investeringen voor sportfaciliteiten, zoals Sportpark het Meijerink;
3. Investeringen voor de verbouwing en openbare ruimte van het Hanzehuis;

Voor de lopende investeringen kan gelden dat deze al voor deze begrotingsperiode worden afgerond of omgezet.

Programma 4 Ondernemen en duurzaamheid

Context programma 4 Ondernemen en duurzaamheid

Dit programma richt zich op het versterken van de sociaal-economische structuur van de gemeente Zutphen. Het omvat economie en vestigingsklimaat, bedrijventerreinen, binnenstad en wijkvoorzieningen, energietransitie, duurzaamheid en de verbinding tussen onderwijs, arbeidsmarkt en werkgelegenheid.

De inzet is gericht op meer arbeidsparticipatie, economische vitaliteit en bestaanszekerheid, gecombineerd met een aantrekkelijk ondernemersklimaat en een goed voorzieningenniveau voor inwoners. Tegelijkertijd werkt de gemeente aan de energietransitie, welke verder reikt dan het vervangen van de fossiele energie door duurzame energiebronnen, en de verdere verduurzaming van de bebouwde omgeving.

Wat willen we bereiken?

Tussen 2027 en 2030 werken we aan meer arbeidsparticipatie, economische vitaliteit en bestaanszekerheid, waarbij voorzieningen dichtbij inwoners blijven. Wij voeren de energietransitie uit

volgens het Nationaal Klimaatakkoord, met als doel in 2030 de CO2-uitstoot met 55% te verminderen ten opzichte van 1990. Daarbij wordt gekozen voor een rechtvaardige en wijkgerichte aanpak.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

410 - Een vitale en duurzame economie die slim verbonden is.

Wat willen we bereiken?

Gemeente Zutphen wil een aantrekkelijke gemeente blijven om te wonen, werken en ondernemen, met een divers aanbod aan bedrijvigheid, een sterke economie en goed bereikbare voorzieningen. Tussen 2027 en 2030 versterken we de sociaal-economische structuur door in te zetten op arbeidsparticipatie, economische vitaliteit en bestaanszekerheid, waarbij voorzieningen dichtbij inwoners beschikbaar blijven. Door te investeren in arbeidsparticipatie, een vitaal ondernemersklimaat en sterke voorzieningen in wijken en binnenstad, werkt de gemeente aan een veerkrachtige economie die perspectief biedt op werk en inkomen en die meebeweegt met maatschappelijke en economische veranderingen.

Om ruimte te bieden aan economische groei en een aantrekkelijk vestigingsklimaat breiden we de werklocaties De Revelhorst en De Mars (Eefde-West) uit. Daardoor ontstaat op termijn ruimte om De Stoven en Lage Weide te herontwikkelen tot gemengd stedelijk gebied. Ook voor de Bufferzone onderzoeken we mogelijkheden voor een dergelijke ontwikkeling. De Sociaal- Economische Visie geeft richting hoe wij de ontwikkeling van onze economie zien. Na afronding van de Sociaal-Economische Visie werken we de Gebiedsvisie De Mars verder uit, waarbij de unieke kwaliteiten van het gebied, zoals de beschikbare milieuruimte en de ontsluiting over water, worden benut.

Daarnaast zetten we in op een compleet en hoogwaardig voorzieningenniveau in de binnenstad en een passend aanbod in de wijkharten. We investeren in een bereikbare, leefbare en aantrekkelijke binnenstad met een gezonde mix van wonen, werken, ondernemen, horeca en recreatie. In de wijken streven we naar ontmoetingsplekken en dagelijkse voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners.

Waar staan we nu?

De sociaal-economische structuur van de gemeente Zutphen staat onder druk door ontwikkelingen zoals krapte op de arbeidsmarkt, personeelstekorten in vitale sectoren, een groeiende groep inwoners met een kwetsbare inkomenspositie en veranderende eisen aan het vestigingsklimaat voor ondernemers. Tegelijkertijd vragen de energietransitie en verduurzaming om aanpassingsvermogen van zowel inwoners als bedrijven.

We staan aan de lat voor de actualisatie van het beleid. Dit is nodig voor het voeren van een gedegen economisch beleid en voor de uitvoering van de Omgevingsvisie.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Het aantal uitgevoerde acties en maatregelen per kader thema voor economie, werklocaties en commerciële functies; hierbij wordt ook de voortgang gerapporteerd.
Streefwaarde: In 2030 zijn de belangrijkste kaders geactualiseerd (ja/nee per kader). Jaarlijks wordt gerapporteerd over:

- het aantal uitgevoerde acties en maatregelen per thema;
- de voortgang per maatregel (gerealiseerd / lopend / vertraagd).

Dit op basis van de actualisatie en uitvoering van kaders voor economie, werklocaties en commerciële functies in het dynamisch stadshart en de wijkharten

Indicator 2: Inzicht in de woon-werkbalans
Streefwaarde: de woon-werkbalans blijft minimaal gelijk en wordt de komende jaren versterkt.

Vanaf 2027 wordt jaarlijks inzicht gegeven in:

- de woon-werkbalans, op basis van
    - het aantal arbeidsplaatsen
    - het aantal inwoners

In de Sociaal -Economische Visie kan de streefwaarde worden aangescherpt.

Indicator 3: Voldoende ruimte voor ondernemen
Streefwaarde: Vanaf 2027 wordt jaarlijks inzicht gegeven in:

- De ruimte op de bedrijventerreinen
    - Deze wordt verstevigd en groeit de komende jaren om de autonome groei te faciliteren (2026 = 272 ha | bron Ibis Gelderland)

- In de binnenstad blijft de leegstand rond de frictieleegstand van 5 – 7% (bron Locatus)

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

411 - We stellen een Sociaal-Economische Visie op.

De Sociaal-Economische Visie geeft de gewenste richting aan over de ontwikkeling van onze economie, ons economisch profiel en brengt focus aan op onze inzet.

In 2027 wordt de Sociaal–Economische Visie opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

412 - We breiden onze bestaande bedrijventerreinen uit.

Voor de uitbreiding van bedrijventerrein de Revelhorst is het onderzoeksbudget reeds beschikbaar gesteld en worden de geplande activiteiten in 2027 uitgevoerd. We starten met een scenariostudie - als onderdeel van de initiatief/verkenningsfase - waarin verschillende ruimtelijke scenario’s worden bekeken.

413 - Een passend en compleet aanbod van voorzieningen in de gemeente.

De kadernota horeca wordt in het najaar van 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. Na de besluitvorming wordt de kadernota in 2027 verder uitgewerkt. Ook vindt in 2027 een evaluatie van het ‘programma binnenstad’ plaats.

Wat willen we bereiken?

420 - CO2-neutraal in 2050.

Wat willen we bereiken?

Het programma energietransitie voert het Nationale Klimaatakkoord uit. Dat betekent dat we minder CO2 uit gaan stoten. Om CO2-neutraliteit te halen moet in 2050 95% minder CO2 worden uitgestoten dan in 1990. De tussendoelstelling voor 2030 is 55% minder CO2-uitstoot dan in 1990. Gemeente Zutphen realiseert de energietransitie rechtvaardig en wijkgericht.

Waar staan we nu?

Met behulp van de regionale klimaatmonitor houden we de CO2-uitstoot in de gemeente Zutphen bij. De laatste cijfers in de regionale klimaatmonitor zijn van 2024. In 2024 werd 44% minder CO2 uitgestoten dan in 1990.

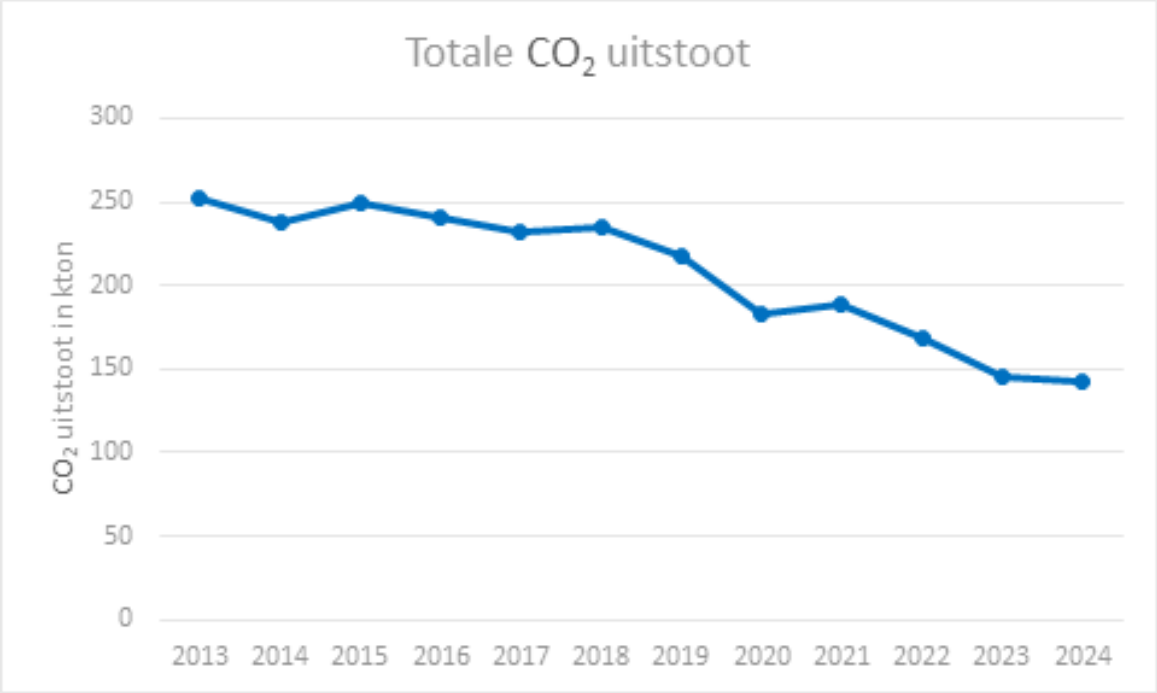
De eerste stap om de CO2-uitstoot te beperken is het besparen van energie. We bieden verschillende vormen van ondersteuning aan inwoners, van energiefixers tot volledige ontzorging van grootschalige isolatie. Daarnaast werken we aan de realisatie van warmtenetten als vervanging voor aardgas, de opwek van duurzame elektriciteit met zon en wind en de overstap naar duurzame mobiliteit onder andere door het plaatsen van laadpalen.

Netcongestie is een belangrijke factor bij die overstap naar duurzame energie. Stroom is niet meer onbeperkt beschikbaar. Bedrijven staan al jaren op de wachtlijst en sinds 1 juli geldt deze wachtlijst ook voor woningen. Door middel van het zogenaamde “eerder aanvragen” zorgen we ervoor dat woningen en scholen prioriteit krijgen bij het verstrekken van stroom. Tegelijkertijd is een ander bewustzijn nodig: netbewust bouwen. Op die manier kun je met minder stroom hetzelfde aantal woningen en scholen bouwen.

In 2025 heeft het inwonersberaad een rapport met 25 aanbevelingen aan de raad aangeboden om op een rechtvaardige manier de CO2-footprint in de gemeente Zutphen met 95% terug te brengen in 2050. In 2026 zijn we gestart met de uitvoering van de eerste elf aanbevelingen.

Indicatoren en streefwaarden

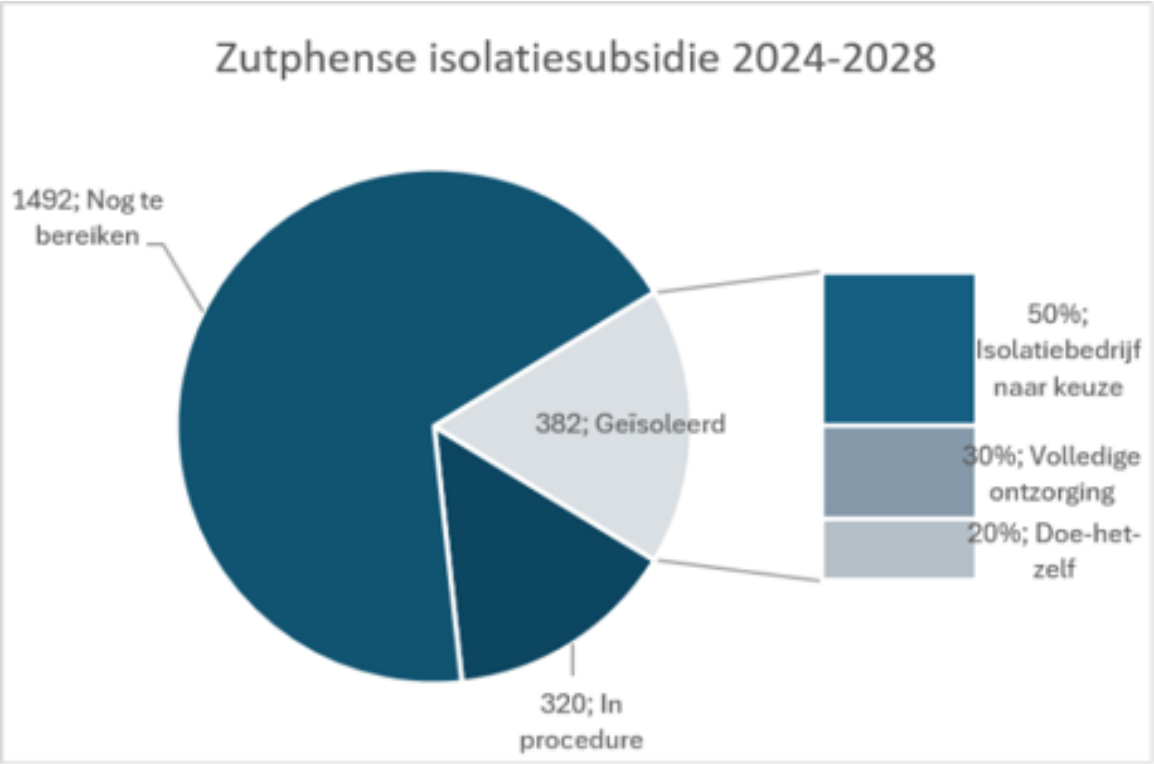
Indicator 1: CO2-uitstoot in de gemeente Zutphen
Streefwaarde: In 2030 moet de CO2-uistoot zijn afgenomen met 55% ten opzichte van 1990. In 2030 moet de CO2-uitstoot in de gemeente Zutphen 114 kton zijn.

Indicator 2: Hoofdverwarmingsinstallatie van woningen (bestaande bouw)
Streefwaarde: In 2035 zijn 1.600 woningen aardgasvrij. Het warmtenet in de Componistenbuurt voor 700 woningen is gerealiseerd. De eerste 500 woningen in Noordveen zijn aangesloten op een warmtenet. 400 woningen hebben een volledig elektrische warmtepomp.

Indicator 3: Geïsoleerde woningen
Streefwaarde: We streven ernaar dat ongeveer 600 woningeigenaren in 2027 gebruikmaken van onze isolatiesubsidieregeling.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

421 - Energiebesparing.

We voeren de Lokale Aanpak Isolatie uit, waarmee we in de periode 2023-2028 eigenaren van ruim 2.000 koopwoningen ondersteunen en subsidiëren bij grote isolatiemaatregelen. In combinatie met de Aanpak Energiearmoede kunnen we huishoudens met een laag inkomen extra ontzorgen. We streven er naar dat in 2027 600 woningeigenaren gebruik maken van deze isolatiesubsidies.

422 - Transitie naar duurzame warmtebronnen.

We werken samen met onze partners en bewoners aan de ontwikkeling van grootschalige warmtenetten met warmte uit de IJssel in de Componistenbuurt (Helbergen) en Zutphen Zuid (GAZZ), en warmte uit de rioolwaterzuivering in Noordveen. De realisatie is afhankelijk van besluitvorming over haalbaarheid en financiën. We bereiden de besluitvorming voor de Componistenbuurt voor in 2027. Daarnaast hebben we gepland om het Warmtebedrijf Zutphen (WBZu) op te richten. WBZu gaat verder met de ontwikkeling en realisatie van het warmtenet na een positief besluit over de haalbaarheid en financiën. De projecten GAZZ en Noordveen bevinden zich in de definitiefase. Deze fase wordt in 2027 afgerond met het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst.

423 - Transitie naar een toekomstbestendig energiesysteem.

We willen lokaal opgewekte duurzame elektriciteit zoveel mogelijk lokaal benutten. Daarom wordt opslag van duurzame energie, onder andere in batterijen, belangrijker. Als vervolg op de regionale handreiking voor batterijsystemen, werken we in 2027 beleid uit voor energieopslag en stellen dit vast.

424 - Opvolging uitvoeringsagenda inwonersberaad.

- In 2026 zijn we gestart met de uitvoering van de eerste elf aanbevelingen uit het inwonersberaad, in 2027 gaan we hiermee verder.

- Eind 2026 wordt de uitvoeringsagenda voor alle 25 aanbevelingen van het inwonersberaad aan de raad ter vaststelling voorgelegd. In 2027 geven we uitvoering aan deze uitvoeringsagenda.

Onze reguliere taakuitvoering

Binnen dit programma geven we uitvoering aan de gemeentelijke taken op het gebied van economie, ondernemerschap en energietransitie. Daarbij werken we aan het versterken van de economische structuur van de gemeente Zutphen, het bevorderen van een goed vestigingsklimaat, een aantrekkelijke binnenstad en het realiseren van een duurzame en toekomstbestendige energievoorziening.

Voor het onderdeel economie ontwikkelen en actualiseren we beleid voor de binnenstad, bedrijventerreinen en wijkharten. We onderhouden structurele samenwerkingen met ondernemersorganisaties, bedrijvenverenigingen en regionale partners en vervullen een regisserende en verbindende rol bij economische vraagstukken. Daarnaast verzorgen we accountmanagement richting ondernemers, leveren we een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen en verstrekken we subsidies op basis van prestatieafspraken. Ook geven we uitvoering aan regionale economische agenda's en participeren we in verschillende regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van economie, werklocaties, innovatie en arbeidsmarkt.

Specifieke aandacht gaat uit naar de vitaliteit van de binnenstad, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, de versterking van wijkvoorzieningen en de aansluiting tussen economie, wonen en werken. Daarnaast werken we aan het arbeidsmarktbeleid.

Binnen de energietransitie geven we uitvoering aan landelijke, regionale en lokale ambities op het gebied van verduurzaming en CO2-reductie. We ontwikkelen beleid voor warmte, duurzame energie en energie-infrastructuur. Het college stelt in 2027 het warmteprogramma vast. Met het warmteprogramma wordt de Transitievisie Warmte 2021 geactualiseerd en vervangen. Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet. Ook werken we samen met de regiogemeenten aan de uitvoering van regionale energieopgaven. Daarnaast ondersteunen we inwoners bij het verduurzamen van woningen via subsidies, leningen, energiecoaches en energiefixers. We subsidiëren ZutphenEnergie voor de energiewinkel en de inzet van energiecoaches. ZutphenEnergie krijgt een aanvullende uitkering voor de energiefixers vanuit de Energiearmoede-uitkering van het Rijk.

Verder faciliteren we initiatieven voor duurzame energieopwekking, toekomstbestendige energiesystemen, de ontwikkeling van collectieve warmteoplossingen en de uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer. Om de energietransitie mogelijk te maken, werken we samen met netbeheerder Liander aan de noodzakelijke uitbreiding van het elektriciteitsnet. Ook werken we samen met lokale partners, zoals bijvoorbeeld IJsselwind voor de realisatie van windmolens, en faciliteren we inwonersinitiatieven van kleinschalige warmtenetten.

Hiermee zorgen we voor de randvoorwaarden die nodig zijn voor een duurzame energievoorziening en een toekomstbestendige economische ontwikkeling van de gemeente Zutphen.

Het Bodembeheerplan Regio Achterhoek 2021-2031 met daaraan gekoppelde bodemkwaliteitskaarten is de basis van ons werk. We zetten in op een zorgvuldige advisering ten aanzien van de wettelijke milieutaken. Deze taken zijn ondergebracht in een samenwerking met andere gemeenten in de gemeenschappelijk regeling Omgevingsdienst Achterhoek. Deze organisatie voert een belangrijk deel van de wettelijke milieutaken uit. We volgen actief de ontwikkeling rondom de fusie tussen de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) met de Omgevingsdienst Veluwe (OVIJ).

Wat mag het kosten?

Financiën Ondernemend en duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Straatmarkten	**177**	**175**	**182**	**183**	**183**	**182**
Economie	**2.015**	**1.716**	**1.784**	**1.781**	**1.780**	**1.780**
Milieu en duurzaamheid	**1.470**	**2.035**	**2.057**	**2.107**	**2.157**	**2.205**
Duurzaamheid	**3.319**	**1.539**	**2.407**	**2.400**	**2.400**	**2.372**
Totaal Lasten	**6.981**	**5.465**	**6.430**	**6.469**	**6.518**	**6.539**
Baten						
Straatmarkten	**-152**	**-180**	**-180**	**-180**	**-180**	**-180**
Economie	**-14**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Milieu en duurzaamheid	**-52**	**-74**	**-76**	**-76**	**-76**	**-76**
Duurzaamheid	**-1.772**	**-762**	**-762**	**0**	**0**	**0**
Totaal Baten	**-1.989**	**-1.016**	**-1.019**	**-256**	**-256**	**-256**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**4.992**	**4.449**	**5.411**	**6.213**	**6.262**	**6.282**
Stortingen						
Economie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Milieu en duurzaamheid	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Totaal Stortingen	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Onttrekkingen						
Economie	**-120**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Milieu en duurzaamheid	**-170**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Duurzaamheid	**-348**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-638**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves	**-635**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Gerealiseerd resultaat	**4.358**	**4.452**	**5.414**	**6.216**	**6.265**	**6.286**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting
TechniekFabriek	De TechniekFabriek verbindt ondernemers, onderwijs en overheid rond techniek, verduurzaming en de energietransitie.
Energiecoöperatie ZutphenEnergie	ZutphenEnergie denkt mee met de gemeente bij allerlei energietransitie-projecten en is beheerder van zonneparken en straks twee windturbines. Tevens is ZE het loket voor inwoners en VvE's voor hulp bij verduurzaming, hiervoor ontvangen ze subsidie van ons.
Liander	Samen met Liander werken we aan de uitbreiding van het elektriciteitsnet.
Gelders Warmte Bedrijf (GWB)	Samen met GWB richten we het lokale warmtebedrijf WBZu op. WBZu gaat de aanleg en het beheer van de warmtenetten verzorgen.
Woonbedrijf ieder1 en woningstichting Ons Huis Apeldoorn	De woningcorporaties zijn belangrijke partners in de ontwikkeling van de warmtenetten.

Stichting Ondernemersfonds Binnenstad Zutphen	Beheert ondernemersmiddelen en investeert deze in promotie, evenementen, veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de binnenstad.
Stichting Parkmanagement Bedrijventerreinen Zutphen en Bedrijvenkring Zutphen	Zij vertegenwoordigen de ondernemers op de bedrijventerreinen en zijn gesprekspartner voor de revitalisering en onderhoud en dragen zorg voor de beveiliging en het parkmanagement.
Regio Stedendriehoek	Werkt samen met ondernemers en onderwijsinstellingen en anderen zoals waterschappen aan de aanpak van urgente maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, klimaatadaptatie en de energietransitie, behouden en versterken van onze voorzieningen, leefkwaliteit en economische veerkracht.
Provincie Gelderland	Subsidie verstrekker en expertise team ontwikkeling warmtenetten Reguleert ruimtelijk economische ontwikkelingen via provinciaal beleid en de provinciale verordening.
Omgevingsdienst Achterhoek	De Omgevingsdienst Achterhoek voert een belangrijk deel van de wettelijke milieutaken uit.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

Bij dit programma horen de volgende verplichte indicatoren:

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland		Bron	Beschrijving
3. Economie	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	181,3	174,2	191,4		LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
3. Economie	Functiemenging	%	2024	48,9	54,6	54,5		LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
7. Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2024	30,2	x	42,5		Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Meest relevante documenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan. De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting

Omgevingsvisie Zutphen 2040	De Omgevingsvisie 2040 geeft richting aan een gezonde, groene en toekomstbestendige ontwikkeling van Zutphen en Warnsveld.
Afwegingskader Zon op Land van de gemeente Zutphen)	Het afwegingskader geeft de spelregels voor de ontwikkeling van grootschalige zonnevelden.
Verfijning TVW gemeente Zutphen 2024)	De verfijning Transitievisie Warmte schetst welke opties er zijn voor duurzame warmtebronnen in de wijken en buurten en in welke volgorde de buurten worden aangepakt.
Regionaal Programma Energievoorziening energieregio Stedendriehoek 2025)	Het RPE is het vervolg op de RES 1.0 (regionale energiestrategie). Het RPE schetst hoe de energievoorziening in de regio Stedendriehoek er in 2050 uit kan zien: duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar.
Aanbevelingen inwonersberaad 2025 (Document Zutphen - 1132999 - Bijlage 1 - Rapport Reactie op aanbevelingen Inwonersberaad - iBabs PublieksportaalRapport Reactie op aanbevelingen Inwonersberaad 2025)	In 2025 heeft een inwonersberaad gewerkt aan aanbevelingen om de uitstoot van CO2 in de gemeente Zutphen terug te dringen.

Beleidsregel oplaadpalen en opladen op openbaar terrein gemeente Zutphen 2024)	De beleidsregel geeft aan hoe een verzoek voor een oplaadpaal op openbaar terrein wordt beoordeeld.
Regionaal Programma Werklocaties 2025 – 2028 en de Ruimtelijk-economische bouwstenstenen Regio Stedendriehoek	In het Regionaal Programma Werklocaties zijn afspraken gemaakt hoe we om gaan met de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen binnen de regio Stedendriehoek.
Raadsbesluit Uitbreiding werklocaties gemeente Zutphen ter ondersteuning van de Sociaal Economische Visie	Hierin is het besluit genomen om 40 ha netto bedrijventerrein te ontwikkelen en te starten met de voorbereidingen voor de uitbreiding van de Revelhorst
Horecavisie Zutphen 2017 - 2022	In de horecavisie wordt aangegeven hoe wij de ontwikkeling van de horeca zien binnen onze gemeente.

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onder verdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma staan er op dit moment géén investeringen gepland in deze begrotingsperiode.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er géén lopende investeringen.

Programma 5 Ontmoeten en beleven

Context programma 5 Ontmoeten en beleven

Dit programma, met gerelateerde thema's binnen het sociaal en fysiek domein draagt bij aan de leefbaarheid en levendigheid van Zutphen en Warnsveld op het gebied van welzijn, leefbaarheid en veiligheid, cultuur, sport, toerisme en recreatie. We spelen en hebben hier een actieve en stimulerende rol in.

Wat willen we bereiken?

We willen een inclusieve, leefbare, veilige en aantrekkelijke gemeenschap bevorderen. Met sterke wijken waarin inwoners elkaar ontmoeten, elkaar helpen, zich betrokken voelen en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Hierbij richten we ons op het creëren van een omgeving waarin iedereen, ongeacht achtergrond of identiteit, zich welkom en verbonden voelt. Een aantrekkelijk en toegankelijk voorzieningenaanbod, een veilig woon- en leefklimaat, cultuur en sport en een bruisend verenigings- en activiteitenleven dragen bij aan het welzijn van inwoners en de vitaliteit van de gemeente.

Ons monumentale erfgoed en recreatieve en toeristische aanbod zijn medebepalend voor de beleving van onze gemeente. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor bezoekers en toeristen en daarmee voor de economie en het vestigingsklimaat van de gemeente Zutphen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

510 - Sterke, leefbare wijken, waarin inwoners elkaar ontmoeten en naar elkaar omzien.

Wat willen we bereiken?

Wij willen een gemeente zijn met sterke, leefbare wijken waar inwoners elkaar ontmoeten en naar elkaar omzien. Waar iedereen mee kan doen en zich welkom, gezien en verbonden voelt. Zonder angst voor afwijzing of discriminatie. We stimuleren ontmoeting, deelname aan sportieve, culturele en maatschappelijke activiteiten en zorgen voor voorzieningen die dichtbij en toegankelijk zijn.

Vanuit het programma Sterke Wijken sluiten we aan bij wat inwoners en buurten nodig hebben en versterken we de verbinding tussen inwoners, initiatieven, voorzieningen en partners in de wijk.

Waar staan we nu?

We werken steeds meer wijkgericht vanuit de eigen kenmerken en behoeften van buurten en wijken. In de Zuidwijken doen we hiermee als eerste ervaring op. Met wijk- en buurtanalyses brengen we samen met inwoners en partners in beeld wat er speelt en wat nodig is voor een sterke wijk. Daarbij kijken we ook naar de aanwezigheid en functie van een wijkhart en voorzieningen.

We zetten ons in voor een inclusieve samenleving door de uitvoering van de Regenboogagenda 2022-2025.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

511 - Versterken van ontmoeting in wijkharten.

In 2027 gebruiken we de Zuidwijken als leeromgeving om het ontmoeten in de wijk te versterken. We gaan samen met inwoners, partners en betrokken gemeentelijke teams verkennen wat daarvoor nodig is en welke functie wijkharten en ontmoetingsplekken daarin hebben. Daarbij betrekken we de wijkanalyse, bestaande voorzieningen, activiteiten en initiatieven, een evaluatie van huidige ontmoetingsplekken en buurthuizen en de samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis hiervan werken we toe naar een beleidskader dat we in 2027 ter besluitvorming voorleggen aan de raad.

512 - Bevorderen dat iedereen erbij hoort en kan deelnemen (inclusie en toegankelijkheid).

In 2027 stellen we een Brede Inclusieagenda op met aandacht voor meerdere thema’s zoals toegankelijkheid, sociale veiligheid en antidiscriminatie. De uitgangspunten van de huidige Regenboogagenda (2022-2025) nemen we daarin mee.

513 - Faciliteren inburgering.

Aandacht blijft nodig voor huisvesting, inkomen en werkgelegenheid van statushouders en voor inburgering en het leren van de Nederlandse taal. In 2027 komen we naar de raad met een evaluatie van de huisvesting en inburgering van Oekraïense ontheemden en een advies voor de toekomst.

We zetten onze inzet voor de huisvesting van statushouders voort. Daarbij voldoen we tenminste aan de taakstelling van het Rijk.

Wat willen we bereiken?

520 - Veiligheid draagt bij aan leefbaarheid en sociale samenhang.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een veilige, veerkrachtige en inclusieve samenleving, waarin inwoners zich beschermd, verbonden en betrokken voelen, actief kunnen deelnemen aan de samenleving en waar sociale samenhang, ontmoeting en preventie bijdragen aan het voorkomen van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen.

We richten ons op het voorkomen en terugdringen van criminaliteit, ondermijning en extreme woonoverlast, het beschermen van kwetsbare inwoners en gezinnen en het vroegtijdig signaleren en aanpakken van complexe veiligheids- en sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast versterken we de sociale cohesie, het onderlinge vertrouwen en de maatschappelijke weerbaarheid, en zetten we ons in om polarisatie en escalatie van spanningen in wijken, op scholen en online te voorkomen. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze veiligheidspartners.

Waar staan we nu?

We staan voor grote en complexe veiligheidsopgaven. Criminaliteit, woonoverlast en maatschappelijke spanningen zetten de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel onder druk. Daarom investeren we in veiligheid, bescherming van kwetsbare inwoners en versterking van sociale samenhang.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator: Aantal complexe casussen met plan van aanpak
Streefwaarde: 100% van de aangemelde complexe casussen wordt besproken aan de zorg- en veiligheidstafel en voorzien van een gezamenlijk plan van aanpak.

Indicator: Aantal jongeren dat deelneemt aan een preventieve of persoonsgerichte aanpak.
Streefwaarde: Van de deelnemende jongeren rondt minimaal 80% het afgesproken traject af.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

521 - Uitvoeren en herijken van het Integraal Veiligheidsplan 2024-2028.

In het Integraal Veiligheidsplan 2024-2028 staan onze belangrijkste doelen. De belangrijkste prioriteiten daarin zijn ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid, aanpak huiselijk geweld en digitale veiligheid. In 2027 herijken we de prioriteiten op basis van nieuwe risicoanalyses en veiligheidsbeelden. Dit leggen we voor aan de raad.

522 - Vroegtijdig signaleren en voorkomen van jeugdoverlast, schoolverzuim en jeugdcriminaliteit.

In 2027 introduceren we een vernieuwde werkwijze voor het vroegtijdig signaleren en aanpakken van jeugdoverlast, schoolverzuim en jeugdcriminaliteit. Met de beschikbare rijksmiddelen vanuit Preventie met Gezag versterken we de samenwerking tussen jeugd-, zorg- en veiligheidspartners. Door jongeren en jeugdgroepen eerder in beeld te brengen, risico’s sneller te signaleren en een gerichte persoons- of groepsaanpak toe te passen, bieden we jongeren perspectief en voorkomen we overlast en criminaliteit.

523 - Versterken van de weerbaarheid bij langdurige crises en dreigingen.

In 2027 versterken we de voorbereiding van de organisatie en inwoners op langdurige crises en dreigingen. We actualiseren crisisplannen, organiseren oefeningen, verbeteren de samenwerking met crisispartners en zetten in op bewustwording en zelfredzaamheid van inwoners. Hierdoor zijn we beter voorbereid op situaties zoals langdurige stroomuitval, cyberaanvallen, pandemieën en andere maatschappelijke ontwrichtingen.

524 – Aanpak woonoverlast en ondermijning.

We geven in 2027 uitvoering aan een bestuursrechtelijke aanpak van woonoverlast en ondermijning.

Wat willen we bereiken?

530 - Meer inwoners ontmoeten elkaar door cultuur, sport en bewegen .

Wat willen we bereiken?

Zutphen heeft cultureel gezien veel te bieden. Wij zijn een creatieve gemeente waar veel makers, instellingen en deelnemers te vinden zijn. Wij blijven investeren in cultuur, omdat cultuur waarde op zichzelf heeft.

We zetten in op een divers en aantrekkelijk cultuur aanbod voor onze inwoners, verspreid over de gemeente. We werken aan een keten van talentontwikkeling, van leren tot presenteren. Ook heeft cultuur een regionale aantrekkingskracht en uitstraling.

Sport en bewegen zijn zowel een doel op zich als een middel om bredere maatschappelijke opgaven te realiseren. Naast het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl dragen sport en bewegen bij aan gezondheid, leefbaarheid, kansengelijkheid en een sterke sociale basis. Hiermee versterken we de vitaliteit, verbondenheid en veerkracht van onze samenleving.

Waar staan we nu?

In onze gemeente is een divers en uitnodigend cultureel aanbod een vanzelfsprekend onderdeel van de samenleving. In de Cultuurnota 2025-2028 zijn onze beleidsdoelstellingen vastgelegd en we werken aan de uitvoering hiervan. We bouwen op een sterke basis van zes culturele basisinstellingen. Daarnaast zorgen meerdere culturele organisaties en verenigingen voor verdieping door festivals, voorstellingen en evenementen te organiseren.

Theater Hanzehof , Muzehof en de bibliotheek bundelen hun krachten en zetten in op één plek als dé culturele ontmoetingsplek in de regio. Met als werktitel "het Hanzehuis".

We hebben ook een breed aanbod van sportverenigingen, sportaanbieders, beweeginitiatieven en sportaccommodaties. Veel inwoners zijn actief als sporter, vrijwilliger of bestuurder binnen verenigingen. Tegelijkertijd zien we dat niet iedere inwoner voldoende beweegt en dat deelname aan sport niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Ook staan sportverenigingen voor uitdagingen zoals schaarste aan vrijwilligers, veranderende behoeften van leden en verduurzaming van accommodaties.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Waardering van ons winkelaanbod, terrassen, kunst & cultuur en evenementen (inwonerspanel)
Streefwaarde: Waardering minimaal gelijk aan 2026

Indicator 2: Sport- en beweegdeelname
Streefwaarde: In 2032 voldoet 60-65% van de inwoners van de gemeente Zutphen aan de (landelijke) beweegrichtlijn.

Indicator 3: Gebruik van sportvoorzieningen
Streefwaarde: Het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties en beweegvoorzieningen blijft gelijk aan 2026.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

531 - We hebben maakplekken, broedplaatsen en atelierruimten in de gemeente Zutphen.

In de Cultuurnota 2025-2028 hebben we specifiek aandacht voor maakplekken, broedplaatsen en atelierruimten. Verschillende ambachten, kunstenaars en makers zijn aanwezig in onze gemeente en wij faciliteren dit. We leveren een broedplaatsen- en atelierbeleid op in 2027. Ook versterken we de Zutphense jongerencultuur door middel van de Alliantie voor de Nacht.

532 - We realiseren een nieuwe culturele ontmoetingsplek: het Hanzehuis.

De Hanzehof, Muzehof en Bibliotheek bundelen hun krachten en gaan samen(werken) in een nieuwe culturele holding. In 2027 werken we niet alleen aan het ontwerp (programma 3), maar ook aan de vormgeving van de bestuurlijke samenwerking.

533 - We stimuleren inwoners om meer te sporten en bewegen.

Dat doen we door de uitvoering van de drie doelen in de Visie sport en bewegen 2025, samen met Actief Zutphen en Achterhoek in Beweging:

- In 2027 stimuleren we inwoners om meer te bewegen door het versterken van het beweegaanbod voor alle leeftijden en de inzet van een beweegmakelaar voor persoonlijk advies.

- We ondersteunen sportverenigingen en andere sportaanbieders bij hun maatschappelijke rol. In 2027 passen we de subsidieregeling sport aan en verkennen we de oprichting van open clubs en een lokaal sportplatform (sportraad).

- Op basis van het Beleidskader sportaccommodaties verduurzamen we accommodaties en maken deze multifunctioneel (zie ook programma 3).

Daarnaast stimuleren we een beweegvriendelijke openbare ruimte. Hiervoor komen we met beleid over spelen, bewegen en ontmoeten naar de raad.

Wat willen we bereiken?

540 - Versterken van de regionale positie van de gemeente Zutphen op het gebied van de culturele infrastructuur, erfgoed en recreatie.

Omschrijving (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Erfgoed maakt onze stad. Door te blijven investeren in het verhaal van Zutphen en de beleving van dat verhaal zorgen we ervoor dat erfgoed blijft leven.

We versterken de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid van onze gemeente door de unieke combinatie van historische binnenstad, de IJssel, landschap en cultuur beter met elkaar te verbinden en als één aantrekkelijk bezoekaanbod te presenteren.

We investeren gericht in kwaliteit, beleving en voorzieningen voor inwoners en bezoekers, met ruimte voor onderscheidende evenementen, horeca, recreatie en verblijfsaanbod. Tegelijkertijd sturen we op spreiding van bezoekers en economische meerwaarde voor de gemeente, zodat toerisme bijdraagt aan een aantrekkelijke, levendige en leefbare gemeente voor inwoners én bezoekers.

Waar staan we nu?

Onze gemeente is voor veel bezoekers een aantrekkelijke bestemming. Maar aantrekkelijkheid is geen vanzelfsprekendheid: veranderende bezoekersvoorkeuren, concurrentie en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om voortdurende vernieuwing. Meer bezoekers zorgen voor extra bestedingen, werkgelegenheid en draagvlak voor voorzieningen en culturele activiteiten. Door nu gericht te investeren, kan de gemeente haar positie als aantrekkelijke bestemming versterken én de balans tussen bezoekers, economie en leefbaarheid bewaken. Daarmee blijft de gemeente ook op langere termijn aantrekkelijk voor bezoekers en toeristen.

We zijn rijk bedeeld met erfgoed, zowel in de middeleeuwse binnenstad als daarbuiten in de wijken, buurten, het dorp Warnsveld en het buitengebied. Het kunnen beleven en genieten van het erfgoed is een belangrijk doel voor zowel inwoners als bezoekers van de gemeente Zutphen. Ook de binnenstad met winkels, horeca, evenementen en markten en de ligging aan de IJssel zijn bepalend voor de beleving van de gemeente. Dit vraagt om blijvende aandacht voor lokale en regionale samenwerking, voor diversiteit, kwaliteit en promotie.

Indicatoren en streefwaarden

Voor erfgoed zijn er nog geen indicatoren anders dan onze reguliere taken en geplande activiteiten in 2027. Dat volgt nadat de Kadernota voor erfgoed beleid door de raad is vastgesteld (september 2026).

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

541 - Erfgoed is toegankelijk en beleefbaar voor inwoners, bezoekers, makers en onderzoekers.

- In 2027 leveren we het Erfgoedprogramma op, met regionale ambities om de beleefwaarde van erfgoed te vergroten.
- We werken toe naar de nieuwe standaard geactualiseerde open source ontsluiting van erfgoedbronnen. Hiervoor komen we in 2027 tot een digitale erfgoedstrategie.
- De doorontwikkeling van Erve Eme leidt in 2027 tot een plan voor de stichting voor een levensvatbaar educatief en recreatief archeologisch belevingscentrum.
- Als de provincie Gelderland positief besluit (eind 2026) op de komst van de Canon van Gelderland in Zutphen wordt in 2027 de realisatie van de Canon van Gelderland in de Witte Vleugel gestart.
- In 2027 wordt de voorkeursvariant voor de herhuisvesting van de erfgoeddepots uitgewerkt.

542 - Meer bekendheid geschiedenis Hanzesteden.

- Zutphen laat zich zien als Hanzestad. We gaan het Hanzeverhaal beter inbedden in de Nederlandse Canon. Ook dragen we in 2027 bij aan het initiatief om te komen tot een Hanzestudiecentrum.

- Samen met de andere acht samenwerkende Hanzesteden verkennen we de wenselijkheid en eventuele realisatie van het project ‘Museo Diffuso’ (Nationaal Hanzemuseum).

543 - Samenwerking om aantrekkelijkheid van de binnenstad en buitengebied te vergroten .

- Eind 2027 worden de meerjarige overeenkomsten met Stichting Binnenstadsmanagement Zutphen en Stichting Zutphen Promotie inclusief een ‘Plan van Aanpak samenwerking binnenstad Zutphen’ vastgesteld.

- In 2027 evalueren (en herijken) we het programma Binnenstad 2023-2026.

- We werken op het gebied van vrijetijdseconomie samen met Achterhoek toerisme. Zo vergroten we het aantal toeristische wandel- en fietsroutes tussen de gemeente Zutphen en de omliggende gemeenten. In 2027 realiseren we een struinpad in de Tichelbeeksewaard.

Onze reguliere taakuitvoering

In dit onderdeel maken we inzichtelijk welke activiteiten en verplichtingen structureel onderdeel zijn van onze uitvoering. Binnen dit programma werken we aan een inclusieve, veilige, vitale en aantrekkelijke gemeente waar inwoners kunnen meedoen, elkaar ontmoeten en zich thuis voelen. We voeren wettelijke taken uit, ondersteunen maatschappelijke initiatieven en versterken samen met partners aan de leefbaarheid, gezondheid, veiligheid en aantrekkingskracht van Zutphen.

Op het gebied van ontmoeten en sociale samenhang zetten wijkregisseurs zich in voor verbinding tussen inwoners, organisaties en initiatieven in de wijken. We onderhouden relaties met welzijnsorganisaties, voeren accountmanagement en subsidiebeleid uit en faciliteren samenwerking tussen maatschappelijke partners.

Voor inclusie en gelijke kansen ontwikkelen en implementeren we inclusie- en antidiscriminatiebeleid. We organiseren en ondersteunen activiteiten die bijdragen aan zichtbaarheid, participatie en acceptatie van gemarginaliseerde groepen. Daarnaast onderhouden we contacten met belangenorganisaties, adviseren we bestuur, directie en collega's over inclusievraagstukken en zorgen we voor een toegankelijk meldpunt voor discriminatie.

Binnen de taak inburgering geven we uitvoering aan de Wet Inburgering. We begeleiden de huisvesting van statushouders en dragen bij aan hun participatie in de samenleving. Daarnaast bewaken we de leefbaarheid rondom het asielzoekerscentrum, monitoren we de effecten op de omgeving en onderhouden we actief contact met omwonenden en betrokken partijen. Het Computer Learning Center (CLC) doet de inburgeringstrajecten en verzorgt de taaltoets voor nieuwkomers.

Op het gebied van cultuur voeren we het gemeentelijk cultuurbeleid uit, onderhouden we relaties met culturele organisaties en verzorgen we de subsidiering en ondersteuning van culturele instellingen en initiatieven.

Voor sport en bewegen geven we uitvoering aan de Visie Sport en Bewegen. We werken samen met Actief Zutphen, sportverenigingen, onderwijs-, welzijns- en gezondheidspartners om deelname aan sport en beweging te stimuleren. Daarbij ondersteunen we sportevenementen, bevorderen we een veilige, inclusieve en toegankelijke sportomgeving, onderhouden we regionale samenwerkingen en monitoren we sportdeelname, accommodatiegebruik en maatschappelijke effecten. Actief Zutphen exploiteert de gemeentelijke binnensport faciliteiten. Per 1 januari 2026 is de gemeente Zutphen toegetreden tot het platform ‘Achterhoek in Beweging’. Dit is het regionale platform voor sport & bewegen van tien Achterhoekse gemeenten.

Binnen veiligheid voeren we het Integraal Veiligheidsplan uit. We werken samen met politie, Openbaar Ministerie, zorginstellingen, woningcorporaties, de Veiligheidsregio en andere partners aan een veilige leefomgeving, voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. We zetten in op de aanpak van ondermijning, woonoverlast en georganiseerde criminaliteit, voeren Bibob-onderzoeken uit en passen waar nodig bestuursrechtelijke instrumenten toe. Daarnaast coördineren we zorg- en veiligheidsvraagstukken, organiseren we toezicht en handhaving door boa’s, verlenen we vergunningen voor evenementen, versterken we de brand- en crisisveiligheid en vergroten we de bewustwording rondom fysieke en digitale veiligheid. Ook verzorgen we monitoring, analyses, communicatie en voorlichting op het gebied van veiligheid.

Voor toerisme en recreatie werken we aan een passende groei van de toeristische sector in de binnenstad, Warnsveld, De Hoven en het buitengebied. We versterken de positie van de historische binnenstad als toeristisch-recreatief centrum, zetten in op de zichtbaarheid en beleefbaarheid van erfgoed, het Hanzeverleden en waterrecreatie. Ook bevorderen we de samenwerking met regionale partners zoals Stichting Achterhoek Toerisme en Hanzesteden Marketing en onze lokale partners Stichting Binnenstadsmanagement Zutphen en Stichting Zutphen Promotie. We stimuleren een kwalitatief hoogwaardig toeristisch aanbod, een langere verblijfsduur van bezoekers en een goede balans tussen toerisme, leefbaarheid en economische ontwikkeling. Daarnaast voeren we het evenementenbeleid uit, ondersteunen en subsidiëren we evenementen en festivals en werken we aan een gastvrije, toegankelijke en aantrekkelijke gemeente voor inwoners en bezoekers.

Wat mag het kosten?

Financiën Ontmoeten en beleven

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Wijkgericht werken	**1.238**	**1.372**	**1.533**	**1.533**	**1.533**	**1.533**
Brandweer	**4.017**	**4.019**	**4.375**	**4.466**	**4.467**	**4.497**
Openbare orde en veiligheid	**2.870**	**2.592**	**2.776**	**2.776**	**2.776**	**2.775**
Kinderopvang en lokaalonderwijsbeleid	**4.145**	**3.845**	**3.883**	**3.883**	**3.883**	**3.883**
Sportbeleid en activering	**3.391**	**3.856**	**3.765**	**3.765**	**3.765**	**3.765**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regionaal archief en erfgoedcentrum	**1.067**	**1.192**	**1.230**	**1.230**	**1.228**	**1.228**
Monumenten en erfgoedbeleid	**263**	**818**	**934**	**934**	**934**	**934**
Archeologie	**141**	**616**	**532**	**541**	**543**	**542**
Kunst en Cultuur	**6.123**	**5.632**	**5.557**	**5.582**	**5.607**	**6.408**
toerisme en recreatie	**834**	**1.127**	**987**	**987**	**987**	**987**
Inburgering	**3.134**	**2.167**	**2.178**	**2.178**	**2.178**	**2.178**
Totaal Lasten	**27.223**	**27.238**	**27.749**	**27.875**	**27.900**	**28.731**
Baten						
Wijkgericht werken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Brandweer	**-96**	**-98**	**-101**	**-101**	**-101**	**-101**
Openbare orde en veiligheid	**-581**	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**
Kinderopvang en lokaalonderwijsbeleid	**-2.159**	**-1.545**	**-1.577**	**-1.577**	**-1.577**	**-1.577**
Sportbeleid en activering	**-341**	**-333**	**-80**	**-80**	**-80**	**-80**
Regionaal archief en erfgoedcentrum	**-227**	**-193**	**-198**	**-198**	**-198**	**-198**
Monumenten en erfgoedbeleid	**-62**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Archeologie	**-66**	**-267**	**-258**	**-258**	**-258**	**-258**
Kunst en Cultuur	**-374**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
toerisme en recreatie	**-27**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
Inburgering	**-3.699**	**-1.750**	**-1.750**	**-1.750**	**-1.750**	**-1.750**
Totaal Baten	**-7.632**	**-4.217**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**19.591**	**23.021**	**23.754**	**23.880**	**23.906**	**24.736**
Stortingen						
Archeologie	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**
Kunst en Cultuur	**20**	**20**	**20**	**20**	**20**	**20**
Totaal Stortingen	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**
Onttrekkingen						
Brandweer	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**
Openbare orde en veiligheid	**-4**	**-79**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kinderopvang en lokaalonderwijsbeleid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Sportbeleid en activering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Monumenten en erfgoedbeleid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Archeologie	**-63**	**-17**	**-7**	**-26**	**-27**	**-26**
Kunst en Cultuur	**-529**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
toerisme en recreatie	**-62**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-663**	**-101**	**-13**	**-31**	**-32**	**-31**
Mutaties reserves	**-637**	**-75**	**13**	**-5**	**-6**	**-6**
Gerealiseerd resultaat	**18.954**	**22.945**	**23.767**	**23.875**	**23.900**	**24.730**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting
Stichting Perspectief Zutphen	Biedt ondersteuning gericht op het verbinden van inwoners met als doel een sterke sociale basis
Wijkplatform de Hoven Dorspsraad Warnsveld	Bewonersorganisaties die de verbinding vormen tussen wijk- en dorpsbewoners, verenigingen, ondernemers en gemeente.
TechniekFabriek	Verbindt ondernemers, onderwijs en overheid rond techniek, verduurzaming en de energietransitie.

Buddy to Buddy	Samenwerkingspartner voor de integratie van nieuwkomers. De medewerkers en vrijwilligers van Buddy to Buddy brengen nieuwkomers en inwoners van de gemeente Zutphen met elkaar in contact. Daarmee stimuleren ze ontmoeting, sociale verbinding en wederzijdse integratie.
VluchtelingenWerk	Ondersteunt nieuwkomers vanaf hun aankomst in Nederland tot aan hun integratie in de gemeente Zutphen. Biedt informatie en begeleiding aan de nieuwkomers zodat ze zelfstandig hun weg kunnen vinden, mee kunnen doen in de samenleving en een nieuw bestaan kunnen opbouwen.
Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)	Zorgt voor een veilige en leefbare opvang van asielzoekers aan de Voorsterallee 1.
Politie Noord- en Oost Gelderland	Belangrijke partner in de lokale veiligheidsaanpak.
Openbaar Ministerie	Verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten in de gemeente Zutphen.
Zorg- en Veiligheidshuis	Brengt gemeenten, politie, justitie en zorgpartners samen om inwoners met complexe en meervoudige problematiek te ondersteunen.
GGZ-instellingen (zoals GGnet en Tactus)	Partners bij de aanpak van inwoners met psychische problemen en onbegrepen gedrag.
Art. 1 NOG/ discriminatie.nl	Registreert discriminatiemeldingen en biedt ondersteuning aan organisaties bij het signaleren en omgaan met discriminatie.

COC Deventer e.o.	Belangenorganisatie voor de LHBTIQA+ gemeenschappen. Zet zich in voor zichtbaarheid, veiligheid en verbinding in de regio Salland en Stedendriehoek.
Hanzehof, Muzehof, Bijdebieb, Musea Zutphen, Luxor en Dat Bolwerck	Zes culturele basisinstellingen, die samen zorgen voor een aantrekkelijk cultureel aanbod.
Actief Zutphen	Stimuleert inwoners op verschillende manieren om te sporten, bewegen en elkaar te ontmoeten. Organiseert activiteiten, ondersteunt sportaanbieders en exploiteert een groot deel van het gemeentelijke sportvastgoed. Aanspreekpunt voor alles rondom sporten en bewegen.
Achterhoek in beweging	Regionaal platform voor sport & bewegen van tien Achterhoekse gemeenten. Ondersteunt de betrokken gemeenten, bij beleidsvorming, het vertalen van landelijke en regionale ontwikkelingen naar de lokale praktijk en zorgt voor samenhang en continuïteit.
Stichting Achterhoek Toerisme	Ontwikkelt en vermarkt de Achterhoek als aantrekkelijke, gastvrije en toekomstbestendige toeristisch-recreatieve bestemming en ondersteunt de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie.
Hanzesteden Marketing (onderdeel Stichting Marketing Oost)	Positioneert en vermarkt 9 samenwerkende Hanzesteden waaronder Zutphen gezamenlijk als onderscheidende toeristische en culturele bestemming, met het Hanzeverhaal als verbindend merk.
Stichting Binnenstadsmanagement Zutphen	Ondersteunt ondernemers en vastgoedeigenaren en werkt aan een sterke, aantrekkelijke en economisch vitale binnenstad door belangen te verbinden en initiatieven verder te helpen.

Stichting Zutphen Promotie	Verantwoordelijk voor de citymarketing van gemeente Zutphen en voor de toeristische informatievoorziening, productontwikkeling en promotie voor zowel (potentiële nieuwe) bewoners, bezoekers als bedrijven.
Stichting Ondernemersfonds Binnenstad Zutphen	Beheert ondernemersmiddelen en investeert deze in promotie, evenementen, veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de binnenstad.
Provincie Gelderland	Initiatiefnemer van Canon van Gelderland.
Gemeentelijke erfgoedpartners (erfgoedorganisaties in gemeente Zutphen)	Structurele samenwerking om beleefbaarheid van het erfgoed in de gemeente Zutphen te versterken.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

Bij dit programma horen de volgende verplichte indicatoren:

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
1. Veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2025	4,1	1,6	2,1	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen actuelere

								cijfers bekend.
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2025	5,3	3,5	4,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
1. Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2024	1,5	1,1	1,2	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen actuelere cijfers bekend.
1. Veiligheid	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	aantal per 1.000 inwoners	2025	6,1	4,9	5,7	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden

								van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een crimi nele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw.	2025	9	9	10	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar.

								Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2024	47	43,1	42,5	RIVM - Zorgatlas	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week

								aan sport doet.

De belangrijkste beleidsdocumenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan. De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting
Omgevingsvisie Zutphen 2040	De Omgevingsvisie 2040 geeft richting aan een gezonde, groene en toekomstbestendige ontwikkeling van Zutphen en Warnsveld. Daarbij staan wonen, werken, natuur en voorzieningen in samenhang centraal.
Programma Sterke Wijken en Wijkgericht werken 2025	De aanpak sterke wijken zet in op versterking sociale cohesie in de wijken.
Integraal Veiligheidsplan IJsselstreek 2024-2028	Het IVP beschrijft de meerjarige veiligheidsprioriteiten van de gemeente Zutphen. Het plan richt zich op een integrale aanpak van veiligheid, met aandacht voor ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid, digitale veiligheid.
Beleidsregel Bibob gemeente Zutphen 2021	Dit beleid geeft richting aan de toepassing van de Wet Bibob om misbruik van vergunningen en subsidies voor criminele activiteiten te voorkomen.
Visie Sport en Bewegen gemeente Zutphen 2025	Doel is stimuleren van inwoners om meer te sporten en bewegen.
Beleidskader Sportaccommodaties gemeente Zutphen 2026	Dit beleidskader is gericht op één toekomstbestendig en breed gedragen kader voor alle sportaccommodaties in de gemeente Zutphen.

Cultuurnota Zutphen 2025-2028	Zutphen is een gemeente van makers en verhalen. In de cultuurnota staat hoe we dat de komende jaren verder versterken.
Verordening fysieke leefomgeving gemeente Zutphen 2021	Vastgestelde beleidskaders voor erfgoed en archeologie. De beleidsnota Archeologie (2007) en verordening Erfgoed (2018) zijn opgegaan in deze verordening.
Programma Binnenstad Zutphen 2024 - 2026	We willen de binnenstad nog aantrekkelijker maken voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Daarom zetten we de komende jaren de stappen naar een groen, bereikbaar en autoluw stadshart.
Visie Vesting van de toekomst, ruimtelijke adaptatie in de vesting van Zutphen 2020	De visie richt zich op de uitdagingen die klimaatverandering met zich meebrengt op de bestaande leefomgeving in en rond de binnenstad en aangrenzende wijken. De vraagstukken van de toekomst worden met inspiratie vanuit het (vesting)verleden ruimtelijk vertaald. De visie gaat uit van vier vestingzones met elk hun karakteristiek en kansen voor toekomstige functies en klimaatadaptieve oplossingen.
Kadernota erfgoed beleid	De kadernota wordt in september 2026 voorgelegd aan de raad.

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onder verdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma zijn er op dit moment géén investeringen gepland in deze begrotingsperiode.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er géén lopende investeringen.

Programma 6 Ondersteuning en zorg

Context programma 6 Ondersteuning en zorg

Dit programma richt zich op het bevorderen van bestaanszekerheid, participatie, zelfredzaamheid, sociale samenhang en ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Het sociaal domein verandert in een hoog tempo en legt een toenemende druk op de inwoner die tijdelijk of langdurig ondersteuning nodig heeft op het gebied van zorg, inkomen, werk, geldzorgen en jeugd(hulp).

In de gemeente Zutphen is het beroep op specialistische ondersteuning en voorzieningen vanuit de Jeugdwet, Wmo en/of Participatiewet de afgelopen jaren gestegen naar bijna een kwart van alle huishoudens (zie Zutphen.incijfers.nl). Deze stijging ligt in lijn met de landelijke trend.

Om de toenemende druk op deze inwoners te verlichten richten we onze inzet steeds meer op het centraal stellen van de inwoner, op verdere samenwerking met maatschappelijke partners (om sociale cohesie en ontmoeting te bevorderen), op preventieve activiteiten en lichte hulpverlening. Dit vraagt een andere manier van werken waarbij we zoeken naar meer samenwerking en verbinding.

Door de gerichte inzet en andere manier van werken geloven we dat we het welzijn bevorderen, zwaardere zorg kunnen voorkomen en kosten kunnen verminderen.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat onze inwoners en ondernemers zelf- en samenredzaam zijn, de regie op hun eigen leven hebben en zich daarmee maximaal kunnen ontwikkelen. Soms lukt het niet om (tijdelijk) mee te doen in de samenleving. Dan bieden we ondersteuning en zorg. Dit doen we in samenwerking met onze partners en vanuit de uitgangspunten: inwoner centraal, focus op preventie, laagdrempelig en zo dichtbij mogelijk en integraal en professioneel.

De komende jaren werken we aan de volgende vier grote opgaven:
Sterke Wijken, Bestaanszekerheid, het Zutphens Ontwikkelnetwerk (ZON) en het bevorderen van positieve gezondheid.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

610 - Inwoners krijgen passende ondersteuning, dichtbij en in samenhang.

Wat willen we bereiken?

Met Inwoner in Beeld (2023-2026) hebben we ervaring opgedaan met het persoonlijk benaderen van inwoners, met het werken vanuit vertrouwen en met meer aandacht voor de brede vraag van de inwoner. Deze manier van werken willen we uitbreiden binnen het sociaal domein.

We vragen uit op meerdere levensgebieden en kijken naar wat inwoners binnen hun eigen (sociale) netwerk kunnen bereiken. Wanneer dit niet toereikend is bieden we passende ondersteuning aan. Daarvoor werken we samen met onze partners. Zo hoeft de inwoner niet zelf de weg te vinden tussen verschillende loketten, regelingen en organisaties.

Waar staan we nu?

Onze dienstverlening bij enkelvoudige vragen wordt gewaardeerd door de inwoners. De ondersteuning bij meervoudige en complexe vragen vraagt extra aandacht. Binnen Sterke Wijken leren we met de ADDO-aanpak (anders denken, doen en organiseren) hoe we beter vanuit de inwoner en integraal (over de domeinen heen) kunnen werken.

Indicatoren en streefwaarden

Voor dit doel zijn op dit moment nog geen indicatoren en streefwaarden vastgesteld. Bij een volgende actualisatie van de programmabegroting wordt bezien of indicatoren en streefwaarden kunnen worden opgenomen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

611 - Integraal en wijkgericht werken verder ontwikkelen en borgen.

- We gaan integraal en wijkgericht werken en maken dit onderdeel van onze dagelijkse werkwijze. Daarbij verbinden we de ervaringen uit Inwoner in Beeld, de Lokale aanpak Bestaanszekerheid en Sterke Wijken/ADDO in de Zuidwijken. In 2027 werken we deze ervaringen uit in concrete werkafspraken en werkwijzen. Ook maken we de mogelijkheden voor ondersteuning beter vindbaar en toegankelijker. Inwoners hoeven niet zelf uit te zoeken bij welk team, loket of organisatie hun vraag hoort. We verbeteren de digitale informatie, waaronder die voor jeugd en gezinnen, en sluiten aan bij laagdrempelige contactmogelijkheden in de wijk, dichtbij inwoners. Waar de vraag ook binnenkomt; we helpen de inwoner verder en bieden daarbij de juiste ondersteuning aan.

- We vergroten de zichtbaarheid van het aanbod voor kinderen en jongeren. In 2027 verbeteren we de digitale informatie met een digitaal platform waarop we jongeren beter kunnen bereiken en ons aanbod voor kinderen, jongeren, ouders en professionals zichtbaar kunnen maken. Daarmee sluiten wij aan bij doel 140 binnen programma 1: toegankelijk, betrouwbaar en verbindend in communicatie en dienstverlening.

- In 2027 wordt de sociale kaart (Hulpwijzer) herzien en opnieuw vormgegeven. Dit om de vindbaarheid van ondersteuning en de aansluiting bij de vraag van de inwoner te verbeteren. We geven meer bekendheid aan de beschikbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.

Wat willen we bereiken?

620 - Meer inwoners zijn financieel in balans en hebben perspectief op voldoende en voorspelbaar inkomen.

Wat willen we bereiken?

De komende jaren zetten we in op het verbeteren van de financiële bestaanszekerheid van onze inwoners.

We streven ernaar dat zij financieel in balans zijn en kunnen rondkomen van hun besteedbare inkomen. Hoewel de bekendheid van de minimaregelingen (door bijvoorbeeld verstrekking zonder aanvraag) toeneemt vinden we het belangrijk om het bereik verder te vergroten. Daarnaast willen we dat inwoners eerder hulp zoeken en accepteren bij geldzorgen en beginnende schulden; onder andere door vroegsignalering.

Waar staan we nu?

Het perspectief op voldoende en voorspelbaar inkomen is voor (te)veel inwoners nog altijd niet vanzelfsprekend. Dit geldt niet alleen voor inwoners met een uitkering, maar ook voor werkenden en ondernemers die de touwtjes steeds minder aan elkaar kunnen knopen.

In lijn met de landelijke ontwikkelingen stijgt de vraag naar inkomensondersteuning in de gemeente Zutphen en is de problematiek groter. Halverwege 2026 maken 1.586 inwoners (waaronder 244 jonger dan 27 jaar) gebruik van de gemeentelijke inkomensondersteuning (bijstandsuitkering).

We geven uitvoering aan de Participatiewet in balans (2026) waarbij het standaard is geworden om op basis van vertrouwen en vanuit de situatie van de inwoner maatwerk te bieden.

In 2026 zijn we gestart met het onderzoek naar besteedbaar inkomen en het vereenvoudigen en bundelen van minimaregelingen.

Voor de verankering van de verschillende (lokale) ontwikkelingen en wetswijzigingen wordt de laatste hand gelegd aan een nieuw beleidskader “Werk en re-integratie” en een volledig herziene verordening “Bestaanszekerheid en participatie”. Deze worden in het najaar van 2026 aan de raad voorgelegd.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Het aantal inwoners met inkomensondersteuning
Streefwaarde: De ontwikkeling van het aantal inwoners met een (bijstands-)uitkering daalt of blijft in lijn ten opzichte van de landelijke ontwikkelingen.

Indicator 2: Het aantal inwoners dat gebruik maakt van minimaregelingen
Streefwaarde: Het gebruik van minimaregelingen stijgt met 5% ten opzichte van 2026.

Indicator 3: Percentage acceptatie van hulp bij vroegsignalering onder de doelgroep
Streefwaarde: Het percentage inwoners dat hulp accepteert stijgt met 10% ten opzichte van 2026.

Indicator 4: De inwonerstevredenheid over inkomensondersteuning en schuldhulp
Streefwaarde: We streven naar een gelijkblijvende waardering over de tevredenheid over inkomensondersteuning en schuldhulp ten opzichte van 2026.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

621 - We onderzoeken hoe we ons minimabeleid eerlijker en eenvoudiger kunnen maken.

Om beter aan te sluiten bij de financiële situatie van inwoners en het beleid eerlijker en eenvoudiger te maken doen we onderzoek naar besteedbaar inkomen en mogelijkheden om minimaregelingen te bundelen. Hier zijn we in 2026 mee gestart en in 2027 leveren we de onderzoeksresultaten op en leggen we scenario’s voor aan de raad.

622 - Meer inwoners met (dreigende) betalingsachterstanden accepteren hulp.

Hoewel we inwoners met betalingsachterstanden goed bereiken accepteren zij vaak geen hulp. In 2027 voeren we een nieuwe werkwijze in. We gaan deze inwoners meer persoonlijk benaderen door meer te bellen en huisbezoeken te doen met gerichte gesprekstechnieken. Hiermee verwachten we dat inwoners eerder hulp accepteren. We informeren de raad over de voortgang.

623 - We breiden onze aanpak uit om (nieuwe) financiële problemen te voorkomen.

In 2026 zijn we gestart met een pilot budgetcoaching waarbij inwoners praktische handvatten krijgen om hun financiën zelfstandig te beheren. In 2027 worden de resultaten van deze pilot voorgelegd aan de raad.

Wat willen we bereiken?

630 - Meer kansen voor iedereen om te leren, werken en ontwikkelen.

Wat willen we bereiken?

We vinden het belangrijk dat alle inwoners zich kunnen ontwikkelen en – naar vermogen – zelfstandig kunnen leven en werken. Voor veel mensen is dit gelukkig de realiteit. Tegelijkertijd zien we inwoners, inclusief ondernemers, voor wie dit minder vanzelfsprekend is en daarbij extra ondersteuning nodig hebben.

We zetten ons in om voor inwoners, ongeacht hun startpositie, een passende (werk)plek mogelijk te maken. Zodat zij hun talenten maximaal kunnen benutten en naar vermogen duurzaam kunnen participeren. Voor onze jonge(re) inwoners zetten we in op het behalen van een startkwalificatie, het volgen van een (vervolg)opleiding en/of het vinden van een baan of andere passende (werk)plek.

De Participatiewet in balans maakt de uitvoering rondom ontwikkeling en re-integratie eenvoudiger en geeft nadrukkelijk ruimte voor maatwerk en maatschappelijke participatie. Dit vraagt om keuzes waar we onze focus op leggen.

Waar staan we nu?

Op dit moment zijn er naar schatting zo'n 600 jongeren zonder startkwalificatie. In 2027 gaan we aan de slag om dit aantal te verlagen.
Er zijn 1.586 inwoners met inkomensondersteuning waarvan wij inschatten dat 50% met ondersteuning door GelreWerkt! zich kan ontwikkelen. Daarnaast is er een grote groep met een afstand tot de arbeidsmarkt waar we ondersteuning aan bieden vanuit de Participatiewet en de Wmo.

We bouwen aan een integrale aanpak op het gebied van leren, werken, ontwikkelen en participeren. Dit doen we onder andere met het Regionaal Werkcentrum Zutphen, het Zutphens Ontwikkelnetwerk (ZON), het Werk- en Ontwikkelhuis (W&O-huis) en het nieuwe Jongerenpunt. Alle partners binnen het ZON hebben een intentieovereenkomst getekend. Er worden nieuwe uitvoeringsafspraken voor het W&O-huis overeengekomen.

We zijn werkgever voor ruim 220 medewerkers vanuit de Wet sociale werkvoorziening. Voor inwoners die alleen in een beschutte werkomgeving kunnen werken zijn er Beschut Werk plekken beschikbaar. Halverwege 2026 hebben 33 inwoners een (beschutte) werkplek, waarvan er 11 bij ons via CAO Aan de slag in dienst zijn.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Aantal deelnemers aan leer-en ontwikkelplekken
Streefwaarde 1: Het percentage jongeren tussen de 12 en 27 jaar dat deelneemt aan leer-en ontwikkelplekken stijgt met 10% ten opzichte van 2026.
Streefwaarde 2: Het percentage inwoners van 27 jaar en ouder dat deelneemt aan leer-en ontwikkelplekken stijgt met 5% ten opzichte van 2026.

Indicator 2: Het aantal inwoners met daadwerkelijk een indicatie op Beschut Werk.
Streefwaarde: Het aantal inwoners met een indicatie stijgt met minimaal 5 ten opzichte van 2026.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

631 - We creëren een doorlopende aanpak voor kinderen en jongeren waarbij we schoolverzuim, -uitval en jeugdwerkloosheid voorkomen.

- Vooruitlopend op het van kracht worden van het wetsvoorstel "Wet terugdringen schoolverzuim" gaan we in 2027 de beweging maken van schoolafwezigheid naar schoolaanwezigheid. Dit doen we in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, waarbij we samen met de betrokken scholen en de samenwerkingsverbanden een aanpak creëren die voorkomt dat kinderen en jongeren verzuimen, uitvallen of werkloos raken.

- We creëren in 2027 een Jongerenpunt, waar we jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar begeleiden richting het behalen van een startkwalificatie, vervolgopleiding of (on)betaald werk. We voorkomen daarmee uitval, we vergroten ontwikkelkansen en we zorgen voor een soepele en duurzame overgang van school naar werk of vervolgonderwijs. We werken samen rondom de jongeren en hanteren het principe van ‘overal welkom’, waarbij we ondersteuning erbij halen op alle relevante leefgebieden.

632 - We bieden meer passende leer-en ontwikkelplekken.

- Samen met onze partners uit het onderwijs, zorg en de arbeidsmarkt creëren we binnen het ZON meer en beter passende werk- en ontwikkelplekken voor doelgroepen die nu nog onvoldoende worden ondersteund, zoals jongeren die zijn uitgevallen op school, inburgeraars, inwoners met Wmo dagbesteding en inwoners met GGZ-problematiek. We vergroten, verdiepen en vernieuwen het aanbod gefaseerd.

- Voor de transitie van de huidige werkvoorziening naar het W&O huis voorzien we een groeipad van vijf jaar met 2026 als basisjaar. Begin 2027 wordt de aanbesteding afgerond. Met de nieuwe uitvoerder(s) geven we verdere uitvoering aan het verbreden van het (leer)werkaanbod en het opzetten van nieuwe leerlijnen.

633 - Regionale samenwerking in de vraag en aanbod naar werk.

De fysieke loketten van het Regionaal Werkcentrum zijn sinds 2026 als pilot operationeel. In 2027 geven we vorm aan de fysieke plekken en de bijbehorende dienstverlening van het werkcentrum. We informeren de raad hierover.

Wat willen we bereiken?

640 - Ieder kind en iedere jongere groeit kansrijk, gezond en veilig op.

Omschrijving (toelichting)

Wat willen we bereiken?

We blijven de komende jaren inzetten op een pedagogisch sterke samenleving vanuit het principe ‘de jeugd is van ons allemaal’. De focus ligt op preventie, vroegsignalering en lichte hulpverlening om te voorkomen dat kleine problemen groter worden. Daarnaast zetten we in op een kwalitatief goed en betaalbaar zorglandschap voor kinderen, jongeren en gezinnen die dat nodig hebben.

Waar staan we nu?

Op basis van het Beleidsplan Jeugd Zutphen 2021-2024 is onze inzet de afgelopen jaren substantieel verschoven van geïndiceerde jeugdhulp naar preventie. Inmiddels wordt bijna 30% van het jeugdbudget preventief ingezet. De inzet op preventie werpt zijn vruchten af; jongeren worden eerder geholpen en het aantal jongeren met een zware zorgvraag neemt af. Op scholen is laagdrempelige ondersteuning aanwezig via jeugdhulpverleners, jongerenwerk en een eerste aanpak rond schoolaanwezigheid. Daarnaast versterken programma’s zoals Kansrijke Start, ondersteuning bij relatieproblemen/echtscheiding en steungezinnen de pedagogische omgeving.

De pilot Team lichte jeugdhulp (start 2022) loopt in het voorjaar 2027 af. In deze pilot werken we samen met veertien zorgaanbieders om op een laagdrempelige manier ouders te ondersteunen bij lichte opvoedingsvraagstukken. Daarmee kunnen we steeds beter de inzet van zwaardere jeugdhulp voorkomen.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: het aantal kinderen/jongeren dat met geïndiceerde jeugdhulp wordt geholpen.
Streefwaarde: verlaging van het aantal kinderen/jongeren met geïndiceerde jeugdhulp ten opzichte van 2026.

Indicator 2: het aantal kinderen/jongeren dat met lichte jeugdhulp wordt geholpen.
Streefwaarde: verhoging van het aantal kinderen/jongeren met lichte jeugdhulp ten opzichte van het voorgaande jaar.

Indicator 3: Percentage jeugdigen dat binnen de gestelde normtijd een passend besluit ontvangt.
Streefwaarde: minimaal 90% van de jeugdigen ontvangt binnen de gestelde normtijd een passend besluit.

Indicator 4: de cliëntervaringen naar kwaliteit en bejegening met betrekking tot de geïndiceerde jeugdhulp.
Streefwaarde: minstens gelijk aan voorgaand jaar.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

641 - We herijken het huidige Beleidsplan Jeugd Zutphen.

- In 2027 herijken we het huidige Beleidsplan Jeugd Zutphen met onder andere een visie op de pedagogische samenleving en een actualisatie van het Preventieplan Jeugd. Daarbij sluiten we aan op landelijke ontwikkelingen (zoals de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd en Preventie met Gezag). Het nieuwe Beleidsplan Jeugd Zutphen wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

- In 2027 stellen we de beleidsnotitie ‘Het jonge kind’ op met een visie op een doorlopende lijn van zwangerschap tot 6 jaar en leggen de notitie ter besluitvorming voor aan de raad.

- In 2027 ontwikkelen we beleid voor kindcentra waarin we de doorlopende leerlijn (van 0 tot 13 jaar) organisatorisch, juridisch en ruimtelijk vormgeven en borgen met als doel toegankelijk en passend onderwijs in iedere wijk. Hierover informeren we de raad.

642 - We evalueren de pilot Team Lichte jeugdhulp.

We evalueren de pilot ‘Team Lichte Jeugdhulp’ en onderzoeken hoe we de werkwijze structureel kunnen borgen. De uitkomsten betrekken we bij de herijking van het Beleidsplan Jeugd Zutphen.

643 - We verstevigen de toegang tot en het aanbod van jeugdhulp.

- Met externe verwijzers naar jeugdhulp (zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming) maken we in 2027 samenwerkingsafspraken over verwijzingen zodat jeugdigen en gezinnen sneller passende hulp dichter bij huis ontvangen. Daarbij werken we ook nauw samen met Veilig Thuis.

- We geven invulling aan de preventieve maatregel drang (op grens vrijwillige jeugdbescherming), startend met een pilot in 2027.

- In 2027 wordt een kleinschalige lokale verblijfsvoorziening opgericht. Deze voorziening richt zich op jeugd voor wie tijdelijk verblijf noodzakelijk is, maar voor wie een hoog specialistische behandeling niet passend is. We zetten in op toegankelijkheid en kwaliteit van zorg tegen een meer betaalbare prijs.

Wat willen we bereiken?

650 - Iedere inwoner kan meedoen, zo lang mogelijk zelfstandig wonen en een goede kwaliteit van leven ervaren.

Omschrijving (toelichting)

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, meedoen in de samenleving en ondersteuning krijgen die past bij hun situatie. We werken vanuit de uitgangspunten van het Beleidsplan Wmo-Welzijn 2025. De rode draad is het bevorderen van integrale samenwerking tussen inwoners, maatschappelijke partners, zorgaanbieders en gemeente. Vanuit deze samenwerking zetten we in op drie pijlers: het versterken van de sociale basis, toegankelijke en laagdrempelige ondersteuning en passende geïndiceerde zorg waar nodig.

Extra aandacht gaat uit naar preventie, arbeidsmarktkrapte, stijgende zorgkosten en de verbinding tussen Wmo, welzijn, jeugd, werk en wonen.

Waar staan we nu?

De vraag naar Wmo-ondersteuning neemt toe door vergrijzing, extramuralisering en groeiende mentale problematiek. De druk op mantelzorgers stijgt, personeel is schaars en ondersteuningsvragen worden complexer. Inmiddels hebben we een stevig netwerk van partners, wijkteams, vrijwilligers en mantelzorgers opgebouwd. We zien dat onze dienstverlening wordt gewaardeerd door inwoners. De komende jaren bouwen we hier op voort.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: het aantal cliënten met een Wmo indicatie
Streefwaarde: het aantal cliënten met een indicatie beweegt mee met de demografische ontwikkelingen (vergrijzing en extramuralisering) maar stijgt niet meer dan dat.

Indicator 2: het aantal cliënten dat doorstroomt naar lichtere zorgvormen van begeleiding of uitstroomt
Streefwaarde: jaarlijks inzicht in bereik en gebruik van welzijnsvoorzieningen en ondersteuning. In 2027 voeren we een nulmeting uit.

Indicator 3: de cliëntervaringen naar kwaliteit en bejegening met betrekking tot de geïndiceerde Wmo-zorg.
Streefwaarde: de waardering voor kwaliteit van ondersteuning en behandeling van de hulpvraag blijft minimaal op het huidige niveau.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

651 - Bevorderen integrale samenwerking tussen welzijn, zorg, wonen, veiligheid en maatschappelijke partners.

In 2027 sluiten we de bestaande netwerken binnen Samen én Gezond in Zutphen meer op elkaar aan en bundelen ze op thema zodat partners elkaar beter weten te vinden en we dubbel aanbod voorkomen.

652 - Verbinden inwoners en bevorderen gezondheid.

- In 2027 evalueren we de ontmoetingsplekken en buurthuizen. We onderzoeken of het huidige ondersteuningsaanbod aanvulling en aanpassing nodig heeft zodat het beter bij de wensen en de behoeften van de wijkbewoners aansluit en/of de gemeentelijke ondersteuning nadere kaders behoeft. Daarbij maken we gebruik van de ervaringen die we op doen in de Zuidwijken.

- We versterken mantelzorgondersteuning door de mogelijkheden voor respijtzorg uit te breiden en een uitvoeringsagenda op te stellen.

- In 2027 stellen we een nieuwe Nota Lokaal Gezondheidsbeleid op en leggen de nota ter besluitvorming voor aan de raad.

653 - Bieden toegankelijke en laagdrempelige ondersteuning.

Sociale wijkteams gaan we in 2027 beter en herkenbaarder positioneren als aanspreekpunt in de wijk zodat inwoners met een ondersteuningsvraag de teams makkelijker vinden. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij het programma Sterke Wijken zoals beschreven in programma 5.

654 - Geïndiceerde zorg in waar nodig.

- We zetten ondersteuning zoveel mogelijk indicatievrij in. In 2027 richten we arbeidsmatige dagbesteding toegankelijker in binnen het ZON.

- We realiseren een scootmobielpool.

- We verbeteren de aansluiting bij de veranderende ondersteuningsbehoefte van inwoners door waakvlambegeleiding en een aanpak voor verzamelwoede (hoarding) te ontwikkelen en te onderzoeken hoe technologie kan bijdragen aan zelfredzaamheid.

- Binnen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang zetten we in op “beschermd thuis” en nieuwe woonvormen.

Onze reguliere taakuitvoering

Onze reguliere taakuitvoering Programma 6

In dit onderdeel maken we inzichtelijk welke activiteiten en verplichtingen structureel onderdeel zijn van onze uitvoering. Het gaat om de bestaande taken en middelen die nodig zijn om de gemeentelijke dienstverlening continu te kunnen blijven leveren.

Binnen dit programma voeren we wettelijke taken uit op het gebied van jeugd en onderwijs, Wmo-voorzieningen, inkomensondersteuning, begeleiding naar werk en/of participatie en schuldhulpverlening.

Op deze thema's actualiseren en herijken we periodiek onze verordeningen, beleidskaders en financiële besluiten en stellen nieuwe op indien vereist. We verlenen subsidies op basis van de vastgestelde verordeningen en beschikkingen. Voor inkoop- en contractmanagement van jeugd en Wmo voorzieningen werken we regionaal samen.

We houden toezicht op en handhaven de kwaliteit en rechtmatigheid van Wmo- en jeugdhulp, signaleren mogelijke onrechtmatigheid op zorg (fraude) en zorgen dat middelen rechtmatig worden ingezet.

We dragen zorg voor routegebonden en recreatief vervoer en leerlingenvervoer.

We voeren jaarlijks klant- en cliëntonderzoeken uit ter verbetering van onze dienstverlening.

We werken samen bij integrale projecten zoals de Zutphense Aanpak Geletterdheid (ZAG), de overgang van 18-/18+, de lokale aanpak bestaanszekerheid en het Zutphense Ontwikkelnetwerk (ZON) en aanpak huiselijk geweld.

Op het gebied van inkomensondersteuning en participatie verstrekken we uitkeringen en minimaregelingen, begeleiden we inwoners naar werk of (maatschappelijke) participatie en organiseren we werkgeversdienstverlening voor de Wet sociale werkvoorziening en Beschut werk. Hiervoor zetten we verschillende instrumenten in zoals jobcoaching en Loonkostensubsidie (LKS). We houden toezicht op en handhaven de rechtmatigheid.

We voeren de kinderopvang uit voor inwoners die vanuit GelreWerk! naar werk zijn begeleid en kinderopvang nodig hebben. Daarnaast voeren we de afhandeling van de Kinderopvangtoeslagaffaire uit.

Inwoners met geldzorgen ondersteunen we met vroegsignalering, schuldhulpverlening, budgetbeheer en budgetcoaching.

Op Jeugd en Onderwijs voeren wij indicatiestelling en regie op jeugdhulp, onderwijsachterstandenbeleid en toezicht op kinderopvang uit. Wij verzorgen wettelijke onderwijstaken en dragen bij aan het integraal huisvestingsplan onderwijs. We geven uitvoering aan de Leerplichtwet en begeleiden jongeren die uitvallen op school vanuit het Doorstroompunt.

We zetten jeugdhulpverleners, jongerenwerkers en ambulant hulpverleners in op scholen. Wij richten ons op preventie, ontmoeten, perspectief en het voorkomen van overlast en criminaliteit. We voeren projecten en voorlichtingsprogramma's uit zoals Jongerenwerk, Kansrijke Start, Preventie met Gezag en ondersteuning bij echtscheiding.

Voor Wmo/Welzijn kopen we maatwerkvoorzieningen in en stellen we reële tarieven vast. We evalueren en verlengen de contracten voor huishoudelijke hulp. Ook regelen we onafhankelijke cliëntondersteuning en verstrekken we gehandicaptenparkeerkaarten.

We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers en voeren beleidsplannen uit zoals de aanpak tegen eenzaamheid, dementievriendelijkheid en beschermd wonen. Daarnaast voeren we de Wet op lijkbezorging uit.

Wat mag het kosten?

Financiën Ondersteuning en zorg

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
participatie werk	**5.802**	**4.659**	**5.743**	**5.898**	**6.050**	**6.201**
Minimabeleid	**3.296**	**3.142**	**3.179**	**3.179**	**3.179**	**3.179**
Schuldhulpverlening	**2.454**	**5.042**	**5.264**	**5.264**	**5.264**	**5.264**
Inkomensvoorziening	**28.262**	**24.125**	**25.544**	**26.087**	**26.712**	**27.023**
WMO	**26.216**	**27.821**	**28.018**	**27.779**	**24.419**	**24.325**
Jeugd	**31.761**	**34.949**	**36.602**	**36.404**	**36.431**	**36.466**
Gelrewerkt	**10.835**	**13.141**	**13.608**	**13.578**	**13.578**	**13.578**
Totaal Lasten	**108.626**	**112.877**	**117.957**	**118.189**	**115.631**	**116.035**
Baten						
participatie werk	**-2.481**	**-1.917**	**-2.354**	**-2.509**	**-2.661**	**-2.812**
Minimabeleid	**-134**	**-102**	**-105**	**-105**	**-105**	**-105**
Schuldhulpverlening	**-40**	**-58**	**-59**	**-59**	**-59**	**-59**
Inkomensvoorziening	**-25.125**	**-22.840**	**-25.249**	**-25.793**	**-26.416**	**-26.729**
WMO	**-2.242**	**-1.980**	**-1.620**	**-2.291**	**-2.291**	**-2.291**
Jeugd	**-60**	**-53**	**0**	**-829**	**-854**	**-854**
Gelrewerkt	**-1.314**	**-1.564**	**-1.603**	**-1.573**	**-1.573**	**-1.573**
Totaal Baten	**-31.396**	**-28.514**	**-30.990**	**-33.159**	**-33.958**	**-34.423**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**77.230**	**84.364**	**86.966**	**85.030**	**81.673**	**81.613**
Stortingen						
Inkomensvoorziening	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
participatie werk	**-783**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Schuldhulpverlening	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
WMO	**-401**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-1.184**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves	**-684**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**76.547**	**84.364**	**86.966**	**85.030**	**81.673**	**81.613**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting
Stichting Perspectief Zutphen	Stichting Perspectief Zutphen is er voor alle inwoners van de gemeente Zutphen die tijdelijk ondersteuning nodig hebben.
Zorgregio Midden IJssel/Oost Veluwe	De zorgregio Midden-IJssel/Oost-Veluwe faciliteert de gezamenlijke inkoop en geeft vorm aan de transformatie voor jeugdhulp en Wmo dagbesteding en begeleiding.
Veilig Thuis Noord-Oost Gelderland	VTNOG pakt huiselijk geweld en kindermishandeling aan en geeft advies hierop.
Regio Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Deventer	Samenwerkingsverband die de toegang, inkoop en uitvoering verzorgt voor Beschermd Wonen.
PlusOV	PlusOV is de regionale vervoerscentrale voor leerlingenvervoer, vervoer naar locaties voor dagbesteding en dagbehandeling en voor mensen die geen eigen vervoer hebben of geen gebruik kunnen maken van eigen vervoer of openbaar vervoer.
GGD Noord- Oost Nederland	Samenwerkingsverband op het gebied van gezondheid.
Voedselbank Zutphen	Voedselbank Zutphen verstrekt voedsel kosteloos aan de inwoners van de gemeente Zutphen die in armoede leven en die het (tijdelijk) zelf niet redden.

Stichting Leergeld	Samenwerking om alle kinderen (0-21 jaar) gelijke kansen te bieden en voert de gemeentelijke minimaregeling ‘Het Kindpakket uit’.
Budgetbuddy Zutphen	BudgetBuddy Zutphen is de samenwerkingspartner als het gaat om geldzorgen. Zij werkt nauw samen met team Schuldhulp van de gemeente Zutphen.
Arbeidsmarktregio Veluwe en Stedendriehoek	We werken met twaalf gemeenten, UWV, onderwijs, vakbonden en andere partners samen om ondersteuning te bieden aan inwoners bij het vinden van passend werk en ontwikkeling en helpen werkgevers bij het vinden en behouden van personeel. Het Regionaal Werkcentrum (RWC) maakt hier onderdeel van uit; dit is het centrale loket voor alle inwoners en ondernemers met vragen over leren, werken en ontwikkelen.
UWV	Het UWV ondersteunt inwoners bij het vinden en behouden van werk en verstrekt uitkeringen zoals de WW en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
Team Lichte Jeugdhulp	Met lichte jeugdhulp krijgen kinderen, jongeren en ouders snel passende ondersteuning bij vragen over opgroeien en opvoeden.
Jeugdbescherming Gelderland	Jeugdbescherming Gelderland zet zich in voor de veiligheid en ontwikkeling van kinderen en jongeren.
Samenwerkingsverbanden IJssel | Berkel (primair onderwijs) en regio Zutphen (voortgezet onderwijs)	De samenwerkingsverbanden voor het primair en het voortgezet onderwijs zorgen ervoor dat de leerlingen in onze regio passende begeleiding en een geschikte plek op school krijgen (passend onderwijs).
Kansrijk Jongerenwerk BV en Tactus Jongerenwerk	Kansrijk Jongerenwerk BV en Tactus Jongerenwerk zijn onze partners als het gaat om het Jongerenwerk.
Brede Adviesraad Sociaal Domein	De Brede Adviesraad Sociaal Domein geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het college over beleid in het Sociaal Domein.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

Bij dit programma horen de volgende verplichte indicatoren:

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2024	2,3	2,1	2,3	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2024" staat voor schooljaar "2023/2024".
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	1,3	5,1	6,7	Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of

								instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	23	28	28	Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	752,3	840,4	850,2	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2025	69,6	74,1	73,2	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiël

								e) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2025	342,7	240,4	281,2	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2025	663	226,7	217,8	CBS - Participatie Wet	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
6. Sociaal domein	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2025	830	715	720	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het

								referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen
6. Sociaal domein	% kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	6	5	6	CBS	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
6. Sociaal domein	% werkloze jongeren	%	2024	2	2	2	CBS	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als

								werknemer volgens de Polisadministratie.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2025	18,9	14,8	13,7	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2025	1,2	1	1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een

								maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2025	0,2	0,3	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien

								de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan

								doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

De belangrijkste beleidsdocumenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan.

De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting
Beleidsplan Wmo-Welzijn gemeente Zutphen 2025	In het beleidsplan beschrijven we hoe we zorg en ondersteuning kunnen en willen bieden aan inwoners.
Uitvoeringsagenda Wmo-Welzijn gemeente Zutphen 2026-2029	Deze uitvoeringsagenda beschrijft de wijze waarop we de komende vier jaar (2026 t/m 2029) uitvoering geven aan het 'Beleidsplan Wmo-Welzijn gemeente Zutphen 2025'. Daarnaast vervult de uitvoeringsagenda een verbindende rol door aan te sluiten bij andere gemeentelijke beleidsstukken zoals de 'Aanpak Sterke Wijken' en de 'Lokale aanpak Bestaanszekerheid gemeente Zutphen 2025', en te verwijzen naar thematische, onderliggende beleidskaders.
Lokale aanpak Bestaanszekerheid gemeente Zutphen 2025	Met de lokale aanpak Bestaanszekerheid willen we bereiken dat de inwoners voldoende en een besteedbaar inkomen hebben.
Beleidsplan jeugd 2021 - 2024	In dit beleidsplan kiezen we voor een omslag naar het versterken van de pedagogische samenleving en preventie.
Startnotitie Zutphens Ontwikkelnetwerk	Via het Zutphens Ontwikkelnetwerk (ZON) verbinden we ondernemers, onderwijs en maatschappelijke partijen met elkaar om hen een plek en een kans op een betere toekomst te bieden.

Businesscase Werk- & Ontwikkelhuis	Het Werk- en Ontwikkelhuis (W&O-huis) vormt de praktische basis van het Zutphens Ontwikkelnetwerk (ZON). In deze businesscase beschrijven we wat het W&O-huis inhoudt.
Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio Midden-IJssel 2024 tm 2026	De visie bevat drie belangrijke bewegingen en vijf regionale maatschappelijke opgaven (actielijnen) en daarbij telkens concrete passende acties.
Projectplan Zutphense aanpak geletterdheid 2025	De missie van de Zutphense Aanpak Geletterdheid (ZAG) is dat alle inwoners voldoende geletterd zijn om mee te kunnen doen in de maatschappij.
Soepele overgang van jeugd naar volwassenheid, van visie naar uitvoeringsagenda 2025	De missie en visie bepalen samen met de uitgangspunten en de uitvoeringsagenda de koers waarin gericht en gestructureerd gewerkt wordt aan een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid voor jongeren in de gemeente Zutphen.
Regiovisie huiselijk geweld 2024-2028	Iedere gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld. Daarvoor werken veertien gemeenten in de regio Noord-Veluwe en Midden-IJssel/Oost-Veluwe met elkaar samen. Zo komt er meer samenhang in de aanpak van huiselijk geweld in onze regio.
Uitvoeringsagenda huiselijk geweld 2024-2028	Deze Uitvoeringsagenda hoort bij onze Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld, Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties 2024-2028.

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onderverdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma staan er op dit moment géén investeringen gepland in de meerjarenbegroting.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er géén lopende investeringen.

Programma 7 Bedrijfsvoering

Het programma Bedrijfsvoering is ondergebracht bij paragraaf Bedrijfsvoering.

Paragrafen

Bedrijfsvoering

Context Programma 7 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering zorgt voor de randvoorwaarden die nodig zijn om de ambities van de gemeente Zutphen te realiseren. Vanuit de disciplines personeel & organisatie, informatievoorziening, financiën & control, juridische zaken, inkoop, communicatie, facilitaire dienstverlening, huisvesting, bestuur advisering en dienstverlening ondersteunen we bestuur, organisatie en medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden en maatschappelijke opgaven. In een samenleving die voortdurend verandert, vraagt dit om een organisatie die wendbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig is. Daarom investeren we in de ontwikkeling van onze organisatie, een sterke interne beheersing en een moderne, veilige informatievoorziening. Zo vergroten we onze slagkracht en het vermogen om effectief in te spelen op maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken.

Wat willen we bereiken?

We bouwen aan een professionele, toekomstbestendige organisatie die effectief kan inspelen op maatschappelijke opgaven. Daarbij werken we aan drie doelen: (1) organisatieontwikkeling, met een sterke organisatiecultuur, duidelijk leiderschap en passende sturing, (2) interne beheersing op orde, zodat processen beheerst, rechtmatig en aantoonbaar in control zijn, en (3) digitale transitie en informatieveiligheid, met een veilige, moderne en wendbare informatievoorziening die inwoners, bestuur en medewerkers optimaal ondersteunt.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Wat willen we bereiken?

710 - Organisatieontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Zutphen werkt aan de verdere (door)ontwikkeling van de organisatie die is toegerust op de maatschappelijke vraagstukken van vandaag en morgen. Een belangrijk fundament onder deze ontwikkeling vormen onze kernwaarden Betrokken, Ondernemend en Vertrouwen. We ontwikkelen ons in het zijn van een organisatie waarin onze ambitie en kernwaarden zichtbaar zijn in het dagelijks handelen. We willen een organisatie zijn waarin medewerkers elkaar kennen, vinden en versterken, eigenaarschap nemen en samenwerken vanuit vertrouwen.

We zetten daarnaast de komende jaren met name in op de implementatie van het sturingsmodel, waarmee we onze organisatie richting geven in de wijze waarop wij sturen en ons tot elkaar en verhouden. Hiermee creëren we meer duidelijkheid in rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Daarbij werken we toe naar een passende inrichting van de organisatie en naar een effectieve samenwerking, voldoende aandacht voor medewerkers en een goede balans tussen sturing en eigenaarschap. Dit sluit ook aan bij het verbeteren van onze interne beheersing (doel 720). Ook wordt er gewerkt aan een prettige (samen)werkomgeving door de verbouwing van het stadhuis en de raadzalen.

Waar staan we nu?

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet in de doorontwikkeling van de organisatie. In een koersdocument voor de ambtelijke organisatie zijn de missie, visie, kernwaarden en ambitie van de ambtelijke organisatie beschreven. Dit koersdocument en het Programma Doorontwikkeling hebben richting gegeven aan verschillende verbeter- en ontwikkeltrajecten. Ook zijn de kernwaarden vastgesteld en wordt binnen teams gewerkt aan de verdere verankering hiervan. Met de actualisatie van het koersdocument en het opstellen van een sturingsmodel, hebben we een mooie basis vanuit waar we gezamenlijk gaan werken aan de doorontwikkeling van de organisatie. Het vernieuwde koersdocument en sturingsmodel beogen wij in het najaar vast te stellen.

Indicatoren en streefwaarden

Voor dit doel zijn op dit moment nog geen indicatoren en streefwaarden vastgesteld. Bij een volgende actualisatie van de programmabegroting wordt bezien of indicatoren en streefwaarden kunnen worden opgenomen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

711 - Actualiseren Programma Doorontwikkeling.

Het Programma Doorontwikkeling wordt door de ambtelijke organisatie geactualiseerd zodat deze aansluit bij de vernieuwde organisatieambitie, maatschappelijke ontwikkelingen en de toekomstige opgaven van de gemeente Zutphen. De duur van de uitvoering van het programma is 2027 – 2030.

712 - Implementatie sturingsmodel.

We geven verder uitvoering aan het sturingsmodel, in 2027 stellen wij het implementatieplan op. Door het sturingsmodel ontstaat meer duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden en versterken we eigenaarschap, samenwerking en resultaatgerichtheid.

713 - Toekomstbestendige huisvesting.

In 2027 ontvangt de raad een voorstel met verschillende scenario's
voor een toekomstbestendige inrichting van het stadhuis en vernieuwd dienstverleningsconcept. Tegelijkertijd geven wij uitvoering aan de eerder geaccordeerde plannen voor de herinrichting van de vergaderzalen en Burgerzaal.

Wat willen we bereiken?

720 - Interne beheersing op orde.

Wat willen we bereiken?

We willen een organisatie zijn die aantoonbaar in control is op haar kritieke bedrijfsvoeringsprocessen. Dat betekent dat verantwoordelijkheden en eigenaarschap helder zijn belegd, processen beheersbaar en waar nodig gestandaardiseerd zijn en risico's tijdig worden gesignaleerd en gemanaged. Managers, proceseigenaren en medewerkers weten wat van hen wordt verwacht en beschikken over de kennis en ondersteuning om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Interne beheersing is daarmee geen afzonderlijke activiteit rondom de accountantscontrole of informatiebeveiliging, maar een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks werken, sturen en verantwoorden. We werken vanuit de vastgestelde visie op control. Monitoring en verantwoording maken onderdeel uit van de reguliere planning- en control cyclus.

Waar staan we nu?

De gemeente heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in verbetering van de bedrijfsvoering en interne beheersing. Er is een visie op control vastgesteld en binnen verschillende processen zijn verbeteringen doorgevoerd. Tegelijkertijd laten de bevindingen van de accountant zien dat de interne beheersing nog onvoldoende structureel is geborgd.

Het jaarrekeningproces 2025/2026 is moeizaam verlopen en heeft geleid tot veel herstelwerkzaamheden en aanvullende controles. De accountant constateert onder meer verbeterpunten in het proces van inkopen en aanbesteden, de begrotingsrechtmatigheid, prestatielevering, de financiële administratie, dossiervoering en de inrichting van interne en kwaliteitscontroles.

De onderliggende opgave is breder dan afzonderlijke processen. Om als organisatie aantoonbaar in control te zijn, is meer duidelijkheid nodig over eigenaarschap, verantwoordelijkheden, governance, sturing, kennis en de wijze waarop risico's, maatregelen, en verbeteringen worden gemonitord en geborgd. Daarbij speelt informatiebeveiliging een belangrijke rol. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (Bio2) en de Cyberbeveiligingswet (Cbw) stellen nadrukkelijk eisen aan risicomanagement, bestuurlijke verantwoordelijkheid, beheersmaatregelen en aantoonbare verantwoording. Dit betekent dat bestaande processen en werkwijzen op onderdelen moeten worden aangepast en dat verantwoordelijkheden duidelijker moeten worden belegd.

Indicatoren en streefwaarden

Voor dit doel zijn op dit moment nog geen indicatoren en streefwaarden vastgesteld. Bij een volgende actualisatie van de programmabegroting wordt bezien of indicatoren en streefwaarden kunnen worden opgenomen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

721 - Organisatie brede analyse en versterken van eigenaarschap.

In 2027 worden de uitkomsten van de organisatie brede analyse naar de interne beheersing bekend en vertalen we de uitkomsten naar een meerjarig verbeterprogramma dat we aan uw raad voor zullen leggen. We brengen de kritieke bedrijfsvoering processen, risico's, beheersmaatregelen, verantwoordelijkheden en benodigde kennis en capaciteit in beeld.

722 - We geven uitvoering aan het verbeterprogramma.

In 2027 starten we met het uitvoering geven aan het verbeterprogramma voor de interne beheersing.

We versterken de interne beheersing aan de voorkant van processen, zodat risico's en fouten zoveel mogelijk worden voorkomen en afwijkingen tijdig worden gesignaleerd en bijgestuurd.

Hiermee versterken we niet alleen de auditpositie, maar vooral de kwaliteit van de bedrijfsvoeringprocessen en de betrouwbaarheid van de gemeentelijke verantwoording.

Wat willen we bereiken?

730 - Een veilige en toekomstbestendige informatievoorziening.

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige digitale informatievoorziening die medewerkers en samenleving optimaal ondersteunt. Digitalisering is geen doel op zich, maar een noodzakelijke randvoorwaarde om als één overheid taken betrouwbaar, efficiënt en verantwoord uit te voeren. Om de opgaven in de gemeente Zutphen goed te ondersteunen streven we naar een wendbare, solide, weerbare informatievoorziening die ruimte biedt aan innovatie, en tegelijkertijd veilig en beheerst is voor optimale ondersteuning aan samenleving, inwoners en organisaties. Dit is verwoord in de I-visie gemeente Zutphen 2024 – 2028.

Waar staan we nu?

We zijn volop bezig met de realisatie van de I-visie. Deze geeft richting aan de ontwikkeling van de informatievoorziening in de komende jaren verwoord in ambities. De I-visie is door de raad in 2024 vastgesteld. We liggen hierbij op schema. Eind van dit jaar komt er een actualisatie en een stand van zaken. Intussen draait de wereld door. Er zijn autonome ontwikkelingen zoals de opkomst van Artificiële intelligentie (AI) Daarnaast zijn met name vanuit de VNG nieuwe inzichten en besluiten die van invloed zijn op onze informatievoorziening. Op het VNG-congres van 2025 zijn een vergaande collectivisering van digitale diensten en een intensivering van Common Ground afgesproken. Daarnaast is overheid breed de Nederlandse Digitalisering Strategie vastgesteld. Deze is gericht op een sterke digitale basis voor betrouwbare dienstverlening en betere uitvoerbaarheid voor inwoners , bedrijven en professionals. Belangrijke speerpunten zijn digitale soevereiniteit, cyberweerbaarheid en AI.

Indicatoren en streefwaarden

Indicator 1: Inzicht in zaken voor inwoners
Streefwaarde: 70% van relevante zaken voor inwoners is te volgen en te raadplegen in een portaal

Indicator 2: Aanschaffen binnen de informatiearchitectuur
Streefwaarde: 100% van onze aanschaffen voor Informatievoorziening is in lijn met onze architectuurprincipes

Indicator 3: Training digitale vaardigheden, AI- en datageletterdheid
Streefwaarde: 90% van de medewerkers heeft de trainingen gevolgd voor digitale vaardigheden, AI – en datageletterdheid.

Indicator 4: Indicator Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO 2)
Streefwaarde: Eind 2027 is minimaal 80% van de BIO 2 maatregelen ingevoerd en geborgd. Voor de overige maatregelen zijn verbeteracties, een eigenaar en een planning vastgelegd.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

731 - Een informatie veilige gemeente.

Digitalisering biedt veel kansen, maar brengt ook risico's met zich mee. Daarom nemen we informatiebeveiliging vanaf het begin mee bij digitale ontwikkelingen, samenwerking, data en AI. Zo blijven systemen beschikbaar en gegevens en informatie goed beschermd.

BIO2 en de Cyberbeveiligingswet (Cbw) stellen duidelijke eisen aan informatiebeveiliging. De gemeente moet risico's beheersen, verantwoordelijkheden vastleggen, en controleren of maatregelen werken. Informatieveiligheid is daarmee een vast onderdeel van de I-visie.

In 2027 passen we het informatiebeveiligingsbeleid toe in de dagelijkse praktijk. We maken veilig werken onderdeel van de bestaande processen en ondersteunen medewerkers en leidinggevenden met duidelijke uitleg en training.

We volgen de voortgang via het risicomanagement. Tekortkomingen krijgen een eigenaar en verbeteractie. In 2027 ligt de nadruk vooral op uitvoeren, controleren en verbeteren.

732 - Toegankelijke en samenhangende digitale dienstverlening.

We zorgen voor een toegankelijke digitale dienstverlening voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. In 2027 ondersteunen we de samenhangende ontwikkeling van alle dienstverleningskanalen. Daarbij zorgen we voor een eenduidige benadering van de verschillende kanalen en bieden we inwoners inzicht en overzicht via een persoonlijk inwonersportaal, in lijn met het landelijke programma Omnichannel (zie programma 1).

733 - Vormgeven Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS).

We bouwen verder aan een wendbare organisatie met een toekomstbestendige digitale werkplek, pilots met AI-toepassingen, trainingen in 21e-eeuwse vaardigheden en duidelijke architectuurprincipes voor flexibel en effectief werken. Daarbij volgen wij de prioriteiten van de Nederlandse digitaliseringsstrategie en Common Ground (Common Ground is een landelijke beweging en informatiekundige visie van de VNG om de gemeentelijke informatievoorziening te vernieuwen).

734 - Uitvoering geven aan de I-visie.

Er is een meerjarig programma datagedreven werken. Komende periode versterken we het datagedreven werken door de datakwaliteit te verbeteren, gewenste informatieproducten te ontwikkelen, medewerkers te trainen in data bewustzijn, trainen met data onderbouwen van beleid en data te toetsen aan een Zutphens waardenkader. Daarnaast gaan we werken met een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer.

In 2027 zorgen we voor een stevige organisatie van informatiemanagement door in te zetten op het ontwikkelen van een Informatievoorziening en een ICT-regieorganisatie. We gaan een aantal diensten onderbrengen bij externen in lijn met de Nederlandse Digitalisering Strategie.

Onze reguliere taakuitvoering

Bedrijfsvoering omvat de ondersteunende disciplines die nodig zijn om de gemeentelijke organisatie effectief, rechtmatig, betrouwbaar en professioneel te laten functioneren. Het gaat om personeel en organisatie, informatievoorziening en informatiebeheer, financiën en control, facilitaire dienstverlening, communicatie, juridische zaken (inclusief klachtenregeling en ondersteuning ombudsman), inkoop en contractbeheer, advisering van het bestuur en kabinetszaken.

Veel van dit werk vindt plaats achter de schermen. Toch is een goede bedrijfsvoering een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de maatschappelijke en bestuurlijke ambities van de gemeente. De reguliere taken zorgen ervoor dat medewerkers hun werk kunnen doen, bestuur en organisatie over de juiste informatie beschikken en publieke middelen zorgvuldig en rechtmatig worden ingezet.

Een professionele en goed toegeruste organisatie

P&O ondersteunt medewerkers, management en bestuur bij personele en organisatorische vraagstukken. Dit omvat onder andere werving en selectie, arbeidsmarktcommunicatie, personeels- en salarisadministratie, verzuim en re-integratie, leren en ontwikkelen en de uitvoering van arbeidsvoorwaarden. Daarnaast adviseert P&O over organisatieontwikkeling- en cultuur, leiderschap, duurzame inzetbaarheid, arbeidsrecht en de toepassing van cao- en wettelijke kaders. Ook medezeggenschap, sociale veiligheid, goed werkgeverschap en werkgeluk behoren tot deze aandachtsgebieden.

Het uitgangspunt is continuïteit en doorontwikkeling van het bestaande personeels- en organisatiebeleid. Daarbij wordt ingespeeld op ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wijzigingen in wet- en regelgeving en cao-afspraken. Thema’s als vitaliteit, leren en ontwikkelen, leiderschap en duurzame inzetbaarheid dragen bij aan een organisatie die ook op langere termijn in staat is haar taken uit te voeren.

Informatie als randvoorwaarde voor goed bestuur

Informatie Management (IM) zorgt ervoor dat medewerkers beschikken over een goede fysieke en digitale werkomgeving en over de applicaties, gegevens en informatie die zij nodig hebben. Dit betekent onder andere functioneel en technisch beheer, informatiebeheer, advisering en het ontwikkelen van informatieproducten zoals overzichten en dashboards.

Daarnaast ziet IM toe op een betrouwbare en veilige informatievoorziening. Applicaties en ICT-componenten moeten rechtmatig worden verworven en voldoen aan wettelijke eisen en gemeentelijke kaders. Bij keuzes over informatievoorziening wordt geadviseerd over passende oplossingen, informatiebeveiliging en de kwaliteit en beschikbaarheid van informatie. Daarmee ondersteunt IM zowel de dagelijkse uitvoering als het management en bestuur bij het nemen van onderbouwde besluiten.

Financieel, juridisch en rechtmatig handelen

Financiën en control zorgen voor een betrouwbare financiële administratie, planning & control, financiële advisering en inzicht in de financiële positie van de gemeente. Juridische Zaken adviseert over wet- en regelgeving, juridische risico's, overeenkomsten, bezwaar en beroep en andere juridische vraagstukken. Inkoop en contractbeheer zorgen ervoor dat de gemeente goederen en diensten rechtmatig, doelmatig en professioneel inkoopt en contracten goed beheert. Het subsidiebureau ondersteunt het zorgvuldig en rechtmatig verstrekken en beheren van gemeentelijke subsidies.

Ondersteuning van bestuur, organisatie en dienstverlening

Communicatie ondersteunt bestuur en organisatie bij heldere en toegankelijke communicatie met inwoners, ondernemers, partners en media, waaronder woordvoering, communicatieadvies, het beheer van sociale media en zutphen.nl. Met een consistente huisstijl en passende communicatiemiddelen zorgen we dat de juiste boodschap de juiste doelgroep bereikt. Daarnaast ondersteunen Bestuursadvisering en Kabinetszaken het college en de bestuurlijke organisatie bij besluitvorming, representatie en bestuurlijke processen. Facilitaire en secretariële ondersteuning zorgen voor een veilige, functionele en goed georganiseerde werkomgeving. Ook vervullen we verschillende functies binnen het crisiscommunicatiepiket van de gemeenten Zutphen, Lochem en Brummen en de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Wat betekent dit voor de gemeenteraad?

Voor de gemeenteraad is Bedrijfsvoering vooral van belang omdat het zorgt voor de randvoorwaarden waarbinnen het gemeentebestuur zijn verantwoordelijkheid kan waarmaken. De raad moet erop kunnen vertrouwen dat financiële informatie betrouwbaar is, besluiten rechtmatig worden voorbereid en uitgevoerd, informatie beschikbaar en veilig is, medewerkers goed worden ondersteund en publieke middelen doelmatig worden ingezet.

De reguliere taken van Bedrijfsvoering zijn daarmee misschien niet altijd zichtbaar, maar vormen wel de basis onder de gemeentelijke dienstverlening en het functioneren van de gemeentelijke organisatie. De kern is continuïteit: zorgen dat de basis iedere dag op orde is én dat deze basis meebeweegt met nieuwe wettelijke, maatschappelijke, technologische en organisatorische ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Financiën Bedrijfsvoering

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Effecten	**53**	**57**	**97**	**95**	**78**	**105**
Belastingen	**687**	**795**	**915**	**915**	**915**	**915**
Algemene baten en lasten	**12.832**	**1.243**	**1.873**	**1.778**	**2.332**	**2.886**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**25.837**	**25.669**	**27.984**	**27.587**	**27.414**	**27.390**
Totaal Lasten	**39.409**	**27.763**	**30.869**	**30.375**	**30.739**	**31.297**
Baten						
Effecten	**-874**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**
Belastingen	**-15.790**	**-16.059**	**-16.501**	**-16.501**	**-16.501**	**-16.501**
Algemene uitkering	**-142.894**	**-142.122**	**-148.436**	**-147.814**	**-148.637**	**-154.755**
Algemene baten en lasten	**-614**	**-147**	**-150**	**-150**	**-150**	**-150**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**-691**	**-587**	**-452**	**-452**	**-452**	**-452**
Totaal Baten	**-160.863**	**-159.687**	**-166.312**	**-165.690**	**-166.513**	**-172.631**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-121.454**	**-131.924**	**-135.443**	**-135.314**	**-135.774**	**-141.334**
Stortingen						
Algemene baten en lasten	**7.968**	**173**	**166**	**166**	**166**	**4.707**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**613**	**471**	**471**	**471**	**471**	**471**
Totaal Stortingen	**8.581**	**644**	**637**	**637**	**637**	**5.178**
Onttrekkingen						
Effecten	**0**	**-9**	**-19**	**-18**	**0**	**0**
Algemene baten en lasten	**-10.827**	**-3.266**	**-4.668**	**-4.030**	**-666**	**-544**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**-1.043**	**-525**	**-623**	**-519**	**-349**	**-329**
Totaal Onttrekkingen	**-11.870**	**-3.800**	**-5.311**	**-4.567**	**-1.015**	**-873**
Mutaties reserves	**-3.289**	**-3.156**	**-4.674**	**-3.930**	**-379**	**4.305**
Gerealiseerd resultaat	**-124.744**	**-135.080**	**-140.116**	**-139.244**	**-136.153**	**-137.028**

Wie zijn onze belangrijkste partners

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de belangrijkste partners waarmee de gemeente structureel samenwerkt binnen dit programma. Deze partners zijn geselecteerd op basis van hun bijdrage aan het realiseren van de programmadoelen, waarbij uitval van één van de partners impact kan hebben op de voortgang van het geheel. De selectie betreft daarmee niet een volledig overzicht, maar een gerichte weergave van partijen die het meest bepalend zijn voor het behalen van de doelstellingen binnen dit programma.

Partner	Toelichting
VNG-realisatie	VNG-realisatie helpt gemeenten om Common Ground en de Nederlandse Digitalisering Strategie vorm te geven en te implementeren.
PWC	PWC is onze accountant voor de komende 7 jaar en voert de accountantscontrole uit en bewaakt of er navolging wordt gegeven aan de verbeterpunten uit de tussentijdse (interim) controles die in de boardletter en management-letter staan beschreven.
Tribuut	Belastingsamenwerking Tribuut (Gemeenschappelijke Regeling).
HR-gebied	Vakorganisaties, de arbodienst en bedrijfsarts, opleidings- en ontwikkelpartners, leveranciers van HR-systemen, salarisverwerking en arbeidsmarktpartners.
Diverse IT-leveranciers	Veel van onze applicaties en diensten worden geleverd en ontwikkeld door IT- leveranciers. Met onze grote strategische leveranciers hebben wij een intensieve samenwerking.
Diverse Facilitaire leveranciers	Gemeente Zutphen maakt voor diverse facilitaire diensten gebruik van gespecialiseerde leveranciers/partners. Dit betreft onder meer schoonmaak, koffievoorzieningen, catering, sanitaire voorzieningen, binnen beplanting, afvalverwerking, kantoorartikelen en meubilair. Daarnaast wordt externe expertise ingezet voor advies op het gebied van huisvesting en audiovisuele middelen. Zo borgen we kwaliteit, continuïteit en doelmatigheid, terwijl de organisatie zich kan richten op haar kerntaken.

Verplichte indicatoren (BBV)

In deze paragraaf worden de verplichte indicatoren weergegeven die gemeenten op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten opnemen in de begroting en jaarstukken. Deze landelijk vastgestelde, uniforme indicatoren geven inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen en de prestaties van beleid en maken vergelijking tussen gemeenten mogelijk. De indicatoren vormen daarmee een aanvulling op de gemeentelijke sturingsinformatie en worden daarom separaat gepresenteerd.

Bij dit programma horen de volgende verplichte indicatoren:

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1000 inwoners	2027	10,81	x	x	Eigen gegevens	Het aantal Fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2027	10,00	x	x	Eigen gegevens	Het aantal Fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2027	1.293	x	x	Eigen begroting	Apparaatskosten (personele- en loonkosten, huisvestingskosten, tractiemiddelen, facilitaire en automatiseringskosten per inwoner.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loon	2027	13,00%	x	x	Eigen begroting	Percentage externe inhuur van de totale loonsom inclusief inhuur.

		som + totale kosten inhuur externen						
0. Bestuur en ondersteuning	overhead	% van totale lasten	2027	11,72%	x	x	Eigen begroting	Percentage overheadkosten ten opzichte van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.
8. Vhrowv (volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en wonen)	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2026	890	1034	993	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv (volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en wonen)	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2026	930	1103	1091	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv (volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en wonen)	WOZ-waarde woningen	1.000 euro	2026	383	441	439	CBS - Statistiek Waarde Onroerende	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

							Zaken	

De meest belangrijke documenten

In deze paragraaf is een selectie opgenomen van de meest relevante beleidsstukken, visies en uitvoeringsprogramma's die direct richting geven aan de doelen en activiteiten binnen dit programma en die bepalend zijn voor de uitvoering en verantwoording daarvan. De selectie betreft daarmee geen volledig overzicht, maar een gerichte weergave van documenten die in belangrijke mate sturend zijn voor de inhoud en uitvoering van dit programma.

Beleidsstuk (Link)	Toelichting
Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid	Het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid beschrijft hoe de gemeente haar informatie, systemen en dienstverlening op hoofdlijnen beschermt tegen digitale en andere beveiligingsrisico's. Het geeft de koers, uitgangspunten en verantwoordelijkheden aan waarbinnen informatiebeveiliging verder wordt uitgewerkt in beleid, maatregelen en dagelijkse werkwijzen.
Vaststellen I-visie gemeente Zutphen 2024-2028 Zutphen - iBabs Publieksportaal	De I-visie is op 17 november 2024 vastgesteld door de raad.
Visie op Control 2024	De visie op control beschrijft hoe wij in control willen zijn.
Financiële Verordening gemeente Zutphen 2025	De uitgangspunten voor het financieel beleid en regels voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie.
Nota Financieel beleid 2025	Financieel beleid
Financiële spelregels gemeenteraad Zutphen 2026-2031	Financiële spelregels

Treasury beleid	Beleid en beheer van treasury

Investeringsplannen en -kredieten

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een investering het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Dit vertaalt zich in jaarlijkse kapitaallasten (rente + afschrijving).

Deze investeringen worden onderverdeeld naar drie soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met economisch nut
- Investeringen met economisch nut, waarbij ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Conform de financiële spelregels van de gemeente worden investering bij de begrotingsbehandeling door de raad geautoriseerd. De raad heeft de mogelijkheid om bij de begrotingsbehandeling aan te geven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.

Investeringsplan 2027-2030:

Voor dit programma zijn er op dit moment géén investeringen gepland in deze begrotingsperiode.

Lopende investeringen:

Voor dit programma zijn er lopende investeringen enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Inrichting van de vergaderruimte oude stadhuis;
- Vervanging audiovisuele middelen oude stadhuis;
- Vervanging hardware serverruimte/datacenter

Voor de lopende investeringen kan gelden dat deze al voor deze begrotingsperiode worden afgerond of omgezet.

Lokale heffingen

Inleiding

Het wettelijke kader voor de lokale belastingen wordt door de Rijksoverheid vastgesteld. De gemeenteraad bepaalt het plaatselijke belastingbeleid en de tarieven, binnen de wettelijke kaders. Naast belastingen hanteren wij heffingen voor individuele dienstverlening aan de inwoners.

De heffingen en belastingen in 2027 zijn:

- Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Precariobelasting
- Toeristenbelasting
- Parkeerbelasting
- Forensenbelasting
- Diverse leges en rechten

Over de hoogte van de tarieven krijgt u in het najaar 2026 een voorstel. We gaan in voorliggende begroting uit van een verhoging van de belastingen van 2,5 % vanwege de inflatie. Verder mogen de opbrengsten van de heffingen voor dienstverlening aan de burger maximaal kostendekkend zijn.

Kwijtschelding

Wij voeren een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid voor mensen met een inkomen op het niveau van een bijstandsuitkering. Het is mogelijk om gedeeltelijk kwijtschelding te krijgen voor de afvalstoffenheffing

Belastingcentrum Tribuut zorgt voor de heffing en invordering van de gemeentelijke heffingen en de uitvoering van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

Lokale heffingen: Doelen en inzet

Wat willen we bereiken?

810 - Correcte en tijdige uitvoering van de wet WOZ, belastingheffing en een kostendekkende bedrijfsvoering

Omschrijving (toelichting)

De WOZ-waarde moet jaarlijks worden vastgesteld op basis van marktgegevens, objectkenmerken en andere relevante factoren. Dit proces dient zorgvuldig te gebeuren om een eerlijke en representatieve waarde te bepalen. De beschikkingen dienen uiterlijk voor 28 februari 2027 te worden verstuurd.

De belastingheffing, het opleggen van de aanslagen dient ook tijdig te gebeuren, waarbij de belastingplichtige tijdig op de hoogte wordt gebracht van de betalingsverplichting.

Binnen de gemeentelijke begroting is een aantal producten opgenomen waarvan is bepaald dat deze op begrotingsbasis niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing, afvalstoffenheffing en producten waarvoor leges worden geheven. Voor deze producten is verderop een toelichting opgenomen ten aanzien van de wijze waarop de kostendekkendheid wordt bepaald. Deze toelichting is afgestemd op de vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

811 - Afvalstoffenheffing

Via de afvalstoffenheffing berekenen wij alle kosten die te maken hebben met het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, door aan de inwoners. Uitgangspunt is een kostendekkend tarief. De inwoners van de gemeente Zutphen hebben invloed op hun rekening door hun afval goed te scheiden.

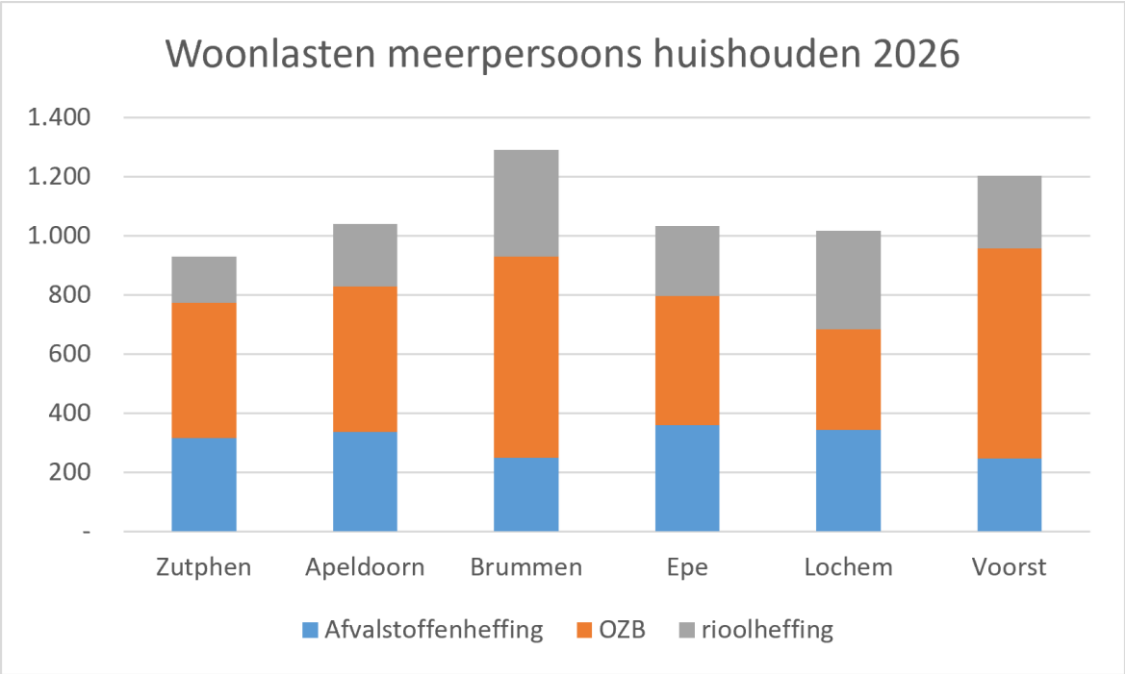
812 - Financieel overzicht

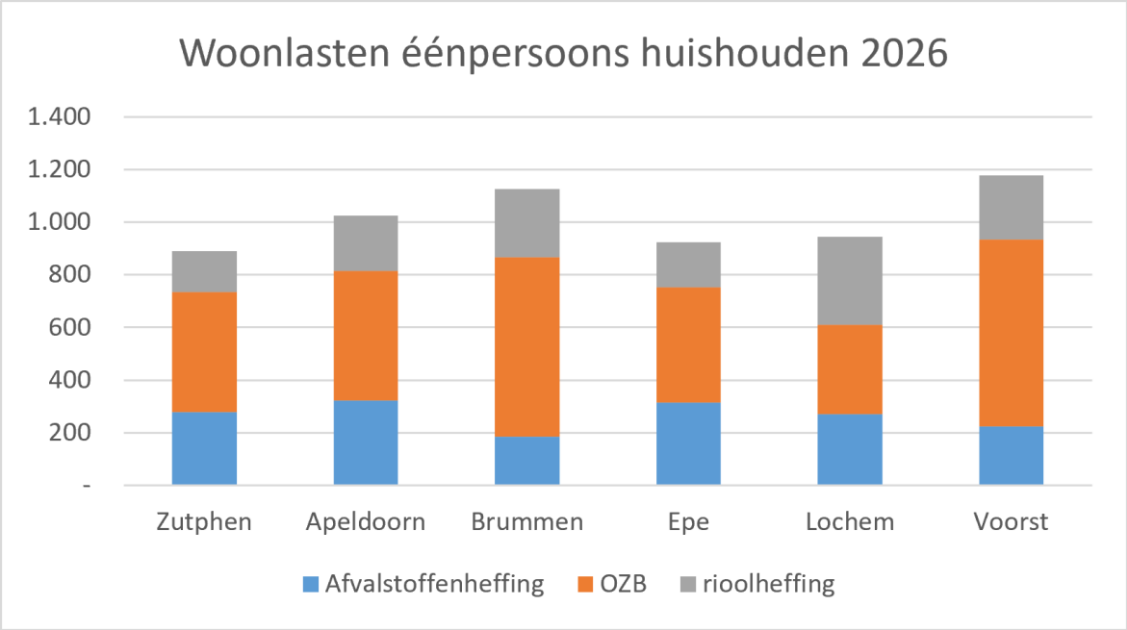
Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) brengt jaarlijks een woonlastenmonitor uit. Het COELO is het kennisinstituut op het gebied van lokale en regionale lasten. Volgens deze woonlastenmonitor liggen de woonlasten in de gemeente Zutphen onder het landelijk gemiddelde . In de gemeente Zutphen bedragen de woonlasten per meerpersoonshuishouden € 929 . Voor een eenpersoonshuishouden is dit € 890. Bij de berekening van de woonlasten gaat het COELO uit van de tarieven OZB +afvalstoffenheffing+ rioolheffing.

Woonlasten per huishouden Zutphen		
	meerpersoonshuishouden	eenpersoonshuishouden
Afvalstoffenheffing	316	277
OZB	457	457
Rioolheffing	156	156
Totaal	929	890

(bron: COELO)

Hieronder staat een vergelijking van de woonlasten voor een meerpersoons- en een eenpersoonshuishouden binnen het samenwerkingsverband Tribuut voor wat betreft de tarieven in 2026. Voor huishoudens met een huurwoning geldt dat daar geen OZB en in Zutphen geen rioolheffing voor geheven wordt.

De geraamde opbrengst van lokale belastingen en heffingen in de gemeente Zutphen zijn

Opbrengsten		(bedragen *€)
belastingsoort	2026	2027
OZB	15.572.100	16.001.400
precario	50.300	77.200
(water)toeristenbelasting	194.000	198.900
afvalstoffenheffing	6.823.300	7.105.600
riool- en waterzorgheffing	4.054.200	4.174.400
haven- en opslaggelden	13.600	13.900
marktgelden	166.400	166.800
lijkbezorgingsrechten	404.100	414.100
leges	2.933.800	2.991.000
parkeerbelastingen	3.192.600	3.272.300
forensenbelasting	12.500	12.800
totaal	33.416.900	34.428.400

813 - Kostendekkendheid

Binnen de gemeentelijke begroting is een aantal producten opgenomen waarvan is bepaald dat deze op begrotingsbasis niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing, afvalstoffenheffing, marktgelden, lijkbezorgingsrechten en producten waarvoor leges worden geheven. Voor deze producten is een toelichting opgenomen ten aanzien van de wijze waarop de kostendekkendheid wordt bepaald. Deze toelichting is afgestemd op de vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Afvalstoffenheffing

Via de afvalstoffenheffing berekenen wij alle kosten die te maken hebben met het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, door aan de inwoners. Uitgangspunt is een kostendekkend tarief. De inwoners van de gemeente Zutphen hebben invloed op hun rekening door hun afval goed te scheiden.

Berekening kostendekkende afvalstoffenheffing	
(bedragen *€)	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	6.573.900
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	826.700
Netto kosten taakveld	5.747.200
Toe te rekenen kosten	177.700
Overhead incl. (omslag)rente	86.200
BTW	1.094.500
Totale kosten	7.105.600
Opbrengst heffingen	7.105.600

dekkingspercentage 100%

Riool- en waterzorgheffing (rioolheffing)

De riool- en waterzorgheffing bestaat (vanaf 2021) alleen nog uit een eigenarendeel. Het eigenarendeel is een vastgesteld bedrag op basis van de kosten van beheer en onderhoud aan de riolering, gedeeld door het aantal woningeigenaren en eigenaren van bedrijven in de gemeente. Bij riool- en waterzorgheffing is geen sprake van jaarlijkse indexering met het inflatiecijfer, maar gaat het om kostenverhaal. De gemeente mag maximaal 100% van de gemaakte kosten verhalen op de inwoner via de rioolheffing.

Berekening kostendekkende riool- en waterzorgheffing	
(bedragen *€)	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	2.784.100
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	500
Netto kosten taakveld	2.783.600
Toe te rekenen kosten	720.200
Overhead incl. (omslag)rente	369.900
BTW	275.500
Totale kosten	4.149.200
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	4.174.400

dekkingspercentage 99 %

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele inwoners een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges verhalen we de kosten die we hiervoor maken in principe op de inwoner die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Net als bij de Rioolheffing en Afvalstoffenheffing geldt dat de tarieven in de Legesverordening maximaal kostendekkend zijn. De kostendekkendheid dient te worden beoordeeld op de verhouding tussen de kosten en opbrengst per titel uit de Legesverordening. In 2026 is begonnen met het onderzoeken van de kostendekkendheid van onze leges. Hierbij kijken we naar de maatschappelijke effecten van het verhogen van de kostendekkendheid van de leges.

Berekening kostendekkendheid van de leges	
(bedragen *€) Titel 1 Algemene dienstverlening	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente, overhead	1.223.823
BTW	
Totale kosten	1.222.823
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	1.161.218
Mate van kostendekking	94,96%
(bedragen *€) Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente, overhead	2.977.116
BTW	
Totale kosten	2.977.116
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	1.614.258
Mate van kostendekking	54,22%
(bedragen *€) Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente, overhead	91.364
BTW	
Totale kosten	91.364
Opbrengst heffingen (inclusief verminderingen)	34.796
Mate van kostendekking	38,09%
kostendekking totale tarieventabel	65,47%

814 - Kwijtscheldingsbeleid

Als iemand met schulden door geldproblemen de opgelegde heffing niet kan betalen, kan hij in aanmerking komen voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. In de begroting is daar voor 2027 het volgende bedrag voor opgenomen:

€ 308 .900 voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing

Net als in voorgaande jaren kunnen we vooraf kwijtschelding verlenen op basis van de gegevens van het landelijke Inlichtingenbureau van het Ministerie van Sociale Zaken. Hierbij geeft een inwoner vooraf toestemming om zijn gegevens zoals die bij de landelijke overheid bekend zijn, te gebruiken voor de kwijtscheldingsaanvraag. Als voldaan wordt aan de kwijtscheldingsnormen wordt automatisch vooraf kwijtschelding verleend. Aanvragers die geen automatische kwijtschelding krijgen, omdat bijvoorbeeld niet alle gegevens konden worden gecheckt, kunnen achteraf een aanvraag indienen. Soms wijzen we een aanvraag af vanwege een te hoog inkomen en/of een te hoog vermogen.

815 - Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele inwoners een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges verhalen we de kosten die we hiervoor maken in principe op de inwoner die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Net als bij de Rioolheffing en Afvalstoffenheffing geldt dat de tarieven in de Legesverordening maximaal kostendekkend zijn. De kostendekkendheid wordt beoordeeld op de verhouding tussen de kosten en opbrengst per titel uit de Legesverordening.

816 - Onroerende zaak belasting (OZB)

De OZB is een algemene heffing die bestaat uit een eigenaren- en een gebruikersdeel. Het gebruikersdeel heffen we alleen voor niet-woningen. Voor 2027 gelden de WOZ-waarden per 1 januari 2026. Door de jaarlijkse herwaardering moeten de OZB-tarieven voor 2027 opnieuw worden berekend en vastgesteld.

In de voorliggende programmabegroting stijgt de OZB opbrengst met 2.5 % inflatiecorrectie en de verwachte opbrengst als gevolg van de areaaluitbreiding van woningen.
Gemeenten kunnen de hoogte van de OZB-tarieven zelf bepalen. Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de benchmark woonlasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde OZB, de afvalstoffenheffing en de riool- en waterzorgheffing. Gemeenten kunnen met deze vergelijking rekening houden bij de ontwikkeling van de lokale lasten.

817 - Parkeren

Voor het parkeren zijn er 2 soorten heffingen:

* parkeergelden via betaald parkeren en parkeervergunningen
* Naheffingsaanslag parkeerbelasting

In voorliggende begroting zullen de parkeergelden en parkeervergunningen stijgen met de inflatiecorrectie van 2,5%. Voor de naheffingsaanslag parkeerbelasting volgen wij de landelijk vastgestelde maximale bedragen.

818 - Riool- en waterzorgheffing (rioolheffing)

De riool- en waterzorgheffing bestaat (vanaf 2021) alleen nog uit een eigenarendeel. Het eigenarendeel is een vastgesteld bedrag op basis van de kosten van beheer en onderhoud aan de riolering, gedeeld door het aantal woningeigenaren en eigenaren van bedrijven in de gemeente. Bij riool- en waterzorgheffing is geen sprake van jaarlijkse indexering met het inflatiecijfer, maar gaat het om het kostenverhaal. De gemeente mag maximaal 100% van de gemaakte kosten verhalen op de inwoner via de rioolheffing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing: Doelen en inzet

Wat willen we bereiken?

910 - Wij hebben een actueel risicoprofiel en een actueel overzicht van het weerstandsvermogen. Risicomanagement is integraal onderdeel van de werkzaamheden

Omschrijving (toelichting)

Medewerkers zijn risicobewust en kunnen passende beheersmaatregelen nemen. Door het inzicht in de risico's kunnen de raad, het college en de organisatie op een verantwoorde wijze besluiten nemen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

911 - Actualisaties risicoprofiel

We actualiseren per jaar twee keer het gemeentebrede risicoprofiel. We benoemen de risico's, de gevolgen en de beheersmaatregelen. De risico’s leggen we vast in het softwareprogramma Naris. Hierdoor hebben we een actueel beeld van de risico's voor de totale gemeente en het weerstandsvermogen.

Financieel overzicht

In de volgende tabel staat de top 10 van risico's met de grootste financiële impact, gerangschikt op percentage van invloed.

Nr	Risico	Kans	Financieel gevolg maximaal	Invloed
1	Langdurige uitval van kritieke computersystemen door cyberaanvallen, zoals hacking en ransomware, met mogelijke impact op continuïteit en bedrijfsvoering.	50%	€5.000.000	20.24%
2	Stijgende prijzen als gevolg van schaarste en inflatie. Het gaat hier om prijsstijgingen en inflatie in het algemeen zoals prijzen voor bouwmaterialen, grondstoffen, energie, loonkosten etc.	70%	€1.360.000	11.56%
3	Sociaal Domein Jeugdzorg: Beperkte sturingsmogelijkheden op budgetten. De zorgbehoefte en daaraan gerelateerde kosten kunnen hoger uitpakken door een mogelijke toename van de zorgvraag, de complexiteit daarvan, de bedrijfsvoeringskosten van een zorgaanbieder en de beperkte invloed op externe verwijzers naar Jeugdzorg.	80%	€1.000.000	9.71%
4	Huurderving door leegstand van gemeentelijk vastgoed.	80%	€1.174.964	9.47%
5	Het Hanzehuis is de grootste investering voor de komende jaren. Hier zijn inherent risico's aan verbonden. Het is een omvangrijke en complexe investering met een afhankelijkheid van marktomstandigheden en uitvoering door derden.	50%	€2.000.000	7.17%
6	Als het woningbouwprogramma behorende bij de van het rijk en provincie ontvangen subsidies voor de Woningbouwimpuls	30%	€2.000.000	7.05%

	De Kleine Linie en Veld 18 niet volledig of vertraagd wordt gerealiseerd, bestaat de kans dat het bedrag dat al besteed is en wordt besteed aan het project geheel of gedeeltelijk terugbetaald moet worden aan de subsidieverstrekkers. Het risico beperkt zich niet alleen tot terugbetaling van de subsidie maar het kan ook leiden tot lagere opbrengsten uit het project.			
7	Minder inkomsten uit leges omgevingsvergunningen.	80%	€800.000	5.19%
8	Een vereniging of instelling kan niet meer voldoen aan de betalingsverplichting voor rente en aflossing van de lening.	50%	€1.000.000	4.78%
9	Door uitval en vertrek van medewerkers en door krapte op de arbeidsmarkt ontstaan extra kosten voor externe inhuur van medewerkers.	80%	€600.000	4.71%
10	Sociaal Domein Participatie: Beperkte sturingsmogelijkheden op de kosten van uitkeringen en overige inkomensondersteuning doordat het open einderegelingen zijn. Groei van het aantal inwoners met een beroep op (financiële) ondersteuning. Door toegenomen complexiteit is uitstroom naar werk voor een grotere groep ingewikkelder of niet (meer) haalbaar. Het aanbod op de arbeidsmarkt voor onze doelgroep sluit onvoldoende aan op de vraag. Het rijk wijzigt regelmatig wetgeving en legt nieuwe taken bij de gemeenten neer. De doeluitkeringen van het rijk (de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG)) voor het betalen van de (bijstands)uitkeringen schommelen (sterk).	50%	€750.000	2.24%

Totalen

Totaal maximaal financieel gevolg top 10 risico's: € 15.684.964
Totaal maximaal financieel gevolg overige risico's: € 10.731.829
Totaal maximaal financieel gevolg alle risico's: € 26.416.793

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige risico-inventarisatie (voor de jaarrekening 2025):

- Risico 2 Prijsstijgingen: Het maximaal financieel gevolg is verhoogd van € 1.100.000 naar € 1.360.000 door toenemende onzekerheid over prijsontwikkelingen als gevolg van mondiale onzekerheden en spanningen.
- Risico 3 Sociaal Domein Jeugdzorg: Het maximaal financieel gevolg is verhoogd van € 800.000 naar € 1.000.000. In 2026 zien we een toename van de vraag naar duurdere producten (behandeling en verblijf) in de Jeugdzorg. We verwachten dat dit doorzet in 2027.
- Risico 4 Huurderving door leegstand van gemeentelijk vastgoed: Het maximaal financieel gevolg is verhoogd van € 1.000.000 naar € 1.174.964, dit komt onder andere door de (gedeeltelijke) leegstand van Waterstraat, Oude Wand 31-33, Wijnhofstraat 1, Kerkhof 1A en het Voormalig Baudartius.

- Risico 5 Het Hanzehuis: Dit risico is nieuw toegevoegd. Het Hanzehuis is een van de grootste investeringen voor de komende jaren. Hier zijn inherent risico's aan verbonden. Het is een omvangrijke en complexe investering met een afhankelijkheid van marktomstandigheden en uitvoering door derden.
- Risico 9: Inhuur externe medewerkers: Het maximaal financieel gevolg is verhoogd van € 200.000 naar € 600.000.

Beheersmaatregelen

Afhankelijk van het soort risico en de impact van een risico kunnen verschillende beheersmaatregelen worden ingezet. In het algemeen heeft een organisatie te maken met risico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Veelal wordt deze categorisering gebruikt om het soort risico te duiden. De risico's in de top 10 bevinden zich overwegend op strategisch en tactisch niveau. Nadat de risico's geïnventariseerd zijn, wordt een keuze gemaakt voor het inzetten van beheersmaatregelen. Binnen het risicomanagement worden vier manieren onderscheiden waarop risico's beheerst kunnen worden:

- Vermijden: Een activiteit of beleid waarbij risico’s verwacht worden of ontstaan, kan niet gestart worden of wordt voortijdig gestopt. Vermijden is niet altijd een relevante strategie. Het kan tot gevolg hebben dat doelstellingen niet worden gerealiseerd of dat nieuwe risico’s ontstaan die mogelijk nog groter zijn.
- Verminderen: Hierbij wordt de impact van een risico verlaagd door oorzaakgerichte maatregelen te nemen en/of gevolggerichte maatregelen. Het reduceren van de oorzaak geniet natuurlijk de voorkeur. Maar als de oorzaak buiten de invloedssfeer ligt kunnen alleen nog maar gevolggerichte maatregelen worden genomen. Oorzaakgerichte maatregelen verlagen de kans van optreden van een risico. Een voorbeeld van een oorzaakgerichte maatregel is het verbeteren van het onderhoud aan apparatuur. Als hardware goed onderhouden wordt en op tijd vervangen, vermindert het risico op computeruitval en dataverlies. Gevolggerichte maatregelen verlagen de gevolgen van een risico. Gevolggerichte maatregelen hebben vaak te maken met het inbouwen van extra capaciteit zodat bij een calamiteit bijvoorbeeld de voortgang van een project niet in gevaar komt. Oorzaakgerichte maatregelen zijn niet altijd mogelijk omdat een organisatie geen invloed heeft op mondiale ontwikkelingen zoals oorlogen die leiden tot prijsstijgingen.
- Overdragen: Een risico kan ook worden overgedragen aan een andere partij. Een manier om dit te doen, is het afsluiten van een verzekering.
- Accepteren: Als geen van de eerste drie manieren mogelijk is, of als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te accepteren.

Voorbeelden van beheersmaatregelen bij de top 4 van risico's:

- Risico 1 Langdurige uitval van computersystemen door cyberaanvallen: Uitwijkvoorzieningen zijn (deels) geïmplementeerd. Een calamiteitenplan is vastgesteld en zal periodiek worden geactualiseerd. We oefenen met de procedures om de effectiviteit te borgen. De inventarisatie van bedrijfskritische systemen en processen is uitgevoerd. Op basis hiervan worden aanvullende beveiligingsmaatregelen bepaald waar nodig.
  Procesbeschrijvingen en eigenaarschap: Alle processen zijn gedocumenteerd en toegewezen aan een proceseigenaar, conform goed informatiebeheer. Informatie-governance (I-Governance) is in gang gezet en wordt verder uitgerold om sturing en verantwoording rondom informatiemanagement te versterken. We zijn bezig met het opstellen van een sourcingsstrategie en een bijbehorend vervangingsbeleid, juist vanwege de snelle veranderingen in ons applicatielandschap. Het gebruik van clouddiensten en cloudopslag wordt uitgebreid, met aandacht voor beveiliging, compliance en beschikbaarheid. Een actieplan informatiebeveiliging en privacy is opgesteld en vormt het kader voor de verdere implementatie van BIO-maatregelen (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en continue verbetering van de beveiligingsorganisatie.
- Risico 2 Prijsstijgingen: We zorgen voor een reële begroting en houden rekening met indexaties. Inflatie als gevolg van economische ontwikkelingen is een niet beïnvloedbaar risico maar uiteraard nemen wij maatregelen om de gevolgen van het risico te verkleinen. We monitoren de inflatiecijfers en bij het opstellen en uitvoeren van de begroting kijken we voor welke uitgaven helder is dat het risico zich voordoet. Deze verwachte stijging van de prijzen wordt dan overgebracht naar de voorgestelde programmabegroting.
- Risico 3 Sociaal Domein Jeugdzorg: We optimaliseren de inkoop van Jeugdzorg en monitoren de kosten. Zorgaanbieders moeten maandelijks factureren. We overleggen met externe verwijzers. We zetten in op preventie. We werken continue aan het professionaliseren van de toegang jeugd. We zetten in op deskundigheidsbevordering, het optimaliseren van interne werkprocessen en monitoring. Er wordt gestuurd op zo kort mogelijk verblijf in de hoog-specialistische zorg en alternatieven daarvoor.
- Risico 4 Huurderving door leegstand van gemeentelijk vastgoed: Op dit moment wordt een gedeelte van het leegstaande vastgoed vastgehouden om voor te sorteren op interne (tijdelijke) huisvestingsvragen en een deel voor culturele maatschappelijke ontwikkelingen. Waterstraat en Oude wand zijn panden die aangehouden worden als mogelijke broedplaats, traject hierbij is afhankelijk van beleid. Leegstand Baudartius hangt af van ontwikkeling woningbouw.

Benodigde weerstandscapaciteit
Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie doen we omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 26.416.793 ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Het is voor 90% zeker dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 11.268.416. Dit is dan ook onze benodigde weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit is met € 1.570.035 gestegen naar € 11.268.416. Bij de vorige risico-inventarisatie (ten behoeve van de jaarstukken 2025) bedroeg de benodigde weerstandscapaciteit namelijk € 9.698.381.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die we hebben om de risico's in financiële zin af te dekken. De berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit is gebaseerd op de (begrote) stand per 31-12- 2026.

Beschikbare weerstandscapaciteit	
(bedragen * € 1)	
Algemene reserve	€ 29.797.300
Raming voor onvoorzien	€ 141.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 29.938.300**

Dit is op basis van de reserve stand per 31-12-2025 (á € 32.061.500) met daarbij de begrote toevoegingen en onttrekkingen per 2026 verwerkt.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is moet de relatie worden gelegd tussen:

1. de financiële gekwantificeerde risico's en
2. de daarbij gewenste en beschikbare weerstandscapaciteit

Onderstaande figuur laat de relatie zien:

Risico's		**Weerstandscapaciteit**
Bedrijfsproces, Financieel		Algemene reserve
Letsel / Veiligheid		Raming voor onvoorzien
Materieel, Milieu		
Personeel / arbo		
Product		
↓		↓
Weerstandsvermogen		

Ratio weerstandsvermogen

Ratio weerstandsvermogen

Als we de benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit ontstaat als uitkomst de volgende ratio:

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit	=	€ 29.938.300 / € 11.278.579	= 2,7

Onderstaande normtabel biedt een waardering van de berekende ratio. De normtabel is ontwikkeld door Naris in samenwerking met de Universiteit Twente. De formele ratio van onze gemeente valt per 1 januari 2027 in klasse A. Dit duidt op uitstekend. In het gemeentelijk beleid is vastgelegd dat de ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn.

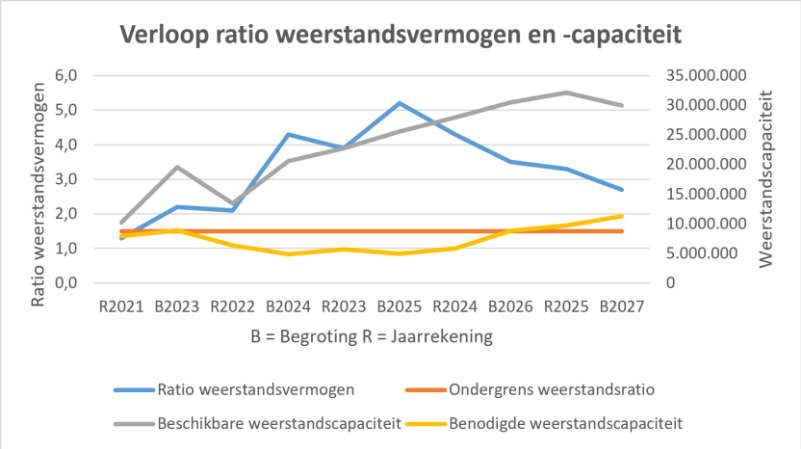
Normtabel

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	**>2.0**	**Uitstekend**
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

In 2027 zijn er onttrekkingen uit de Algemene reserve begroot met een totaal bedrag van € 3.450.200 (negatief begrotingssaldo). Dat betekent dat de beschikbare begrote weerstandscapaciteit gedurende 2027 uitkomt op € 26.488.100 (€ 29.938.300 - € 3.450.200). De ratio weerstandsvermogen neemt dan af tot 2,3. Op basis hiervan valt de ratio nog steeds ruim in klasse A en ruim boven de in het gemeentelijk beleid vastgestelde ratio van 1,5.

Verloop van de ratio

Onderstaand figuur laat het verloop zien van de ratio weerstandsvermogen en de –capaciteit.

Toelichting bij de X-as (horizontale as): deze as is opgesteld op basis van de chronologische volgorde van het maken van het gemeentelijk risicoprofiel. Dus in het kalenderjaar 2022 maken we in het voorjaar het risicoprofiel voor de jaarrekening 2021 (R2021) en in het najaar het risicoprofiel voor de begroting 2023 (B2023). In het voorjaar van 2023 maken we het risicoprofiel voor de jaarrekening 2022 (R2022) en in het najaar maken we het risicoprofiel voor de begroting 2024 (B2024). In chronologische volgorde wordt het dan R2021, B2023, R2022, B2024 et cetera.

Op basis van het figuur kan worden vastgesteld dat de afgelopen jaren de weerstandsratio ruim boven de ondergrens zit. Waarbij geobserveerd kan worden dat de ratio een kleine daling maakt, dit komt onder andere doordat er enkele (grote) nieuwe risico's bij zijn gekomen en de financiële impact van risico's beter kan worden ingeschat.

Verplichte financiële kengetallen

Financiële kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting/jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Gemeenten zijn verplicht onderstaande financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Bij ministeriële regeling is vastgesteld hoe de kengetallen worden berekend en hoe deze in de begroting en jaarrekening moeten staan.

	R2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030
Netto schuldquote	34%	69%	67%	65%	70%	62%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	29%	64%	61%	59%	65%	57%
Solvabiliteitsratio	39%	26%	25%	23%	22%	24%
Grondexploitatie	2%	1%	1%	-3%	-4%	-5%
Structurele exploitatieruimte	3%	0%	-2%	-2%	-1%	1%
Belastingcapaciteit	88%	100%	87%	87%	87%	87%

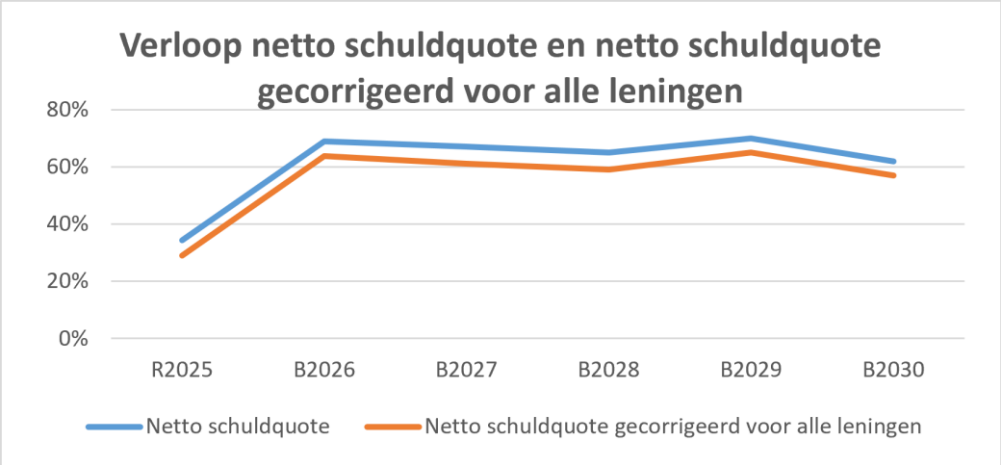
Signaleringswaarden verplichte financiële kengetallen

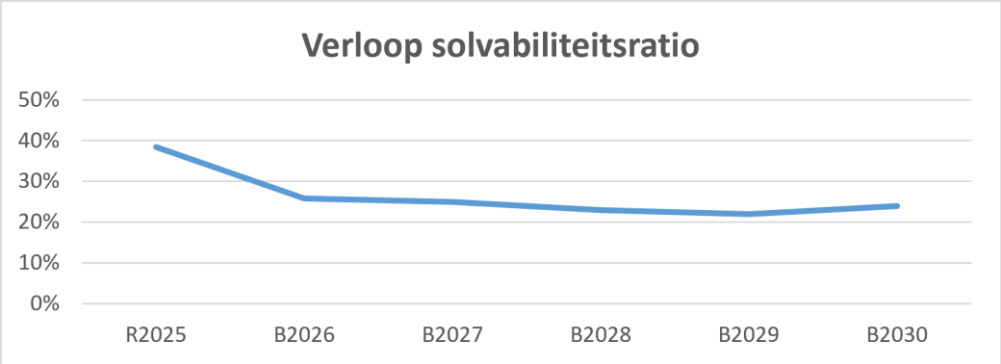
Er is geen wettelijke normering voor de kengetallen. Het Ministerie van BZK heeft samen met enkele provincies, waaronder de provincie Gelderland, signaleringswaarden opgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. De signaleringswaarden zijn in 3 categorieën verdeeld, waarbij categorie A als minst en categorie C als meest risicovol wordt bestempeld. In dikgedrukt staat de categorie aangegeven waar op basis van de begroting 2027 de kengetallen scoren. Over het algemeen vallen de kengetallen in Categorie A (minst risicovol).

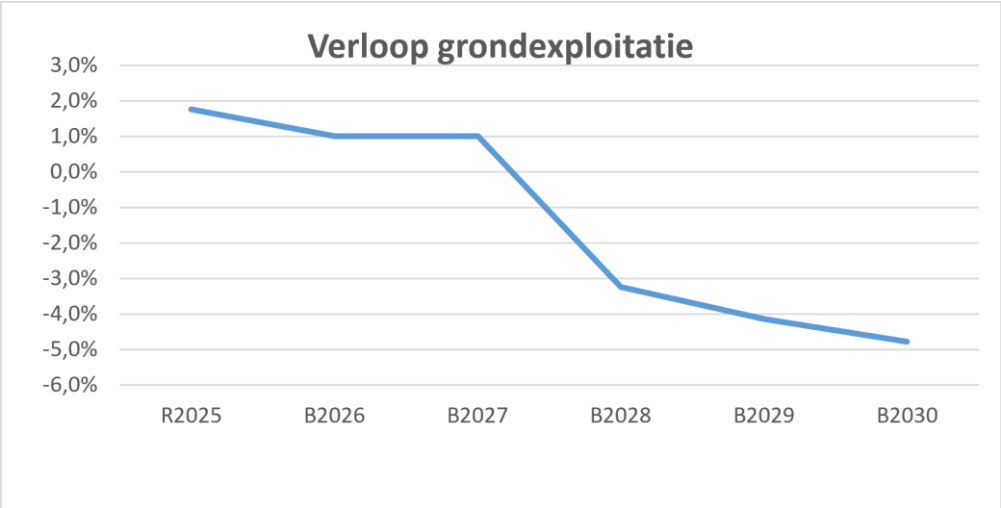
Omschrijving	Signaleringswaarden

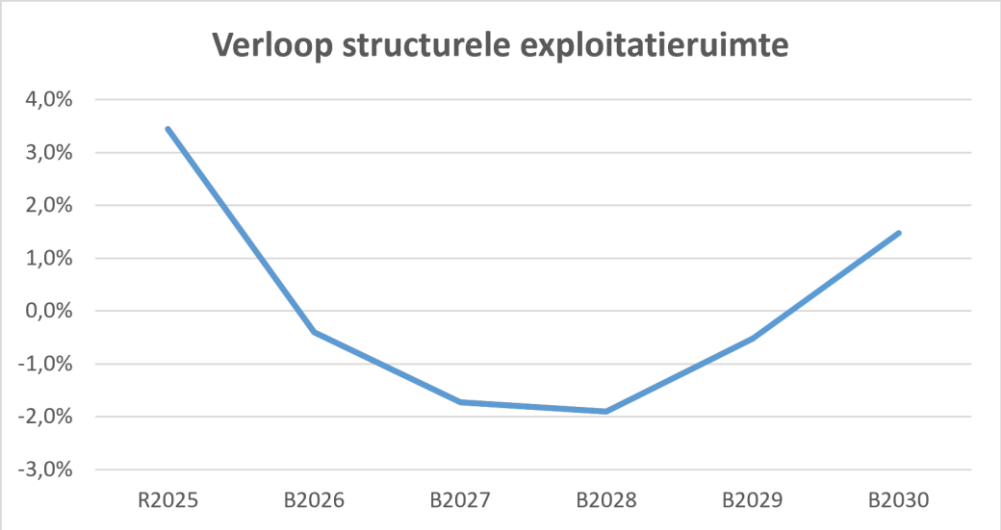
	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	**<90%**	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	**<90%**	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	**20-50%**	<20%
Grondexploitatie	**<20%**	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	begr. én mjr.>0%	**begr. of mjr.>0%**	begr. én mjr.<0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	**<95%**	95-105%	>105%

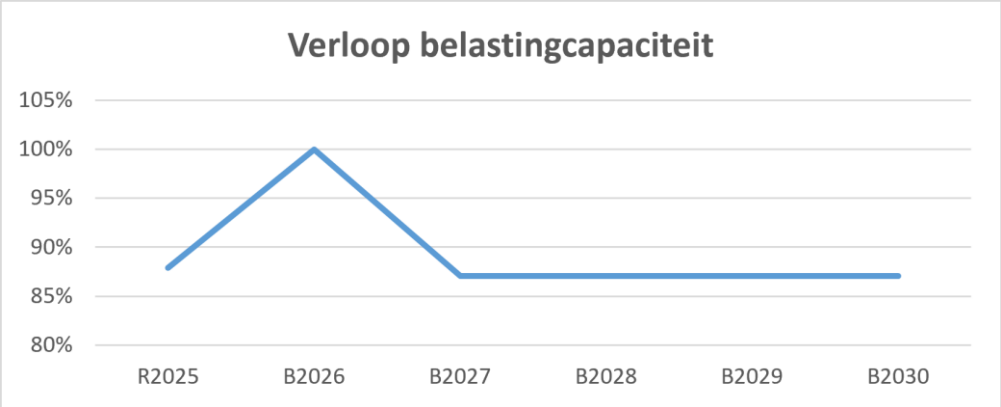
Op verzoek van de auditcommissie worden de relevante financiële kengetallen ook grafisch weergegeven.

Toelichting financiële kengetallen

De financiële positie is te beoordelen op basis van een aantal indicatoren. De belangrijkste zijn het meerjarig overzicht van baten en lasten en de balans, waarbij het realiseren van structureel en reëel evenwicht het primaire doel is. Daarnaast zijn ook de kengetallen en de weerstandsratio belangrijke graadmeters voor de beoordeling van de financiële positie.

De wettelijke verplichte kengetallen geven inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid. Zij leggen verbanden tussen een aantal aspecten die elk voor een verantwoord oordeel van de financiële positie relevant zijn. De uitkomst van één individueel kengetal zegt niet zo veel over de financiële positie van de gemeente Zutphen. De kengetallen moet altijd in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie.

Netto schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.
De netto schuldquote laat de hoogte van de schuldenlast van de gemeente zien ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft geen probleem te zijn.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van het totaal van de baten. Het geeft daarmee een indicatie van het beslag dat de financieringslasten op de exploitatie leggen en daarmee op de vrije ruimte in de exploitatiebegroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

Het kengetal wordt op dezelfde wijze berekend als de netto schuldquote maar bij de financiële activa worden ook alle verstrekte leningen betrokken. Een aanzienlijk deel van de opgenomen gelden is doorgeleend aan woningcorporaties en deelnemingen.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het totale vermogen (i.c. het balanstotaal). Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het (reguliere) exploitatiesaldo.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter.

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van de gemeente (exclusief onttrekkingen aan reserves).

Structurele exploitatieruimte
In dit kengetal komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken. Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten onvoldoende ruimte biedt om de structurele lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de financieringslasten) te dekken.

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat het uitgangspunt wettelijk al is dat er een structureel evenwicht moet zijn. Hierop toetst de provincie als toezichthouder.

Belastingcapaciteit
De onroerende zaakbelasting (OZB) is voor gemeenten de belangrijkste eigen belasting inkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid.
Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. In de Meicirculaire van het Gemeentefonds staat een overzicht met de (ontwikkeling van de) gemiddelde lastendruk van de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt ook gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld. Er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet gebruikt wordt.

Niet verplichte financiële kengetallen

Naast de verplichte financiële kengetallen wordt op advies van de Auditcommissie een aantal niet verplichte financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen worden gebruikt voor het op hoofdlijnen inzichtelijk maken van de financiële positie van de gemeente Zutphen.

Exploitatieresultaten	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Gewijzigde Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totale lasten	189.065	209.629	212.126	235.565	245.386	240.489	244.323	239.476	242.294
Totale baten	-205.255	-212.906	-220.726	-243.124	-232.591	-232.933	-239.660	-238.306	-246.026
Resultaat vóór bestemming	-16.190	-3.277	-8.600	-7.559	12.795	7.556	4.663	1.170	-3.732
Storting in reserves	20.927	14.647	13.759	13.919	11.686	2.287	2.487	2.488	2.488
Onttrekking aan reserves	-20.382	-21.387	-15.799	-16.361	-24.488	-6.393	-3.708	-3.582	-3.298
Saldo inzet reserves	545	-6.740	-2.040	-2.442	-12.802	-4.106	-1.221	-1.094	-810
Resultaat na bestemming reserves	**-15.645**	**-10.017**	**-10.640**	**-10.001**	**-7**	**3.450**	**3.442**	**76**	**-4.542**

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een voordelig resultaat

Reserves/eigen vermogen	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Gewijzigde Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reserves	47.959	59.175	76.058	77.112	74.312	70.213	65.543	61.007	60.121
Jaarresultaat	15.645	10.017	10.640	10.001	7	-3.450	-3.442	-76	4.542
Totaal eigen vermogen	**63.604**	**69.192**	**86.698**	**87.113**	**74.319**	**66.763**	**62.101**	**60.931**	**64.663**

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een nadelig resultaat

Financiering	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Jaarrek.	Gewijzigde Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reserves/eigen vermogen	47.959	59.175	76.058	77.112	74.312	70.213	65.543	61.007	60.121
Jaarresultaat	15.645	10.017	10.640	10.001	7	-3.450	-3.442	-76	4.542
Voorzieningen	13.555	15.351	19.080	19.077	19.077	19.077	19.077	19.077	19.077
Schulden op lange termijn	103.303	103.303	83.177	75.824	112.033	107.728	106.738	119.952	104.505
Beschikbare middelen	180.462	187.846	188.955	182.014	205.429	193.568	187.916	199.960	188.245
Vaste bezittingen	185.973	189.494	192.971	185.218	228.871	239.420	244.111	257.839	248.248
Voorraden	7.392	-2.732	-1.866	4.294	4.294	2.220	-7.781	-9.877	-11.762
Vastgelegd op lange termijn	193.365	186.762	191.105	189.512	233.165	241.640	236.330	247.962	236.486
Nog te financieren/ kortlopende financiering	**-12.903**	**1.084**	**-2.150**	**-7.498**	**-27.736**	**-48.072**	**-48.414**	**-48.002**	**-48.241**

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een nadelig resultaat

Risico's bouwgronden	Jaarrek. 2022	Jaarrek. 2023	Jaarrek. 2024	Jaarrek. 2025	Gewijzigde Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Voorraden onderhanden werk	7.392	-156	-102	-102	5.383	5.383	2.219	-7.782	-9.878
Verliesverwachtingen (Netto Contante Waarde)	-3.294	-4.781	-1.765	-1.437	-1.090	-1.090	-	-	-
Voorzieningen voor verliezen	3.294	4.781	1.765	1.765	1.504	471	-	-	-
Reserve GZ exploitatieresultaten	4.326	5.125	5.031	5.031	4.979	4.823	4.712	4.602	4.491

Bedragen x € 1.000

Een negatief bedrag is een nadelig resultaat

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen: Doelen en inzet

Wat willen we bereiken?

1010 - Beheer en onderhoud openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

Het dagelijks-beheer en onderhoud in de openbare ruimte zoals het openbaar groen, reinigen en onkruid op verharding wordt uitgevoerd op een vastgesteld beeldniveau. We onderhouden het centrumgebied en de winkelcentra op het hoogste niveau: A. Overige gebieden worden onderhouden op B niveau.

Dit is vastgelegd in beheersystemen volgens vastgestelde normeringen in de beeldkwaliteit-catalogus van de CROW. Hierbij gaat het alleen om hoe het eruit ziet, dus niet om de kwaliteit van de gebruikte materialen.

Openbare verlichting, riolering, civiele constructies en speelvoorzieningen worden onderhouden op de geldende technische kwaliteitsniveaus. We onderzoeken en inspecteren deze regelmatig op technische staat en restlevensduur op C niveau.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1011 - Normen voor openbare ruimten

We onderhouden de openbare ruimte op een afgesproken kwaliteit. In het centrum en winkelgebieden gaat het over kwaliteit A zoals in de beeldkwaliteitcatalogus is omschreven. De rest van de openbare ruimte onderhouden we op niveau B.

De beeldkwaliteit is omschreven door de CROW, het Nederlandse kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid.

1012 - Normen voor integraal beheer en onderhoudsplannen

Binnen Zutphen hanteren we de landelijke normen van het CROW, Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek.

1013 - Monitoring en beheersystemen

We gebruiken inspectiegegevens en beheersystemen om onderhoud en reparatie te plannen en te organiseren, dit om zaken veilig en toegankelijk te houden. We inspecteren geregeld conform gestelde wet- regelgeving. Hiermee voldoen we aan gestelde eisen.

Wat willen we bereiken?

1020 - We werken samen in de openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

We hebben het doel om een openbare ruimte te ontwikkelen en te onderhouden waar inwoners, gebruikers en bezoekers zich welkom en fijn bij voelen. Om dit te bereiken werken we in de openbare ruimte in samenspraak met inwoners, bedrijven en instellingen. We moedigen hen aan om mee te doen en mee te denken bij ontwikkeling en gebruik. Indien mogelijk voeren we ook het beheer samen uit.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1021 - Samenwerking met inwoners en instellingen in de openbare ruimte

Ons doel is om samen te werken aan ontwikkeling en beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Samen met het Groenpunt begeleiden en faciliteren we inwonerinitiatieven in de openbare ruimte om onze klimaatadaptatieopgaven te realiseren.

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte nemen we contact op met omwonenden, bewonersorganisaties en/of verenigingen/ondernemers. Dit doen we met de gebiedsregisseur. We gaan gericht de buurten en wijken in om informatie te delen of bij bewoners op te halen en gebruiken deze bij de uitvoering.

1022 - Samenwerkingsverbanden in de openbare ruimte

Bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte werken we steeds meer samen met bewoners en instellingen.

Zo ruimen bijvoorbeeld cliënten van Zozijn zwerfvuil op in delen van de stad. Ook hebben wij afspraken gemaakt met individuele inwoners om delen van de wijk schoon te houden of kleine groenvakken te onderhouden die grenzen aan hun eigen tuin. Het gaat hierbij om het “netheidsonderhoud”. Met de binnenstadmanager worden afspraken gemaakt om het centrum heel en schoon te houden.

Om beter in te kunnen spelen op de landelijke Bestuursopdracht Water (BW), werken we binnen de afvalwaterketen samen met het WRIJ en de gemeente Lochem. Door samen te werken zorgen we voor een doelmatige en transparante waterketen, tegen zo laag mogelijke kosten voor inwoners en bedrijven.

Wat willen we bereiken?

1030 - Wegen

Omschrijving (toelichting)

We willen een schoon, heel en veilig wegennet in onze leefomgeving. Hiervoor gebruiken we inspectiegegevens en monitoren we wegen en paden. Meldingen en klachten kunnen ook invloed hebben op het onderhoud.

Gepland groot onderhoud wordt in volgorde van belangrijkheid uitgevoerd. Met dagelijks-onderhoud worden kleine zaken zoals een verkeerd liggende stoeptegel direct aangepakt. Jaarlijks wordt de gladheidbestrijding geëvalueerd en het plan vastgesteld.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1031 - Wegenbeleidsplan en wegbeheer

In het wegenbeleidsplan staat hoe de gemeente de komende collegeperiode omgaat met de verhardingen. Het beleidsplan stellen we op op basis van assetmanagement. Daarbij spelen mee: wet- en regelgeving, beleid en ambitie, de strategische, tactische en operationele kaders en de financiën.

De risicoaansprakelijkheid voor de gemeente als wegbeheerder is een factor van belang. Voor wegen en paden die bestaan uit elementenverharding is onderhoudsniveau C vastgesteld, volgens CROW-normen. Voor het centrum houden we onderhoudsniveau B aan.

Het opstellen van het wegenbeleidsplan wordt opgepakt in fase 2 van de Mobiliteitsvisie.

Wat willen we bereiken?

1040 - Openbare verlichting

Omschrijving (toelichting)

We hebben een goed werkende openbare verlichting om te voorzien in een leefbare en veilige openbare ruimte. Deze verlichting werkt zo energiezuinig mogelijk. De verlichting is afgestemd en ingeregeld op hoe mensen wegen, paden en gebouwen gebruiken.

Ongeveer 91% van onze verlichting is inmiddels energiezuinig. Het uitlichten van onze monumenten verduurzamen we ook stapsgewijs. In 2027 is de verlichting van de Walburgiskerk aan de beurt.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1041 - Normen voor energiezuinige vervanging

We hebben een goed werkende openbare verlichting om te voorzien in een leefbare en veilige openbare ruimte, Deze verlichting werkt energiezuinig. De verlichting is afgestemd en ingeregeld op het gebruik van de omgeving voor wegen, paden en gebouwen.

Wat willen we bereiken?

1050 - Riolering

Omschrijving (toelichting)

We hebben een goed functionerend rioolstelsel. We werken aan het behouden en verder verbeteren van dit stelsel ten behoeve van alle gebruikers, zowel inwoners als organisaties en ondernemers. We anticiperen op de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Zo komen er strengere kwaliteitseisen voor de inzameling en behandeling van huishoudelijk afvalwater in heel Europa. Dit betekent meer inspanningen voor gemeenten (riolering) en waterschappen (zuivering van rioolwater).

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1051 - Uitvoering onderhoudswerkzaamheden samenvoegen

Bij grootschalig onderhoud wordt zoveel mogelijk één gebied opgepakt en aangepakt. Bij rioolvervanging wordt gezocht naar aanvullende middelen om een totale reconstructie te kunnen uitvoeren. Lukt dat niet dan wordt alleen het riool vervangen.

1052 - Verwerking hemelwater

Hemelwater verwerken we het liefst apart van het afvalwater indien dat mogelijk is. In bestaande situaties, bijvoorbeeld de binnenstad, is dat niet altijd te realiseren.

We nodigen nadrukkelijk inwoners uit om hemelwater af te koppelen. Hier is een afkoppelsubsidie voor beschikbaar. Sinds 1 januari 2026 wordt deze subsidie ook verleend voor de aanleg van groene daken.

Alle nieuwbouwprojecten worden al jaren uitgevoerd met gescheiden stelsels.

1053 - Geplande vervangingswerkzaamheden

In het uitvoeringsprogramma van het Watertakenplan 2026-2030 is de rioolvervanging in de Componistenbuurt opgenomen. Deze vervanging wordt geïntegreerd met de aanleg van het warmtenet. Hierdoor is er nog geen zekerheid over het moment van uitvoering.

In 2027 wordt de riolering vervangen in de Brakelaan/Burgemeester de Millylaan/Veldweidelaan in Warnsveld. Ook worden voorbereidingen getroffen voor de rioolvervanging in de Breegraven.

Daarnaast renoveren we rioolleidingen door middel van relining. Dit is een methode om de leiding te renoveren zonder graafwerkzaamheden.

Tot slot vervangen we enkele grote gemalen, conform meerjarenbegroting Grote Gemalen.

1054 - Werken met Rioolbeheerprogramma

We gebruiken een rioleringsprogramma (Brutis) dat helpt om het hele areaal inzichtelijk te maken. Zo kunnen we de staat van onderhoud in beeld brengen. Aan de hand van de staat van onderhoud stellen we vervangingsprogramma's op en bepalen we de benodigde financiële middelen.

1055 - Watertakenplan 2026- 2030

In 2026 is het nieuwe Watertakenplan 2026-2030 vastgesteld. Hierin wordt aangegeven hoe we omgaan met de drie wettelijke zorgplichten: voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Het Watertakenplan, inclusief langetermijnperspectief, geeft inzicht in alle maatregelen en investeringen die nodig zijn de komende jaren. Ook geven we in dit plan aan hoe hoog de rioolheffing de komende jaren moet zijn om alle benodigde werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

1056 - Financiële uitgangspunten

Met de beschikbare beheersystemen voor de openbare ruimte begroten we de financiële behoefte voor het instandhouden dan wel verbeteren van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

1060 - Water

Omschrijving (toelichting)

We werken aan een klimaatrobuust watersysteem. We werken hierin samen met de waterschappen en grondeigenaren.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1061 - Oppervlaktewater als onderdeel van het watersysteem

Het oppervlaktewater is onderdeel van het watersysteem in en rond Zutphen. De interactie met de afvalwaterketen is van belang om de waterkwaliteit waar nodig te verbeteren of te behouden. Het aanpassen van overstorten kan hiervoor nodig zijn.

1062 - Samenwerking met Waterschap Rijn & en IJssel

We hebben afspraken met het Waterschap Rijn & IJssel (WRIJ) volgens de strategische samenwerkingsagenda. Hierin zijn de meest relevante projecten benoemd. Het overgrote deel van het oppervlaktewater is in beheer en onderhoud bij WRIJ. Aan de westkant van de IJssel werken we samen met Waterschap Vallei en Veluwe.

1063 - Monitoring en beheer

We meten realtime het waterniveau in de stelsels. Met deze informatie worden de gemalen aangestuurd en wordt het functioneren van overstorten in beeld gebracht. Het beheer bestaat in grote lijnen uit het jaarlijks reinigen en inspecteren van ongeveer 10% van het totale rioleringsstelsel. Alle grote gemalen worden 3x per jaar gereinigd en geïnspecteerd. De pompunits van de drukriolering worden jaarlijks geïnspecteerd.

Wat willen we bereiken?

1070 - Civieltechnische kunstwerken

Omschrijving (toelichting)

Civieltechnische kunstwerken zoals bijvoorbeeld bruggen en kades zijn van essentieel belang voor de veiligheid en mobiliteit van de gemeente. Deze constructies worden periodiek gekeurd. Het meerjaren onderhouds- en vervangingsplan baseren we o.a. op deze keuringen.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1071 - Meerjarenplan Civieltechnische Uitvoering Kunstwerken

Het onderhoud aan onze kunstwerken stellen we vast op basis van periodieke inspecties en de verwachte levensduur. Met die gegevens wordt het Meerjarenplan Civieltechnische Kunstwerken geactualiseerd. Dat doen we voor een periode van minimaal 5 jaar. In 2026 starten we met de voorbereiding van het nieuwe meerjarenplan.

Op grond van het meerjarenplan wordt de financiering van het groot onderhoud bepaald. Waar mogelijk passen we duurzame materialen en energie toe.

Voor de vervanging van de westelijke aanbruggen van de oude IJsselbrug bouwen we in de meerjarenbegroting een reserve op. In 2033 start de voorbereiding van de vervanging.

1072 - Financiering, duurzaamheid en energie

We verlengen de levensduur van civieltechnische kunstwerken door toepassing van duurzame materialen. Daarnaast proberen we kunstwerken zo lang mogelijk te handhaven en zo laat mogelijk te vervangen met het oog op duurzaamheid.

1073 - Reservering voor meerjarenbegroting

Omdat een aantal zaken in de openbare ruimte een grote investering vraagt, reserveren we jaarlijks geld om groot onderhoud uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

1080 - Onderbouwing

Omschrijving (toelichting)

We willen goed zorgen voor onze kapitaalgoederen. We streven ernaar dat ze blijven voldoen aan de vastgestelde normen en op een financieel gezonde manier te onderhouden zijn. Hierdoor blijven deze objecten veilig en voorkomen we kapitaalvernietiging.

We gebruiken onder andere vastgestelde plannen, verordeningen en beheersystemen om de (her)inrichting en beheer en onderhoud van openbaar groen uit te kunnen voeren.

Het beheersysteem en keuringen en inspecties zijn van groot belang om de verschillende producten te onderhouden en om overzichten te genereren.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1081 - (Her)inrichting, het beheer en onderhoud van het openbaar groen

De kaders voor de (her)inrichting, het beheer en onderhoud van het openbaar groen zijn opgenomen in:

- de Groenatlas Zutphen;
- het Bomenbeleidsplan;
- de Verordening Fysieke leefomgeving (hfst 4);
- de (herziene) Visie landelijk gebied;
- de Visie Vesting van de Toekomst;
- de Klimaatadaptatiestrategie;
- het Biodiversiteitsplan inclusief uitvoeringsprogramma biodiversiteit en Natuurinclusief Bouwen;
- de beheervisie voor de Algemene Begraafplaats aan de Warnsveldseweg;
- het Speelruimtebeleid Zutphen.

Het herziene beleid voor spelen, bewegen en ontmoeten en het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie worden hier aan toegevoegd.

1082 - Beheersysteem

Het beheersysteem is van groot belang om areaal en de verschillende producten bij te houden. We genereren overzichten via dit systeem en programmeren het dagelijks en planmatig onderhoud.

Wat willen we bereiken?

1090 - Onderhoud eigen panden

Omschrijving (toelichting)

We onderhouden onze panden volgens een meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP). Er wordt regelmatig getoetst wat er aan onderhoud nodig is. We onderhouden onze panden op niveau 3. Duurzaamheid staat voorop bij investeringen en onderhoud.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1091 - Duurzaamheid is leidend

Duurzaamheid en optimalisatie van energieverbruik worden standaard als onderdeel meegenomen bij onderhoud en vervanging.

1092 - Uitvoer en prijzen

De behoefte om maatschappelijk vastgoed in te zetten (bijvoorbeeld sporthallen, buurtcentra) is altijd in beweging. Wij wegen financieel en maatschappelijk rendement tegen elkaar af. Op die manier maken we afgewogen keuzes rond het afstoten, aankopen of ontwikkelen van panden.

In de programmabegroting voor het onderhoud van kapitaalgoederen zijn budgetten opgenomen voor het dagelijks onderhoud. Vanuit de portefeuille indeling en het bijbehorende beheerplan wordt een inschatting gemaakt voor het groot onderhoud. Dat wordt in de bestaande voorziening groot onderhoud opgenomen.

Eind 2026 leggen we een raadsvoorstel voor ter besluitvorming over de vernieuwde portefeuille indeling en het beheerplan. Dit voorstel voeren we na vaststelling uit in 2027 en verder.

1093 - Onderhoudsniveau

Er worden verschillende onderhoudsniveaus toegepast.

In beeldkwaliteit, netheidsbeheer werken we op A-niveau in het centrum en winkelgebieden, en B-niveau in de rest van de gemeente.

Bij technisch wegenonderhoud passen we B en C-niveau toe.

1094 - Meerjarig Onderhouds Programma

We hebben een meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) voor onze panden. Hierin kijken we wat structureel aan onderhoud nodig is. Bij investeringen en onderhoud staat duurzaamheid voorop.

- Ons beleid is gericht op onderhoud op een redelijk niveau (onderhoudsniveau 3);
- Een actualisatie van prijzen zal in 2027 plaatsvinden nadat het vastgoedbeleid is herijkt;
- De actualisatie is noodzakelijk door een gewijzigde portefeuille indeling, de sterk stijgende materiaalprijzen en de krapte op de arbeidsmarkt.

Wat willen we bereiken?

1100 - Accommodaties

Omschrijving (toelichting)

We willen voldoen aan de behoefte aan maatschappelijk vastgoed zoals sporthallen, buurtcentra. De behoefte hierin is altijd in beweging wat maakt dat je vaker bij moet stellen. Wij wegen financieel en maatschappelijk rendement tegen elkaar af. Op die manier maken we afgewogen keuzes rond het afstoten of aankopen van panden.

Ons accommodatiebeleid ligt vast binnen een beleidskader. Door gewijzigde inzichten en recentelijke juridische uitspraken is een herijking van dit beleid noodzakelijk. We pakken dit in de volgende collegeperiode op.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1101 - Maatschappelijk Vastgoed en afwegingen

In 2026 komen wij met pandvisies vanuit de verschillende beleidsterreinen die richting geven aan de accommodatie behoefte en daarmee de portefeuille indeling. De pandvisies worden periodiek geactualiseerd.

1102 - Actualisatie accommodatiebeleid

We werken aan een lange termijn visie voor accommodaties in samenwerking met de betrokken beleidsvelden.

Wat willen we bereiken?

1110 - Vastgoedbeleid

Omschrijving (toelichting)

Met ons vastgoed maken wij het mogelijk om onder andere culturele en maatschappelijke doelen te realiseren. Bij de realisatie geven de vastgestelde ambities in de beleidsvelden (denk aan sport, cultuur, welzijn en onderwijs) inhoudelijk richting aan het vastgoedbeleid.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1111 - Vastgoedbeleid als middel

Met ons vastgoed helpen wij politiek-bestuurlijke doelen te realiseren. De beleidsvelden (denk aan sport, cultuur, welzijn en onderwijs) geven richting aan de inzet van vastgoed. Wij stemmen met hen af en adviseren hen.

Financieel overzicht

Kerncijfers kapitaalgoederen januari 2026			
Kapitaalgoederen			2026
Wegen	totaal		2.940.678
Oppervlakteverharding	Elementen	m^2	1.915.347
	Cementbeton	m^2	1.171
	Asfalt	m^2	810.435
	Kunststofverharding	m^2	73.967
	Zandwegen/halfverharding	m^2	139.756
Riolering vrijverval		m1	350.000
	Gemalen	st	41
	Subgemalen/drukgemalen	st	207
	Drukriolering	m1	71.462
	Straat en trottoirkolken	st	16.468
	IBA's	st	11
Openbare verlichting	masten	st	9458
	armaturen	st	9674

	Lampen	st	9677
Groen	Gras	ha	240
	Bosplantsoen	ha	50
	Heesters en rozen	ha	25
	Sierbeplanting	ha	18
	Waterbeplanting	ha	0
	Overig	ha	0
	Bomen	st	33.283
Spelen	Openbare gelegenheden	st	
	Speeltoestellen	st	742
civieltechnische constructies	Fiets- en voetbruggen	st	62
	Verkeersbruggen	st	23
	oude ijsselbrug	st	1
	Viaducten	st	49
	Duikers	m1	427
	Kades	m1	3936
	oeverbescherming	m1	25000
	scheepsvaart bakening	st	8
	geluidschermen	st	2
	Schanskorven	m1	2065
	drijvende steiger	st	1
	overdekte wadi's	st	2
	uitkijktoren	st	1
	constructie trappen	st	9

Financiering

Financiering

In de paragraaf Financiering informeren we de gemeenteraad over het treasurybeleid en de manier waarop financiële risico's worden beheerst. De uitvoering van het financieringsbeleid is geregeld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en in het door de gemeenteraad vastgestelde Treasurystatuut. Hierin zijn de uitgangspunten en kaders vastgelegd voor de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de wettelijke mogelijkheden van de Wet FIDO.

Treasury

Onder treasury verstaan we het beheren en beheersen van de geldstromen, financiële posities en de daaraan verbonden risico's van de gemeente. Hieronder vallen onder andere het aantrekken van leningen, het uitzetten van overtollige middelen, het beheren van bankrekeningen en het beheersen van renterisico's.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van gemeentelijke taken. Omdat inkomsten en uitgaven niet altijd op hetzelfde moment plaatsvinden, zorgt treasury ervoor dat er op het juiste moment voldoende geld beschikbaar is om aan de betalingsverplichtingen te voldoen. Tegelijkertijd wordt voorkomen dat onnodig geld wordt geleend of dat overtollige middelen ongebruikt blijven.

Een belangrijk doel van treasury is het financieren van gemeentelijk beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. Daarbij staan drie uitgangspunten centraal:

- het waarborgen van voldoende liquiditeit om aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen;
- het beheersen van financiële risico's, zoals rente- en kredietrisico's;
- het beperken van financieringskosten en het optimaal benutten van beschikbare middelen.

De uitvoering van de treasuryfunctie vindt plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en het door de gemeenteraad vastgestelde Treasurystatuut. Hiermee wordt gewaarborgd dat de gemeente verantwoord, transparant en doelmatig omgaat met publieke middelen.

Financieringsrisico's

Om de financiële risico's zoveel mogelijk te beperken, zijn in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) twee belangrijke beheersinstrumenten opgenomen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze instrumenten worden verderop in deze paragraaf nader toegelicht.

Doelen

De gemeente gaat zorgvuldig om met het geld van inwoners. Daarom lenen we alleen geld voor onze publieke taken en alleen wanneer dat echt nodig is. We gebruiken eerst onze eigen reserves. Pas als die niet voldoende zijn, trekken we een lening aan. Zo beperken we de rentekosten. Daarnaast zorgen we ervoor dat we tegen gunstige voorwaarden lenen en dat de financiële risico's beheersbaar blijven.

Om goed inzicht te houden in onze geldstromen, stellen we jaarlijks een liquiditeitsprognose op. Daarin brengen we de verwachte inkomsten en uitgaven in beeld. Zo weten we wanneer en hoeveel financiering nodig is. Door waar mogelijk eigen middelen in te zetten, hoeven we minder geld te lenen en besparen we op rentelasten.

Beleggen en schatkistbankieren

Als wij overtollige liquide middelen hebben, zijn wij verplicht deze onder te brengen bij het Ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren. Deze middelen mogen uitsluitend worden aangehouden bij het ministerie, in een rekening-courant of deposito, of worden uitgeleend aan andere gemeenten.

Kasbeheer

De gemeentelijke kaspositie fluctueert van dag tot dag. Om deze schommelingen zo efficiënt mogelijk te beheren, is met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) een overeenkomst afgesloten. Op grond van deze overeenkomst mag de gemeente maximaal € 1 miljoen rood staan op de rekening-courant. Om een negatieve rekeningstand te voorkomen, wordt indien nodig tijdelijk geld aangetrokken voor een periode van korter dan één jaar. Deze kortlopende financiering wordt aangeduid als kasgeldleningen.

Onze inzet

Bij de begroting 2027 worden rentepercentages ingezet van 2% tot 3% voor kasgeldleningen en 3,5 tot 4,5% voor langlopende leningen.

Renteberekening

Het onderstaande overzicht geeft inzicht in:

- de rentelasten van de externe financiering;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan de taakvelden;
- de verwerking van rentelasten en rentebaten in de begroting en de jaarstukken.

De rentekosten worden aan de taakvelden toegerekend via het rente omslagpercentage. Dit percentage wordt toegepast op de boekwaarde van de activa die aan de verschillende taakvelden zijn verbonden. Voor 2027 hanteert de gemeente Zutphen een omslagrente van 1,32%.

Op basis van deze renteomslag sluit de rentetoerekening aan bij de werkelijke financieringskosten van de gemeente. Bij de gehanteerde omslagrente bedraagt het renteresultaat € 0. Hierdoor is sprake van een kostendekkende en evenwichtige verdeling van de rentelasten over de taakvelden.

Rente toerekening	(bedragen *€1.000)
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.995
b. De externe rentebaten (idem)	-80

Saldo rentelasten en rentebaten	**2.914**
c1. De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	0
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
c3. De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een speciale lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**2.914**
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**2.914**
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-2.914
f. Rente resultaat op het taakveld rente treasury	0

Renterisico

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) wordt het renterisico op de vaste schuld omschreven als de mate waarin het saldo van rentebaten en rentelasten van een openbaar lichaam verandert als gevolg van wijzigingen in rentepercentages op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Het renterisico op de vaste schuld moet voldoen aan de renterisiconorm. Deze norm is in de uitvoeringsregeling van de Wet Fido vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het realiseren van een evenwichtige spreiding van de rentetypische looptijden binnen de leningenportefeuille. Hierdoor werken veranderingen in de marktrente geleidelijk door in de rentelasten, waardoor het risico van sterke schommelingen in de financieringslasten wordt beperkt.

Prognose renterisico (bedragen x € 1000)

Uit deze tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld binnen de wettelijk gestelde normen blijft.

Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
(bedragen *€1.000)				

1a. Rente herziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Rente herziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto rente herziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0
3. Betaald aflossingen	6.444	6.113	6.908	6.579
4. Renterisico op vaste schuld (2+3)	6.444	6.113	6.908	6.579
Renterisiconorm				
5. Rentenorm (20% van omvang begroting per 1-1)	44.515	45.377	44.400	45.864
7. Aflossingen en renteherzieningen (netto)	6.444	6.113	6.908	6.579
6a. Ruimte onder de risiconorm (5-7)	**38.071**	**38.764**	**37.492**	**39.285**

Leningenportefeuille

In onderstaand overzicht geven wij de mutaties in de leningenportefeuille weer.

Leningen	**Bedrag**	**Gem. rente**	**invloed op gem. rente**
(bedragen *€1.000)			
Beginstand 1-1-2027	68.813	2,16%	
Nieuwe leningen			
Reguliere aflossingen	-6.444	2,48%	-0,03%
Vervroegde aflossingen			
Eindstand per 31-12-2027	**62.369**	**2,12%**	**-0,03%**

Portefeuille vaste uitzettingen per 1 januari 2027

In onderstaande tabel staan de verstrekte langlopende leningen per 1 januari 2027.

Naam geldnemer (bedragen x € 1.000)	Nominaal	Restant uitzetting	Weging in portefeuille
(bedragen *€1.000)			
Vaste uitzettingen publieke taak			
- Overige instellingen	11.826	13.231	98,25%
Totaal uitzettingen publieke taak	11.826	13.231	98,25%
Totaal vaste uitzettingen geen publieke taak	891	236	1,75%
Totaal vaste uitzettingen	**12.717**	**13.467**	**100,00%**

Rentekosten en -opbrengsten verbonden aan financieringsfunctie per 1 januari 2027.

Dekking	Rente %	Bedrag (bedragen *€1.000)	Rentekosten (bedragen *€1.000)
Kort geld	2,00%	0	0
Onderhandse leningen	2,16%	68.813	1.486
Totaal		**75.716**	**1.486**

Kasgeldlimiet

Voor de beoordeling van de liquiditeitspositie, oftewel de mate waarin de gemeente op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen, is de kasgeldlimiet een belangrijk instrument. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel kortlopende schuld de gemeente maximaal mag hebben. Onder kortlopende schuld wordt een schuld verstaan met een looptijd van maximaal één jaar.

Kortlopende financiering is vaak goedkoper dan langlopende financiering, maar de rente kan ook sneller veranderen. De kasgeldlimiet is daarom bedoeld om te voorkomen dat de gemeente te afhankelijk wordt van kort geld en daardoor te maken krijgt met onverwacht sterk stijgende rentelasten.

De kasgeldlimiet wordt berekend als 8,5% van het begrotingstotaal aan het begin van het jaar. Dit percentage is vastgesteld in een ministeriële regeling. Voor 2027 bedraagt de kasgeldlimiet € 18,9 miljoen, uitgaande van een begrotingsomvang van € 223 miljoen. Binnen deze limiet mag de gemeente haar financieringsbehoefte opvangen met kortlopende financieringsmiddelen. Elk kwartaal wordt de omvang van de netto vlottende schuld getoetst aan de kasgeldlimiet.

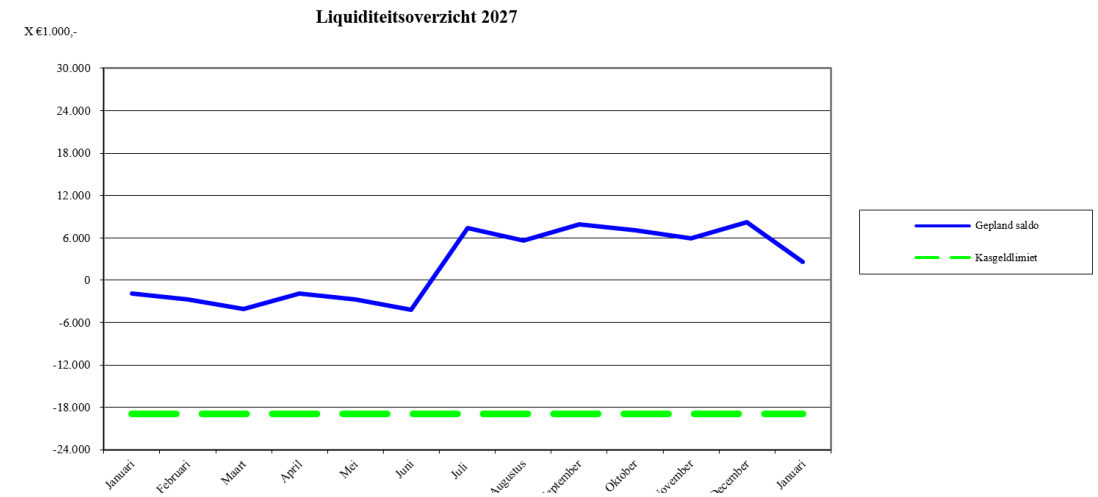
Kasgeldlimiet per jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Bedragen * €1.000**
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	2.052	5.513	882	1763	
Toegestane kasgeldlimiet	18.919	19.285	18.870	19.492	
Ruimte (+) / Overschrijving (-)	20.971	24.798	19.752	21.255	

Liquiditeitspositie

De inkomsten en uitgaven van de gemeente vallen niet altijd op hetzelfde moment. Daardoor is het soms nodig om tijdelijk geld te lenen om aan betalingsverplichtingen te voldoen. Op andere momenten heeft de gemeente juist tijdelijk geld beschikbaar. Daarnaast moeten investeringen worden gefinancierd. Daarbij worden uitgaven vaak in één keer gedaan, terwijl de kosten over een langere periode worden afgeschreven.

Voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie is het belangrijk dat financiële informatie tijdig, juist en volledig beschikbaar is. Daarom stelt de gemeente een liquiditeitsprognose op. Deze prognose geeft inzicht in de verwachte inkomsten, uitgaven en financieringsbehoefte.

Op basis van de liquiditeitsprognose voor 2027 wordt verwacht dat de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft. Hierdoor kan de financieringsbehoefte worden opgevangen zonder de wettelijke grens voor kortlopende schulden te overschrijden.

Wet HOF (Houdbare overheidsfinanciën)

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) heeft als doel bij te dragen aan gezonde overheidsfinanciën en ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de Europese begrotingsregels. Hierbij geldt onder meer dat het begrotingstekort van de collectieve sector beperkt moet blijven. Ook gemeenten dragen bij aan dit tekort.

Door verschillen tussen het boekhoudstelsel van het Rijk en dat van gemeenten worden gemeentelijke investeringen meegenomen als tekort verhogend voor het EMU-saldo. De Wet Hof bepaalt daarom dat niet alleen het Rijk, maar ook decentrale overheden, zoals gemeenten en provincies, moeten bijdragen aan het beheersen van het EMU-tekort.

Voor gemeenten gezamenlijk is een aandeel in het EMU-tekort vastgesteld. Gemeenten dienen hun financiële positie binnen de afgesproken normen te houden. Indien de gezamenlijke decentrale overheden deze normen overschrijden, kunnen maatregelen worden getroffen. Het doel hiervan is het waarborgen van houdbare overheidsfinanciën op zowel nationaal als lokaal niveau.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.546	-7.556	-4.663	-1.170	3.732
2. Mutatie (im)materiele activa	42.769	10.653	4.795	13.833	-9.487
3. Mutatie voorzieningen	0	0	0	0	0
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie	0	-2.074	-10.001	-2.096	-1.885
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im) materiele activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-47.315**	**-16.135**	**543**	**-12.907**	**15.104**

Verbonden partijen

Verbonden partijen

Regio Stedendriehoek	
Vestigingsplaats	Voorst
Belang	14,3%

Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.W. Jaeger
Arrangement	2
Openbaar belang	Door samenwerking wordt meer bereikt en worden krachtige steden en een vitaal platteland gerealiseerd.
Bijdrage 2027	€ 399.300
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 1.268.649
Eigen vermogen 31-12-2026	n.n.b.
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 2.394.449
Vreemd vermogen 31-12-2026	n.n.b.
Begroot resultaat 2027	€ 0
Website	Regio Stedendriehoek

GGD Noord-Oost Gelderland	
Vestigingsplaats	Zutphen
Belang	4,5%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. Bloem
Arrangement	3
Openbaar belang	De gezondheidsdienst van 22 gemeenten en de GGD voeren de wettelijke gezondheidstaken uit.
Bijdrage 2027	€ 1.240.813
Eigen vermogen 31-12-2025	€3.102.000
Begroot Eigen vermogen 31-12-2026	€ 2.700.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 6.969.000
Begroot Vreemd vermogen 31-12-2026	€ 6.734.000
Begroot resultaat 2027	€ 0

Website	GGD Noord-Oost Gelderland

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)	
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Belang	4,5%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.W. Jaeger
Arrangement	3
Openbaar belang	De VNOG omvat de brandweer, de rampenbestrijding en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR).
Bijdrage 2027	€ 4.044.300
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 25.060.553
Begroot Eigen vermogen 31-12-2026	€ 22.365.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 49.898.497
Begroot Vreemd vermogen 31-12-2026	€ 92.008.000
Begroot resultaat 2027	€ 0
Website	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG)

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	
Vestigingsplaats	Doetinchem
Belang	9,1%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.J.M. Verschure
Arrangement	2
Openbaar belang	De ODA zorgt voor een gezonde, schone, veilige en duurzame leefomgeving in de Achterhoek. De belangrijkste taken zijn

	vergunninglening, toezicht en handhaving milieuregeling.
Bijdrage 2027	€1.213.200
Eigen vermogen 31-12-2025	€ -569.000
Begroot Eigen vermogen 31-12-2026	€ 118.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 6.781.000
Begroot Vreemd vermogen 31-12-2026	€ 1.508.000
Begroot resultaat 2027	€ 0
Website	Omgevingsdienst Achterhoek

PlusOV	
Vestigingsplaats	Lochem
Bestuurlijke vertegenwoordiger	J. Bloem
Arrangement	4
Openbaar belang	Een regionaal solide, efficiënt en klantvriendelijke vervoersysteem, voor de regio.
Bijdrage 2027	€ 852.600
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 89.809
Begroot Eigen vermogen 31-12-2026	€ 89.809
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 3.106.908
Begroot Vreemd vermogen 31-12-2026	€ 1.981.639
Begroot resultaat 2027	€ 0
Website	PlusOV

Tribuut Belastingsamenwerking	
Vestigingsplaats	Epe

Belang	26,3%
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.J.M. Verschure
Arrangement	2
Openbaar belang	Het realiseren van een toekomstige gemeentelijke bedrijfsvoering op het taakveld belastingen en WOZ tegen zo laag mogelijke kosten.
Bijdrage 2027	€ 1.386.200
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 1.156.931
Begroot Eigen vermogen 31-12-2026	n.n.b.
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 1.883.302
Begroot Vreemd vermogen 31-12-2026	€ n.n.b.
Begroot resultaat 2027	€ 0
Website	Tribuut

N.V. Alliander	
Vestigingsplaats	Arnhem
Belang	0,5%
Aantal aandelen	678.642
Nominale waarde	€ 3.398.210
Boekwaarde aandelen	€ 115.810 (na verrekening reserveherwaardering)
Begroot dividend	€ 467.400
Openbaar belang	Alliander is een energienetwerkbedrijf. De aandelen zijn in overheidshanden.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.J.A. Putker
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 6.038.000.000
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 6.203.000.000

Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 6.918.000.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 7.960.000.000
Begroot resultaat 2026	€ 148.000.000
Website	Alliander

N.V. Vitens	
Vestigingsplaats	Arnhem
Belang	0,9%
Aantal aandelen	50.739
Nominale waarde	€ 50.739
Boekwaarde aandelen	€ 8.677
Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	Vitens draagt zorg voor het waterleidingnet
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.J.A. Putker / S.J.H.G. Wannet (inhoudelijk)
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 713.600.000
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 809.100.000
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 1.684.900.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 1.846.000.000
Begroot resultaat 2026	N.n.b
Website	Vitens

N.V. Luchthaven Teuge	
Vestigingsplaats	Twello
Belang	11,6%
Aantal aandelen	990

Nominale waarde	€ 396.000
Boekwaarde aandelen	€ 225.983
Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	Faciliteren zakelijke en recreatieve vluchten
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.J.A. Putker / S.J.H.G. Wannet (inhoudelijk)
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 1.942.720
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 1.927.640
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 353.755
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 417.340
Begroot resultaat 2026	€ -108.049
Website	Luchthaven Teuge

N.V. Circulus	
Vestigingsplaats	Zutphen
Belang	10,67%
Aantal aandelen	1.122
Nominale waarde	€ 396.000
Boekwaarde aandelen	€ 5.445
Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	inzameling en transport huishoudelijke taken
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.J.A. Putker/ H.J.M. Verschure (inhoudelijk)
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 17.439.208
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 19.640.334
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 48.611.800
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 45.481.151

Begroot Resultaat 2026	€ 1.321.000
Website	Circulus

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag
Belang	0,2%
Aantal aandelen	95.940
Nominale waarde	€ 239.850
Boekwaarde aandelen	€ 217.679
Begroot dividend	€ 228.200
Openbaar belang	Financiering publieke taken tegen zo laag mogelijke kosten.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.J.A. Putker
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 4.554.000.000
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 4.468.000.000
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 110.701.000.000
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 123.164.000.000
Resultaat 2025	€ 172.000.000
Website	Bank Nederlandse Gemeente

Zutphen Sport- en accommodatiebedrijf B.V. (Actief Zutphen)	
Vestigingsplaats	Zutphen
Belang	100%
Aantal aandelen	100
Nominale waarde	€ 1
Boekwaarde aandelen	€ 0

Begroot dividend	€ 0
Openbaar belang	Stimuleren van sport, bewegen en ontmoeten
Bestuurlijk vertegenwoordiger	A.J.A. Putker / H.J.M. Verschure (inhoudelijk)
Eigen vermogen 31-12-2024	€ 789.832
Eigen vermogen 31-12-2025	€ 555.792
Vreemd vermogen 31-12-2024	€ 1.175.960
Vreemd vermogen 31-12-2025	€ 1.768.285
Begroot resultaat 2027	59.862
Website	Actief Zutphen

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid heeft invloed op en hangt samen met de uitvoering van bijna alle programma's. De beschikbaarheid van grond is belangrijk voor diverse maatschappelijke activiteiten. Grondbeleid beschrijft waarom wij grond in eigendom hebben, waarom en hoe we grond verwerven, waarom grond van functie verandert en hoe we grond beheren en uitgeven. Onze uitgangspunten en werkwijze zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid 2017, gemeente Zutphen.

Grondbeleid: Doelen en inzet

Wat willen we bereiken?

1200 - Grondinzet als middel

Omschrijving (toelichting)

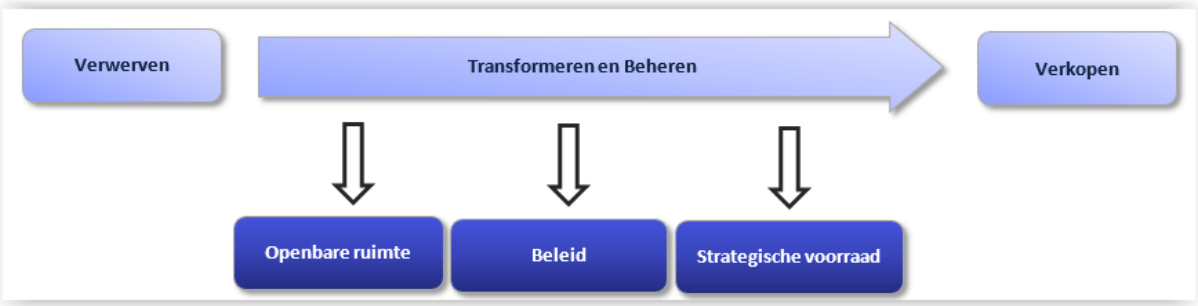
Wij zetten onze gronden in om doelen van onszelf en anderen te helpen realiseren. Grondbeleid is niet leidend, maar kan de realisatie van doelstellingen sturen of versnellen.

Naast de traditionele opgaven op het gebied van woningbouw zijn er meer grote opgaven waarvoor het grondbeleid van belang is. Het gaat o.a. om infrastructuur (smart mobility), duurzaamheid en klimaatadaptatie en verschillende maatschappelijke, commerciële en economische ontwikkelingen. Deze opgaven komen samen in de Omgevingsvisie Zutphen 2040.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1201 - Grondportefeuille en management

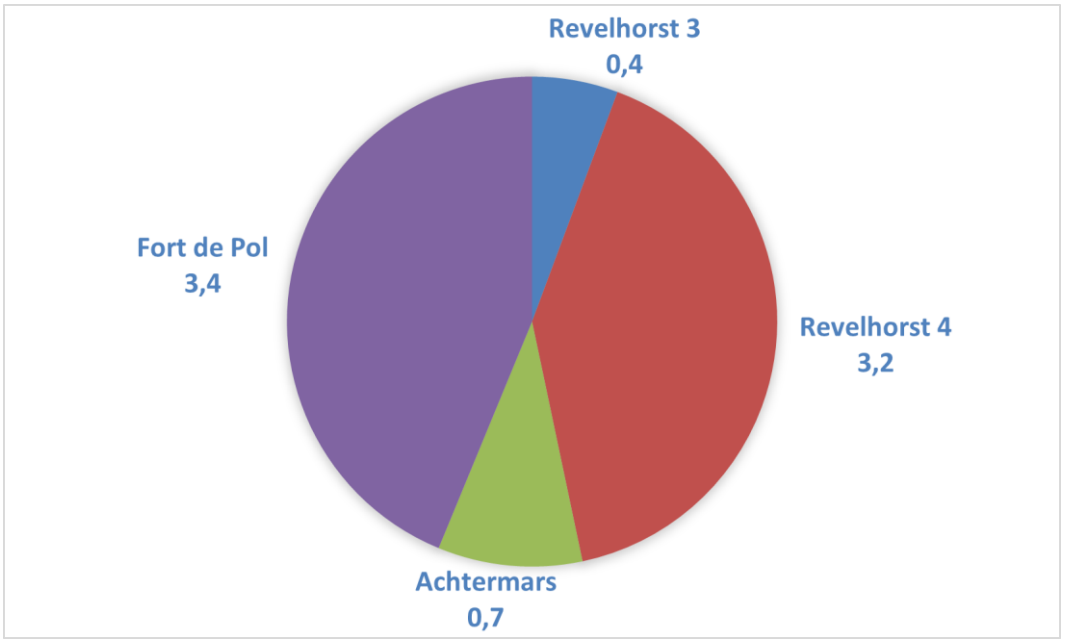
Alle gronden die in gemeentelijk bezit zijn, vormen samen de grondportefeuille. Met portefeuille management bereiken we dat we de gronden effectief en efficiënt inzetten. In ons grondbeleid verwoorden we hoe we dat doen en welke instrumenten we daarbij inzetten. Om ons grondbeleid uit te kunnen voeren moeten keuzes gemaakt worden met betrekking tot de 'levenscyclus' van onze gronden: verwerven, transformeren, uitgeven en beheren.

Naast sturing via de eigen grondportefeuille, kunnen wij wenselijke ruimtelijke initiatieven op niet-eigen grond ondersteunen. Ieder initiatief of verzoek wordt ingediend bij het omgevingsloket. Daar wordt beoordeeld of het een bijdrage levert aan onze gemeentelijke doelstellingen. Zo ja, dan wordt indien wenselijk een anterieure overeenkomst gesloten.

1202 - Bedrijventerrein

Om de doelstellingen in de omgevingsvisie Zutphen en op het gebied van economie te halen, is het hebben van voldoende ruimte voor bedrijven van groot belang. Het aantal hectare beschikbare (nog uit te geven) bedrijfskavels is conform onderstaande grafiek verdeeld.

Het aandeel dat nog vrij beschikbaar is, dus zonder reservering, is zeer beperkt.

Wij zetten namelijk in op de realisatie van een energielandschap op Fort de Pol. Revelhorst 4 is eigendom van een private partij.

Om te voldoen aan de behoefte en regionale afspraken moet op zoek worden gegaan naar nieuwe bedrijventerreinlocaties. Met de verwerving van de Heicohoeve in 2026 is daarmee een eerste stap gezet.

1203 - Beleid inzake gronduitgifte

Ten behoeve van ons beleid zijn veel gronden uitgegeven, o.a. aan sportverenigingen en scholen.

1204 - Gronduitgifte maatschappelijke doeleinden

Ten behoeve van maatschappelijke doeleinden worden gronden uitgegeven, onder andere aan sportverenigingen, scholen en andere functies zonder winstoogmerk.

1205 - Financieel overzicht

Wanneer het gaat om exploitatie van gronden gaat het al snel om veel geld met daarbij grote risico's. Het zijn veelal complexe projecten met een lange looptijd waar veel partijen bij betrokken zijn.

Het totaal financieel overzicht van alle grondexploitaties, reserves en voorzieningen staat beschreven in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2026.

1206 - Openbare ruimte

Wij zetten veel grond in ten behoeve van de openbare ruimte (wegen, groen, etc.). Wij willen sturen op behoud en versterking van onze groenstructuur en kwaliteit van onze openbare ruimte.

Wij beoordelen waar reststroken openbare grond niet bijdragen aan deze doelen en bepalen of wij deze reststroken gaan verkopen aan particulieren. In die gevallen wordt gesproken over 'snippergroen'. Per wijk wordt gekeken welke gronden in aanmerking komen om te verkopen.

1207 - Strategische gronden

Om strategische redenen bezitten wij gronden. We weten nog niet in alle situaties waarvoor we deze gronden in gaan zetten. Tot wij dat weten, beheren en onderhouden wij die gronden. Meestal worden ze verpacht. Het gaat om circa 540 ha. In de pachtovereenkomsten worden afspraken gemaakt over voorwaarden voor het gebruik.

1208 - Verkoop grond in categorieën

Bij verkoop maken wij op basis van het grondprijsbeleid onderscheid naar woningbouw, bedrijventerrein en maatschappelijke doeleinden.

1209 - Grond voor woningbouw

De gemeente Zutphen is samen met de regiogemeenten, de provincie Gelderland en het ministerie van Binnenlandse Zaken de Regionale Woondeal Regio Stedendriehoek 2025-2034 aangegaan. We zetten in op de uitvoering hiervan.

De huidige prioriteitsgebieden naderen hun afronding. De focus ligt nu op De Kleine Linie, Leesten Schouwbroek, De Hoven Noord en de Zeeheldenbuurt. In een markt die continu in beweging is, is het de uitdaging om plannen te ontwikkelen die flexibel en (financieel) uitvoerbaar zijn.

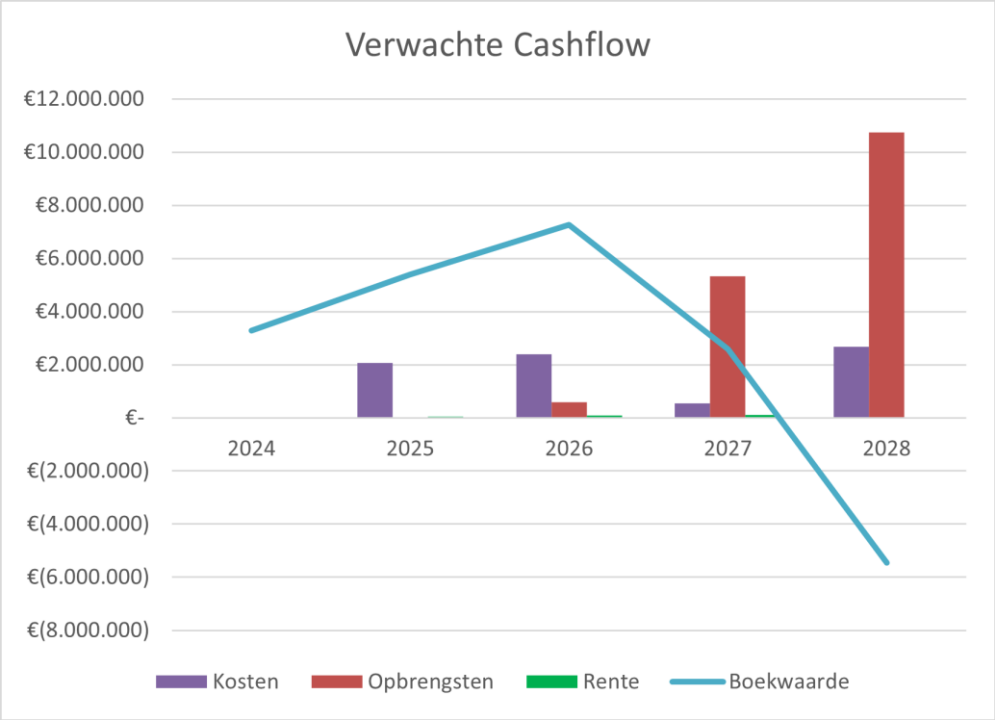
Financieel overzicht

Wanneer het gaat om exploitatie van gronden gaat het al snel om veel geld met daarbij grote risico's. Het zijn veelal complexe projecten met een lange looptijd waar veel partijen bij betrokken zijn. Het totaal financieel overzicht van alle grondexploitaties, reserves en voorzieningen staat beschreven in de Meerjaren Prognose Grondzaken 2026-1.

Het saldo van de gemaakte kosten en de gerealiseerde opbrengsten is de boekwaarde. Samen met de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten geeft dat het verwacht resultaat. Wanneer het verwacht resultaat een verlies is, moet een voorziening worden getroffen. Deze voorziening en andere kosten worden betaald uit de reserves.

Boekwaarde

In onderstaande grafiek is het verwachte verloop van de boekwaarde weergegeven met een blauwe lijn. Aangezien ervan uitgegaan wordt dat een boekwaarde kosten zijn, is in onderstaande grafiek een negatief bedrag dus een positieve boekwaarde. Een positieve boekwaarde is gunstig omdat dan geen rentekosten betaald worden vanuit de grondexploitatie, maar juist worden ontvangen.

Er is in deze grafiek nog geen rekening gehouden met de nieuwe ontwikkelingen: De Kleine Linie, De Hoven Noord en de Zeeheldenbuurt. Hiervoor zijn nog geen grondexploitaties vastgesteld. Op het moment dat deze vastgesteld worden door de Raad, worden deze meegenomen in de grafiek.

Verwacht resultaat

Het verwachte resultaat op eindwaarde (= na het afsluiten van alle lopende exploitaties in 2032) bedraagt een winst van € 3,7 miljoen.

Voorzieningen

Voor de volgende projecten wordt een verlies verwacht en is een verliesvoorziening op basis van eindwaarde getroffen.

	01-01-2025	01-01-2026
Fort de Pol	€ 852.000	€ 834.000
Noorderhaven	€ 3.997.000	Afgesloten
Achtermars	€ 328.000	€ 189.000
Noorderhaven, Veld 18	€ 770.000	€ 256.000

Winstneming en verliesneming

Eind 2025 zijn de grondexploitaties van Noorderhaven en van Helbergen afgesloten. Daarbij zijn de winst- en verliesnemingen verwerkt in de jaarrekening 2025. Voor 2026 worden geen tussentijdse winsten verwacht.

Reserves

	01-01-2025	01-01-2026
Reserve afgesloten complexen	€ 924.000	€ 4.520.000
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	€ 420.000	€ 420.000
Reserve GZ exploitatieresultaten	€ 5.032.000	€ 7.966.000
Reserve strategische aankopen	€ 1.375.000	€ 1.409.000

De Reserve GZ exploitatieresultaten kan nog fors afnemen. De oorzaak ligt in onzekerheden in de (nieuw te openen) grondexploitaties of bestuurlijke keuzes, zoals programma en/of bestemming. Daardoor is het mogelijk dat op termijn verliesvoorzieningen opgehoogd moeten worden.

Risico's

Exploitatie van (bouw)grond gaat altijd gepaard met risico’s. Afhankelijk van de aard, omvang en duur van een project kunnen deze risico’s groot of klein zijn. Risico’s bestaan uit kansen en bedreigingen. Om de financiële gevolgen van bedreigingen op te kunnen vangen, wordt de Reserve GZ exploitatieresultaten aangehouden. Deze reserve vormt het zogeheten 'weerstandsvermogen van het grondbedrijf'.

Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om te bepalen hoe hoog het benodigde weerstandsvermogen is. Zie hiervoor de MPG 2026-1.

De omvang van de reserve is voor de komende vijf jaar toereikend voor de lopende projecten en voorbereidingskredieten. Wanneer nieuwe grondexploitaties worden gestart, wijzigt het risicoprofiel en het benodigde weerstandsvermogen. Voor de komende jaren worden 3 nieuwe grondexploitaties verwacht:

- De Kleine Linie
- De Zeeheldenbuurt
- De Hoven Noord

Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) geldt sinds 1 mei 2022. Een deel van de wet, de verplichting om bepaalde informatie actief openbaar te maken, ging later in. Op 1 november 2024 is deze verplichting gestart voor de eerste vijf informatiecategorieën.

Het doel van de Woo is een open en transparante overheid. Overheidsorganisaties moeten uit zichzelf meer informatie openbaar maken, zodat inwoners kunnen zien hoe besluiten worden genomen.

In de wet staat dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie. Daarvoor hoeft iemand geen reden te geven. Alleen in bijzondere gevallen mag informatie niet openbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld vanwege privacy of veiligheid.

De Woo bevat ook een zorgplicht. Dit betekent dat overheidsorganisaties hun documenten goed moeten beheren. Documenten moeten overzichtelijk, volledig en gemakkelijk terug te vinden zijn.

Daarnaast bevat de wet regels voor het duurzaam toegankelijk maken van digitale informatie. Hierdoor blijft overheidsinformatie ook in de toekomst beschikbaar en bruikbaar.

Artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) gaat over de openbaarheidsparagraaf. Hierin staat dat een bestuursorgaan, zoals een gemeente, provincie of ministerie, elk jaar in de begroting aandacht moet besteden aan de uitvoering van de Woo.

Openbaarheidsparagraaf: Doelen en inzet

Wat willen we bereiken?

1300 - Betrouwbare overheid

Omschrijving (toelichting)

Sinds 2026 kunnen alle inwoners en bedrijven de door ons openbaar gemaakte informatie vinden en doorzoeken. Dit draagt bij aan de transparantie en bevordert daarmee het vertrouwen in de overheid.

In 2027 werken we verder aan de ambitie uit de door de gemeenteraad vastgestelde I-visie. We willen meer informatie actief openbaar maken. Hiervoor gebruiken we de gestandaardiseerde werkwijze die al is ingevoerd voor het publiceren van informatie uit de Woo.

Ons doel is om in 2027 andere nog niet verplichte informatiecategorieën uit de Woo via ons eigen publicatieplatform te publiceren. Deze informatie wordt dan ook vindbaar en doorzoekbaar via de landelijke Woo-index. Daarmee vergroten we de toegankelijkheid van overheidsinformatie en dragen we bij aan een open en transparante overheid.

Wat gaan we ervoor doen? (activiteiten)

1301 - Beheer publicatie platform

Onze organisatie werkt vanuit het uitgangspunt dat informatie openbaar is, tenzij er een goede reden is om informatie niet openbaar te maken.

Sinds 2025 maken wij gebruik van een digitaal publicatieplatform. Via dit platform publiceren we de informatiecategorieën die volgens de Wet open overheid (Woo) openbaar moeten worden gemaakt. We gebruiken een vaste en gestandaardiseerde werkwijze voor het actief openbaar maken van deze informatie. Dit gebeurt zoveel mogelijk automatisch via koppelingen met onze backoffice-systemen.

De informatiecategorieën die we vanaf 2027 extra openbaar willen maken, publiceren we op dezelfde manier. Hierdoor werken we eenduidig, betrouwbaar en efficiënt.

Het beheer van het publicatieplatform en de koppelingen met de verschillende systemen is binnen de organisatie belegd. Daardoor kunnen we de informatie tijdig publiceren en blijven de processen goed beheerd en gecontroleerd.

1302 - Informatieverstrekking via Woo -index

Alle informatie die wij openbaar maken via ons eigen digitale publicatieplatform is ook te vinden via de landelijke Woo-index. Hierdoor kunnen inwoners, bedrijven en andere organisaties de informatie eenvoudig zoeken en bekijken.

Met deze werkwijze voldoen wij aan de Wet open overheid (Woo). Wij maken de verplichte informatiecategorieën uit artikel 3.3 Woo actief openbaar.

In 2025 zijn we, vooruitlopend op de wettelijke verplichting, gestart met het publiceren van besluiten op Woo-verzoeken. Hierdoor is deze informatie niet alleen beschikbaar voor de verzoeker, maar voor iedereen. Zo geven we invulling aan het uitgangspunt van de Woo dat overheidsinformatie openbaar is voor iedereen.

Financiële begroting

Inleiding (Financiële begroting)

Financiële begroting

In de onderstaande tabel is het verloop van het saldo van de programmabegroting 2026 naar de programmabegroting 2027 opgenomen.

Financieel perspectief				bedragen x € 1
Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo programmabegroting 2026	**1.722.600**	**3.766.300**	**6.774.300**	**6.774.300**
Effecten opgetreden na programmabegroting				
- Circulaires gemeentefonds (septenber en december 2025 en mei 2026	1.489.500	-861.200	-340.600	5.954.700
- Indexering (prijs 2,5%, loon 4,0%)	-3.850.000	-3.850.000	-3.850.000	-4.400.000
Subtotaal	-2.360.500	-4.711.200	-4.190.600	1.554.700
Resultaat zonder nieuwe voorstellen	**-637.900**	**-944.900**	**2.583.700**	**8.329.000**
Voorstellen opgenomen in de voorjaarsnota	-3.494.700	-3.410.000	-3.611.300	-4.784.700
Saldo voorjaarsnota 2026	**-4.132.600**	**-4.354.900**	**-1.027.600**	**3.544.300**
Ontwikkelingen na de voorjaarsnota				
- Afval en riool	215.600	197.500	217.900	217.000
- Opvang van Oekraïense vluchtelingen	0	284.000	284.000	284.000
- BUIG (Gebundelde Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten)	335.100	335.300	334.000	335.100
- Hogere opbrengst OZB i.v.m. areaaluitbreiding	40.000	40.000	40.000	40.000
- Effect kapitaallasten	377.800	237.000	238.000	284.300
- Nadeel loonsom	-320.000	-186.900	-186.900	-186.900
- Autonome ontwikkelingen	33.900	5.900	24.300	23.800
Totaal ontwikkelingen na de voorjaarsnota 2026	**682.400**	**912.800**	**951.300**	**997.300**
Saldo programmabegroting 2027 voor bestemming	**-3.450.200**	**-3.442.100**	**-76.300**	**4.541.600**
Vrijval reserves	0	0	0	0

Financieel perspectief		bedragen x € 1		
Storten/onttrekking algemene reserve	3.450.200	0	0	0
Saldo programmabegroting 2027	**0**	**-3.442.100**	**-76.300**	**4.541.600**

Een negatief bedrag (-) is een negatief resultaat

Overzicht baten en lasten (2025 - 2027)

Overzicht baten en lasten 2025-2027

Bedragen x 1.000	Rekening 2025			Begroting 2026 vóór wijziging			Begroting 2027		
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma's									
Samenwerken en bestuur	6.699	-1260	5.439	6.190	-1.124	5.066	6.662	-1.227	5.435
Ruimelijke ontwikkeling en wonen	16.954	-18.022	-1.068	13.044	-11.620	1.424	12.278	-11.240	1.038
Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigedommen	39.045	-21.963	17.082	39.288	-21.141	18.147	38.545	-18.151	20.394
Ondernemen en duurzaamheid	6.981	-1.989	4.992	5.465	-1.016	4.449	6.430	-1.019	5.411
Ontmoeten en beleven	27.850	-7.632	20.218	27.238	-4.217	23.021	27.749	-3.995	23.754
Ondersteuning en zorg	108.626	-31.396	77.230	112.877	-28.514	84.363	117.957	-30.990	86.967
Totaal programma's	206.155	-82.262	123.893	204.102	-67.632	136.470	209.621	-66.622	142.999
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering									
Beleggingen	53	-874	-821	57	-773	-716	97	-773	-676
Belastingen	687	-15.790	-15.103	795	-16.059	-15.264	915	-16.501	-15.586
Algemene uitkeringen	-	-142.894	-142.894	-	-142.122	-142.122	-	-148.436	-148.436
Algemene baten en lasten	2.631	-614	2.017	1.243	-147	1.096	1.873	-150	1.723
Overhead	25.837	-691	25.146	25.406	-587	24.819	27.721	-452	27.269
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	29.208	-160.863	-131.655	27.501	-159.688	-132.187	30.606	-166.312	-135.706
Onvoorzien	-	-	-	141	-	141	141	-	141
Vennootschapsbelasting	200	-	200	122	-	122	122	-	122
Saldo van baten en lasten	**235.563**	**-243.125**	**-7.562**	**231.866**	**-227.320**	**4.546**	**240.490**	**-232.934**	**7.556**
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves									
Samenwerken en bestuur	-	88-	88-	-	-	-	-	-	-
Ruimelijke ontwikkeling en wonen	3.542	-375	3.167	502	-132	370	502	-118	384
Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigedommen	1269	-1539	-270	3464	-5152	-1.688	1.120	-4.403	-3283
Ondernemen en duurzaamheid	3	-638	-635	3	0	3	3	0	3

Bedragen x 1.000	Rekening 2025			Begroting 2026 vóór wijziging			Begroting 2027		
Ontmoeten en beleven	26	-667	-641	26	-101	-75	26	-13	13
Ondersteuning en zorg	500	-1.184	-684	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering									
Beleggingen	-	-	-	-	-9	-9	-	-19	-19
Belastingen	-	-	-	-	-	0		0	0
Algemene baten en lasten	7.968	-10.827	-2.859	166	-3.266	-3.101	166	-1.218	-1.052
Overhead	612,85796	-1043,4043	-430,54634	471	-524,8	-54	471	-623	-152
Subtotaal mutaties reserves	13.921	-16.361	-2.440	4.632	-9.185	-4.553	2.288	-6.394	-4.107
Resultaat	**249.484**	**-259.486**	**-10.001**	**236.498**	**-236.505**	**-7**	**242.778**	**-239.328**	**3.450**

Een negatief saldo (-) laat een positief (+) resultaat zien in desbetreffende jaar.

Een positief saldo (+) laat een negatief (-) resultaat zien in desbetreffende jaar.

Overzicht baten en lasten (2028- 2030)

Overzicht baten en lasten 2028-2030

Bedragen x 1.000	Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
Omschrijving	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma's									
Samenwerken en bestuur	6.364	-1227	5.137	6.359	-1227	5.132	6.359	-1227	5.132
Ruimelijke ontwikkeling en wonen	18.059	-17.029	1.030	14.848	-13.805	1.043	14.842	-13.805	1.037
Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigedommen	36.991	-18.304	18.687	37.481	-18.551	18.930	38.493	-19.690	18.803
Ondernemen en duurzaamheid	6.469	-256	6.213	6.518	-256	6.262	6.539	-256	6.283
Ontmoeten en beleven	27.875	-3.995	23.880	27.900	-3.995	23.905	28.731	-3.995	24.736
Ondersteuning en zorg	118.189	-33.159	85.030	115.631	-33.958	81.673	116.035	-34.423	81.612
Totaal programma's	213.947	-73.970	139.977	208.737	-71.792	136.945	210.999	-73.396	137.603
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering									
Beleggingen	95	-773	-678	78	-773	-695	105	-773	-668
Belastingen	915	-16.500	-15.585	915	-16.501	-15.586	915	-16.501	-15.586
Algemene uitkeringen	-	-147.814	-147.814	-	-148.637	-148.637	-	-154.755	-154.755
Algemene baten en lasten	1.515	-150	1.365	2.069	-150	1.919	2.623	-150	2.473
Overhead	27.587	-452	27.135	27.414	-452	26.962	27.390	-452	26.938
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	30.112	-165.689	-135.577	30.476	-166.513	-136.037	31.033	-172.631	-141.598
Onvoorzien	141		141	141		141	141		141
Vennootschapsbelasting	122		122	122		122	122		122
Saldo van baten en lasten	**244.322**	**-239.659**	**4.663**	**239.476**	**-238.305**	**1.171**	**242.295**	**-246.027**	**-3.732**
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves									
Samenwerken en bestuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruimelijke ontwikkeling en wonen	502	-112	390	502	-112	390	502	-112	390
Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigedommen	1320	-2441	-1121	1320	-2500	-1.180	1320	-2282	-962
Ondernemen en duurzaamheid	3	0	3	3	0	3	3	0	3

Bedragen x 1.000	Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
Ontmoeten en beleven	26	-31	-5	26	-32	-6	26	-31	-5
Ondersteuning en zorg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering									
Beleggingen	-	18-	-18	-	-	0	-	-	0
Belastingen	-	-	-	-	-	0	-	-	0
Algemene baten en lasten	166	-588	-422	166	-590	-424	165	-544	-379
Overhead	471	-519	-48	471	-349	122	471	-329	142
Subtotaal mutaties reserves	2.488	-3.709	-1.221	2.488	-3.583	-1.095	2.487	-3.298	-811
Resultaat	**246.810**	**-243.368**	**3.442**	**241.964**	**-241.888**	**76**	**244.782**	**-249.325**	**-4.543**

Een negatief saldo (-) laat een positief (+) resultaat zien in desbetreffende jaar.

Een positief saldo (+) laat een negatief (-) resultaat zien in desbetreffende jaar.

Uitgangspunten begroting 2027

De uitgangspunten voor de financiële begroting zijn:

1. De basis voor de ramingen is de meerjarenraming 2026-2029, jaarschijf 2027, inclusief begrotingswijzigingen met structurele effecten tot en met de raadsvergadering van 15 juli 2026 en de voorjaarsnota die op 9 juli 2026 is vastgesteld. Ook hebben we rekening gehouden met de structurele effecten uit de jaarrekening 2025.
2. Voor algemene prijsstijging (inflatiecorrectie) is uitgegaan van 2,5%. Voor budgetten op basis van contracten, hanteren we de vastgelegde percentages.
3. Als formatie geldt de toegestane formatie per 1 januari 2027.
4. Voor loonkostenontwikkeling per 1 januari 2027 hanteren we 4,0% ten opzichte van de begroting 2026.
5. De rente-omslag van de activa per 1 januari 2027 bedraagt 1,32%
6. Voor de opbrengst van de onroerende zaakbelasting (OZB) is de geraamde opbrengst verhoogd met 2,5% (inflatiecorrectie) en de areaaluitbreiding. Voor de overige leges geldt een inflatiecorrectie van 2,5% op de geraamde opbrengst. Uitgangspunt voor riool- en afvalstoffenheffing is: volledig kostendekkend. Dit uitgangspunt vormt een bestendige gedragslijn.
7. De ramingen voor de "open eind" regelingen zijn reëel.
8. De uitgaven waarvan de BTW compensabel is via het BTW compensatiefonds of waar het ondernemers BTW betreft, zijn geraamd exclusief BTW.

9. De gehanteerde rente bij de grondexploitaties bedraag 1.32%.

10. Het geraamde aantal inwoners per 1 januari 2027 bedraagt 49.492.

Stelposten

De volgende stelposten zijn opgenomen in deze begroting:

Richtlijn jeugdzorg

Vanaf maart 2028 neem het Rijk een financieel voorschot op de nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen. Hiervoor zijn een tweetal stelposten opgenomen in deze begroting vanaf 2028. Deze kortingen zijn gebaseerd op:

-Het sturen op trajectduur van jeugdhulptrajecten € 223.000

-De invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg € 829.000

Stelpost Wmo huishoudelijke hulp

In het coalitieakkoord van kabinet Jetten is een maatregel opgenomen waarbij de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening met ingang van 1 januari 2029 wordt geschrapt. Hiervoor is een uitname uit het gemeentefonds gedaan in de meicirculaire 2026. Voor de inwoners die niet in staat zijn de huishoudelijke hulp zelf te regelen blijft deze taak bij de gemeente. Het is nog onduidelijk hoe dit vangnet eruit komt te zien en wie hier gebruik van kan maken. Als gevolg hiervan is het nog niet inzichtelijk wat de daadwerkelijke financiële gevolgen zijn van dit nieuwe beleid. In deze begroting is daarom de volgende stelpost opgenomen:

Jaarschijf 2029: € 3.439.000

Jaarschijf 2030: € 3.620.000

Dit is conform het begrotingsadvies 2027 van de VNG.

Eigen bijdrage Wmo

Het kabinet is van plan om een inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren voor een aantal voorzieningen binnen de Wmo, namelijk de voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt. Het Rijk verwacht dat de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage de druk op het gebruik van Wmo-voorzieningen verlaagt. Het kabinet heeft besloten als ingangsdatum 1 januari 2028 te hanteren. Voor de verwachte inkomsten is vanaf 2028 een structurele inkomst van € 750.000 begroot.

Raming BTW compensatiefonds

In deze begroting is € 640.000 structureel opgenomen voor de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds.

Meerjarige incidentele baten en lasten per programma

Meerjarige incidentele baten en lasten per programma

Omschrijving	2027		2028		2029		2030		
Bedragen x € 1	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
Programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen									
Product 830 grondexploitaties									
Mutaties stortingen en onttrekkingen in reserves i.v.m. grondexploitaties		111.600		111.600		111.600		111.600	Alle baten en lasten op de grondexploitaties worden als incidenteel gezien. Dit betreffen mutaties in de reserves en voorzieningen die bedoeld zijn voor de grondexploitaties. Daarnaast zijn alle begrote inkomsten en uitgaven m.b.t. de grondexploitties opgenomen. Per saldo geven de grondexploitties geen incidenteel resultaat.
Mutaties baten en lasten grondexploitaties excl mutaties reserves en voorzieningen	748.100	5.706.400	2.991.700	11.769.100	6.771.900	8.545.100	6.771.900	8.545.100	
Mutaties balanspost voorraden/onderhanden werk	5.343.500	273.600	8.889.000		1.884.800		1.884.800		
Programma 3 Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen									
Afwaardering theater Hanzehof	2.229.000	2.229.000							Op 23 juni 2025 heeft de raad besloten de financiele effecten van fase 2 project Hanzehuis te verwerken in de voorjaarsnota 2025. Onderdeel hiervan is een afwaardering van de boekwaarde van het huidige theater. Dekking hiervoor betreft een reserve.
Ontruimingskosten de Kaardebol	125.000								Het college heeft een besluit genomen De Kaardebol te bestemmen als schoollocatie. In het kader daarvan is er een incidenteel budget nodig voor ontruimingskosten van de huidige locatie.
Begrote onttrekkingen aan de egalisatiereserve lokaal huisvestingsbeleid onderwijs		897.200		1.091.500		1.160.100		902.200	Jaarlijks worden de inkomsten en uitgaven van onderwijs verrekend met de egalisatiereserve onderwijshuisvesting.
Programma 6 Ondersteuning en zorg									

Bestemming POK gelden (Programmatische Ondersteuning Gemeenten)	249.700							Middelen voor de verbetering van de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities. Deze middelen worden ontvangen van het Rijk tot en met 2027.
Programma 7: Algemene dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering								
Interne beheersing op orde	650.000	650.000						Voor het project interne beheersing op orde is voor 2027 incidenteel € 650.000 opgenomen. Deze middelen worden gebruikt voor het uitvoeren van een analyse uit te laten voeren naar de interne beheersing en het op orde krijgen hiervan. Dit project is gestart in 2026 en loopt door in 2027.
Incidentele inzet algemene reserve		3.450.200						Dit betreft een incidentele onttrekking aan de algemene reserve t.b.v. het sluitend krijgen van de begroting jaarschijf 2027.
Overige kleinere incidentele baten en lasten								
Overige incidentele baten en lasten binnen de programma's van deze begroting < € 100.000	50.000	113.100		17.700				Diverse kleinere incidentele baten en lasten binnen de programma's. Dit betreft o.a. middelen voor ontwikkelingsperspectief Stedendriehoek. Dit eindigt in 2027. Daarnaast ook de jaarlijkse onttrekking aan diverse kleinere reserves. Dit betreft de volgende reserves: reserve betaalbare woningen en de reserve bedrijfsvoering. Dit zijn geen onttrekkingen voor kapitaallasten en daarom incidenteel.
	9.395.300	13.431.100	11.880.700	12.989.900	8.656.700	9.816.800	8.656.700	9.558.900	
Saldo baten en lasten	-4.035.800		-1.109.200		-1.160.100		-902.200	

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves 2027-2028

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves 2027-2028

Excel-tabel

Overzicht van structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves **Bedragen x € 1.000**

	2027		2027		2028		2028	
(bedragen * € 1.000)	Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves		Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Algemene reserves								
9802001 Algemene reserve	0	0	-3.450	0	0	0	-3.442	0
Totaal algemene reserve	**0**	**0**	**-3.450**	**0**	**0**	**0**	**-3.442**	**0**
Bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten								
9803007 Reserve kantoorautomatisering	471	471	-272	-272	471	471	-248	-248
9803029 Reserve kapitaallasten civiele kunstwerken	435	435	-150	-150	435	435	-188	-188
9803033 Reserve vervanging bedrijfsmiddelen	223	223	-598	-598	223	223	-642	-642
9803049 Reserve vervanging inventaris	37	37	-14	-14	37	37	-14	-14
9803056 Reserve mobiliteit	500	500	-573	-573	500	500	-599	-599
9803061 Reserve investering vastgoed	127	127	-149	-149	127	127	-148	-148
9803073 Vervanging sportaccomodaties	0	0	-136	-136	0	0	-135	-135
9803078 Reserve duurz.voorzien.Hof van Heeckeren	67	67	-134	-134	67	67	-134	-134
9803086 Reserve dekking kapitaallasten Kaardebol	0	0	-6	-6	0	0	-6	-6
9803094 Reserve ontsluitingsweg Revelhorst	0	0	-7	-7	0	0	-7	-7
9803116 Reserve kap.last Packagedeal	0	0	-6	-6	0	0	-6	-6
9803141 Reserve renovatie Bourgonjetoren	0	0	-24	-24	0	0	-24	-24
9803165 Reserve inrichting vergaderzalen oude stadhuis	0	0	-181	-181	0	0	-195	-195

Totaal bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten	**1.860**	**1.860**	**-2.250**	**-2.250**	**1.860**	**1.860**	**-2.346**	**-2.346**
Bestemmingsreserves tbv egalisatie								
9803019 Reserve lokaal huisv.beleid onderwijs	395	395	-897	0	595	595	-1.092	0
9803093 Egalisatiereserve archeologie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves tbv egalisatie	**395**	**395**	**-897**	**0**	**595**	**595**	**-1.092**	**0**
Reserves grondbedrijf								
9803005 Reserve afgesloten complexen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803006 Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803011 Reserve GZ exploitatieresultaten	0	0	-113	-1	0	0	-113	-1
9803025 Reserve strategische aankopen	0	0	-134	-134	0	0	-133	-133
Totaal reserves grondbedrijf	**0**	**0**	**-247**	**-135**	**0**	**0**	**-246**	**-134**

	2027		2027		2028		2028	
(bedragen * € 1.000)	Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves		Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Overige bestemmingsreserves								
9803010 Reserve risico-inventarisatiefonds	12	12	0	0	12	12	0	0
9803015 Reserve herwaardering aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803023 Reserve BWS-rente kasmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803063 Reserve onderhoud monumentale bomen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803064 Reserve voor de sport	0	0	0	0	0	0	0	0
9803074 Reserve voor de cultuur	20	20	0	0	20	20	0	0

9803076 Reserve Rivier in de Stad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803084 Reserve bedrijfsvoering	0	0	-94	0	0	0	0	0
9803089 Reserve onderhoud zwembad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803091 Reserve snelfietsroute Zutphen-Deventer	0	0	0	0	0	0	0	0
9803095 Reserve Energie-neutrale maatregelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803097 Reserve jongerenhuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0
9803101 Reserve toegang soc. Domein	0	0	0	0	0	0	0	0
9803104 Reserve Krachtig Zutphen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803108 Reserve doorontwikkeling organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803109 Reserve inclusie en diversiteit	0	0	0	0	0	0	0	0
9803110 Reserve transitievisie en duurzaamheid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803111 Reserve invoering omgevingswet	0	0	0	0	0	0	0	0
9803117 Reserve coronaeffecten	0	0	0	0	0	0	0	0
9803119 Reserve bestemmingsplan noordrand De Hoven	0	0	0	0	0	0	0	0
9803120 Reserve transformatie sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0
9803121 Reserve onderhoud Hanzehof	0	0	0	0	0	0	0	0
9803122 Reserve betaalbare woningen	0	0	-19	0	0	0	-18	0
9803123 Reserve armoedebestrijding	0	0	0	0	0	0	0	0
9803124 Reserve innovatiebudget Werktmee	0	0	0	0	0	0	0	0
9803125 Reserve nieuwe wet inburgering	0	0	0	0	0	0	0	0
9803133 Reserve verkabeling hoogspanningsleidingen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803135 Reserve DUVO middelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803139 Reserve energiecrisis	0	0	0	0	0	0	0	0
9803140 Reserve buurthuis De Hoven	0	0	0	0	0	0	0	0
9803143 Reserve inwoner in beeld	0	0	-8	-8	0	0	-8	-8

9803144 Reserve opbrengst verkoopportefeuille	0	0	0	0	0	0	0	0
9803145 Reserve openbaar toilet	0	0	0	0	0	0	0	0
9803147 Reserve wet open overheid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803150 Reserve ondersteuning woningisolatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803151 Reserve panden broedplaatsenbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803159 Reserve accommodatiebeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803163 Reserve afwaardering Hanzehof	0	0	-2.230	0	0	0	0	0
9803164 Reserve uibreiding Revelhorst	0	0	0	0	0	0	0	0
9803166 Reserve interne beheersing op orde	0	0	-650	0	0	0	0	0
9803167 Reserve vergroenen binnenstad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803168 Reserve natuur en milieueducatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803169 Reserve nota grondbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803170 Reserve doorstroompunt	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal overige Bestemmingsreserves	**32**		**32**	**-3.001**	**-8**	**32**	**32**	**-26**	**-8**
Totaal reserves	**2.287**	**2.287**		**-9.845**	**-2.393**	**2.487**	**2.487**	**-7.152**	**-2.488**

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves 2029-2030

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves 2029-2030

Overzicht van structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves **Bedragen x € 1.000**

(bedragen * € 1.000)	2029		2029		2030		2030	
	Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves		Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Algemene reserves								
9802001 Algemene reserve	0	0	-76	0	4.542	0	0	0
Totaal algemene reserve	**0**	**0**	**-76**	**0**	**4.542**	**0**	**0**	**0**
Bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten								
9803007 Reserve kantoorautomatisering	471	471	-82	-82	471	471	-65	-65
9803029 Reserve kapitaallasten bruggen	435	435	-187	-187	435	435	-185	-185
9803033 Reserve verv.bedr.midd.Stadsbeheer	223	223	-645	-645	223	223	-587	-587
9803049 Reserve vervanging inventaris	37	37	-14	-14	37	37	-13	-13
9803056 Reserve mobiliteit	500	500	-593	-593	500	500	-649	-649
9803061 Reserve investering vastgoed	127	127	-146	-146	127	127	-145	-145
9803073 Vervanging sportaccomodaties	0	0	-133	-133	0	0	-132	-132
9803078 Reserve duurz.voorzien.Hof van Heeckeren	67	67	-134	-134	67	67	-134	-134
9803086 Reserve dekking kapitaallasten Kaardebol	0	0	-6	-6	0	0	-6	-6
9803094 Reserve ontsluitingsweg Revelhorst	0	0	-7	-7	0	0	-7	-7
9803116 Reserve kap.last Packagedeal	0	0	-6	-6	0	0	-6	-6
9803141 Reserve renovatie Bourgonjetoren	0	0	-23	-23	0	0	-23	-23
9803165 Reserve inrichting vergaderzalen oude stadhuis	0	0	-193	-193	0	0	-190	-190
Totaal bestemmingsreserves tbv dekking kapitaallasten	**1.860**	**1.860**	**-2.169**	**-2.169**	**1.860**	**1.860**	**-2.142**	**-2.142**

Bestemmingsreserves tbv egalisatie								
9803019 Reserve lokaal huisv.beleid onderwijs	596	596	-1.160	0	595	595	-902	0
9803093 Egalisatiereserve archeologie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves tbv egalisatie	**596**	**596**	**-1.160**	**0**	**595**	**595**	**-902**	**0**

Reserves grondbedrijf								
9803005 Reserve afgesloten complexen	0	0	0	0	0	0	**0**	0
9803006 Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803011 Reserve GZ exploitatieresultaten	0	0	-113	-1	0	0	-113	-1
9803025 Reserve strategische aankopen	0	0	-133	-133	0	0	-133	-133
Totaal reserves grondbedrijf	**0**	**0**	**-246**	**-134**	**0**	**0**	**-246**	**-134**

	2029		2029		2030		2030	
(bedragen * € 1.000)	Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves		Toevoegingen aan reserves		Onttrekkingen aan reserves	
	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel	Totaal	Waarvan structureel
Overige bestemmingsreserves								
9803010 Reserve risico-inventarisatiefonds	12	12	0	0	12	12	0	0
9803015 Reserve herwaardering aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803023 Reserve BWS-rente kasmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803063 Reserve onderhoud monumentale bomen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803064 Reserve voor de sport	0	0	0	0	0	0	0	0
9803074 Reserve voor de cultuur	20	20	0	0	20	20	0	0
9803076 Reserve Rivier in de Stad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803084 Reserve bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0	0	0

9803089 Reserve onderhoud zwembad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803091 Reserve snelfietsroute Zutphen-Deventer	0	0	0	0	0	0	0	0
9803095 Reserve Energie-neutrale maatregelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803097 Reserve jongerenhuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0
9803097 Reserve jongerenhuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0
9803104 Reserve Krachtig Zutphen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803108 Reserve doorontwikkeling organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803109 Reserve inclusie en diversiteit	0	0	0	0	0	0	0	0
9803110 Reserve transitievisie en duurzaamheid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803111 Reserve invoering omgevingswet	0	0	0	0	0	0	0	0
9803117 Reserve coronaeffecten	0	0	0	0	0	0	0	0
9803119 Reserve bestemmingsplan noordrand De Hoven	0	0	0	0	0	0	0	0
9803120 Reserve transformatie sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0
9803121 Reserve onderhoud Hanzehof	0	0	0	0	0	0	0	0
9803122 Reserve betaalbare woningen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803123 Reserve armoedebestrijding	0	0	0	0	0	0	0	0
9803124 Reserve innovatiebudget Werktmee	0	0	0	0	0	0	0	0
9803125 Reserve nieuwe wet inburgering	0	0	0	0	0	0	0	0
9803133 Reserve verkabeling hoogspanningsleidingen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803135 Reserve DUVO middelen	0	0	0	0	0	0	0	0
9803139 Reserve energiecrisis	0	0	0	0	0	0	0	0
9803140 Reserve buurthuis De Hoven	0	0	0	0	0	0	0	0
9803143 Reserve inwoner in beeld	0	0	-8	-8	0	0	-8	-8
9803144 Reserve opbrengst verkoopportefeuille	0	0	0	0	0	0	0	0
9803145 Reserve openbaar toilet	0	0	0	0	0	0	0	0

9803147 Reserve wet open overheid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803150 Reserve ondersteuning woningisolatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803151 Reserve panden broedplaatsenbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803159 Reserve accommodatiebeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803163 Reserve afwaardering Hanzehof	0	0	0	0	0	0	0	0
9803164 Reserve uibreiding Revelhorst	0	0	0	0	0	0	0	0
9803166 Reserve interne beheersing op orde	0	0	0	0	0	0	0	0
9803167 Reserve vergroenen binnenstad	0	0	0	0	0	0	0	0
9803168 Reserve natuur en milieueducatie	0	0	0	0	0	0	0	0
9803169 Reserve nota grondbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0
9803170 Reserve doorstroompunt	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal overige Bestemmingsreserves	**32**		**32**	**-8**	**-8**	**32**	**32**	**-8**	**-8**
Totaal reserves	**2.488**	**2.488**		**-3.659**	**-2.311**	**7.029**	**2.487**	**-3.298**	**-2.284**

Overzicht meerjarenbegroting

Overzicht meerjarenbegroting

Prognose baten en lasten	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten en lasten						
Baten en lasten						
Lasten exclusief mutaties reserves	235.565	231.855	240.490	244.322	239.476	242.295
Baten exclusief mutaties reserves	243.124	227.320	232.934	239.659	238.305	246.027
Saldo van baten en lasten	**7.559**	**-4.535**	**-7.556**	**-4.663**	**-1.171**	**3.732**
Toevoegingen aan reserves	13.919	4.631	2.288	2.488	2.488	2.488
Onttrekkingen aan reserves	16.361	9.173	9.844	3.710	3.583	3.298
Mutatie reserves	2.442	4.542	7.556	1.222	1.095	810
Geraamd resultaat	**10.001**	**7**	**0**	**-3.441**	**-76**	**4.542**
Incidentele baten en lasten						
Incidentele lasten (exclusief reserve stortingen)	7.438	3.523	9.395	11.881	8.657	8.657
Incidentele baten (exclusief reerve onttrekkingen)	13.664	627	5.980	11.769	8.545	8.545
Incidenteel saldo van baten en lasten	**6.226**	**-2.896**	**-3.415**	**-112**	**-112**	**-112**
Incidentele toevoegingen aan de reserves	9.706	2.229	0	0	0	0
Incidentele onttrekkingen aan de reserves	5.117	5.999	7.451	1.221	1.272	1.014
Saldo van incidentele baten en lasten						
Incidentele mutatie reserves	-4.589	3.770	7.451	1.221	1.272	1.014
Incidenteel resultaat	1.637	874	4.036	1.109	1.160	902
Structureel resultaat	8.364	-867	-4.036	-4.550	-1.236	3.640

Meerjarige ontwikkelingen reserves en voorzieningen

Meerjarige ontwikkelingen reserves en voorzieningen

In onderstaand overzicht worden de meerjarige ontwikkelingen van de reserves en voorzieningen weergegeven.

Meerjarig beeld reserves

Bedragen x € 1.000	saldo begin 2026	vermeer-deringen 2026	vermin-deringen 2026	saldo begin 2027	vermeer-deringen 2027	vermin-deringen 2027	saldo begin 2028	vermeer-deringen 2028	vermin-deringen 2028	saldo begin 2029	vermeer-deringen 2029	vermin-deringen 2029	saldo begin 2030	vermeer-deringen 2030	vermin-deringen 2030	Saldo eind 2030
A. Algemene reserves	32.061	10.001	12.266	29.796	7	0	29.803	0	3.450	26.353	0	3.442	22.911	0	76	22.835
B. Reserves dekking kapitaallasten	**6.554**	**5.611**	**3.941**	**8.224**	**1.861**	**2.250**	**7.835**	**1.861**	**2.345**	**7.351**	**1.861**	**2.169**	**7.043**	**1.861**	**2.142**	**6.762**
C. Egalisatiereserves	7.080	395	723	6.752	395	897	6.250	595	1.092	5.753	596	1.160	5.189	595	902	4.882
D. Reserves grondbedrijf	**9.984**	**0**	**290**	**9.694**	**0**	**247**	**9.447**	**0**	**246**	**9.201**	**0**	**246**	**8.955**	**0**	**246**	**8.709**
F. Overige bestemmingsreserves	21.434	5.680	7.268	19.846	32	3.000	16.878	32	25	16.885	32	8	16.909	32	8	16.933
Resultaat	10.001	-9.994	0	7	0	3.457	-3.450	3.450	3.442	-3.442	3.442	76	-76	4.618	0	4.542
Totaal reserves	**87.114**	**11.693**	**24.488**	**74.319**	**2.295**	**9.851**	**66.763**	**5.938**	**10.600**	**62.101**	**5.931**	**7.101**	**60.931**	**7.106**	**3.374**	**64.663**

Meerjarig beeld voorzieningen

Bedragen x € 1.000	saldo begin 2026	vermeer-deringen 2026	vermin-deringen 2026	saldo begin 2027	vermeer-deringen 2027	vermin-deringen 2027	saldo begin 2028	vermeer-deringen 2028	vermin-deringen 2028	saldo begin 2029	vermeer-deringen 2029	vermin-deringen 2029	saldo begin 2030	vermeer-deringen 2030	vermin-deringen 2030	Saldo eind 2030
A. Verplichtingen verliezen, risico's	8.379	441	514	8.306	444	517	8.233	444	517	8.160	444	517	8.087	444	517	8.014
B. Voorzieningen van derden verkregen middelen	7.252	967	4.176	4.043	87	123	4.007	150	187	3.970	308	344	3.934	286	322	3.898
C. Onderhoudsvoorzieningen	1.443	780	780	1.443	956	956	1.443	956	956	1.443	956	956	1.443	956	956	1.443

C. Grondbedrijf	5.610	0	0	5.610	0	0	5.610	0	0	5.610	0	0	5.610	0	0	5.610
Totaal voorzieningen	**22.684**	**2.188**	**5.470**	**19.402**	**1.487**	**1.596**	**19.293**	**1.550**	**1.660**	**19.183**	**1.708**	**1.817**	**19.074**	**1.686**	**1.795**	**18.965**

Investeringsplan

Investeringplan 2027-2030

In onderstaand overzicht worden de nieuwe investeringen weergegeven met de daarbij behorende kapitaallasten. Dit zijn investeringen die zijn opgenomen in de voorjaarsnota of die voorkomen uit een meerjarig investeringsplan. Reeds door de raad vastgestelde kredieten zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Investeringplan 2027-2030	Investering			
Bedragen x € 1	2027	2028	2029	2030
Gemeentelijk waterketenplan				
- mechanische ventilatie	149.400	163.600	124.600	192.000
- riool- en bouwkundige voorzieningen	600.000	250.000	4.150.000	250.000
Meerjarig investeringsplan openbare verlichting 2015 - 2031	390.000		1.006.000	
Meerjarenonderhoudsplan bruggen	400.000			
Meerjarig investeringsplan sport	438.400	356.300	539.000	137.800
Terreinen	80.000			
Auto's en vrachtauto's	189.000	201.000	160.500	45.000
Machines	465.000	75.000		
Tractoren		60.000		
Totaal	**2.711.800**	**1.105.900**	**5.980.100**	**624.800**

Investeringplan 2027-2030	Kapitaallasten			
Bedragen x € 1	2027	2028	2029	2030
Gemeentelijk waterketenplan				
- mechanische ventilatie	149.400	163.600	124.600	192.000
- riool- en bouwkundige voorzieningen	600.000	250.000	4.150.000	250.000
Meerjarig investeringsplan openbare verlichting 2015 - 2031		14.900	14.800	53.100
Meerjarenonderhoudsplan bruggen		45.300	44.800	44.200
Meerjarig investeringsplan sport	12.700	30.100	83.400	94.200

Investeringplan 2027-2030		Investering		
Terreinen	4.000	5.000	5.000	4.900
Auto's en vrachtauto's	23.600	49.600	71.700	78.500
Machines	66.400	77.500	77.500	76.500
Tractoren		5.000	5.700	5.700
Totaal	**856.100**	**641.000**	**4.577.500**	**799.100**

Subsidies

Subsidies

Voor actuele subsidie(s), verwijzen we naar onze website subsidieregister.

Overzicht producten per programma

Overzicht per product Samenwerken en bestuur

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Samenwerken en bestuur						
Bestuur	**4.527**	**4.008**	**4.332**	**4.332**	**4.327**	**4.327**
Burgerzaken	**2.171**	**2.182**	**2.330**	**2.032**	**2.032**	**2.031**
Totaal Samenwerken en bestuur	**6.699**	**6.190**	**6.662**	**6.364**	**6.359**	**6.359**
Totaal Lasten	**6.699**	**6.190**	**6.662**	**6.364**	**6.359**	**6.359**
Baten						
Samenwerken en bestuur						
Bestuur	**-119**	**-16**	**-16**	**-16**	**-16**	**-16**
Burgerzaken	**-1.141**	**-1.109**	**-1.211**	**-1.211**	**-1.211**	**-1.211**
Totaal Samenwerken en bestuur	**-1.260**	**-1.124**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**
Totaal Baten	**-1.260**	**-1.124**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.439**	**5.066**	**5.435**	**5.137**	**5.132**	**5.131**
Onttrekkingen						
Samenwerken en bestuur						
Bestuur	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Burgerzaken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Samenwerken en bestuur	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves	**-88**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**5.351**	**5.066**	**5.435**	**5.137**	**5.132**	**5.131**

Overzicht per product Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen						
Mobiliteit	**1.573**	**1.277**	**1.313**	**1.306**	**1.304**	**1.299**
Ruimtelijke ontwikkeling	**2.344**	**2.000**	**1.799**	**1.747**	**1.746**	**1.746**
Wonen	**2.996**	**3.214**	**3.074**	**3.125**	**3.141**	**3.141**
Grondzaken	**10.041**	**6.554**	**6.092**	**11.881**	**8.657**	**8.657**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**16.954**	**13.044**	**12.278**	**18.059**	**14.848**	**14.842**
Totaal Lasten	**16.954**	**13.044**	**12.278**	**18.059**	**14.848**	**14.842**
Baten						
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen						
Mobiliteit	**-3.262**	**-3.198**	**-3.277**	**-3.277**	**-3.277**	**-3.277**
Ruimtelijke ontwikkeling	**-683**	**-346**	**-347**	**-347**	**-347**	**-347**
Wonen	**-1.241**	**-1.633**	**-1.635**	**-1.635**	**-1.635**	**-1.635**
Grondzaken	**-12.836**	**-6.443**	**-5.980**	**-11.769**	**-8.545**	**-8.545**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**-18.022**	**-11.620**	**-11.240**	**-17.029**	**-13.805**	**-13.805**
Totaal Baten	**-18.022**	**-11.620**	**-11.240**	**-17.029**	**-13.805**	**-13.805**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.067**	**1.424**	**1.038**	**1.030**	**1.043**	**1.037**
Stortingen						
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen						
Mobiliteit	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**
Wonen	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Grondzaken	**3.041**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**3.542**	**502**	**502**	**502**	**502**	**502**
Totaal Stortingen	**3.542**	**502**	**502**	**502**	**502**	**502**
Onttrekkingen						
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen						
Mobiliteit	**-6**	**-6**	**-6**	**0**	**0**	**0**
Ruimtelijke ontwikkeling	**-103**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Wonen	**-21**	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**
Grondzaken	**-246**	**-111**	**-112**	**-112**	**-112**	**-115**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**-375**	**-132**	**-118**	**-112**	**-112**	**-115**
Totaal Onttrekkingen	**-375**	**-132**	**-118**	**-112**	**-112**	**-115**
Mutaties reserves	**3.167**	**370**	**384**	**390**	**390**	**387**
Gerealiseerd resultaat	**2.100**	**1.794**	**1.422**	**1.420**	**1.433**	**1.424**

Overzicht per product Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend						
Wegen	**6.565**	**7.970**	**7.958**	**8.197**	**8.186**	**8.215**
havens en kaden	**454**	**1.073**	**256**	**255**	**254**	**253**
Gemeentelijke panden en gronden	**5.559**	**3.728**	**5.762**	**3.636**	**3.886**	**5.171**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onderwijshuisvesting	**5.543**	**5.085**	**5.526**	**5.762**	**5.776**	**5.548**
Sportaccomodaties	**2.468**	**2.638**	**2.876**	**2.857**	**2.896**	**2.870**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**4.663**	**4.725**	**5.110**	**5.123**	**5.123**	**5.102**
Grondstoffen	**6.796**	**6.626**	**6.788**	**6.788**	**6.788**	**6.788**
Riolering	**7.009**	**6.803**	**3.616**	**3.719**	**3.918**	**3.895**
Gedenkparken	**616**	**641**	**654**	**655**	**655**	**652**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**39.672**	**39.288**	**38.545**	**36.991**	**37.481**	**38.493**
Totaal Lasten	**39.672**	**39.288**	**38.545**	**36.991**	**37.481**	**38.493**
Baten						
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend						
Wegen	**-610**	**-280**	**-287**	**-287**	**-287**	**-287**
havens en kaden	**-27**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**
Gemeentelijke panden en gronden	**-3.325**	**-2.834**	**-2.627**	**-2.627**	**-2.627**	**-3.773**
Onderwijshuisvesting	**-411**	**-382**	**-403**	**-403**	**-403**	**-440**
Sportaccomodaties	**-1.917**	**-2.107**	**-2.160**	**-2.160**	**-2.160**	**-2.160**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-49**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**
Grondstoffen	**-7.812**	**-7.710**	**-7.968**	**-7.969**	**-7.967**	**-7.967**
Riolering	**-7.514**	**-7.394**	**-4.262**	**-4.414**	**-4.663**	**-4.618**
Gedenkparken	**-297**	**-407**	**-417**	**-417**	**-417**	**-417**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**-21.963**	**-21.141**	**-18.151**	**-18.304**	**-18.551**	**-19.690**
Totaal Baten	**-21.963**	**-21.141**	**-18.151**	**-18.304**	**-18.551**	**-19.690**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**17.709**	**18.147**	**20.395**	**18.687**	**18.931**	**18.804**
Stortingen						
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend						
Wegen	**565**	**565**	**565**	**565**	**565**	**565**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Gemeentelijke panden en gronden	**161**	**2.356**	**127**	**127**	**127**	**127**
Onderwijshuisvesting	**395**	**395**	**395**	**595**	**596**	**596**
Sportaccomodaties	**118**	**118**	**3**	**3**	**3**	**3**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
Gedenkparken	**22**	**22**	**22**	**22**	**22**	**22**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**1.269**	**3.464**	**1.120**	**1.320**	**1.320**	**1.320**
Totaal Stortingen	**1.269**	**3.464**	**1.120**	**1.320**	**1.320**	**1.320**
Onttrekkingen						
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend						
Wegen	**-217**	**-887**	**-746**	**-822**	**-815**	**-804**
havens en kaden	**-201**	**-837**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gemeentelijke panden en gronden	**-395**	**-2.500**	**-2.537**	**-307**	**-306**	**-304**
Onderwijshuisvesting	**-606**	**-698**	**-897**	**-1.092**	**-1.160**	**-902**
Sportaccomodaties	**-74**	**-229**	**-223**	**-221**	**-219**	**-208**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-44**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-62**
Gedenkparken	**-4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**-1.542**	**-5.152**	**-4.403**	**-2.441**	**-2.500**	**-2.280**
Totaal Onttrekkingen	**-1.542**	**-5.152**	**-4.403**	**-2.441**	**-2.500**	**-2.280**
Mutaties reserves	**-274**	**-1.688**	**-3.283**	**-1.121**	**-1.180**	**-960**
Gerealiseerd resultaat	**17.435**	**16.459**	**17.112**	**17.566**	**17.751**	**17.843**

Overzicht per product Ondernemend en duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Ondernemen en duurzaamheid						
Straatmarkten	**177**	**175**	**182**	**183**	**183**	**182**
Economie	**2.015**	**1.716**	**1.784**	**1.781**	**1.780**	**1.780**
Milieu en duurzaamheid	**1.470**	**2.035**	**2.057**	**2.107**	**2.157**	**2.205**
Duurzaamheid	**3.319**	**1.539**	**2.407**	**2.400**	**2.400**	**2.372**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**6.981**	**5.465**	**6.430**	**6.469**	**6.518**	**6.539**
Totaal Lasten	**6.981**	**5.465**	**6.430**	**6.469**	**6.518**	**6.539**
Baten						
Ondernemen en duurzaamheid						
Straatmarkten	**-152**	**-180**	**-180**	**-180**	**-180**	**-180**
Economie	**-14**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Milieu en duurzaamheid	**-52**	**-74**	**-76**	**-76**	**-76**	**-76**
Duurzaamheid	**-1.772**	**-762**	**-762**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**-1.989**	**-1.016**	**-1.019**	**-256**	**-256**	**-256**
Totaal Baten	**-1.989**	**-1.016**	**-1.019**	**-256**	**-256**	**-256**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**4.992**	**4.449**	**5.411**	**6.213**	**6.262**	**6.282**
Stortingen						
Ondernemen en duurzaamheid						
Economie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Milieu en duurzaamheid	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal Stortingen	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Onttrekkingen						
Ondernemen en duurzaamheid						
Economie	**-120**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Milieu en duurzaamheid	**-170**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Duurzaamheid	**-348**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**-638**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-638**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves	**-635**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Gerealiseerd resultaat	**4.358**	**4.452**	**5.414**	**6.216**	**6.265**	**6.286**

Overzicht per product Ontmoeten en beleven

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Ontmoeten en beleven						
Wijkgericht werken	**1.238**	**1.372**	**1.533**	**1.533**	**1.533**	**1.533**
Brandweer	**4.017**	**4.019**	**4.375**	**4.466**	**4.467**	**4.497**
Openbare orde en veiligheid	**2.870**	**2.592**	**2.776**	**2.776**	**2.776**	**2.775**
Kinderopvang en lokaalonderwijsbeleid	**4.145**	**3.845**	**3.883**	**3.883**	**3.883**	**3.883**
Sportbeleid en activering	**3.391**	**3.856**	**3.765**	**3.765**	**3.765**	**3.765**
Regionaal archief en erfgoedcentrum	**1.067**	**1.192**	**1.230**	**1.230**	**1.228**	**1.228**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Monumenten en erfgoedbeleid	**263**	**818**	**934**	**934**	**934**	**934**
Archeologie	**141**	**616**	**532**	**541**	**543**	**542**
Kunst en Cultuur	**6.123**	**5.632**	**5.557**	**5.582**	**5.607**	**6.408**
toerisme en recreatie	**834**	**1.127**	**987**	**987**	**987**	**987**
Inburgering	**3.134**	**2.167**	**2.178**	**2.178**	**2.178**	**2.178**
Totaal Ontmoeten en beleven	**27.223**	**27.238**	**27.749**	**27.875**	**27.900**	**28.731**
Totaal Lasten	**27.223**	**27.238**	**27.749**	**27.875**	**27.900**	**28.731**
Baten						
Ontmoeten en beleven						
Wijkgericht werken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Brandweer	**-96**	**-98**	**-101**	**-101**	**-101**	**-101**
Openbare orde en veiligheid	**-581**	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**
Kinderopvang en lokaalonderwijsbeleid	**-2.159**	**-1.545**	**-1.577**	**-1.577**	**-1.577**	**-1.577**
Sportbeleid en activering	**-341**	**-333**	**-80**	**-80**	**-80**	**-80**
Regionaal archief en erfgoedcentrum	**-227**	**-193**	**-198**	**-198**	**-198**	**-198**
Monumenten en erfgoedbeleid	**-62**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Archeologie	**-66**	**-267**	**-258**	**-258**	**-258**	**-258**
Kunst en Cultuur	**-374**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
toerisme en recreatie	**-27**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
Inburgering	**-3.699**	**-1.750**	**-1.750**	**-1.750**	**-1.750**	**-1.750**
Totaal Ontmoeten en beleven	**-7.632**	**-4.217**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**
Totaal Baten	**-7.632**	**-4.217**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**19.591**	**23.021**	**23.754**	**23.880**	**23.906**	**24.736**
Stortingen						
Ontmoeten en beleven						
Archeologie	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**
Kunst en Cultuur	**20**	**20**	**20**	**20**	**20**	**20**
Totaal Ontmoeten en beleven	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal Stortingen	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**	**26**
Onttrekkingen						
Ontmoeten en beleven						
Brandweer	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**
Openbare orde en veiligheid	**-4**	**-79**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kinderopvang en lokaalonderwijsbeleid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sportbeleid en activering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Monumenten en erfgoedbeleid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Archeologie	**-63**	**-17**	**-7**	**-26**	**-27**	**-26**
Kunst en Cultuur	**-345**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
toerisme en recreatie	**-62**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ontmoeten en beleven	**-479**	**-101**	**-13**	**-31**	**-32**	**-31**
Totaal Onttrekkingen	**-479**	**-101**	**-13**	**-31**	**-32**	**-31**
Mutaties reserves	**-453**	**-75**	**13**	**-5**	**-6**	**-6**
Gerealiseerd resultaat	**19.138**	**22.945**	**23.767**	**23.875**	**23.900**	**24.730**

Over per product Ondersteuning en zorg

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Ondersteuning en zorg						
participatie werk	**5.802**	**4.659**	**5.743**	**5.898**	**6.050**	**6.201**
Minimabeleid	**3.296**	**3.142**	**3.179**	**3.179**	**3.179**	**3.179**
Schuldhulpverlening	**2.454**	**5.042**	**5.264**	**5.264**	**5.264**	**5.264**
Inkomensvoorziening	**28.262**	**24.125**	**25.544**	**26.087**	**26.712**	**27.023**
WMO	**26.216**	**27.821**	**28.018**	**27.779**	**24.419**	**24.325**
Jeugd	**31.761**	**34.949**	**36.602**	**36.404**	**36.431**	**36.466**
Gelrewerkt	**10.835**	**13.141**	**13.608**	**13.578**	**13.578**	**13.578**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal Ondersteuning en zorg	**108.626**	**112.877**	**117.957**	**118.189**	**115.631**	**116.035**
Totaal Lasten	**108.626**	**112.877**	**117.957**	**118.189**	**115.631**	**116.035**
Baten						
Ondersteuning en zorg						
participatie werk	**-2.481**	**-1.917**	**-2.354**	**-2.509**	**-2.661**	**-2.812**
Minimabeleid	**-134**	**-102**	**-105**	**-105**	**-105**	**-105**
Schuldhulpverlening	**-40**	**-58**	**-59**	**-59**	**-59**	**-59**
Inkomensvoorziening	**-25.125**	**-22.840**	**-25.249**	**-25.793**	**-26.416**	**-26.729**
WMO	**-2.242**	**-1.980**	**-1.620**	**-2.291**	**-2.291**	**-2.291**
Jeugd	**-60**	**-53**	**0**	**-829**	**-854**	**-854**
Gelrewerkt	**-1.314**	**-1.564**	**-1.603**	**-1.573**	**-1.573**	**-1.573**
Totaal Ondersteuning en zorg	**-31.396**	**-28.514**	**-30.990**	**-33.159**	**-33.958**	**-34.423**
Totaal Baten	**-31.396**	**-28.514**	**-30.990**	**-33.159**	**-33.958**	**-34.423**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**77.230**	**84.364**	**86.966**	**85.030**	**81.673**	**81.613**
Stortingen						
Ondersteuning en zorg						
Inkomensvoorziening	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ondersteuning en zorg	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen						
Ondersteuning en zorg						
participatie werk	**-783**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Schuldhulpverlening	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
WMO	**-401**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ondersteuning en zorg	**-1.184**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Onttrekkingen	**-1.184**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves	**-684**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**76.547**	**84.364**	**86.966**	**85.030**	**81.673**	**81.613**

Overzicht per product Bedrijfsvoering

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.						
Effecten	**53**	**57**	**97**	**95**	**78**	**105**
Belastingen	**687**	**795**	**915**	**915**	**915**	**915**
Algemene baten en lasten	**12.832**	**1.243**	**1.873**	**1.778**	**2.332**	**2.886**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**25.837**	**25.669**	**27.984**	**27.587**	**27.414**	**27.390**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**39.409**	**27.763**	**30.869**	**30.375**	**30.739**	**31.297**
Totaal Lasten	**39.409**	**27.763**	**30.869**	**30.375**	**30.739**	**31.297**
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.						
Effecten	**-874**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**
Belastingen	**-15.790**	**-16.059**	**-16.501**	**-16.501**	**-16.501**	**-16.501**
Algemene uitkering	**-142.894**	**-142.122**	**-148.436**	**-147.814**	**-148.637**	**-154.755**
Algemene baten en lasten	**-614**	**-147**	**-150**	**-150**	**-150**	**-150**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**-691**	**-587**	**-452**	**-452**	**-452**	**-452**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**-160.863**	**-159.687**	**-166.312**	**-165.690**	**-166.513**	**-172.631**
Totaal Baten	**-160.863**	**-159.687**	**-166.312**	**-165.690**	**-166.513**	**-172.631**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-121.454**	**-131.924**	**-135.443**	**-135.314**	**-135.774**	**-141.334**
Stortingen						
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.						
Algemene baten en lasten	**7.968**	**173**	**166**	**166**	**166**	**4.707**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**613**	**471**	**471**	**471**	**471**	**471**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**8.581**	**644**	**637**	**637**	**637**	**5.178**
Totaal Stortingen	**8.581**	**644**	**637**	**637**	**637**	**5.178**
Onttrekkingen						
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.						
Effecten	**0**	**-9**	**-19**	**-18**	**0**	**0**
Algemene baten en lasten	**-10.827**	**-3.266**	**-4.668**	**-4.030**	**-666**	**-544**
Overheadcommunicatieondernemingsraad	**-1.043**	**-525**	**-623**	**-519**	**-349**	**-329**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**-11.870**	**-3.800**	**-5.311**	**-4.567**	**-1.015**	**-873**
Totaal Onttrekkingen	**-11.870**	**-3.800**	**-5.311**	**-4.567**	**-1.015**	**-873**

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 (Primitief)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Mutaties reserves	**-3.289**	**-3.156**	**-4.674**	**-3.930**	**-379**	**4.305**
Gerealiseerd resultaat	**-124.744**	**-135.080**	**-140.116**	**-139.244**	**-136.153**	**-137.028**

Overzicht taakvelden

Taakvelden 2027-2030

Hieronder het overzicht van de begroting op taakveldniveau.

Het begrotingssaldo van elk jaar is begroot op taakveld 0.10 als storting in de algemene reserve. Voor de verschillende jaren gaat het om de volgende bedragen:

2027: € 3.450.200 negatief

2028: € 3.442.100 negatief

2029: € 76.300 negatief

2030: € 4.541.600 positief

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2027					Begroting 2028					Begroting 2029					Begroting 2030				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0-1 Bestuur	**4.483**	**-16**	**0**	**0**	**4.466**	**4.483**	**-16**	**0**	**0**	**4.466**	**4.478**	**-16**	**0**	**0**	**4.461**	**4.478**	**-16**	**0**	**0**	**4.461**
0-2 Burgerzaken	**2.337**	**-1.211**	**0**	**0**	**1.126**	**2.039**	**-1.211**	**0**	**0**	**828**	**2.039**	**-1.211**	**0**	**0**	**828**	**2.039**	**-1.211**	**0**	**0**	**828**
0-4 Overhead	**28.645**	**-452**	**0**	**0**	**28.193**	**27.599**	**-452**	**0**	**0**	**27.146**	**27.425**	**-452**	**0**	**0**	**26.973**	**27.402**	**-452**	**0**	**0**	**26.950**
0-5 Treasury	**97**	**-773**	**0**	**0**	**-676**	**95**	**-773**	**0**	**0**	**-677**	**78**	**-773**	**0**	**0**	**-695**	**105**	**-773**	**0**	**0**	**-668**
0-61 OZB woningen	**807**	**-9.205**	**0**	**0**	**-8.398**	**807**	**-9.205**	**0**	**0**	**-8.398**	**807**	**-9.205**	**0**	**0**	**-8.398**	**807**	**-9.205**	**0**	**0**	**-8.398**
0-62 OZB niet-woningen	**108**	**-6.912**	**0**	**0**	**-6.803**	**108**	**-6.912**	**0**	**0**	**-6.803**	**108**	**-6.912**	**0**	**0**	**-6.803**	**108**	**-6.912**	**0**	**0**	**-6.803**
0-63 Parkeerbelasting	**135**	**-3.272**	**0**	**0**	**-3.137**	**135**	**-3.272**	**0**	**0**	**-3.137**	**135**	**-3.272**	**0**	**0**	**-3.137**	**135**	**-3.272**	**0**	**0**	**-3.137**

Omschrijving	Begroting 2027					Begroting 2028					Begroting 2029					Begroting 2030				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0-64 Belastingen overig	**0**	**-144**	**0**	**0**	**-144**	**0**	**-144**	**0**	**0**	**-144**	**0**	**-144**	**0**	**0**	**-144**	**0**	**-144**	**0**	**0**	**-144**
0-7 Alg uitkering en ov uitkeringen gemfonds	**0**	**-148.436**	**0**	**0**	**-148.436**	**0**	**-147.814**	**0**	**0**	**-147.814**	**0**	**-148.637**	**0**	**0**	**-148.637**	**0**	**-154.755**	**0**	**0**	**-154.755**
0-8 Overige baten en lasten	**706**	**-36**	**0**	**0**	**670**	**1.260**	**-36**	**0**	**0**	**1.224**	**1.814**	**-36**	**0**	**0**	**1.778**	**2.369**	**-36**	**0**	**0**	**2.332**
0-9 vennootschapbelasting (VpB)	**122**	**0**	**0**	**0**	**122**	**122**	**0**	**0**	**0**	**122**	**122**	**0**	**0**	**0**	**122**	**122**	**0**	**0**	**0**	**122**
0-10 Mutaties reserves	**0**	**0**	**2.287**	**-9.843**	**-7.556**	**0**	**0**	**2.487**	**-7.151**	**-4.663**	**0**	**0**	**2.488**	**-3.659**	**-1.171**	**0**	**0**	**7.029**	**-3.300**	**3.730**
0-11 Resultaat vd rekening baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	**4.394**	**-101**	**0**	**0**	**4.293**	**4.486**	**-101**	**0**	**0**	**4.385**	**4.486**	**-101**	**0**	**0**	**4.385**	**4.516**	**-101**	**0**	**0**	**4.415**
1-2 Openbare orde en veiligheid	**2.839**	**-37**	**0**	**0**	**2.803**	**2.840**	**-37**	**0**	**0**	**2.803**	**2.840**	**-37**	**0**	**0**	**2.803**	**2.839**	**-37**	**0**	**0**	**2.802**
2-1 Verkeer en vervoer	**8.290**	**-289**	**0**	**0**	**8.001**	**8.527**	**-289**	**0**	**0**	**8.238**	**8.515**	**-289**	**0**	**0**	**8.226**	**8.540**	**-289**	**0**	**0**	**8.251**
2-2 Parkeren	**853**	**0**	**0**	**0**	**853**	**848**	**0**	**0**	**0**	**847**	**848**	**0**	**0**	**0**	**847**	**847**	**0**	**0**	**0**	**847**
2-3 Recreatieve havens	**75**	**0**	**0**	**0**	**75**	**75**	**0**	**0**	**0**	**75**	**75**	**0**	**0**	**0**	**75**	**75**	**0**	**0**	**0**	**75**
2-4 Economische havens en waterwegen	**180**	**-14**	**0**	**0**	**166**	**180**	**-14**	**0**	**0**	**166**	**179**	**-14**	**0**	**0**	**165**	**178**	**-14**	**0**	**0**	**164**

Omschrijving	Begroting 2027					Begroting 2028					Begroting 2029					Begroting 2030				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
3-1 Economische ontwikkeling	**540**	**0**	**0**	**0**	**540**	**540**	**0**	**0**	**0**	**540**	**540**	**0**	**0**	**0**	**540**	**540**	**0**	**0**	**0**	**540**
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**1.943**	**-2.045**	**0**	**0**	**-102**	**2.609**	**-2.712**	**0**	**0**	**-103**	**955**	**-1.108**	**0**	**0**	**-152**	**953**	**-1.108**	**0**	**0**	**-154**
3-3 Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	**1.429**	**-294**	**0**	**0**	**1.135**	**1.426**	**-294**	**0**	**0**	**1.132**	**1.425**	**-294**	**0**	**0**	**1.131**	**1.424**	**-294**	**0**	**0**	**1.130**
3-4 Economische promotie	**755**	**-246**	**0**	**0**	**509**	**755**	**-246**	**0**	**0**	**509**	**755**	**-246**	**0**	**0**	**509**	**755**	**-246**	**0**	**0**	**509**
4-1 Openbaar onderwijs	**5**	**0**	**0**	**0**	**5**	**5**	**0**	**0**	**0**	**5**	**5**	**0**	**0**	**0**	**5**	**5**	**0**	**0**	**0**	**5**
4-2 Onderwijshuisvesting	**6.098**	**-1.008**	**0**	**0**	**5.090**	**6.321**	**-1.008**	**0**	**0**	**5.313**	**6.335**	**-1.008**	**0**	**0**	**5.326**	**6.106**	**-1.046**	**0**	**0**	**5.061**
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**3.268**	**-1.571**	**0**	**0**	**1.697**	**3.268**	**-1.571**	**0**	**0**	**1.697**	**3.268**	**-1.571**	**0**	**0**	**1.697**	**3.268**	**-1.571**	**0**	**0**	**1.697**
5-1 sportbeleid en activering	**589**	**-80**	**0**	**0**	**509**	**589**	**-80**	**0**	**0**	**509**	**589**	**-80**	**0**	**0**	**509**	**589**	**-80**	**0**	**0**	**509**
5-2 Sportaccommodaties	**5.576**	**-1.554**	**0**	**0**	**4.022**	**5.566**	**-1.554**	**0**	**0**	**4.012**	**5.606**	**-1.554**	**0**	**0**	**4.052**	**5.580**	**-1.554**	**0**	**0**	**4.026**
5-3 Cult.presentaties productie en parti.	**5.694**	**-38**	**0**	**0**	**5.657**	**3.724**	**-38**	**0**	**0**	**3.687**	**4.084**	**-38**	**0**	**0**	**4.047**	**7.308**	**-1.206**	**0**	**0**	**6.103**
5-4 Musea	**3.341**	**-658**	**0**	**0**	**2.683**	**3.349**	**-658**	**0**	**0**	**2.692**	**3.348**	**-658**	**0**	**0**	**2.691**	**3.347**	**-658**	**0**	**0**	**2.690**

Omschrijving	Begroting 2027					Begroting 2028					Begroting 2029					Begroting 2030				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
5-5 Cultureel erfgoed	**1.107**	**-40**	**0**	**0**	**1.067**	**1.107**	**-40**	**0**	**0**	**1.067**	**1.085**	**-40**	**0**	**0**	**1.044**	**1.085**	**-40**	**0**	**0**	**1.044**
5-6 Media	**1.242**	**-171**	**0**	**0**	**1.071**	**1.241**	**-171**	**0**	**0**	**1.071**	**1.241**	**-171**	**0**	**0**	**1.071**	**134**	**-149**	**0**	**0**	**-15**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**5.926**	**-88**	**0**	**0**	**5.838**	**5.813**	**-88**	**0**	**0**	**5.725**	**5.812**	**-88**	**0**	**0**	**5.724**	**5.790**	**-88**	**0**	**0**	**5.702**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**10.340**	**-2.203**	**0**	**0**	**8.137**	**10.387**	**-2.203**	**0**	**0**	**8.184**	**10.426**	**-2.203**	**0**	**0**	**8.223**	**10.445**	**-2.203**	**0**	**0**	**8.243**
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	**1.695**	**-79**	**0**	**0**	**1.616**	**1.616**	**0**	**0**	**0**	**1.616**	**1.616**	**0**	**0**	**0**	**1.616**	**1.616**	**0**	**0**	**0**	**1.616**
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	**4.217**	**-166**	**0**	**0**	**4.051**	**4.235**	**-166**	**0**	**0**	**4.069**	**4.257**	**-166**	**0**	**0**	**4.091**	**4.292**	**-166**	**0**	**0**	**4.125**
6-23 Toegang en eerstelojnsvoorz. Integraal	**827**	**0**	**0**	**0**	**827**	**583**	**0**	**0**	**0**	**583**	**583**	**0**	**0**	**0**	**583**	**583**	**0**	**0**	**0**	**583**
6-3 Inkomensregelingen	**36.751**	**-27.767**	**0**	**0**	**8.983**	**37.449**	**-28.466**	**0**	**0**	**8.983**	**38.225**	**-29.241**	**0**	**0**	**8.984**	**38.688**	**-29.705**	**0**	**0**	**8.983**
6-4 WSW en beschutwerk	**13.608**	**-1.603**	**0**	**0**	**12.004**	**13.578**	**-1.573**	**0**	**0**	**12.004**	**13.578**	**-1.573**	**0**	**0**	**12.004**	**13.578**	**-1.573**	**0**	**0**	**12.004**
6-5 Arbeidsparticipatie	**3.398**	**0**	**0**	**0**	**3.398**	**3.398**	**0**	**0**	**0**	**3.398**	**3.398**	**0**	**0**	**0**	**3.398**	**3.398**	**0**	**0**	**0**	**3.398**
6-60 Hulpmiddelen en	**2.727**	**-101**	**0**	**0**	**2.626**	**2.765**	**-101**	**0**	**0**	**2.664**	**2.804**	**-101**	**0**	**0**	**2.703**	**2.846**	**-101**	**0**	**0**	**2.744**

Omschrijving	Begroting 2027					Begroting 2028					Begroting 2029					Begroting 2030				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
diensten WMO																				
6-711 Huishoudelijkehulp (WMO)	**6.683**	**-573**	**0**	**0**	**6.109**	**6.683**	**-1.323**	**0**	**0**	**5.359**	**3.244**	**-1.323**	**0**	**0**	**1.920**	**3.063**	**-1.323**	**0**	**0**	**1.739**
6-712 Begeleiding (WMO)	**7.639**	**0**	**0**	**0**	**7.639**	**7.639**	**0**	**0**	**0**	**7.639**	**7.639**	**0**	**0**	**0**	**7.639**	**7.639**	**0**	**0**	**0**	**7.639**
6-751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**1.968**	**0**	**0**	**0**	**1.968**	**1.968**	**0**	**0**	**0**	**1.968**	**1.968**	**0**	**0**	**0**	**1.968**	**1.968**	**0**	**0**	**0**	**1.968**
6-752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**15.877**	**0**	**0**	**0**	**15.877**	**15.877**	**0**	**0**	**0**	**15.877**	**15.877**	**0**	**0**	**0**	**15.877**	**15.877**	**0**	**0**	**0**	**15.877**
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**7.051**	**0**	**0**	**0**	**7.051**	**6.835**	**-829**	**0**	**0**	**6.006**	**6.828**	**-854**	**0**	**0**	**5.974**	**6.828**	**-854**	**0**	**0**	**5.974**
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	**1.898**	**0**	**0**	**0**	**1.898**	**1.898**	**0**	**0**	**0**	**1.898**	**1.898**	**0**	**0**	**0**	**1.898**	**1.898**	**0**	**0**	**0**	**1.898**
6-791 PGB WMO	**400**	**0**	**0**	**0**	**400**	**400**	**0**	**0**	**0**	**400**	**400**	**0**	**0**	**0**	**400**	**400**	**0**	**0**	**0**	**400**
6-792 PGB Jeugd	**284**	**0**	**0**	**0**	**284**	**284**	**0**	**0**	**0**	**284**	**284**	**0**	**0**	**0**	**284**	**284**	**0**	**0**	**0**	**284**
6-811 BeschermdWonen (WMO)	**856**	**-856**	**0**	**0**	**0**	**856**	**-856**	**0**	**0**	**0**	**856**	**-856**	**0**	**0**	**0**	**856**	**-856**	**0**	**0**	**0**
6-821 Jeugdbescherming	**1.481**	**0**	**0**	**0**	**1.481**	**1.481**	**0**	**0**	**0**	**1.481**	**1.481**	**0**	**0**	**0**	**1.481**	**1.481**	**0**	**0**	**0**	**1.481**
6-822 Jeugdreclassering	**145**	**0**	**0**	**0**	**145**	**145**	**0**	**0**	**0**	**145**	**145**	**0**	**0**	**0**	**145**	**145**	**0**	**0**	**0**	**145**
6-91 Coördinatie	**717**	**0**	**0**	**0**	**717**	**717**	**0**	**0**	**0**	**717**	**717**	**0**	**0**	**0**	**717**	**717**	**0**	**0**	**0**	**717**

Omschrijving	Begroting 2027					Begroting 2028					Begroting 2029					Begroting 2030				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
en beleid WMO																				
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	**1.403**	**0**	**0**	**0**	**1.403**	**1.403**	**0**	**0**	**0**	**1.403**	**1.403**	**0**	**0**	**0**	**1.403**	**1.403**	**0**	**0**	**0**	**1.403**
7-1 Volksgezondheid	**2.912**	**-307**	**0**	**0**	**2.605**	**2.911**	**-307**	**0**	**0**	**2.604**	**2.911**	**-307**	**0**	**0**	**2.604**	**2.910**	**-307**	**0**	**0**	**2.603**
7-2 Riolering	**3.622**	**-4.262**	**0**	**0**	**-640**	**3.724**	**-4.414**	**0**	**0**	**-690**	**3.923**	**-4.663**	**0**	**0**	**-740**	**3.900**	**-4.618**	**0**	**0**	**-718**
7-3 Afval	**6.380**	**-7.968**	**0**	**0**	**-1.588**	**6.380**	**-7.969**	**0**	**0**	**-1.588**	**6.381**	**-7.967**	**0**	**0**	**-1.587**	**6.380**	**-7.967**	**0**	**0**	**-1.587**
7-4 Milieubeheer	**4.423**	**-838**	**0**	**0**	**3.585**	**4.466**	**-76**	**0**	**0**	**4.390**	**4.516**	**-76**	**0**	**0**	**4.440**	**4.537**	**-76**	**0**	**0**	**4.461**
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	**737**	**-417**	**0**	**0**	**320**	**738**	**-417**	**0**	**0**	**321**	**737**	**-417**	**0**	**0**	**321**	**734**	**-417**	**0**	**0**	**317**
8-1 Ruimtelijke ordening	**1.965**	**-373**	**0**	**0**	**1.593**	**1.913**	**-373**	**0**	**0**	**1.541**	**1.913**	**-373**	**0**	**0**	**1.540**	**1.912**	**-373**	**0**	**0**	**1.540**
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	**5.154**	**-5.093**	**0**	**0**	**61**	**10.276**	**-10.215**	**0**	**0**	**61**	**8.657**	**-8.596**	**0**	**0**	**61**	**8.657**	**-8.596**	**0**	**0**	**61**
8-3 Wonen en bouwen	**3.729**	**-1.635**	**0**	**0**	**2.094**	**3.780**	**-1.635**	**0**	**0**	**2.145**	**3.796**	**-1.635**	**0**	**0**	**2.161**	**3.796**	**-1.635**	**0**	**0**	**2.161**
6-812 Maatschappelijke-en vrouwenopvang (WMO0	**18**	**0**	**0**	**0**	**18**	**18**	**0**	**0**	**0**	**18**	**18**	**0**	**0**	**0**	**18**	**18**	**0**	**0**	**0**	**18**
Totaal taakvelden	**240.489**	**-232.933**	**2.287**	**-9.843**	**0**	**244.323**	**-239.660**	**2.487**	**-7.151**	**0**	**239.477**	**-238.306**	**2.488**	**-3.659**	**0**	**242.294**	**-246.026**	**7.029**	**-3.300**	**-2**

Taakvelden per programma

Overzicht per taakveld Samenwerken en bestuur

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Samenwerken en bestuur				
0-1 Bestuur	**4.261**	**4.261**	**4.256**	**4.256**
0-2 Burgerzaken	**2.330**	**2.032**	**2.032**	**2.031**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**72**	**72**	**72**	**72**
Totaal Samenwerken en bestuur	**6.662**	**6.364**	**6.359**	**6.359**
Totaal Lasten	**6.662**	**6.364**	**6.359**	**6.359**
Baten				
Samenwerken en bestuur				
0-1 Bestuur	**-16**	**-16**	**-16**	**-16**
0-2 Burgerzaken	**-1.211**	**-1.211**	**-1.211**	**-1.211**
Totaal Samenwerken en bestuur	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**
Totaal Baten	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**	**-1.227**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.435**	**5.137**	**5.132**	**5.131**
Gerealiseerd resultaat	**5.435**	**5.137**	**5.132**	**5.131**

Overzicht per taakveld Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
0-63 Parkeerbelasting	**135**	**135**	**135**	**135**
2-1 Verkeer en vervoer	**514**	**512**	**510**	**506**
2-2 Parkeren	**660**	**655**	**655**	**654**
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**938**	**1.604**	**0**	**0**
3-3 Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	**12**	**12**	**12**	**12**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**0**	**0**	**0**	**0**
6-60 Hulpmiddelen en diensten WMO	**5**	**5**	**5**	**5**
8-1 Ruimtelijke ordening	**1.787**	**1.735**	**1.734**	**1.734**
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	**5.154**	**10.276**	**8.657**	**8.657**
8-3 Wonen en bouwen	**3.073**	**3.124**	**3.140**	**3.140**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**12.278**	**18.059**	**14.848**	**14.842**
Totaal Lasten	**12.278**	**18.059**	**14.848**	**14.842**
Baten				
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
0-63 Parkeerbelasting	**-3.272**	**-3.272**	**-3.272**	**-3.272**
2-1 Verkeer en vervoer	**0**	**0**	**0**	**0**
2-2 Parkeren	**0**	**0**	**0**	**0**
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-938**	**-1.604**	**0**	**0**
6-60 Hulpmiddelen en diensten WMO	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**
8-1 Ruimtelijke ordening	**-347**	**-347**	**-347**	**-347**
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	**-5.042**	**-10.165**	**-8.545**	**-8.545**
8-3 Wonen en bouwen	**-1.635**	**-1.635**	**-1.635**	**-1.635**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**-11.240**	**-17.029**	**-13.805**	**-13.805**
Totaal Baten	**-11.240**	**-17.029**	**-13.805**	**-13.805**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.038**	**1.030**	**1.043**	**1.037**
Stortingen				
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
0-10 Mutaties reserves	**502**	**502**	**502**	**502**
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**502**	**502**	**502**	**502**
Totaal Stortingen	**502**	**502**	**502**	**502**
Onttrekkingen				
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
0-10 Mutaties reserves	**-118**	**-112**	**-112**	**-115**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	**-118**	**-112**	**-112**	**-115**
Totaal Onttrekkingen	**-118**	**-112**	**-112**	**-115**
Mutaties reserves	**384**	**390**	**390**	**387**
Gerealiseerd resultaat	**1.422**	**1.420**	**1.433**	**1.424**

Overzicht per taakveld Ontwikkeling en beheer openbare ruimte en gemeentelijke eigendommen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend				
0-2 Burgerzaken	**7**	**7**	**7**	**7**
2-1 Verkeer en vervoer	**7.776**	**8.015**	**8.005**	**8.035**
2-3 Recreatieve havens	**75**	**75**	**75**	**75**
2-4 Economische havens en waterwegen	**180**	**180**	**179**	**178**
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**1.006**	**1.005**	**955**	**953**
3-3 Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	**2**	**2**	**2**	**2**
3-4 Economische promotie	**10**	**10**	**10**	**10**
4-2 Onderwijshuisvesting	**6.046**	**6.270**	**6.283**	**6.055**
5-2 Sportaccommodaties	**2.400**	**2.390**	**2.430**	**2.404**
5-3 Cult.presentaties productie en parti.	**2.678**	**683**	**1.018**	**2.334**
5-4 Musea	**207**	**206**	**206**	**205**
5-5 Cultureel erfgoed	**149**	**149**	**126**	**126**
5-6 Media	**88**	**88**	**87**	**87**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**5.469**	**5.357**	**5.356**	**5.334**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**325**	**325**	**325**	**298**
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	**178**	**177**	**166**	**165**
6-3 Inkomensregelingen	**408**	**408**	**408**	**408**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
7-1 Volksgezondheid	**199**	**198**	**198**	**197**
7-2 Riolering	**3.622**	**3.724**	**3.923**	**3.900**
7-3 Afval	**6.380**	**6.380**	**6.381**	**6.380**
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	**654**	**655**	**655**	**652**
8-1 Ruimtelijke ordening	**32**	**32**	**32**	**32**
8-3 Wonen en bouwen	**656**	**656**	**656**	**656**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**38.545**	**36.991**	**37.481**	**38.493**
Totaal Lasten	**38.545**	**36.991**	**37.481**	**38.493**
Baten				
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend				
2-1 Verkeer en vervoer	**-287**	**-287**	**-287**	**-287**
2-4 Economische havens en waterwegen	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-1.108**	**-1.108**	**-1.108**	**-1.108**
3-4 Economische promotie	**-13**	**-13**	**-13**	**-13**
4-2 Onderwijshuisvesting	**-1.008**	**-1.008**	**-1.008**	**-1.046**
5-2 Sportaccommodaties	**-1.554**	**-1.554**	**-1.554**	**-1.554**
5-3 Cult.presentaties productie en parti.	**-38**	**-38**	**-38**	**-1.206**
5-4 Musea	**-217**	**-217**	**-217**	**-217**
5-5 Cultureel erfgoed	**-26**	**-26**	**-26**	**-26**
5-6 Media	**-171**	**-171**	**-171**	**-149**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**-88**	**-88**	**-88**	**-88**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-432**	**-432**	**-432**	**-432**
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	**-166**	**-166**	**-166**	**-166**
7-1 Volksgezondheid	**-307**	**-307**	**-307**	**-307**
7-2 Riolering	**-4.262**	**-4.414**	**-4.663**	**-4.618**
7-3 Afval	**-7.968**	**-7.969**	**-7.967**	**-7.967**
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	**-417**	**-417**	**-417**	**-417**
8-1 Ruimtelijke ordening	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	**-51**	**-51**	**-51**	**-51**
8-3 Wonen en bouwen	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**-18.151**	**-18.304**	**-18.551**	**-19.690**
Totaal Baten	**-18.151**	**-18.304**	**-18.551**	**-19.690**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**20.395**	**18.687**	**18.931**	**18.804**
Stortingen				
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend				
0-10 Mutaties reserves	**1.120**	**1.320**	**1.320**	**1.320**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**1.120**	**1.320**	**1.320**	**1.320**
Totaal Stortingen	**1.120**	**1.320**	**1.320**	**1.320**
Onttrekkingen				
Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend				
0-10 Mutaties reserves	**-4.403**	**-2.441**	**-2.500**	**-2.280**
Totaal Ontwikk.beheer openb. ruimtegem.eigend	**-4.403**	**-2.441**	**-2.500**	**-2.280**
Totaal Onttrekkingen	**-4.403**	**-2.441**	**-2.500**	**-2.280**
Mutaties reserves	**-3.283**	**-1.121**	**-1.180**	**-960**
Gerealiseerd resultaat	**17.112**	**17.566**	**17.751**	**17.843**

Overzicht per taakgroep Ondernemend en duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Ondernemen en duurzaamheid				
0-4 Overhead	**11**	**11**	**11**	**11**
3-1 Economische ontwikkeling	**540**	**540**	**540**	**540**
3-3 Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	**1.414**	**1.412**	**1.411**	**1.410**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
3-4 Economische promotie	**0**	**0**	**0**	**0**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**40**	**40**	**40**	**40**
7-4 Milieubeheer	**4.423**	**4.466**	**4.516**	**4.537**
8-1 Ruimtelijke ordening	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**6.430**	**6.469**	**6.518**	**6.539**
Totaal Lasten	**6.430**	**6.469**	**6.518**	**6.539**
Baten				
Ondernemen en duurzaamheid				
3-3 Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	**-180**	**-180**	**-180**	**-180**
7-4 Milieubeheer	**-838**	**-76**	**-76**	**-76**
8-1 Ruimtelijke ordening	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**-1.019**	**-256**	**-256**	**-256**
Totaal Baten	**-1.019**	**-256**	**-256**	**-256**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.411**	**6.213**	**6.262**	**6.282**
Stortingen				
Ondernemen en duurzaamheid				
0-10 Mutaties reserves	**3**	**3**	**3**	**3**
Totaal Ondernemen en duurzaamheid	**3**	**3**	**3**	**3**
Totaal Stortingen	**3**	**3**	**3**	**3**
Mutaties reserves	**3**	**3**	**3**	**3**
Gerealiseerd resultaat	**5.414**	**6.216**	**6.265**	**6.286**

Overzicht per taakveld Ontmoeten en beleven

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Ontmoeten en beleven				
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	**4.394**	**4.486**	**4.486**	**4.516**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1-2 Openbare orde en veiligheid	**2.723**	**2.724**	**2.724**	**2.723**
2-2 Parkeren	**193**	**193**	**193**	**193**
3-4 Economische promotie	**745**	**745**	**745**	**745**
4-1 Openbaar onderwijs	**5**	**5**	**5**	**5**
4-2 Onderwijshuisvesting	**51**	**51**	**51**	**51**
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**3.268**	**3.268**	**3.268**	**3.268**
5-1 sportbeleid en activering	**589**	**589**	**589**	**589**
5-2 Sportaccommodaties	**3.176**	**3.176**	**3.176**	**3.176**
5-3 Cult.presentaties productie en parti.	**3.016**	**3.041**	**3.066**	**4.974**
5-4 Musea	**3.134**	**3.143**	**3.143**	**3.142**
5-5 Cultureel erfgoed	**958**	**959**	**959**	**959**
5-6 Media	**1.154**	**1.154**	**1.154**	**47**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**39**	**39**	**39**	**39**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**4.302**	**4.302**	**4.302**	**4.302**
Totaal Ontmoeten en beleven	**27.749**	**27.875**	**27.900**	**28.731**
Totaal Lasten	**27.749**	**27.875**	**27.900**	**28.731**
Baten				
Ontmoeten en beleven				
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	**-101**	**-101**	**-101**	**-101**
1-2 Openbare orde en veiligheid	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**
3-4 Economische promotie	**-21**	**-21**	**-21**	**-21**
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**-1.571**	**-1.571**	**-1.571**	**-1.571**
5-1 sportbeleid en activering	**-80**	**-80**	**-80**	**-80**
5-4 Musea	**-441**	**-441**	**-441**	**-441**
5-5 Cultureel erfgoed	**-15**	**-15**	**-15**	**-15**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-1.756**	**-1.756**	**-1.756**	**-1.756**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal Ontmoeten en beleven	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**
Totaal Baten	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**	**-3.995**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**23.754**	**23.880**	**23.906**	**24.736**
Stortingen				
Ontmoeten en beleven				
0-10 Mutaties reserves	**26**	**26**	**26**	**26**
Totaal Ontmoeten en beleven	**26**	**26**	**26**	**26**
Totaal Stortingen	**26**	**26**	**26**	**26**
Onttrekkingen				
Ontmoeten en beleven				
0-10 Mutaties reserves	**-13**	**-31**	**-32**	**-31**
Totaal Ontmoeten en beleven	**-13**	**-31**	**-32**	**-31**
Totaal Onttrekkingen	**-13**	**-31**	**-32**	**-31**
Mutaties reserves	**13**	**-5**	**-6**	**-6**
Gerealiseerd resultaat	**23.767**	**23.875**	**23.900**	**24.730**

Overzicht per taakveld Ondersteuning en zorg

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Ondersteuning en zorg				
1-2 Openbare orde en veiligheid	**89**	**89**	**89**	**89**
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**0**	**0**	**0**	**0**
5-7 Openbaar groen en openlucht recreatie	**305**	**305**	**305**	**305**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**5.714**	**5.760**	**5.800**	**5.846**
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	**1.695**	**1.616**	**1.616**	**1.616**
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	**4.040**	**4.058**	**4.092**	**4.127**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
6-23 Toegang en eerstelojnsvoorz. Integraal	**827**	**583**	**583**	**583**
6-3 Inkomensregelingen	**36.343**	**37.042**	**37.817**	**38.280**
6-4 WSW en beschut werk	**13.608**	**13.578**	**13.578**	**13.578**
6-5 Arbeidsparticipatie	**3.398**	**3.398**	**3.398**	**3.398**
6-60 Hulpmiddelen en diensten WMO	**2.723**	**2.760**	**2.799**	**2.841**
6-711 Huishoudelijkehulp (WMO)	**6.683**	**6.683**	**3.244**	**3.063**
6-712 Begeleiding (WMO)	**7.639**	**7.639**	**7.639**	**7.639**
6-751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**1.968**	**1.968**	**1.968**	**1.968**
6-752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**15.877**	**15.877**	**15.877**	**15.877**
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**7.051**	**6.835**	**6.828**	**6.828**
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	**1.898**	**1.898**	**1.898**	**1.898**
6-791 PGB WMO	**400**	**400**	**400**	**400**
6-792 PGB Jeugd	**284**	**284**	**284**	**284**
6-811 Beschermd Wonen (WMO)	**856**	**856**	**856**	**856**
6-812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO0	**18**	**18**	**18**	**18**
6-821 Jeugdbescherming	**1.481**	**1.481**	**1.481**	**1.481**
6-822 Jeugdreclasering	**145**	**145**	**145**	**145**
6-91 Coördinatie en beleid WMO	**717**	**717**	**717**	**717**
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	**1.403**	**1.403**	**1.403**	**1.403**
7-1 Volksgezondheid	**2.713**	**2.713**	**2.713**	**2.713**
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	**82**	**82**	**82**	**82**
Totaal Ondersteuning en zorg	**117.957**	**118.189**	**115.631**	**116.035**
Totaal Lasten	**117.957**	**118.189**	**115.631**	**116.035**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten				
Ondersteuning en zorg				
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-15**	**-15**	**-15**	**-15**
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	**-79**	**0**	**0**	**0**
6-3 Inkomensregelingen	**-27.767**	**-28.466**	**-29.241**	**-29.705**
6-4 WSW en beschut werk	**-1.603**	**-1.573**	**-1.573**	**-1.573**
6-60 Hulpmiddelen en diensten WMO	**-96**	**-96**	**-96**	**-96**
6-711 Huishoudelijkehulp (WMO)	**-573**	**-1.323**	**-1.323**	**-1.323**
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**0**	**-829**	**-854**	**-854**
6-811 Beschermd Wonen (WMO)	**-856**	**-856**	**-856**	**-856**
Totaal Ondersteuning en zorg	**-30.990**	**-33.159**	**-33.958**	**-34.423**
Totaal Baten	**-30.990**	**-33.159**	**-33.958**	**-34.423**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**86.966**	**85.030**	**81.673**	**81.613**
Gerealiseerd resultaat	**86.966**	**85.030**	**81.673**	**81.613**

Overzicht per Taakveld Bedrijfsvoering

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.				
0-1 Bestuur	**222**	**222**	**222**	**222**
0-11 Resultaat vd rekening baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
0-4 Overhead	**28.634**	**27.587**	**27.414**	**27.390**
0-5 Treasury	**97**	**95**	**78**	**105**
0-61 OZB woningen	**807**	**807**	**807**	**807**
0-62 OZB niet-woningen	**108**	**108**	**108**	**108**

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0-8 Overige baten en lasten	**706**	**1.260**	**1.814**	**2.369**
0-9 vennootschapbelasting (VpB)	**122**	**122**	**122**	**122**
1-2 Openbare orde en veiligheid	**27**	**27**	**27**	**27**
6-3 Inkomensregelingen	**0**	**0**	**0**	**0**
8-1 Ruimtelijke ordening	**147**	**147**	**147**	**147**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**30.869**	**30.375**	**30.739**	**31.297**
Totaal Lasten	**30.869**	**30.375**	**30.739**	**31.297**
Baten				
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.				
0-4 Overhead	**-452**	**-452**	**-452**	**-452**
0-5 Treasury	**-773**	**-773**	**-773**	**-773**
0-61 OZB woningen	**-9.205**	**-9.205**	**-9.205**	**-9.205**
0-62 OZB niet-woningen	**-6.912**	**-6.912**	**-6.912**	**-6.912**
0-64 Belastingen overig	**-144**	**-144**	**-144**	**-144**
0-7 Alg uitkering en ov uitkeringen gemfonds	**-148.436**	**-147.814**	**-148.637**	**-154.755**
0-8 Overige baten en lasten	**-36**	**-36**	**-36**	**-36**
1-2 Openbare orde en veiligheid	**-27**	**-27**	**-27**	**-27**
2-1 Verkeer en vervoer	**-2**	**-2**	**-2**	**-2**
3-3 Bedrijvenloketen bedrijfsregelingen	**-114**	**-114**	**-114**	**-114**
3-4 Economische promotie	**-212**	**-212**	**-212**	**-212**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**-166.312**	**-165.690**	**-166.513**	**-172.631**
Totaal Baten	**-166.312**	**-165.690**	**-166.513**	**-172.631**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-135.443**	**-135.314**	**-135.774**	**-141.334**
Stortingen				

Exploitatie	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.				
0-10 Mutaties reserves	**637**	**637**	**637**	**5.178**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**637**	**637**	**637**	**5.178**
Totaal Stortingen	**637**	**637**	**637**	**5.178**
Onttrekkingen				
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.				
0-10 Mutaties reserves	**-5.311**	**-4.567**	**-1.015**	**-873**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsv.	**-5.311**	**-4.567**	**-1.015**	**-873**
Totaal Onttrekkingen	**-5.311**	**-4.567**	**-1.015**	**-873**
Mutaties reserves	**-4.674**	**-3.930**	**-379**	**4.305**
Gerealiseerd resultaat	**-140.116**	**-139.244**	**-136.153**	**-137.028**

Overzicht beleidsindicatoren

Overzicht

In de regeling Beleidsindicatoren zijn de beleidsindicatoren opgenomen die met ingang van begrotingsjaar 2017 moeten worden opgenomen in de Begroting en jaarstukken. De meest actuele set van BBV beleidsindicatoren kunt u vinden op de website waarstaatjegemeente.nl.

Op deze website is het ook mogelijk gemeente Zutphen te vergelijken met andere gemeenten, provinciale of landelijke gemiddelden.

Hieronder vindt u de verplichte set van beleidsindicatoren zoals deze in het derde kwartaal van 2026 bekend waren. De gemeente Zutphen wordt hier vergeleken met het landelijk en provinciaal gemiddelde.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1000 inwoners	2027	10,81	x	x	Eigen gegevens	Het aantal Fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2027	10,00	x	x	Eigen gegevens	Het aantal Fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2027	1.293	x	x	Eigen begroting	Apparaatskosten (personele- en loonkosten, huisvestingskosten, tractiemiddelen, facilitaire en automatiseringskosten per inwoner.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2027	0,00%	x	x	Eigen begroting	Percentage externe inhuur van de totale loonsom inclusief inhuur.
0. Bestuur en ondersteuning	overhead	% van totale lasten	2027	11,72%	x	x	Eigen begroting	Percentage overheadkosten ten opzichte van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.
1. Veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2025	4,1	1,6	2,1	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen cijfers bekend.
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2025	5,3	3,5	4,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
1. Veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2024	1,5	1,1	1,2	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners. Op het moment van het samenstellen waren er nog geen cijfers bekend.
1. Veiligheid	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	aantal per 1.000 inwoners	2025	6,1	4,9	5,7	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 inw.	2025	9	9	10	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
3. Economie	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	181,3	174,2	191,4	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
3. Economie	Functiemenging	%	2024	48,9	54,6	54,5	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2024	2,3	2,1	2,3	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
								De periodeaanduiding "2021" staat voor schooljaar "2020/2021".
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	1,3	5,1	6,7	Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	23	28	28	Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2024	47	43,1	42,5	RIVM - Zorgatlas	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	752,3	840,4	850,2	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2025	69,6	74,1	73,2	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2025	342,7	240,4	281,2	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2025	663	226,7	217,8	CBS - Participatie Wet	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
6. Sociaal domein	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2025	830	715	720	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
6. Sociaal domein	% kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	6	5	6	CBS	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
6. Sociaal domein	% werkloze jongeren	%	2024	2	2	2	CBS	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2025	18,9	14,8	13,7	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2025	1,2	1	1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2025	0,2	0,3	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
								omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
6. Sociaal domein	Jongeren met delict voor rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2023	1	1	1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2024	97	93	148	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
7. Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2024	30,2	x	42,5	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
8. Vhrowv	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2026	890	1034	993	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2026	930	1103	1091	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrowv	WOZ-waarde woningen	1.000 euro	2026	383	441	439	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
8. Vhrowv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2024	4,2	7,6	8,4	ABF - Systeem Woningvoorraad	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Taakveld	Indicator	eenheid	periode	Zutphen	Provincie	Nederland	Bron	Beschrijving
8. Vhrowv	Demografische druk	%	2026	81,2	75,5	71,3	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Geprognosticeerde balans

Prognose meerjarenbalans

Prognose meerjarenbalans (bedragen x € 1.000)	Realisatie	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	19	18	17	1.243	1.191	1.139
Materiële vaste activa	172.013	214.783	225.437	229.006	242.891	233.456
Financiële vaste activa	13.186	14.070	13.966	13.862	13.757	13.653
Totaal vaste activa	**185.218**	**228.871**	**239.420**	**244.111**	**257.839**	**248.248**
Vlottende activa						
Voorraden	4.294	4.294	2.220	-7.781	-9.877	-11.762
Uitzettingen	26.305	18.879	18.879	18.879	18.879	18.879
Liquide middelen	473	0	0	0	0	0
Overlopende activa	9.941	9.941	9.941	9.941	9.941	9.941
Totaal vlottende activa	**41.013**	**33.114**	**31.040**	**21.039**	**18.943**	**17.058**
Totaal activa	**226.231**	**261.985**	**270.460**	**265.150**	**276.782**	**265.306**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	77.112	74.311	70.212	65.541	61.005	60.119
Resultaat boekjaar	10.001	7	-3.450	-3.442	-76	4.542
Voorzieningen	19.077	19.077	19.077	19.077	19.077	19.077
Vaste schuld	75.824	120.282	115.977	114.987	128.201	112.754

Totaal vaste passiva	**182.014**	**213.677**	**201.816**	**196.163**	**208.207**	**196.492**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	4.355	8.446	28.782	29.125	28.713	28.952
Overlopende passiva	39.862	39.862	39.862	39.862	39.862	39.862
Totaal vlottende passiva	**44.217**	**48.308**	**68.644**	**68.987**	**68.575**	**68.814**
Totaal passiva	**226.231**	**261.985**	**270.460**	**265.150**	**276.782**	**265.306**